דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל

יום ד', י"ג בסיון תשל"ג, 13 ביוני 1973 • גליון 14704 • השנה הארבעים ותשע

היום 16 עמודים • המחיר 55 אגורות

היום ב„דבר"
- גרמניה האחרת אז והיום / חגי אשד
- יחידת החבלה הימית / שמשון עופר
- משפטי תנועה / אברהם קושניר
- חסרונותיו של חינוך חובה / ד"ר אליעזר כגן
- הרופאים שיחסרו ב־1982 / ארנון מגן
- קשה להיות שליח / ראובן עשור
- עכשיו / עמ' 12—11
- דין פרוטה — מדור לצרכן / הגר אנוש
- מדריך לבידור, ביקורת תיאטרון ומוסיקה / עמ' 15

מזג האוויר

משנן חלקית עד בהיר. באפון יתכן גשם מקומי קל.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים 16—21, מפלות, תל־אביב 26—30, חיפה 26—21, נצרת 24—17, לוד 18—27, אילת 25—39, רמת־הגולן 13—20, עזה 22—33, עפולה 18—2, נהריה 27—20, באר־שבע 18—27, מפרץ־שלמה 40—26, הר־שומרון 17—22 ויריחו 22—33 מעלות. הלחות היחסית ללא שינוי ניכר.

[ד]וריס קאשקוש [י]צאה מעיראק

[א]ינדירה גאנדי השתתפה בפעולה להצלתה

לטונות עיראק התירו יציאתה של הסטודנ- ... היהודיה דוריס ...שקוש, שחמשת בני ...פחתה נרצחו על־ידי ...ף הבולשת העירא- ... והיא עזבה את עי- ...ן — מסר לכתב עתי- ...ד תייר שהגיע לארץ. ...י משפחת קאשקוש עמדו ...צ מעיראק ואף קיבלו דר- ...ו ליציאתם, אולם יום לפני ...אתם נרצחו על־ידי הבו- ...הפיראקית. דוריס, בת 21, ...ה הודות לכך שלא נמצאה ...יום בבית.

...ייר סיפר, כי יציאתה של ...ה הותרה הודות למאמצים ...אומיים. בין האישים, שי- להתר על שלטונות עיראק, היתה ראש־ממשלת הודו אינדירה גנדי.

עוד סיפר התייר, כי בחודש הא- אחרון לא היו חטיפות ורציחות בקרב היהודים בעיראק, אולם 350 בני הקהילה, אשר נותרו בבגדאד, חיים בחרדה ובמתיחות.

הגיעו 300 עולים

כ־300 עולים מארבע יבשות הגיעו אמש לארץ. העולים באו במטוסים שונים. חלקם מאמריקה, ביניהם מספר משפחות של עולים מאמריקה הדרומית וכן עולים מ- דרום צרפת. במטוס מרומא הגי- עה קבוצה של עולים מהודו. בשעה מאוחרת יותר הגיעו שני מטוסים, שהביאו עולים ממזרח אירופה, רובם מברה"מ. (ע)

נמשכת שביתת־הרעב במוסקוה

מוסקוה (עי"ת). — שבעה מד- עים יהודים במוסקבה ממשיכים מאז ה־10 ביוני בשביתת־רעב, ב- מחאה על „גזרת עבודות חרשה", לאחר שהשלטונות סרבו להתיר להם לצאת לישראל.

במכתב־הסבר, שהגיע לידי ה- כתבים הזרים במוסקבה, אך לא הופנה כלל אל שלטונות המשפט הסובייטיים, הם מסבירים, כי ה- נימוקים של „עבודות סודיות" ו- „תועלת לממשלה" שנמסרו להם כצידוק לסירוב להעניק להם אש- רות־יציאה, אינם אלא „גזרת עב- דות חרשה", ההופכים בני אדם ל- „רכוש המדינה".

שבעה שובתי הרעב הם הפרופ' מארק אזבל, אלכסנדר וורונל, משה גיטרמן וד"ר ולדימיר ודי- גינסקי, ד"ר אלכסנדר לונץ ו- אנטולי ליבגובר וד"ר ויקטור בריימובאסקי. (על הדיון בכנסת — ראה בעמ' 3).

דיין ידרוש להבהיר במצע נושאי השטחים וההתנחלות

מאת חגי אשד, סופר „דבר"

שר הבטחון משה דיין יע- מוד על הכללת כמה תוס- פות, הבהרות והדגשות כ- חדשות במצע הבחירות של המערך לכנסת הבאה. כפי שנודע, ידרוש דיין הבהרה מוסמכת של עמדת המערך בכל השאלות שנדונו במז- כירות מפלגת העבודה, וא- שר נותרו ללא הכרעה וסי- כום בתום הדיון.

לדעת דיין, מצע בחירות אינו סיח ולא יתכן שהוא יכלול הבט- חות פיקטיביות „איך כל כוונה לבצע אותן, כפי שקרה למשל ל- גבי הסעיף על התנחלויות־קבע עירוניות הכלול במצע הקודם של המערך מבלי שהתבצע בהמשך ה- שנים שחלפו מאז שנקבע. וכן — לא יתכן שהמצע יתעלם מבעיות חדשות שנוצרו מאז הבחירות ה- אחרונות ואשר הטיפול בהן שנוי במחלוקת, כפי שהתברר במהלך ה- דיון במזכירות מפלגת העבודה.

הנושאים הבולטים ביותר בהקשר זה הם — תעסוקת פועלי השטחים, ההשקעות בשטחים, הטיפול בפליטים בעזה ורמת השירותים שיש לתת לתושבי השטחים.

בנושאים אלה נשמעו במהלך ה- דיון דעות סותרות ולדעתו של דיין צריכים במפלגת העבודה וה- מערך לקבוע באופן ברור מה תהיה מדיניות המערך ומה יבצעו שלי- חיו בממשלה לאחר הבחירות ה- באות בכל התחומים הללו.

(סוף בעמוד 2, טור 8)

חודשו שיחות קיסינג'ר־תו

פאריס, (ע"פ, רצ"ר). — הנרי קיסינג'ר ולה דוק תו שבו ונועדו אתמול במשך קרוב לחמש שעות במגמה להשלים את ההסכם להפ- דרת הפיקוח על הפסקת ה- אש בוויטנאם. לפי שעה לא הגיעו השניים לכלל סיכום והיום הם אמורים לשוב ול- היוועד בשעות הצהריים.

קיסינג'ר חזר אתמול מוואשינג- טון לפאריס לאחר שני ימי שהות בוואשינגטון, שם עסק בהכנת בי- קורו של מזכיר המפלגה הקומו- ניסטית הסובייטית ליאוניד ברז'נ- ייב בארה"ב — בשבוע הבא.

בסייגון כבר אמרו מקורות במ- שלתיים, כי דרום וייטנאם עומדת בהתנגדותה לשלושה סעיפים עיק- ריים בטיוטת ההסכם בן 14 ה- סעיפים, עליו דנים עתה קיסינ- ג'ר ולה דוק תו בפאריס. לדב- רי המקורות אמר הנשיא תיה, כי יסכים להקמת מועצת פיוס לאומית תלת־צדדית (כמוצע ב- טיוטה) רק אם הקמתה תותנה בהתחייבות ללוח זמנים מוגדר ל- קיום בחירות כלליות.

סייגון גם מתנגדת בתוקף ל- עובדה שבהסכם המוצע לא מוז- כרים כלל הכוחות הצפון־וייטנא- מיים ופינויים מן הדרום. הסעיף ה„בעייתי" השלישי, לדברי המקו- רות, הוא הסעיף העוסק במיפוי האזורים הנתונים לשליטה צבאית של שני הצדדים.

ג. מאיר חולה

ראש הממשלה, גולדה מאיר, ביטלה את הופעותיה הפומביות למספר ימים מ- פאת הצטננות.

סופר „דבר" מודיע: טקס הב- תרת ראש הממשלה כאזרחית־ כבוד של פתח־תקוה, במלאת כ"ה שנים למדינה ו־95 שנה לייסודה של העיר, שעמד להתקיים הערב, וכן קבלת־הפנים לה בבית „יד־ לבנים" ופגישתה עם עולים מרו- סיה, נדחו בגלל הצטננותה. ה- טקס יתקיים במועד אחר.

גם הכנס המפורסם באיצטדיון ה- „פועל" בהשתתפות 1,500 איש ואשר בו עמדה להשתתף ראש־ה- ממשלה, יתקיים כמתוכנן.

יריב פורש ממשרד רה"מ

מאת סופרו המדיני של „דבר"

אלוף (מיל.) אהרון יריב, המש- מש כיועץ ראש הממשלה לתפקי- דים מיוחדים עומד לפרוש מתפ- קידו בקרוב, כדי שיוכל להציג את מועמדותו ברשימת המערך ל- כנסת ולהתמסר לפעילות פוליטית, שאינה עולה בקנה אחד עם הפ- קיד הממלכתי.

[ס]אדאת: החל המאבק [ב]אינטרסים של ארה"ב

...היר, (א. פ., י.ה.פ. ורצ"ר) ...יא סאדאת אמר אתמול ...ום שנשא בטלוויזיה ה- ...ת, כי ההחלטה להלאים ...חברת הנפט האמריק- ...לוב „מציינת את התח- ...של המאבק נגד האינ- ...ים האמריקאיים בעולם ...בי כולו.

...את אמר, כי ארה"ב חייבת ... שלא יעלה בידה לבטל ...סים שלה בעולם הערבי ... בישראל. ... הוא סיבה את השלטה ה- ...„צפוי בעל כנפיו" ... ... במאבק.

...שיאים סאדאת וקדאפי קיימו ... בטריפולי ישיבה שלהפית ... בהתקרבות התכניות לאיחוד ... המדינות. כן דנו בתיאום ... נגד האינטרסים האמ- ...ים במזרח התיכון.

„המתכננים מסכימים למדינה פלשתינאית"

ביירות, (ע"ת). — העתון ה- לבנוני „ליאוריין לה ז'ור" מסר אתמול, כי „הנהגת המתכננים נת- נה את הסכמתה להקמת מדינה פלשתינאית. בתכנית זו תומכות מצרים, אלג'יריה, סוריה וסעודיה, וכפי שנמסר הסכימה לה רבת־ עמון".

בהסתמך על „מקור קרוב לתנו- עת המתבללים בביירות, הוסיף ה- עתון: „... ... ישות פלשתינאית — כפי שהוצעה על ידי האו"ם ב- 1947 — והיא כפי הנראה התחלה הסופית שהתקבלה בתום מו"מ קשה ומייגע בין־ערבי ובין־לאומי, שהתנהל מאז אפריל השנה ושנו- עד למצוא פתרון לבעיה הפלשתי- נאית".

לדברי העתון „המתכננת הית- ה... שנטתמנה במדיניות של ה-

(סוף בעמ' 2, טור 7)

ארה"ב לא תמחה

מאת ישראל לנדרס, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר") השגרירות האמריקאית בטריפולי מסרה לממשלת לוב, כי ארה"ב מצפה למתן פיצוי מהיר ונאות לבעלי חברות הנפט האמריקאיות, שהולאמה בלוב.

דובר משרד החוץ האמריקאי ג'ון קינג הבהיר, כי ארה"ב מכירה בזכותה של מדינה זרה להלאים רכוש אמריקאי הנמצא בתחומיה; אך ארה"ב זכאית לצפות, לפי ה- משפט הבינלאומי, כי המלאימים לא יפלו לרעה חברה אמריקאית, כי ההלאמה תהיה למטרה ציבורית וכי יינתן פיצוי מיידי, יעיל ונאות לבעלי הרכוש המולאם.

החיוב בחגורות בטיחות עלול לסכן חיי נהגים

ב־63,000 כלי־רכב הותקנו החגורות שלא כהלכה או שאין אפשרות להתקינן

מאת אברהם קושניר, סופר „דבר"

מומחי בטיחות תנועה אמרו, כי משרד־התחבורה לא יוכל להנהיג חובת חגי- רת חגורות בטיחות בראי- שית השנה הבאה — כוונה עליה מסר שלשום בכנסת השר שמעון פרס — בגלל חוות־דעת של מומחים בטכ- ניון שקבעה, כי הוראה כזו עלולה לסכן חלק מהנהגים.

בדו"ח שהוגש למשרד־התחבורה קובעים מומחי־הטכניון, כי כאשר ניתנה ההוראה, המחייבת התקנת חגורות בטיחות בכלי־רכב, לא נק- בע כיצד חייבים להתקין את החגו- רות. והכיון שלא היתה הוראה לגבי דרך התקנה אצל בעלי רכב ישן, בעיקר במודלים משנת 1968 ומטה שבהם אין נקודות־עגינה מקוריות, התקינו את החגורות דב- סיהות בכל דרך שנראתה לאנשי המשרד. מומחי הטכניון, שבדקו את דרך־ההתקנה, מצאו, כי בכ־ 32,000 מכוניות, הנמצאות בכבישי הארץ, מותקנות החגורות הבטיחות שלא כראוי. המומחים אומרים, כי חלק מהחגורות הקיימות, שאותן בעת מיבחני הרישוי השנתיים, קבועות בדרך המסכן את הנה- גים החגורים אותן. כך, למשל, חלק מהחגורות נקבעו במקום מסו- יים בכלי ראש הנהג שבבלימה פתאומית עלולה לגרום לחנק הנ- נהג.

מלבד 32,000 כלי־רכב אלו שב- הם לא הותקנו החגורות כראוי, ממליצים מומחי־הטכניון לבחון בכ־20,000 כלי־רכב אחרים את א-

(סוף בעמ' 2, טור 7)

הרדיו והטלוויזיה מושבתים — היום דיון בכנסת

נמשך המו"מ ברשות השידור ועם הרופאים; שופט אסר המשך השביתה ב„בר־אילן"; הסגל הזוטר בירושלים נענה לבקשת בית המשפט

מאת סופרי „דבר"

שביתת העתונאים ברדיו ו- בטלוויזיה נכנסה היום ליומה השני. שידורי הטלוויזיה יהיו משותקים וברדיו ישודרו שלוש מהדורות חדשות בעברית: ב- 7 בבוקר, ב־2 בצהריים וב־8 בערב. בערבית — ב־7.30, ב- 1.00 וב־7.30. השידורים למז- רח־אירופה יפעלו כרגיל.

המו"מ המרתוני, שנמשך כל שעות הלילה בין נציגי העתונאים והנהלת רשות השידור, הופסק את- מול בבוקר בלא תוצאות מע- שיות, וכך הוכרזה השביתה ב- רשות השידור.

היום בשעה 5.30 אחה"צ יימשך המו"מ בתיווכו של הממונה על יחסי העבודה במשרד העבודה, עו"ד גדעון בן־ישראל, ושני ה- צדדים יבואו אליו עם תשובות לכמה מן הסעיפים השנויים במח- לוקת.

בהודעת הממונה הראשי על יחסי עבודה שפורסמה אתמול, נאמר: לאחר ישיבת תיווך, שהיתה בהפ- סקות קצרות מלשלשום (יום ב') בשעה 7 בערב עד צהרי יום את- מול (ג'), ימשיך היום (ד') הממונה הראשי על יחסי עבודה גדעון בן־ ישראל, במאמצי התיווך.

(סוף בעמ' 2, טור 8)

אחרי חצות

הסגל האקדמי של אוניברסיטת הנגב הצטרף אמש לשביתה הכל- לית של הסגל האקדמי במוסדות ההשכלה הגבוהה בארץ. בקמפוס הופצו בשעות הערב הודעות ל- מורים ולסטודנטים, ובהן נמסר על ביטול השיעורים בבוקר. (ע)

ממשלת איטליה התפטרה

מאת גיליו דרוזר, סופר „דבר" באיטליה

רומא, (מיוחד ל„דבר"). — ממשלת איטליה בראשותו של גיליו אנדראוטי התפט- רה אתמול במגמה לאפשר הקמת ממשלת קואליציה רחבה, בהשתתפות הנוצ- ריב־דמוקראטים והסוציא- ליסטים כאחת.

עד שתורכב ממשלה חדשה — — ההערכה היא שמלאכת הה- רכבה תימשך כשבועיים — תכהן ממשלת אנדראוטי כממשלת מע- בר.

ניקסון משדר על מצב המשק

ואשינגטון, (י.ה.פ.). — בקו- רות־בממשל בוואשינגטון מסרו אמש, כי הנשיא ניקסון ישא היום נאום לאומה ברדיו ובטלוויזיה וב- ידבר על מספר צעדים שנועדו ל- בלום את האינפלציה ועל הסדרים חדשים בתחומי השכר, האשראי והריבית.

המקורות מסרו, כי יש לצפות שניקסון יעדיף פיקוח סלקטיבי על הקפאה רחבה של המחירים והש- כר ואולם הדגישו כי עדיין לא ידועה התוכנית המלאה של הנ- שיא בתחום הכלכלי.

ניקסון כינס אמש את יועציו ה- כלכליים הבכירים לישיבה מסוי- גת לדיון בסכם אודות הצעדים ה- חדשים. מקורות בבית הלבן מס- רו, כי הנשיא מבקש לגבש בישי- בה זו כמה מהפרטים הסופיים של „מדיניות ההקפאה" עליה הוא עתיד להודיע בנאומו לאומה.

****
מלון סט. טרופז
המפואר והחדיש
באילת
פתוח!
בחודש יוני בלבד
חדר לזוג: 52 ל"י
(לא כולל מסים ושרות)
הזמנות מתקבלות בטלפונים:
תל־אביב: 58 940
50 393
אילת: 059-3976/7
מלון סט. טרופז
(4 כוכבים)
חוף סט. טרופז אילת

מפלגת העבודה הישראלית/המרכז
המטה הצעיר

ישיבת המטה הצעיר

הישיבה הראשונה של המטה הצעיר לבחירות להסתד- רות תיערך מחר, י"ד בסיון תשל"ג, 14.6.73, בשעה 15.30, ברח' סירקין 26 ת"א.
סדר היום:
היערכות הדור הצעיר למערכת הבחירות להסתדרות
המרצה: שמואל בהט, יו"ר המטה הצעיר
חברי המטה מוזמנים — נא לדייק!

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי תל־אביב—יפו
המחלקה לתרבות והנוער

הערב בבית תבורי ב־8.00

פגישה עם הסופרים והמשוררים

מקבלי פרס „אגודת סופרי ועתונאי יידיש בישראל" לכבוד 25 שנה למדינת ישראל
הירש אושרוביץ, יצחק בראכא, א.ב. פוקס, יוסף פפירניקוב, אריה שמרי, מאטי באקבייער
השרכה והקרא ביצירותיהם.
בתכנית — האמנותית: זלמן הירשפלד.
היו"ר: ד"ר ברל פריבר

מפלגת העבודה הישראלית/המרכז
מחוז המושבים המחלקה להתישבות

ישיבת מזכירות מחוז המושבים

התקיים מחר, יום חמישי 14.6.73 בשעה 10.30 במועדון „יהודית" רח' הירקון 81 ת"א.

החברים מתבקשים לדייק.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מועצת פועלי תל־אביב—יפו

היום, יום רביעי 13.6.73 בשעה 5 אחה"צ תתקיים בחדר הישיבות של מזכירות המועצה, בבית ברנר קומה ב', מתכנסת

הישיבה הראשונה של ועדת הבחירות לועדת ההסתדרות ולמועצת הפועלים

על סדר היום:
1. בחירת מזכירות הועדה
2. בחירת ועדת משנה
3. אינפורמציה

אורי אלפרט, מזכיר המועצה

מפלגת העבודה הישראלית/המרכז

ישיבת מזכירות המפלגה

תתקיים מחר, יום חמישי, י"ד בסיון תשל"ג, 14.6.73 בשעה 18.00, באולם הישיבות בועד הפועל של ההסתדרות.

סדר היום: חוק יסוד חקיקה
המרצה: שר המשפטים יעקב ש. שפירא

אנו מודיעים בצער על פטירת יקירנו

אליעזר זושא שפירא ז"ל

הלויה תצא מבית הלויות העירוני, רח' דפנה, ביום רביעי י"ב סיון, 13.6.73, בשעה 15.15, לבית העלמין האזורי בחולון.

אחיו גד שפי
ובנו אפרים שפירא ומשפחותיהם.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל

ארונו של
ד"ר מאקס רוזנפלד

הוגה הלאומיות היהודית הגולה, מבוני התנועה הציונית הסוציאליסטית בפולין.

הועלה ארצה ויובא לקבורה ביום ב' י"ח סיון (18 ליוני) בשעה 3.30 אחה"צ בחלקת „אבות התנועה" בכנרת.

ההלויה תצא בשעה 12.00 מבנין הועד הפועל.

המעוניינים בתחבורה — מתבקשים להודיע על כך עד יום ששי 15 ליוני לועד הפועל טל. 261111 קו פנימי 448, 479.

ביום ו' כ"ו סיון תשל"ג 15.6.73 יום השנה לפטור של חברנו

משה קורן (קורזיץ) ז"ל

נעלה לקברו בשעה 14.00 בגבע

המשפחה
ובית גבע

מורת־רוח בירושלים מעמדת בריטניה במועב"ט

„הדרישה להכיר בגבול הבין־לאומי עם מצרים – כרסום נוסף של ההחלטה 242"

מאת הגי אשד, סופר „דבר"

ירושלים מודאגת ומורת־רוח נוכח עמדת בריטניה בדיון המתנהל במועצת הבטחון, כאשר הנציג הבריטי הגן על עמדתה, לפיה צריך הגבול הבין־לאומי המאנדטורי לשמש כגבול בין ישראל לבין מצרים, וזאת — על אף בקשות ישראליות להימנע מכך.

בירושלים רואים סתירה בין קביעת הגבול על־ידי נציג בריטניה, שאינו צד לסכסוך, לבין העמדה העקרונית המופגנת שהציג הנציג הבריטי קלשום ואשר לפיה אין לפגוע בהחלטת מועצת הבטחון 242 ואין לכפות פתרון מבחוץ על האיזור. החלטה 242, לפי הגירסה הבריטית, נמנעת מקביעת גבולות העתיד אשר צריכים להיקבע בין הצדדים. ואילו הנציג הבריטי נטל לעצמו את התפקיד לקבוע מראש את גבולות העתיד.

בירושלים רואים בכך כירסום נוסף בתוקפה של החלטה 242, אשר דיוקנה הבריטי האחרון — כפי שהוא משתקף בדבריו של הנציג הבריטי בדיון במועצת הבטחון — מקרב את קיצה של ההחלטה, שהבריטים היו בין מנסחיה.

הנציג הבריטי נמנע מלהתייחס לעתידה של רצועת עזה או לשאלת הגבולות בעתיד בין ישראל לבין ירדן ואף התייחס לפתרון מצבם של „הפלסטינאים" ולא של „העם הפלסטינאי". על אף דימויים ואיזונים אלו בעמדה הבריטית נודעה בירושלים אכזבה בכך שהנציג הבריטי הזכיר כחודש את „הצהרת הרוגייס" שאותה עם משרד החוץ הבריטי בשעתו סיר אלק דאגלס־יום בניגוד לעבודה הבריטית הקודמת, שבאה לידי ביטוי בניסוח החלטה 242.

מרכז או"ם. (א.פ. וי.פ.). — בישיבת אמש של מועצת הבטחון נאמו נציגי גיניאה, מארוקו ויוגוסלאוויה. הנציג היוגוסלאווי לאחר כי ארצו הביעה תמיכה בהחלטה 242 קרא לישראל לסגת מן השטחים הכבושים. הוא הדגיש עם זאת, כי יוגוסלאוויה מצדדת בגבולות בטוחים ומוכרים לכל מדינות המזרח התיכון, כולל ישראל.

נציג גיניאה קרא למועצה לפנות לארה"ב ולתבוע ממנה להפסיק את הסיוע לישראל. „האמריקאים הרחיקו לכת" — אמר שר־החוץ של גיניאה פילי סיסוקו.

השגריר המארוקאי באו"ם קרא לגנות בחריפות את „ההתגרויות המלחמתיות" של גולדה מאיר, משה דיין ואבא אבן.

אמש עמד להופיע נאם במועצה השגריר הסובייטי יעקב מאליק. הוא גינה את ישראל וכינה אותה „מדינת פיראטים" ואולם לא העלה ולא רמז על כל הצעת החלטה סובייטית.

שר־החוץ הסיני, המבקר בפאריס, בחברת ראש־ממשלת צרפת פייר מסמר.

צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

בר־לב: רמת־מחיה לפי רמת־הכנסה

שר־המסחר והתעשייה חיים בר־לב, חזר והביע אתמול התנגדות לפיקוח על המחירים באמצעי אכיפה־ יה.

פיקוח כולל על המחירים אינו מבטיח יעיל למלחמה באינפלציה, והוכחה היא שבכל העולם קיימת אינפלציה ואיש לא התגבר עליה על־ידי פיקוח כולל על המחירים — אמר השר בטקס הפתיחה של אירוע „יום הצרכן" ברחבי־הארץ, שנערך באולם „הבימה" בתל אביב. „יום הצרכן" אורגן ע"י הרשות הישראלית לצרכנות, איגוד הצרכנים בישראל והרשות המרכזית לצרכנות.

בין השאר פנה השר אל הצרכנים בארץ לקיים רמת־מחיה שתהיה תואמת את רמת־ההכנסה של האזרח ולא מעבר לה. כן קרא לציבור לחסוך ולא להתפתות לבהלת קניות. הוא יצא נגד דפוסי צריכה של חלקים מסויימים של החברה, שהם מעבר להכנסתם. וכדוגמה הביא הוצאות על מוצרי מותרות שגדלו ב־4 החודשים הראשונים של השנה לעומת 1972. 18,818 מכוניות נוספות נמכרו ב־4 החודשים הראשונים של השנה, ... באותה תקופה אשתקד ... הגידול ... ב־81.9 אחוז ... הגידול בטלוויזיות וכסיבות מסתכם ב־64.1 אחוז, בבידורים לילה וסמורו מגיע הגידול ל־56.4 אחוז. הגידול בליכוד מגיע ל־25.2 אחוז ובהשכרת רכב ל־42.6 אחוז. בר־לב הוסיף, כי רוב המשפחות בארץ אינן משפחות מעוטות הכנסה.

השופט לשעבר ד"ר יוסף לם, יו"ר המועצה הישראלית לצרכנות, ניהל את הטקס, ואמר, כי הצרכן הישראלי אדיש לזכויותיו ואינו דורש מה שמגיע לו. הוא גינה צרכנים הגורמים לבהלת קניות, דבר המשפיע על רמת המחירים. (ל)

„תפקידן העיקרי של נשים ליצור עולם טוב יותר"

„התפקיד העיקרי של הנשים הוא ליצור עולם טוב יותר" — אמרה כבנית יו"ר הכנסת ... 30 מדינות ... אפריקה, דרום־אמריקה ... הכנסת בארצות־הברית.

קבוצה מיוחדת זו של נשים הגיעה לישראל לסמינר בין־לאומי בנושא: „אמצעי תקשורת ופיתוח", המתנהל במכון ואן־ליר בירושלים. בין המשתתפות, עיתונאיות, דיפלומטיות, שופטות ומחנכות, בתוכן מלכה כולסה הצילית. מארח הסמינר הוא „מרכז כרמל" להדרכה בין־לאומית, שבתכניותיו השתתפו ב־12 השנים האחרונות כ־1,800 נשים מ־90 ארצות.

הפצוע הלובי ישאר עם משפחתו בשכם

שני האחרונים מבין פצועי המטוס הלובי, שאושפזו בבית־החולים בבאר־שבע, עזבו בסוף השבוע, אולם אחד מהם ישוב אחרי כן להמשך הטיפול. האיש הזקוק לטיפול נוסף הוא אסד אזונה, אזרח לובי שבני משפחתו מתגוררים בשכם. הוא נפצע קשה בעת הפלת המטוס ואושפז בבית החולים המרכזי לנגב בבאר־שבע. מנהל בית החולים ד"ר יוסף ... מסר אתמול, כי אסד זקוק לכמה ימי החלמה מן הטיפול האינטנסיבי שקיבל בעקבות הפציעה. לכן הותרה יציאתו למשפחתו בשכם והוא ישהה שם עד החזרתו אל ביה"ח להמשך הטיפול. אחיו, אזרח כוויתי, נכנס לידי של הבת.

הפצוע השני הוא אזרח ירדני, ... אל־חורי. מצבו מאפשר את שחרורו מביה"ח והוא עומד לעזוב אותו בסוף השבוע ובכל הנראה ישוב לרבת עמון. (ל)

המצרים ממשיכים בשידוריהם באיזור התעלה

מאת כתבנו הצבאי של „דבר"

המצרים הפעילו גם אתמול, זה היום השני, שידורי תעמולה באיזור תעלת־סואץ.

לאחר שחידשו שלשום את הפעלת הרמקולים, בהשמיעם דברי־תעמולה בגזרה הדרומית של התעלה, על „האפליה הנהוגה בישראל", חזרו אתמול על אותם הדברים, הפעם בגזרה המרכזית. אך במקום הדברים בגנות ההתיישבות, שהשמיעו שלשום, דיברו אתמול על מצעד צה"ל בירושלים ביום העצמאות.

דבר DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת. ד. 199, טלפונים 246251 (6 קווים).

סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 246251.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רחוב הלל 16, טלפונים: 231251-3.
חיפה, רח' הנביאים 27, טלפונים 643111-2-3.

העיסקות עם סעודיה וכוויית בוועדות חו"ב

ועדת החוץ והבטחון של הכנסת שמעה אתמול סקירת מודיעין מפי ראש אגף מודיעין של צה"ל אלוף אליהו זעירא. בין השאר דיבר ראש אמ"ן על ההשמעות הצבאיות של עיסקות הנשק בין ארה"ב לבין סעודיה וכוויית.

הגרלת האגודה למען החייל

המספר סידרה 1ב 457095 זכה בדירה בת 4 חדרים ברמת־... והמספר סידרה 2ב 223541 זכה בדירה בת 4 חדרים בראשון לציון, בהגרלת הפרסים של האגודה למען החייל שנערכה אמש באולם מפעל הפיס בתל־אביב.

בחמש הספרות 28868 זכו

במכוניות זכו עשרה מספרים אלה: 2ב 162602, 2ב 500939, 1א 076365, 2ב 156851, 1ב 476269, 2א 240093, 1ג 174250, 2ב 027826, 2ב 345439, 2א 373 ...

הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בחמש הספרות 28868 זכו ב... הכרטיסים מכל הסדרות. שמספריהם מסתיימים ב־28304 זכו במקררים ...

הכרטיסים המסתיימים ב־45921 זכו במכונות ... הכרטיסים שהסתיימו ב־25126 זכו במצלמה כלי־אוכל. הכרטיסים המסתיימים ב־4 ספרות 0258 זכו בטרנזיסטורים והמספרים המסתיימים ב־0517 זכו בשמיכות.

הכרטיסים המסתיימים ב־1793 זכו במערכות תיקי־נסיעה. המספרים המסתיימים ב־8905 זכו ב... (והמספרים המסתיימים ב־3837 זכו במשחקי בנייה. המספרים המסתיימים ב־8272 זכו בסידור „סלתה" והמספרים המסתיימים ב־2755 זכו ב... תוך להם ופירות.

פלדמרשל אריך פון מאנשטיין, אחד הגנרלים הבכירים של גרמניה הנאצית, מת ביום א' בביתו ליד מינכן — הודיעה אתמול משפחתו.

שבעת המחבלים הערבים, שתקפו לפני כחודשיים את בית שגריר ישראל בניקוסיה ואת מטוס „אל־על", בצאתם אתמול מבית המשפט בניקוסיה.

החל משפט תוקפי „אל על" ושגריר ישראל בניקוסיה

ניקוסיה, (א.פ., י.פ.י., ר"ר). — שבעה הצעירים הערביים המואשמים בהתקפת מקומו של שגריר ישראל בניקוסיה ומטוס „אל־על" בנמל התעופה של העיר הובאו אתמול לבית־משפט בעיר להתחלת משפטם.

השבעה סירבו להיכנס לבית־המשפט אם לא תותר להם הקראת הצהרה שנועדה, לדבריהם, „לבני קפריסין". בית־המשפט התכנס בהעדרם והחליט להתיר לאחד מהם להשמיע את ההצהרה, מבלי שזו תירשם בפרוטוקול בית־המשפט.

„אנו עומדים עתה בעיצומו של מאבק נגד היהודים: מאבק בשם האלוהים ובשם העם הערבי — צוין בהצהרה. „היהודים גירשו אותנו מבתינו ומאדמתנו, עתה הם מייבאים סוגים חדשים של נשק קטלני כדי להלום בנו. כל מה שהם נטלו מאתנו — יוחזר בכוח, ומשום כך אנו מחפשים אחריהם בכל מקום בו הם נמצאים. לא באנו לפגוע בעם הקפריסאי אלא ביהודים".

עם פתיחת הדיון טענו השבעה, כי אינם מכירים בבית־המשפט, משום שזהו משפט פוליטי ותבעו להקים בית־דין צבאי שידון בעניינם. הם טענו שבעצמם הם „חיילי פלשתין".

נגד השבעה הועלתה שורה ארוכה של סעיפי אישום: החזקת נשק וחומרי נפץ, פציעת שוטרים, גניבת מכונית ...

אורגיה בכלא לנשים בביירות

ביירות. (א.פ.). — אסירה לבנונית חביבה, שקראה לעצמה „ויקטוריה", בילתה שבועיים של הוללות פרועה בבית־הסוהר לנשים של ביירות, עד שבתחילת השבוע גילו סוהרי הכלא להפתעתם ש„ויקטוריה" אינה אלא גבר המתחזה לאשה ונושא את השם הגברי מאוד „עבדאללה".

כאשר נעצרה „ויקטוריה" היא היתה לבושה בבגדי אשה ונשאה תעודת זהות בה היו רשומים פרטיה האישיים. הנקביים. היא הובאה לתא מעצר יחד עם עוד 40 נשים. לאחר ימים אחדים הבחינו סוהרי בית־הכלא, כי מתפתחים יחסים מוזרים בין „ויקטוריה" לבין שאר הנשים העצורות. „ביחוד הרגשנו בכך בלילה" — סיפר אחד הסוהרים. הנשים היו מתקוטטות ביניהן על הזכות לישון סמוך ל„ויקטוריה".

לאחר שבועיים של תהייה נשלחה הצעירה לבדיקה רפואית ואז יצא המרצע מן השק. עתה תוהים במשטרת ביירות כמה מן הצעירות נכנסו להריון ב„אורגיית השבועיים".

הרוב במק"י לא יצטרף למר"י

חה"כ אורי אבנרי פנה אתמול ליו"ר ועדת הכנסת בבקשה, לאשר שם הרשימה „מרי", אותה שעה פנתה סיעת „העולם הזה — כוח־חדש" כי המתדרות למיסגרת המוסמכת בבקשה דומה.

בהודעה לעתונות הודיע אבנרי ... „התנועה הדמוקרטית הישראלית" ... שיהווה מערך חדש של תנועות, חוגים ואישים בלתי־תלויים במאבק למען השלום, הדמוקרטיה והצדק הסוציאלי, נגד הסיפוחיזם, השחיתות והכפייה הדתית. הוא נמנע מלפרט מי יצטרף למערך זה, באומרו שהמגעים להתדברות נמצאים עדיין בעיצומם.

...

החלפת גם סיעה בכנסת טעונה אישור ועדת הכנסת ונכנסת לתוקפה עם מתן אישור כזה.

הוארך הפטור ממס על השכרת דירות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

ועדת השרים לענייני כלכלה החליטה אתמול, להאריך את תוקף התקנה הפוטרת מתשלום מס הכנסה מהשכרת דירות לשנה נוספת. צעד זה בא בעקבות החלטת הועדה להמשיך בשכירות דירות לעולים חדשים.

כזכור, הוחלט לפני כחצי שנה לפטור הכנסות הנובעות מהשכרת דירות עד 550 ל"י לחודש, במטרה לעודד השכרת דירות לעולים. מועד התקנה עומד לפוג בימים אלה, ובמקום שיימשך מבצע השכירות, הוחלט על הארכת התקנה. בתהליך הדיון נאמר, כי הכוונה היא לשכור בשנה הבאה כ־3,000 דירות לעולים, בעיקר באיזורים שאינם במרכז הארץ.

לדעה נמסר, כי עד כה נשכרו כ־3,000 דירות ומתוכן אוכלסו כ־75 אחוזים. נאמר עוד, כי כ־1,300 מהדירות הללו נשכרו לתקופה של שנה בלבד בלי אופציה להארכת החוזה. מצב זה עלול לעודד ביזות, ואילו לעולים ניתנה התחייבות לשכנם קבע באיזור הדירה השכורה. אם לא יוארכו החוזים עלול להיווצר מצב שבו לא ניתן יהיה לקיים את ההתחייבות. ההערכה היא, שלא צפויים קשיים בהארכת החוזים, משום שהמדובר בעיקר בדירות חדשות. בימים אלה נערך מבצע שאותו מרכז סגן שר־הקליטה שלמה רוזן, להארכת תוקף החוזים הקיימים לשנה נוספת.

מערכת „דבר" הכינה חדשות לתערוכת הכ"ה

בתערוכת הכ"ה בגני התערוכה בתל־אביב הוגשו אמש שלוש מהדורות חדשות על־ידי מערכת „דבר". עקב שביתת הרדיו החליטה הנהלת התערוכה להגיש את החדשות לציבור המבקרים הרב. מדי שעה העבירה מערכת החדשות של „דבר" את תמצית החדשות להנהלת התערוכה וקריין הגיש אותן ברשת הרמקולים בירוד.

הכתבים הגרמניים מתלוננים על יחס זרועות הבטחון

ביקורו של הקאנצלר בראנדט בישראל היה מוצלח ביותר, הביקור הועיל לישראל, וזה היה טוב לגרמניה וטוב לשלום באיזור — הערכה זו הביעו 55 עתונאים גרמניים, שעזבו אתמול את הארץ לאחר שבאו לסקר את ביקורו של הקאנצלר בישראל.

בשיחה עם כתב „דבר" בלוד הביעו העתונאים את צערם, על יחס כוחות־הבטחון לעתונאים היה גרוע וגס. „אנחנו לא נתקלנו ביחס כזה בשום מדינה בעולם גם כשסיקרנו אישים חשובים ביותר. בכל מקום שמרו על יחס כבוד לעתונאים" — אמרו הכתבים. (ע)

הנשיא יתפלל השבת בבית־הכנסת „הנשיאי"

נשיא המדינה פרופ' אפרים קציר, יתפלל בשבת הקרובה בבית־הכנסת „הנשיאי" שבשכונת רחביה בירושלים. הוא יכובד בעלייה לתורה ויאמרו לו „מי שברך".

נודע, כי פרופ' קציר מתכנן לבקר בבתי־הכנסת של כל העדות בירושלים.

ארה"ב שיגרה לוויין־ריגול

כף־קנדי, (ע"ר, וע"ח). — ארה"ב שיגרה אתמול למסלול סביב כדור הארץ לוויין ריגול שלישי, שנועד לשגר אזהרה מיידית מפני התקפת־טילים מן היבשה או הים.

כעשרה חודשים אחרי שיגור הלוויין, שנועד לשייט במסלול מעל לאוקיינוס ההודי, שוגר כבר דגם מוקדם יותר בגובה של כ־22 אלף מילין מעל לכדור הארץ.

הלוויין־ריגול נמצא כעת מעל לפנמה.

שני הלוויינים מעל לאוקיינוס ההודי נועדו לגלות שיגורי טילים מאתרים ביבשות בברה"מ, בעוד שהלוויין מעל לפנמה נועד לגלות שיגור טילים מצוללות באוקיינוס האטלנטי ובאוקיינוס השקט.

האסטרונאוטים של מעבדת החלל „סקיילב" שידרו אתמול לכדור הארץ צילומי טלוויזיה של מדינות שונות בארה"ב, ערכו תצפיות על מוקדי זיהום הנהרות אל אגם ארי וסקרו את הערים פיטסבורג וואשינגטון.

סאדאת

(המשך מעמ' 1)

ארגון לשחרור פלשתין, עשויה לקבל אישור בעת נאום הנציג של הארגון לשחרור פלשתין במועצת הבטחון".

נערכה הצבעת אמון בלבנון

ביירות, (ע"ר). — ראש ממשלת לבנון אמין אל חאפז זכה אתמול בהצבעת אמון בממשלתו, לאחר שיותר משליש מבין 99 הצירים בפרלמנט הרימו את ידיהם בה.

האפז היה נתון תחת לחץ להתפטר מצד מנהיגים מוסלמים סוניים, אולם הוא החליט להמשיך בתפקידו ולבקש הצבעת אמון. אז ביקשו מנהיגים סוניים את תמיכתם של מספר גדול פרלמנטרים נוצריים, והמפלגה הליברלית הלאומית של הנשיא לשעבר קאמיל שאמעון החליטה להחרים את הישיבה יחד עמם.

מבוכה נשתררה בבית כאשר רק 60 צירים הופיעו, ושני שרים סוניים נעדרו. והאפז ביקש דחיה כדי לטפל בפרשה.

החיוב

(המשך מעמ' 1)

... עד קביעת המוסמכים, כי בכבישי־הארץ נוסעים כ־11,000 ... שלא ניתן בכלל להתקין מהם ... בעיקר המדובר ברכב מסוג ברגלה, ג'יפים ורכב־שיכ, שבהם, לדעת המומחים, לא ניתן לקבוע נקודות קבוע סבירות להתקנת הבטיחות.

לסופר „דבר" נודע, כי נושא זה נדון בצמרת משרד התחבורה בעקבות ההתנגדות של אנשי הטכניון, ואשר ממנה משתמע כי הנהגת חובת חגירת־חגורות בטיחות כללית, עלולה לסכן חלק מהנהגים. באותו דיון התגבשה ההחלטה שלא לחייב את ההוראה כוללה. כן הוצע שבעת הדיונים הכנים יחויבו הנהגים, שהתקנת הבטיחות שלהם אינה קבועה כראוי, לתקן זאת. ואולם בדיונים הפנימיים בצמרת המשרד נאמר, כי לא יתכן לחייב את הנהגים לשאת בהוצאות כספיות בגלל טעות של משרד התחבורה שלא קבע, כיצד יש לקבוע את החגורות ורק נתן הוראה שהן יהיו בכל רכב. הערכה כספית שנעשתה במשרד התחבורה אומרת, כי תיקונים כאלו יחייבו הוצאה בגודל שבין 3 ל־10 מיליון ל"י. מומחי בטיחות בתחבורה מסרו לסופר „דבר", כי אם עניין זה לא יסודר, אי אפשר יהיה לחייב על פי חוק את חגירת־חגורות הבטיחות.

ב„וועדת ווטרג'ייט":

עדות סטאנס תיגבה כמתוכנן

ואשינגטון, (ע"ר ויופ"י). ועדת הסנאט האמריקאית החוקרת בפרשת ווטרגייט דחתה אתמול את בקשתו של שר המסחר לשעבר מוריס סטאנס לעכב את השמעת עדותו „עד למועד מתאים".

סטאנס, שהתייצב אתמול בפני הוועדה עם סניגורו, ביקש לדחות את עדותו עד אשר יעמוד לדין בניו יורק באשמות הקשורות בתרומה של 20,000 דולר לוועדה לבחירתו מחדש של ניקסון.

יו"ר הוועדה, הסנאטור סם ארוין קבע, כי בעדותו בסנאט לא ישאלו סטאנס שאלות הקשורות במשפטו בניו־יורק.

ואשינגטון. (ע"ר ויופ"י). שופט פדראלי סירב אתמול לאסור סיקור רדיו־טלוויזיוני משמיעת העדויות בפני ועדת סנאט.

השופט ג'ון סיריקה דחה עתירה של התובע הראשי בן ארצ'יבאלד קוקס, לא לשדר ברדיו או בטלוויזיה את העדויות של יועץ הבית הלבן המודח, ג'ון דין, וסגן מנהל מערכת הבחירות עבור של ניקסון, ג'ב מגרודר. סיריקה הודיע, כי אין לו הסמכות לכפות תנאים על הסנאט ועל הוועדה בה מעידים בפני ועדה זו. הוא כי כתפקידו של בית המשפט עוסק אך ורק לענייני החוק.

דיין

(המשך מעמ' 1)

אשר לתעסוקת פועלי השטחים ידרוש דיין לקבוע חד־משמעית אם לבטל תעסוקה זאת כליל או להמשיך בה תוך קביעת מכסות מגבילות ולפי איזה קריטריונים לקבוע את ההגבלות הללו. במדבירות אמר דיין, כי לא יתנגד לביטול העבודה הערבית במושבים הכי אין כל מניעה לבצע החלטה כזאת, אם היא תתקבל על־ידי מפלגת העבודה ותנועת המושבים. אשר להשקעות בפיתוח התעשייה והשרותים בשטחים ידרוש דיין החלטה מחייבת לכאן או לכאן נוכח העובדה ששר האוצר פנחס ספיר אמר כי „אסור להשקיע גרוש בשטחים". אם זוהי עמדת מפלגת העבודה יש להכליל אותה במצע. אם לא — יש לקבל התחייבות על השקעות בשטחים הלכה למעשה. בניה דומה אלה לגבי רמת השירותים בשטחים — בריאות, חינוך, טלפונים וכו'. בצד אחד תובעים מתושבי השטחים לשלם מס הכנסה, מצד שני לא מספקים להם שירותים ברמה נאותה ואף לא מלט לבניה, למשל.

גם בענין מצב הפליטים בעזה והטיפול בהם יש צורך להחליט אם לשפר את מגוריהם ואת תנאי חייהם, או לא לשפר כלל והאם לשנות את הסטטוס שלהם או לא, נוכח הכוונה לתת את ריבונות עזה על תושבי ירדן, כפי שהציע אחד השרים.

כדוגמה שלילית השוכה דיין על ההתחייבות להתנחלות קבע־עירונית. הוחלט במעט הקים יישוב עירוני כבר וההחלטה זו לא בוצעה, ארבע שמים שרי האוצר והתעשייה והשיכון מקלות הפיתוח והאיכלוס. את הצעת הקמת העיר ימית בפיתחת לא הביא דיין לממשלה, שהתישבות עירונית היא בבו בממשלה, אשר אישר הקמת מרכז איזורי בפיתחת ולא יישוב עירוני.

במהלך הדיון השמיעו שרים את הדעה, כי המסמך ראלי בשטחים הוא אתגר למפה נפרדת לכלכלה זה ואדמיניסטרטיבית של השטחים. לדעת דיין, צריכה אלה לגבש את הצעותיהם כים מחייבים למצע המפלגה שיהיה דיין ויחליט אם אותם או לא. לדעתו יש צריכה מפלגת העבודה ... על צלה המצע צריך לקבוע מסגרת עבודה שלפיה יקיימו של נציגיה בממשלה, ... זאת הוא יעמוד בתוקף בשבועות הקרובים, כאשר הדיון על מצע המערך ועל רשימת המועמדים ...

השביתות

(המשך מעמ' 1)

הדיון נפסק מחמת עייפות המשתתפים והצורך בזמן נוסף לגיבוש עמדות הצדדים. השיחות התנהלו ברוח טובה ובמגמה לחדש את השידורים בהקדם. בדיונים השתתפו נציגי האיגוד הארצי של עתונאי ישראל והמנהל והסגל ... הנהלה.

השביתה תידון היום בכנסת

נשיאות הכנסת הכירה בדחיפות הצעתו לסדר־היום של יורם אריזור מגח"ל בנושא „השביתה ברשות השידור". ההצעה תועלה לדיון היום. ובשם הממשלה ישיב השר ישראל גלילי, הממלא את מקומו של השר יגאל אלון, השוהה עתה בחו"ל.

הערב פגישה נוספת בין המעסיקים לרופאים

פגישה נוספת בין שר־הבריאות ויקטור שם־טוב ונציגי המעסיקים לבין הרופאים, תיערך הערב ב־6.30, ביוזמת שר־הבריאות, כדי למצוא פתרון לסיום השביתה.

הפגישה שהיתה באור ליום אתמול, נמשכה עד לאחר חצות ובסיכומה נמסר לסופר „דבר", כי „יש רצון על משני הצדדים להתקדם במשא־ומתן, אך עדיין קיימים חילוקי דעות בכמה נושאים".

ההישג היחיד להיות בפגישה הוא, שבו גובשו רעיונות חדשים. שר־הבריאות ויקטור שם־טוב אמר, כי „אנחנו מחפשים מוצא כדי לחזור לחיים נורמליים בתחום הבריאות והאשפוז, דבר הגורם סבל רב לציבור הרחב". עם זאת הדגיש, כי השיחות התנהלו ברוח טובה, אך סירב להתנבא מתי תסתיים השביתה.

בינתיים חולים וגוברים הקשיים בבתי־החולים ובמרפאות. הבאים למרפאות מופנים לבתיהם על הרופאים והפקידים מקילים עליהם. הבעיה החמורה היא, הפנייה המרובה אל חדרי־המיון של בתי־החולים, המחייבת אישפוזם של חולים נוספים, בעוד אין אפשרות לשחרר חולים אחרים. עומס רב מוטל על האחיות, האלצות לעשות את עבודתן בתנאים קשים. בכמה בתי־חולים מקילות מתנדבות „יעלי" וקרובי־החולים את עבודתן של האחיות.

אחד ממנהלי בתי־החולים הגדולים אמר לי אתמול, כי אם השביתה תימשך תיפגע קשה בריאות הציבור, משום שיש מקרים רבים אשר על־ידי הגשת עזרה רפואית בעיתה, אפשר למנוע מהם סיבוכים, אולם בגלל שביתת הרופאים, אין ספק שייגרמו התסבכויות אצל כמה מן החולים.

היום נכנסת שביתת הרופאים ליומה השביעי. היא נחשבת שביתת הרופאים הארוכה ביותר.

קובלים על שאין מבינים אותם

„יש לנו הרגשה, כי הציבור בישראל אינו מבין מדוע אנו שובתים, אף־על־פי שאנו מודעים לעובדה, כי מאבקנו הוא אמנם בלתי פופולרי ופוגע בחולים ובזמינה של הרופא" — אמרו אתמול חברי ועדים רפואיים בבתי־החולים הממשלתיים במסיבת עתונאים שנערכה בבניין הרפואי על שם שיבא ב„תל־השומר".

הרופאים קבלו, בין השאר, על שבמוסדות הרפואה בארץ יש מחסור כדי רופאים עקב היעדר תקנים לרופאים נוספים. הרופאים כורעים תחת עומס עבודה בלתי רגיל, לדבריהם. עוסקים מנהלי מחלקות ומנהלי בתי־החולים בתפקידים שאינם שייכים להם. „למען בתי־החולים שבהם הם עובדים הם נאלצים לעשות „שנור" בקרב אמידים ומיליונרים כדי להוסיף בניינים ולהרחיב מחלקות".

הדוברים הוסיפו, כי תורה להם שקיימות השמצות כלפי ציבור הרופאים מתוך חוסר הבנת עצם הבעיה. לדעת פרופ' יוסף גפני התשתית רקובה והציבור אינו יודע

זאת, על שאלה ... לסיום השביתה ... אים, כי היום תתקיים ... בנושא. אולם ... בדעתם שלא לחזור על ... תיהם.

הליכודים מתנגדים ל„בר אילן" ...

שופט בית־הדין ... החליט אתמול על ... השביתה באוניברסיטת בר־אילן ... שהוציא לגבי הסגל ... בכירי. כן נעצר לבקשת האוניברסיטה לצווה על ... טים והמדריכים להפסיק ... קבע, שהחלטה זו ... בלי היסוס. אך ... שעומדים בסוף ... אוניברסיטה ... בית־הדין הארצי לעבודה ... יו"ר האסיסטנטים ב„בר אילן" ראובני הודיע, שהאסיסטנטים מקבלים את הצו ויעובו ... עבודה מלאה.

היום ייערך בביה"ד ... ת"א דיון בסכסוך שבין ... אוניברסיטת ת"א על ... הסכם העבודה שביניהם ... בית־הדין יכריע בשאלה, נציגי הסגל להחליט על פעולתם.

אתמול התכנסו ב„בר אילן" ראשי המוסדות להשכלה ... נציג כל אוניברסיטה ... על מצב יחסי העבודה ב...

היום תופסק השביתה בירושלים

האסיפה הכללית של המדריכים האסיסטנטים באוניברסיטה העברית החליטה ... להפסיק את השביתה באמצע היום עד יום ראשון.

יושב־ראש ארגון ... פרנקל מסר, כי האסיפה החליטה ברוב דעות ... הצעתו של נשיא בית־הדין לעבודה השופט צבי בר ... שום, להפסיק את השביתה זמנית, כדי לאפשר לבית־הדין ... בשאלה אם הפרה האוניברסיטה הסכם השכר או לא. השביתה תופסק היום בשעה 12 בצהריים ליום ראשון בשעה 11 ... כאשר תתכנס האסיפה הכללית, בשלב זה תחולט ה... שביתה ביום ראשון, אך ... תחליט האסיפה הכללית ... שוב.

זיידל: יחס קריר ל„צוארון הלבן"

יו"ר סיעת הליב בהסתדרות זיידל אמר אתמול, כי „הצווארון הלבן" זוכים ל... בהסתדרות העובדים, ... שהם מרגישים עצמם ... בה ... מוסדות האיגוד המקצועי ... השביתה ... לנסות ולכבות את השריפות ... רותים היוניים — אמר ... ישיבת סיעתו בתל־אביב.

מזכ"ל תנועת העבודה ... אברהם חסון אמר ... כי „חוגים בקרב האינטליגנציה ... בשנים האחרונות ... החברה ...

חוגים אלה, המקיימים הכוונות המקצועיים של ... חשים שמעמדם נפגע ... יורדת ... השאלה אינה רק בדרישה ... במשבר של אבן ... אלפי אקדמאים ... להסתדרות ולהצביע ... שאלה את כלליותה".

לאן נוהרים כולם ?

לביתן משרד התקשורת

בתערוכת הכ"ה הגדולה בתערוכות ישראל

כדאי לראות

+ מהי „אוטוסטרדה" לטלפונים ומתי תופעל
+ טלוויזיה צבעונית ושידורי לוויין
+ איך להבטיח קבלת דואר תקינה
+ המבקרים מוזמנים להפעיל בעצמם שירותי תקשורת מכל סוג ולכל מקום

משרד התקשורת/ המח' ליחסי ציבור

לשכת הפרסום הממשלתית

היחידה לחבלה 'ימית' הותרה לפרסום

ד 1967 הועסקה בשירותים ובהבטחה, אולם אחר כך שותפה במשימות התקפיות כגון פיצוץ העי'ור, פשיטה לגדה המצרית של התעלה והפשיטה השנה לטריפולי בלבנון

מאת שמשון עופר

אנשי היחידה לחבלה ימית של חיל־הים השתתפו בפשיטה צה"ל בלבנון, באיזור פרי־ י בצבלגאר. (ראה כתבה ב־ עמ' 16).

אנשי היחידה הוגדרו עד כה כ־ לבים הגנתיים ובעבר עסקו רק תפקידי שירותים ימיים — כמו ד מתחת לפני הים — ובמשי־ הגנתיות, כגון הבטחת כלי־ מפני מיקוש. אולם אחרי מל־ שנת הימים הוטלו עליהם משימות התקפיות — בדוגמה ה של הקומאנדו הימי — והם חלק בשורה של פשיטות צריכו גם ידע ימי.

ין היותר ביצעו אנשי היחי־ את פיצוץ תעלת העי'ור ה־ ית ביולי 1969 וכן נטלו ק פעיל במעבר תעלת־סואץ יחוד העמדות המצריות הי־ ות בפשיטה על קו התעלה ן לקנטרה ביוני 1969.

כה שינוי זה בייעודה של ה־ דה, הוחלט באחרונה על הסבת ה ליחידת החבלה הימית. לק־ ת יום חיל־הים היום, הותרו ל־ ום כמה ממעלות היחידה. ם זאת ממשיכים אנשי היחידה במשימותיהם ההגנתיות ובמס־ נו גם איבטחו בשבת שעברה הספינה שבה הפליג הקאנצלר ני וילי בראנדט בכנרת. (ראה ה בעמוד 10).

ופר „דבר" בחיפה מודיע: ה־ כ"ל רב־אלוף דוד אלעזר רמז אל, כי בשנים הקרובות תימשך מה של התעצמות חיל־הים ו־ צייד במערכות נשק נוספות, ות ומתוחכמות ביותר. ב־ ור בטקס סיום מחזור כ"א ב־ ס החובלים אי־שם בבסיס ה־ ציין הרמטכ"ל, שחיל־הים זכה בשנים האחרונות בתמיכה ובפיצוי־ „על שנות העוני, שבהן נאלץ להיאבק לא רק עם האויב, אלא גם עם איתני הטבע ועל מקומו במערכת. החיל זכה בציוד מודר־ ני ועוד יזכה בשנים הבאות ב־ נשק ובמערכות, שיאפשרו לו לפ־ גוש את האויב".

לפני נאומו חשף הרמטכ"ל דר־ גות קצונה של שלושה חניכים מצטיינים — דרור אלוני, יעקב דוק ואלי רונן.

מפקד החיל אלוף ב. תלם ציין בברכתו לבוגרים, שרבים מהם יוכל בקרוב בפיקוד על אניות. הוא אמר, שהמפעל חיל מודרני מחייב המשך לימוד, מחוץ למס־ גרות הקורסים השונים והעלאת רמת הקצינים ופקודיהם.

הקורס נמשך שנתיים והיה ה־ ארוך והקשה מכל הקורסים ש־ נערכו אי־פעם במסגרת חיל־הים. חניכי הקורס השתתפו בפעולות מיבצעיות ובמשימות בטחון שו־ טף נוסף על לימודים סדירים, ש־ כללו מקצועות ספציפיים ולימודים כלליים כמון מתמטיקה ואלקטרו־ ניקה.

הטקס נערך במתכונת צבאית־ ימית מסרתית וחזו בו מאות מוז־ מנים, בני משפחות החניכים, קצי־ ני צה"ל, נספחים צבאיים של מדינות זרות ואורחים אחרים. ה־ טקס התקיים במיפגן מרשים של אניות חיל־הים, לרבות ספינות־ הטילים מדגם „סער", שנטלו חלק בשתי הפשיטות האחרונות על בסיסי המחבלים בלבנון, וספינות־ סיור מדגם „דבורה", המשמשות ל־ משימות בטחון שוטף. הודגש, ש־ ספינות אלה לכדו כלי־שיט רבים של מחבלים.

חיל־הים מתמחה במערכות מודרניות

„חיל־הים הולך ומתמחה במער־ כות לחימה מודרניות; אנו צריכים לעשות באמץ, בעתיד, כפי ש־ עשינו בשנים האחרונות לא לפגר אחרי ההתפתחויות בשטח הטכנו־ לוגי" — אמר מפקד חיל־הים אלוף בנימין תלם, בשידור ב„גלי צה"ל", לרגל יום החיל.

כן אמר, כי הייחוד של „רשף" הוא בכך שב„שוק ספינות הטילים" בעולם המערבי אין לה אח ו־ אחות. למעשה אנחנו, עד כמה שידוע לי, מפעילים היום סטי־לים יחידים בעולם המערבי בהיקף כ־ זה. „רשף" הוא דור שני, שבה כבר הכנסנו הרבה מן הנסיון של הדור הראשון, של ספינות שר־ בורג. אני חושב שבים־התיכון היא בוודאי ספינה מיוחדת במינה.

בתשובה על שאלה בדבר היכו־ לת הימית של המחבלים, אמר אלוף תלם, כי יש מידה רבה של עצי־ רה בהתפתחות החבלה הימית אצ־ לם. בזמנו נעשו נסיונות להקמת מחנות אימונים ימיים לאורך ה־ חוף הלבנוני ולאורך החוף הסורי. הפעילות הזאת אינה מתפתחת ו־ למעשה היום לא קיים איום ימי, משמעותי וישיר. יחד עם זה, על מנת להשיג הישגים מרשימים, ב־ צורה של הדבקת־מוקש כזה או אחר על אניות נוסעים או על אניות משא, אין צורך באימונים ובמחנות אימונים ובאמצעים מרחי־ קי לכת. דבר כזה בהחלט יתכן ואנחנו צריכים להיות מוכנים למ־ נוע אותו גם בעתיד. בהשיבו על שאלה אם הציים הערבים מסוגלים להטיל הסגר על חופי מדינת ישראל, אמר מפקד חיל־הים, כי מבחינת הכמות והסוג של כלי־ השיט שברשות הצי המצרי, ואולי ציים ערביים אחרים, האפשרות ה־ טכנית קיימת. אך מבחינת השלי־ טה בפעולה מסוג זה, מבחינת ה־ צורך בנוכחות ממושכת בים, אני חושב, שהם עדיין לא הגיעו ל־ אפשרות הזאת.

הרמטכ"ל רב־אלוף דוד אלעזר חושף דרגות הקצונה של אחד מבוגרי המחזור האחרון של קורס החובלים, שנסתיים אתמול. לידו — מפקד חיל־הים אלוף בנימין תלם.

„לובי ערבי" בוואשינגטון

מאת ישראל לנדרס, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר") — קבוצת ערבים אמריקאים הקימה ארגון ארצי, המבי־ קש לשמש „לובי ערבי" ב־ וואשינגטון. הארגון הנקרא „התאחדות ארצית של אמר־ ריקאים ערבים" ישתדל ל־ השפיע על הממשל והקונג־ רס לנקוט מדיניות פרו־ער־ בית יותר מאשר בהווה.

בהודעה מטעם הארגון נוקט נשיאו ד"ר ויטר טאמוס לשון חרי־ פה וקורא ל„מדיניות אמריקאית מאוזנת יותר" במזרח התיכון. ה־ ארגון מקיים קשרים עם שגרירו־ יות ונציגויות ערביות בוואשינגטון ואפשר להניח, כי לא יחסרו לו כספים למימון פעולותיו. הוועידה הראשונה של הארגון תיערך ב־ 30-29 ביוני במלון „שרתון קאר־ דילק" בדטרויט, מישיגן. בין הנ־ נואמים הראשיים יהיו, לפי התוכ־ נית, שגרירי לבנון וכוויית והסנא־ טור ג'יימס אבורזק מדרום דאקו־ טה, שהוא אמריקאי ממוצא לב־ נני. משרדו של הארגון נמצא ב־ רובע העסקים והמסחר של ואש־ ינגטון ברחוב „קיי".

נשיא הארגון הפרו־ערבי טוען במכתב גלוי, כי אזרחים אמרי־ קאים ממוצא ערבי אינם פעילים במידה מספקת וזו אחת הסיבות ל־ עמדה הרעועה של ארה"ב במזרח התיכון. הארגון מבקש לגייס ל־ שורותיו אזרחים אמריקאיים מ־ מוצא ערבי, נשים אמריקאיות ה־ נשואות להם וגם סטודנטים ערבים הלומדים בארה"ב.

המטרות העיקריות של הארגון הן לדברי טאמוס: צדק ושלום ומדיניות מאוזנת של ארה"ב ב־ מזרח התיכון — מתן סיוע כספי ומדיני לאזרחים אמריקאיים ממו־ צא ערבי המציגים מועמדותם ל־ משרות ציבוריות, ללא התחשבות להשתייכותם המפלגתית. טאמוס אומר כי נציגי הארגון מקיימים דו־שיח עם חברי קונגרס ועם פקידים במשרד החוץ, בפנטאגון ובבית הלבן, כדי לדון על נוש־ אים הקרובים לליבם. במצע הארגון לא נאמר דבר מפורש נגד יש־ ראל, אך ברור נגד מי יכוון ה־ חוד של פעולתו.

מזרח־גרמניה הגישה הבקשה

מרכז־או"ם (א.פ.) — מז־ רח גרמניה פנתה אתמול רשמית לאו"ם וביקשה להצטרף לארגון ה־ בין־לאומי.

הדיפלומאט המזרח־גרמני הור־ סט גרונט המכהן כמשקיף ליד או"ם הגיש אמש את הבקשה ב־ לשכת מזכיר הארגון ד"ר קורט ואלדהיים. נספח לבקשה הרשמית מיסמך עליו חתום שר־החוץ המז־ רח גרמני, המבהיר כי מזרח גר־ מניה נכונה לקבל על עצמה לב־ צע את ההתחייבויות המשתמעות מגבילת או"ם.

ברז'נייב „מעוניין מאד" בהצלחת הפיסגה

לונדון, (יופ"יע). — מנהיג המפלגה הקומוניסטית הס־ ובייטית ליאוניד ברז'נייב „מעוניין ביותר" בהצלחת ועידת הפסגה הקרובה עם הנשיא ניקסון — מסרו את־ מול מקורות דיפלומטיים מוסמכים לסופר י.פ. ב־ לונדון קארול תאלר.

המקורות אמרו, כי ברז'נייב ינ־ סה לנהל מיקוח קשה על העיס־ קות הגדולות שהוא מעוניין ב־ הן, אך לא ירחיק לכת ולא ינ־ סה לנצל את מעמדו הרופף הנו־ כחי של ניקסון. המקורות, המשק־ פים את דעת הקרמל, אמרו, כי ברז'נייב מתכוון להשלים „עיסקות גדולות ארוכות־טווח" בתחום ה־ סחר ושיתוף הפעולה. עיסקות אלה יהיו בסדר גודל של עשרות מיל־ יארדים דולארים לתקופה של כ־ מה עשרות שנים. קיימת גם אפ־ שרות לצעד נוסף בתחום הפיקוח על הנשק הגרעיני, מעבר להסכם הראשון על הגבלת הנשק האיסט־ רטגי (סאל"ט).

קריאה למסמר לבקר בישראל

מאת זאק מוריס, סופר „דבר" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל„דבר"). — „לה מונד" הפאריסי קרא אתמול לממשלת צרפת להד־ קות את התנהגותו של הי קאנצלר בראנדט, שיצא לי ביקור רשמי בישראל.

במאמר מערכת כתב העתון: „המשמעות הבולטת ביותר של מסע בראנדט היא בכך שמנהיג הרפובליקה הפדראלית הגרמנית קיים את הביקור הממלכתי מבלי שייגרם כל נזק ליחסים המצוי־ נים שמקיימת בון עם העולם ה־ ערבי. ויש לזכור שיחסים אלה נפגעו, כביכול, לפני שמונה שנים כאשר החליטה ממשלת גרמניה לי כונן יחסים דיפלומטיים עם ישר־ אל.

„זהו שיעור מאלף לממשלה הי צרפתית, המתעקשת להחרים את המדינה היהודית ממעת הסיורים של שריה".

„לה מונד" ציין, כי העובדה שב־ צאת בראנדט מישראל לא פורסמה הודעה משותפת על סיכום הבי־ קור מלמדת על כך ששני הצדדים לא הצליחו לגשר על השוני שב־ השקפותיהם לגבי עתיד היחסים בין גרמניה לישראל.

רימון־יד נמצא בג'נין

רימון־יד נתגלה אתמול בג'נין, במגרש השייך למוסך הנמצא ב־ מרכז העיר. הרימון נמצא על־ידי שלושה צעירים שהודיעו על כך לתחנת המשטרה הקרובה. כוחות בטחון שהגיעו למקום, יחד עם חבלן משטרה, פוצצו את הרימון.

סבורים, כי הרימון הונח במקום בזמן האחרון. כוחות הבטחון פתחו בחקירה, אך טרם נעצר איש. (ע)

„הטמפרטורה" בעזה יורדת

מאת דני צדקוני

אר הבטחון משה דיין ב־ אתמול בעזה. הוא נפגש 17 נכבדים מקומיים הי־ יצגים את השכונות בעיר ת מחנות הפליטים שב־ תמיה, ובהם ראש העי־ רשאד אל־שוואא. לאחר הפגישה סיור ב־ ה פליטים במאל ובשוק עזה. בתום הסיור ציין שר, כי הפעם לא נתקל ב־ תה התנגדות לשלטון הי־ ראלי, כפי שהיתה בעבר. תה ההסתייגות. פרשת, טמפרטורה האנטי־ישרא־ ת יורדת" — אמר דיין.

ר הבטחון אמר, כי התרשם ב־ חתו עם המנהיגים בעזה מן ה־ ירה הטובה ומחילופי הדברים ועילים שנשמעו בה. דיין אמר, השאלה שתושבי עזה שואלים ם — „מה יהיה הסוף?" — א שאלה סבוכה. מה עוד שש־ לה זו מתקיים ויכוח ב־ אל. המנהיגות הערבית יחד עם ולם כולך רשים בה. בעזה לא רוצים שהרצועה תהפוך חלק ישראל, לא מתלהבים מהרעיון הסתפחות לירדן ולא רוצים יות חלק ממצרים. „הם רואים עצמם כפלשתינאים ורוצים לראות עזה ערבית".

בשיחה עם הנכבדים העי־ ם הציע להם דיין לבחור רכב מועמד לראשות הי ריה, במקום הוועדה הי זאה המנהלת עתה את יני העיר.

ם זאת הדגיש, כי לא יחול ם שינוי במדיניות הממשל הי אי, התובעת את סיפוחם של נות הפליטים שבתחומי עזה ל־ רותי העיר, בדומה למצב הק־ ם בערי יהודה ושומרון. דיין הבהיר יחד עם זאת, כי ולטונות ישראל לא אכפת שראש ריה היהודי הממונה א. צ'ציק עזיך לנהל את ענייני העיר, מה־ ד שהוא עושה מלאכה זו בהצ־ נות יתירה. אחד הנוכחים ב־ ישה יזר הציע לראשות העיר ראשד א־שאווא ואמר כי אין עבד אחר לתפקיד. אחרים הבי־ את הצעתם, לפיה הנושא כולו בהסכמת הציבור.

„אינני האדריכל"

דיו אברהים אבו סיטה הבי־ אלה באוזני השר: „אתה היית אדריכל של המלחמה. עליך להיות אדריכל של השלום". דיין השיב: „אני לא אדריכל המלחמה. נאצר הוא האדריכל שפתח במלחמה בכך שסילק את כוח או"ם וחסם את המיצרים". דיין הזכיר לנוכחים, כי יש להניח שכמה מהם ודאי היו מאושרים בשעתו מצעדיו של נאצר והציע שלא לצעוק בעבר אלא להתרכז בעניני ההווה.

בין היתר ביקשו הנכבדים סיוע ישראלי, שיאפשר לחקלאי עזה ל־ התגבר על נזקי הקרה בחורף ה־ אחרון, שפגעה קשות בגידולים הי־ חקלאיים. כן ביקשו כמה נכבדים למנוע את העסקתם של מספר רב מבין תושבי הרצועה בישראל, בגי־ לל המחסור החמור בידיים עוב־ דות ביטיבי הרצועה. „עלינו לנ־ סוע לתל־אביב לחפש שם את פו־ עלי עזה, המחפשים עבודה בישר־ אל, כדי להביאם חזרה לעבוד ב־ עזה" — טען אחד הנכבדים.

הנכבדים הצביעו על השפע הכל־ כלי ברצועה ועל תעסוקת היתר ועם זאת קבלו על שאין בספקים להם כלים שיאפשרו להם לנצל את השפע ולפתח את ענף הבניה ל־ צרכיהם.

בתשובתו לשאלות הנכבדים אמר שר הבטחון, שאין הוא מוכן להטיל „אמבארגו" כלשהם, ש־ יגבילו את צאתם של פועלי עזה לעבוד בכל מקום בו ימצאו תע־ סוקה תמורת שכר. הדבר נראה להם סביר. דיין הציע לנכבדים להש־ וות את רמת השכר ברצועה לזו הנהוגה בישראל ובכך למנוע את בריחתו של כוח העבודה לישראל. כן הציע שר הבטחון להנהיג יתר מיכון בעבודות החקלאות, כדי ל־ התגבר על המחסור בידיים עוב־ דות.

אשר להתגברות על נזקי החק־ לאות, הציע דיין הדרכה מקצועית וטכנית של מומחי החקלאות ישרא־ ליים, עליה הבטיח לדון עם המומ־ חים הישראליים המתאימים. כן הציע שר הבטחון את עזרתו בטי־ פול הדרוש שיאפשר הקמתו של בנק מקומי ברצועת עזה, שיממן פעולות פיתוח ועסקים מקומיים.

לאחר שיחתו עם נכבדי העיר יצא שר הבטחון לסיור בעיר בלי־ וי פמליה, שכללה בין היתר את האלופים ישראל טל, רחבעם זאב־ בי ושלמה גזית, ותת־אלוף אבר־ הם אורלי. תחילה סייר שר הבט־ חון בשוק הישן של מחנה הפלי־ טים שאטי, לידו מוקם שוק חדש, שם התקבל על־ידי נכבדי המח־ נה.

מהשוק המשיך שר הבטחון ל־ שכונת הגמל, שם התקבל על ידי קבלני הגמל והדיירים ושמע הס־ ברים על תכניות הפיתוח והבניה של הגמל.

בתשובה לשאלות עית־ נאים לאחר הסיור הציע דיין למזכיר הכללי של הי הסתדרות להחיל פעילות הסתדרותית בעזה, כדי ל־ ארגן את הפועלים המקו־ מיים.

הוא אמר, כי דיבר על כך עם ש־ בים אחדים עם בן־אהרון והטעים באוזניו כי יש מקום שההסתדרות תדאג לעניני הפועלים בשטחים, תמנע עבודת ילדים וכו'. הוא הס־ ביר, כי העניין לא התבצע עד כה מפני שיש „אשכול שלם של בעי־ יות, כגון בעיות עקרוניות כגון חברות תושבי השטחים בהסתד־ רות". דיין אמר גם, כי הממשל לא יתנגד להתארגנות מקומית של פועלים, אך הביע ספיקות אשר ליכולת תושבי השטחים עצמם ל־ הקים הסתדרות עובדים.

דנים בהקמת מרכזת טלפונים אוטומטית בחברון

בפגישה שנערכה אתמול בין שר התקשורת שמעון פרס לראש עי־ ריית חברון השייך מוחמד עלי ג'עי־ ברי, לפי בקשת ראש העיר, סוכם, כי משרד התקשורת ישקול את הקמתה של מרכזת טלפונים אוטו־ מטית בחברון. כן הוחלט, כי צוות מהנדסים של משרד התקשורת עם מהנדס העיר של חברון יבדקו את אפשרויות מיקומה של המרכזת. עיריית חברון תקציב למטרה זו מגרש בעיר.

חבר הוועדה המרכזת נתן אל־ מוליגר פנה למזכיר יצחק בן־ אהרון בדבר הקמת ועדים הסתד־ רותיים מקומיים (שלב מוקדם ל־ כינון מועצת פועלים נבחרת) בי־ שובים ובהתנחלויות בשטחים הי מוחזקים ביהודה ושומרון ובסיני. המדובר בהקמת הוועדים בישו־ בים אופירה, אבו־רודיס וקרית־ ארבע.

בנמקו את ההצעה לדיון בוועדה המרכזת ציין אלמוליגר, כי הוא „משוכנע שהקמת ועד מקומי, שי־ טפל בכל אותם תפקידים שהחוקה מסמיכה אותו, תהווה גורם רציני בפתוח מואץ של הישובים, בזרוז גידול האוכלוסיה תוך הגנה על זכויותיהם של כלל העובדים בי־ שובים אלה (יהודים ובני מיעו־ טים)."

שר־הבטחון משה דיין בשיחה עם רוכל ירקות בשוק של מחנה שאטי

התמיכה בג'קסון גורמת מחלוקת

ח"ל והמערך מנסים לנסח סיכום משותף לדיון על יהודי ברה"מ בכנסת

את סופר „דבר" בכנסת

הדיון על רדיפות יהודי ברה"מ, סוריה ועיראק, ש־ התקיים אתמול בכנסת, לא נסגם לאחר שסיעות גח"ל והמערך לא הצליחו לנסח הצעת־סיכום משותפת. ל־ פיכך יימשך היום הדיון, בו מבו שר־החוץ א. אבן ו־ ה"כ מנחם בגין את הגר־ א.

המחלוקת היא על ניסוח אחד סעיפי הסיכום, בו מציע גח"ל להלל" עיסקה הכביעה את תמי־ כת הכנסת ביוזמה והחקיקה של ה־ סנאטור ג'קסון שזכתה לתמיכה רח־ בה בקונגרס האמריקאי. חברי המ־ הלת המערך, וכן שר־החוץ א. אבן, שהשתתפו בדיונים, ביקשו שהות כדי לשקול שוב ניסוחו של סעיף זה.

הדיון אתמול נפתח בדברי חה"כ מ. בגין, שאמר, כי מאז הדיון האחרון בכנסת לפני שבועות אח־ דים באותו נושא, התרחשו כמה דברים נוספים המעידים על הגב־ רת רדיפות היהודים בסוריה ובי־ עיראק וכן הגבלות וההתנכלות ביהודי ברה"מ המבקשים לעלות לארץ. בגין דרש פעולה תקיפה יותר מצד הממשלה ובין השאר דרש ששגריר ישראל באו"ם, תקוע, ידרוש ממזכיר או"ם לצאת אישית לדמשק ולבגדאד כדי לצ־ נוד על הבעיה של להעברת ממש־ לות מדינות אלה להתיר לי־ הודים לצאת. בגין הפנה קריאה ליהודי ארצות־הברית לפעול ב־ מרץ בנושא זה בעת ביקור ברז'נ־ ייב בארה"ב בשבוע הבא ולצרף להפגנות גם תביעה לשחרור יהו־ די סוריה ועיראק. הוא פנה גם למדעני ארה"ב להתארגן ולפעול למען המדענים היהודים בברית־המ' הלוחמים עתה למען זכותם לעליה לישראל. חה"כ ח. צדוק (מערך), ראשון המשתתפים בדיון, הצדיק במישרין לעניין החקיקה של הסנ־ טור ג'קסון, ואמר, כי מדינת ישר־ אל אינה יכולה להיות צד בוי־ כוח בין הבית הלבן והקונגרס. חה"כ י. קורן (מערך), אמר, כי ב־ מאבק בעניין יהודי ברה"מ אסור לעבור גבולות בלתי רצויים, כפי שעשו זאת קבוצות מסוג אנשיו של הרב מאיר כהנא. ועם זאת צריך לשמור על מאבק ולחוץ בת־ מיד על השלטונות הסובייטיים.

חה"כ מ.צ. נריה (מפד"ל) אמר, כי תיקון ג'קסון הוא פתח־הצלה שאסור להחמיצו, ועם כל רצוננו הטוב כלפי הנשיא ניקסון אסור לנו לשמוט את מצב יהודות רו־ סיה. ז. שובל (ע"מ) אמר, כי אמנם חלקה של הממשלה בעניין זה הוא חשוב, אך את כיוון הפעולה בשי־ אלת יהדות המצוקה הראתה דווקא הציבוריות היהודית בעולם. ש. תמיר (המרכז החופשי) תבע לנצל את העובדה שברז'נייב זקוק עתה לסיוע בארה"ב ודרש מממשלת ישראל לא לנהוג באיפוק ורישון. מ. שח"ל (מערך) הציע חקיקת חוק עשיית־דין ברודפי יהודים. ח. גרוסמן (מערך־מפ"ם) הביעה סלידה מהתחרות המתנהלת בין גו־ פים יהודיים וישראליים על „מונו־ פול הנאמנות והמאבק" על הצלת היהודים והסתייגה מפעילות אלימה וראוותנית נוסח הרב כהנא.

כיצד משפיעה טכנולוגית המחשבים שלנו על כספך?

באמצעות המחשבים אנו נותנים לך יותר עבור כספך.
לקוחותינו כבר נהנים משירותי המחשב במחלקות
מטבע־חוץ, ניירות־ערך ועובר ושב. אם יש לך חשבון
עובר ושב, מדווח לך המחשב מדי יום איזה מהשיקים
שמסרת כבר נפרעו. זהו יתרון חשוב בשבילך. יתרון
שרק בנק הפועלים מעניק לך. המחשבים הופעלו גם
במחלקות נוספות. הם חוסכים בזמן ובכוח אדם, וכך אנו
מתפנים לתת לך שירות יעיל יותר, מהיר יותר
ומדוייק יותר.
שינויים אלה הם רק חלק קטן מהמהפכה השקטה.
תקתוק המחשבים הוא, אולי, הרעש היחיד
המלווה אותה.

בנק הפועלים

המהפכה השקטה.

משק וכספים

ספיר: יהיה טראגי למדינה אם ננטוש הצמיחה הכלכלית המהירה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

„יהיה זה טראגי בשביל ישראל, גם מבחינה מוסרית, אם יוחלט לנטוש את המושג של צמיחה כלכלית מהירה של המשק, גם היום צריך לראות במטרה את המשך הצמיחה הכלכלית בקצב מהיר כדי להגיע לעדפים במאזן המסחרי שלנו — אמר אתמול שר־האוצר פנחס ספיר, בארוחת־צהריים שנערכה לרגל האסיפה הכללית של התאחדות התעשיינים.

ספיר הגיב בכך על „זמירות הדעות הנשמעות בארץ", כאילו הארץ היא קטנה ומוגבלת וכי עקב בעיות כוח־אדם ואקולוגיה יש להאיט את קצב הפיתוח. הוא עמד על ההכרח בהמשך הפיתוח בקצב שנקבע בתכנית עשר השנים הבאות להגיע לגידול שנתי של 7—8 אחוזים בתוצר הלאומי. גם אם יהיה שלום, אמר — נצטרך עוד עשרות שנים לדאוג לעצמה הבטחונית, אשר לתעשיה יש תפקיד מרכזי בה. הוא הוסיף, שתעשיינים רבים מתכננים השקעות גדולות ולא מעט מהם מצטערים עתה שנמנעו מלבצע את ההשקעות האלה בעבר.

ספיר שיבח את המפעל הישראלי, המגלה כושר בלתי רגיל להסתגל לדרישות של התעשייה המודרנית. וסיפר על סיורו במפעלי התעשיה השונים: „אני ראיתי ורואה יותר פועלים מאשר מיפוי מאנשי הרעיונות של ההתאחדות". שר־האוצר דחה את טענת נשיא התאחדות התעשיינים מרק מושבין, נגד מעורבות־יתר של הממשלה בענייני משק. להיפך, מה שדרש מושבין באמצע באסיפה הכלכלית הוא הגברת המעורבות הממשלתית, אמר. מושבין אף הרחיק לכת ודרש הכללת התמריצים והאשראים במסגרת תקציב המדינה. ספיר הוסיף, שזהו הוא רב יותר מכולם עם הבנקאים, כולל נגידי בנקים, בענייני האשראי למשק.

בהתייחסו להצעות נגיד בנק־ישראל לייקר את האשראי המכוון, ציין שר האוצר, שאינו נמנע מלהביע את דעתו בנושא זה וכל השרים שהשתתפו בישיבה היו בעלי עמדה דומה. להערה כי נגיד בנק ישראל ימשיך במאבקו להעלאת הריבית, הגיב ספיר שדבר זה אינו מדאיג אותו.

שר האוצר שלל את הדיבורים נגד שותפויות בין מפעלי המשק ההסתדרותי למשק הפרטי. „כשראיתי את מאיר צמית המגרון אדמונד דה־רוטשילד חותמים על הסכם שותפות, הסבתי שסיפור הבית ידעדע, אבל הדבר עבר ללא תגובה", אמר. הוא קרא לתעשיינים להסתפק ברווחיות סבירה ולרסן עליות המחירים. כי הרווחיות השנה, כפי שמסתמנה, לא תהיה נמוכה בהרבה מן של השנתיים הקודמות.

נשיא „אליאנס" נתבקש להתפטר

מאת סופר „דבר"

נשיא חברת „אליאנס", הכוללת את מפעלי־ייצור הצמיגים בחדרה, אליאנס קסריה ומפעלי־ייצור הצמיגים „שמשון", יוסף טייכר, נתבקש על־ידי מועצת המנהלים להגיש את התפטרותו מתפקידו תוך הזמן הקרוב, לאחר שלא ניתן היה לגשר על חילוקי הדעות בינו לבין המועצה ובינו לבין סגנו והמנכ"ל המפעל יוסף רענן.

ממקורות מהימנים נודע לסופר „דבר", כי זה מכבר רווחו חילוקי דעות בין יוסף טייכר, שכיהן עד כה כנשיא החברה, לבין סגנו ומנכ"ל החברה יוסף רענן, במיוחד לגבי דרכי־ניהול וקבלת ההחלטות. בן העמיקו בתקופה האחרונה חילוקי־הדעות בין טייכר לבין חברי מועצת המנהלים של „אליאנס", אשר טענו כלפיו, כי הוא נוהג בעצמאות יתרה ועוקף אותם בקבלת החלטות ובקביעת מדיניות־הייצור והשיווק של המפעל.

נודע, כי עם התפטרותו הצפויה של טייכר, מכהונת נשיא חברת „אליאנס", יתמנה סגנו, מנכ"ל החברה יוסף רענן, במקומו כנשיא „אליאנס". טרם הוחלט מי יהיה המועמד לתפקיד המנכ"ל.

„אמקור" מייצר 55.000 מקררים בשנה אחת

מפעל „אמקור" מייצר בשנה אחת 55.000 מקררים — מסר מנכ"ל „אמפא" שמעון אלמן, עם הוצאת דגם חדש של „אמקור־18". „אמקור" מייצר כיום כ־13 דגמי־מקררים.

תכנון וניסויים של שנה וחצי קדמו להוצאתו לשוק של „אמקור־18". תכולתו הגדולה מאפשרת לבצע קניות מרוכזות למשק־הבית. דגש הושם על תא ההקפאה (פריזר) הגדול שנפחו 3.6 קוב ומצויד במעין „מקרר הקפאה בתוך מקרר". אלמן ציין, שבייצור מקרר זה מרעפים חמרי־גלם יקרים ואביזרים חזקים ויציבים כדי להקנות חיים ארוכים יותר למוצר. המקרר מבודד בשיטה חדשה, במקום השימוש בצמר סלעים. גוף המקרר כולל מקשה אחת מפוליאוריתן יצוק, כשהוא בעל כושר בידוד כפול מצמר סלעים. חידוש אחר הוא גוף חימום חשמלי המותקן מאחורי תא ההקפאה המאפשר לקבל חמאה רכה ומהירה למריחה או קשה בהתאם לבחירה. תא המזון של המקרר מצופה מבפנים באמאיל זוגי.

שלל הדיג עלה ב־1972

שלל הדיג והמדגה הגיע ב־1972 ל־27,000 טונות לעומת 26,800 טונות בשנת 1971. ערך הדגה הגיע ל־80 מיליון ל"י, לעומת 69 מיליון ל"י בשנת 1971.

דובר משרד החקלאות שמסר על כך, ציין, כי דיג־מכמורת בים התיכון הגיע ב־1972 ל־1200 טונות, לעומת 1170 טונות אשתקד; דיג בסים עליונים בים התיכון 1900 טונות, לעומת 1700 טונות אשתקד. דיג־מרחקים 7300 טונות, לעומת 6700 טונות אשתקד. בדיג בכנרת ואגם־הירדן חלה ירידה מ־2160 טונות ב־1971 ל־1750 טונות בשנת 1972. דיג במדגה בבריכות עלה מ־12,800 ב־1971 ל־13,350 בשנת 1972.

נוסף לכך הגיע שלל הדיג ברצועת־עזה ובצפון סיני ל־4,400 טונות בערך — (11,9 מיליון ל"י), לעומת 3,350 טונות בשנת 1971 (5.81 מיליון ל"י). הגידול הניכר בדיג בצפון סיני חל בשל שיפור בשיטות הדיג של הדייגים המקומיים. הכנסת סירות מנוע חדשות לשימוש, רשתות ניילון וציוד־דיג חדיש אחר שהדייגים הערבים לא הכירוהו בעבר. הדגים מרצועת עזה קיבלו מחירים טובים ביותר בשווקים הישראליים.

הייצור המקומי, כולל דיג־מרחקים וצפון־סיני, מספק כיום כ־31,700 טונות דגים המהווים כ־77 אחוז מכלל צריכת־הדגים בארץ. כן מיוצאים לחו"ל 2000 טונות דגים, בצורה טריה או מעובדת, שהכניסו לאוצר המדינה 1.3 מיליון דולר. בשנת 1972 החל בפעם הראשונה יצוא קרפיונים טריים לאירופה ובסך הכל הסתכם היצוא מן הבריכות ב־420.000 דולר. היבול הממוצע לדונם בריכות עלה ל־270 ק"ג, לעומת 255 ק"ג בשנת 1971 ו־214 ק"ג בשנת 1969.

„אמפל" תשקיע בבניית 30 סופרמרקטים חדשים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

„אמפל" מתכוונת להשקיע בתקופה הקרובה כ־100 מיליון ל"י ברכישת סופרמרקטים חדשים ובהשכרתם לאגודות הצרכנים בכל רחבי־הארץ — אמר נשיא „אמפל" ריצ'רד כהן. הפעולה תיעשה בשיתוף אחת החברות של קונצרן בנק הפועלים.

לפי בדיקה שנעשתה ניתן לגייס משקיעים בארה"ב להשקעה במיבני סופרמרקטים אשר יושכרו לאגודות הצרכנים, אמר כהן. המיבנים האלה יירכשו לפי צרכי האגודות ויושכרו לאגודות הצרכנים תמורת אחוז מסויים מהפדיון של הסופרמרקט. ייקבע מינימום של דמי־שכירות ואילו תקופת השכירות תהיה ל־20 שנה.

לצורך השקעה זו תארגן „אמפל" קבוצות משקיעים במסגרת שותפויות לרכישת הסופרמרקטים ובהשתתפות חברת־הבת „ישראל דיבלופמנט קורפוריישן". בכל שותפות כזו יהיו 2—3 משקיעים, כך שיובטחו להם רווחים מסויימים על השקעתם. כהן בטוח, שניתן לגייס בארה"ב משקיעים רבים להשקעה זו בנכסי דלא־ניידי ולהגיע להיקף של כ־30 מיליון דולר.

מניות „איי.די.סי." יירשמו בבורסת ניו־יורק

נשיא „אמפל" מסר, כי מניותיה של „ישראל דיבלופמנט קורפוריישן" יירשמו בקרוב בבורסת ניו־יורק. כבר נתקבל האישור של הרשות האמריקאית לניירות ערך. „איי.די.סי." תהיה החברה האמריקאית הראשונה המשקיעה רק בישראל, ושמניותיה יירשמו בבורסה ויסחרו בעתיד. לדעתו, זהו הישג חשוב, שיוכל לסייע לחברה בגיוס הון נוסף.

מניות ושערים

מגמה בלתי־אחידה

מגמה בלתי־אחידה שלטה אתמול במסחר בשוק המניות. נסיונות כניסה של משקיעים לשוק המניות איפיינו אתמול את המסחר. במיוחד בסיבוב הראשון של המסחר במשתנים. העליות משכו לאחר מכן מוכרים שהתכוונו לצאת מן השוק ושמחו על תוספת של מספר נקודות. במיוחד פעל בכיוון המכירות, בעיקר בשלב הפתיחה, אחד הברוקרים המשפיע בספקולנטים מובהקים.

אתמול היתה הופעה נוספת, כי אשר הבנקים הוסיפו לתמוך בשוק והפעם לא רק במניותיהם. נמסר גם שקיימת התענינות מצד קליינטים בבנקים על אפשרות השקעה מחודשת במניות. אבל אלה נסיונות גישושים ולא ניתן להסיק מסקנות. יום המסחר הראשון למניות שנוצרו מ„זכויות" בנק המזרחי עבר בסימן ביקוש ועליה במחיר. המחזור בשוק המניות היה 1.8 מיליון ל"י, מתוך זה בשלב של שערים בעהנים 841 אלף ל"י.

אתמול היו גם הסימנים הראשונים לכניסת כסף ספקולטיבי לפני הניירות הדולאריים, כמו סדרות ה„הולליס" השונות. אומנם כניסה זו לא התבטאה בעליה כלל בשערים, אבל נשמעו דעות חיוביות על ענף זה, למרות הירידה החדה בשערים שנתהוותה בתקופה האחרונה.

בשוק אגרות־החוב צמודי־מדד היתה מגמה בלתי אחידה. בצמודי מדד קרובי פדיון היתה עליה ואילו באלה שיפדו במועד רחוק יותר חלה ירידה. המחזור בשוק אג"ח הסתכם ב־4.84 מיליון ל"י.

בנקים מסחריים והחברות — לאחזקות בנקאיות

שם הנייר	השער ב'	
א.ה.ה. ש	347	−0.5
א.ה.ה. מ	350	−0.5
אי די בי בכ'	267	—
אי די בי	264	—
אי די בי ב'	337	—
אמד	315	−11.0
א"י בריטניה מב'	314	—
א"י בריטניה ש	317	—
א"י בריטניה מ	310	−4.0
דיסקונט	110.5	−9.0
דיסקונט א	629	+9.0
המזרחי ש	159	—
המזרחי מ	160	—
הפועלים מב'	358	—
הפועלים ש	341	—
הפועלים מ	342	—
בל"ל	299.5	−1.0
בל"ל — 60% דיב'	295.5	−2.0
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי ש	222	—
אפותיקאי מ	224	—
כרמל מ	158	+3.0
משכנת' בבנין	250	−3.0
פת' משכנת' ש'	250	+2.0
פת' משכנת' מ	252	—
שכון מב'	171	+0.5
שכון ב'	200	—
ספנות מב'	244	—
ספנות	237	−1.0
מוסדות מימון ענפיים		
שלמון	120.5	−2.5
אוצר לתעשיה	224	−5.0
חקלאות	84	—
פת' תעשיה מב' בימוה	72.5	−1.0
אריה	594	—
הסנה	254.5	+1.5
סהר	229.5	—
צור	155	—
מסחר ושירותים		
בית הרכב	70	−0.5
דלק ש	220	+2.0
דלק מ	230.5	—
קרור 1	481	—
קרור 10	390	−9.0
השמל	63	+0.5
סמנות	209	−3.0
צים ש	333	—
צים מ	339	−10.0
מקרקעין בנייני פיתוח ההדרים		
אתרים	215	−5.5

אפריקה 1	342	—
אפריקה 10	291	+1.0
הכש' הישוב ש	200	—
הכש' הישוב מ	204	+4.0
סר"ב ש	137	−1.5
סר"ב מ	144.5	+0.5
סר"ב ב'	126.5	—
נכסים	252	+2.0
ישרס	169.5	+3.5
מהדרין	172	—
מטעי הדר	100	−0.5
משקיעים	126	−1.0
נאות אביב	81	+0.5
פרי אור	186.5	—
רסקו מב'	104	+3.0
רסקו	82	+1.5
ישפרו	115	—
תעשיה		
אליאנס	460	−0.5
אלקו 1	117.5	−1.0
אלקו 2.5	107	—
אלקטרה 1	260	−6.0
אלקטרה 5	261	−6.0
ארגמן מב'	370	—
ארגמן מ	367	−3.0
ארגמן — 30% דיב'	352	−7.0
אתא ב'	141.5	−3.0
אתא ג'	142	+1.0
אתא מיבנה	132.5	+0.5
דובק	430	+5.0
כבלים	202	+2.0
טבע ש	944	−5.0
טבע מ	989	
כימיקלים	51.5	−1.0
ל. אפשטיין	75	+3.0
מולר	216	+1.0
פניציה ש	125	−1.0
פניציה מ	131	+4.0
פניציה 10	130	—
ניר חדרה	291	−11.0
עסיס	246	—
נחושתן	419	—
ערד	120.5	—
שמן	141.5	+1.0
תעל	295	+5.0
חברות להשקעה ולאחזקות		
אלגר ש	100	—
אלגר מ	101.5	+1.5
אלרן ש	211	—
אלרן מ	223	+7.0
אמישר	62	—
מרכזית	255	−5.0
פועלים השק'	293	—
פז	108	—
ולפסון 1	177	−1.5
ולפסון ש	110	—
ולפסון מ	116	+0.5
ירדן	77	—
אמפא	143	—
דיסק' השק' ש	266	+1.5
דיסק' השק' מ	268.5	+1.5
מזרחי השק'	110	—
בל"ל השק'	220	−0.5
פריון	115.5	−0.5
חסותה	109	—
יצוא השק'	72	—
כור	179	—
כלל השק'	213	+5.0
כלל תעשיות	209	—
צור השק'	180	—
פמה	58.5	−0.5
מניות הנסחרות במטבע חוץ		
אוניקו רב' א' מ	89	—
אוניקו בכ' מ	100	−1.0
אדנים	113	—
צים	96.5	—

נפטא	55	—
לפידות ש	124	+4.0
לפידות מ	154	—
פתוח תעשיה ג	150	—
פתוח תעשיה גג	975	—
פתוח תעשיה גג 1	975	—
אג"ח ניתנות להמרה במניות		
שטרי הון בל"ל	149	−0.5
שטרי הון בל"ל — 3	113	−0.5
פת' משכנ' אג"ח	114	−0.5
הכש' הישוב אג"ח	95.5	—
אלקטרה אג"ח	186	−4.0
אתא אג"ח	99	−1.0
דיסק' השק' אג"ח	125	—
מזרחי השק' אג"ח	100.5	—
א.ד.ב.	101	−1.0
ישפרו	105	—
מפעל הפיס (ג)	155	—
מפעל הפיס (וד)	157.5	+1.5
מילווה קדימה		
1961	181	—
1961	178.5	+0.5
1961	171.2	—
1961	161.4	—
1962	174.6	+0.1
1962	168	+0.4
1962	157.1	—
1962	145.6	—
1963	268.4	+2.7
1963	244.7	+0.4
1964	238	+0.4
1964	216.1	—
1965	218.6	+0.3
1965	145	—
1966	172.5	+0.7
1966	172.7	+0.8
1967	164.1	+0.3
1967	160.7	+0.5
מילווה בטחון 1968		
א	96.6	—
ב	95.8	+0.8
ג	95.2	+0.2
ד	184	+0.5
ה	182	+0.4
ו	176.4	−0.2
ז	176	+0.5
ח	173.1	—
ט	171	+0.5
י	172.3	—
י"א	176.5	+0.3
י"ב	174.6	+0.7
י"ג	172.8	—
י"ד	171.5	+1.0
מילווה בטחון 1969		
א	174.3	+0.8
ב	168.4	+1.0
ג	167.3	+0.5
ד	167.7	+0.6
ה	166	+0.5
ו	165	+1.0
ז	164.5	+1.3
ח	166.8	+1.1
ט	168	+2.1
י	164.4	+1.0
כ"א	161.3	—
כ"ב	162	—
כ"ג	159.5	—
מ"א	165.8	+0.3
מ"ב	166.1	—
מ"ג	160.5	+0.3
מ"ד	158.4	+0.5
מ"ה	155.2	+0.3
6½% מלווה פיתוח		
ר"ב מ	116.5	−1.0
ר"ג מ	116.4	−0.5
ר"ד מ	116	—
ר"ו מ	114.2	—
ר"ח מ	114.1	—
ר"יב מ	113.2	—
ר"יד מ	112.6	+0.1
ר"יז מ	112.1	—
ר"יט מ	111.7	—
רכ"ב מ	110.6	−0.2
רכ"ד מ	110.9	−0.8
רכ"ט מ	115.6	—
רל"א מ	115.6	—
רל"ג מ	114.8	−0.8
רל"ה מ	114.6	—
רל"ז מ	113.9	−0.5
ר"מ מ	114	—
רמ"ב מ	112.5	−1.4
רמ"ד מ	113.3	—
רמ"ז מ	112.1	−0.7
נ"א מ	112.5	−0.3
נ"ב מ	110	−0.5
נ"ג מ	109.7	—
נ"ד מ	106.9	−0.4

שערי מטבע חוץ בין־בנקאיים באירופה

יום ג', 12.6

מסירה מאוחרת

דולר ארה"ב	2.5745/55	ל־1 לירה שטרלינג
מרקים גרמניים	2.6200/30	ל־1 דולר ארה"ב
פרנקים שויצריים	3.0710/60	"
פרנקים צרפתיים	4.31/32	"
לירות איטלקיות	597/598.5	"
פרנקים בלגיים	37.95/380.5	"
גלדנים הולנדיים	2.7800/50	"
יינים יפניים	264.45/70	"

זהב

מחיר אונקיה זהב 115.50—117.50 דולאר

מסירה מאוחרת

	לי"ש	מ"ג	פר"ש
החודש	2.5711/2.57424	2.6150/2.6200	3.0535/3.0600
3 חודשים	2.5654/2.5668	2.5980/2.6030	3.0255/3.0320
6 חודשים	2.5551/2.5566	2.5730/2.5780	2.9985/3.0060
12 חודשים	2.5330/2.5347	2.5325/2.5430	2.9380/2.9480

נחתם הסכם קיבוצי מיוחד במפעל „ארזך"

מאת סופר „דבר"

הסכם עבודה קיבוצי מיוחד נחתם בין מועצת פועלי רמת־גן — בעבודתיים לבין מפעל „ארזך" לאריזות מזון. בהסכם הוסדרו כל התנאים הסוציאליים והוסכם על פנסיית יסוד ופיצויי פיטורין. המפעל מעסיק כ־25 עובדים, ועד כה לא היה מאורגן.

תעודות הצטיינות ל־208 יצואנים

יותר מ־2000 נציגים של 57,000 עובדי הטקסטיל בארץ השתתפו אתמול בטקס חלוקת התעודות ליצואנים מצטיינים שנערך בבני התערוכה במסגרת תערוכת הכ"ה.

קודם לכן ביקרו נציגי העובדים בביתן הטקסטיל ואחר כך חזו בתצוגת אופנה שנערכה באמפיתיאטרון, במתכונת סיפור „האופנה לאורך הדורות".

208 יצרנים קיבלו תעודות יצואן מוסמך. מהם היו 35 שעברו את קו מיליון הדולר בשנה, 3 שעברו את ה־5 מיליון דולר, ויצרן אחד שייצא השנה ביותר מ־10 מיליון דולר.

מנהל חטיבת הטקסטיל במשרד המסחר והתעשיה אברהם זהבי, ציין בדברי ברכתו ליצואנים, כי לאחר הוועידה הכלכלית עומדים עתה להשקיע בתעשיית הטקסטיל, בחמש השנים הקרובות, כמיליארד ל"י, מהם 50 מיליון ל"י שיושקעו על־ידי אנשים שהשתתפו בוועידה.

מקווים להכפיל את היצוא מ־130 מיליון דולר ב־1973 ל־250 מיליון דולר בעוד 3—4 שנים.

תעשיית הטקסטיל הישראלית, בכללה מוצרי אופנה, לבוש, אריגים וילונות ובדי ריפוד, מצטיינת באיכות גבוהה ומחיר נמוך יחסית בשוקי אירופה וארה"ב. ב־5 השנים הקרובות תקלוט תעשיה זו 10,000 עובדים נוספים, בעיקר נשים ועולות חדשות. (ע)

300,000 ביקרו בתערוכת התעשיה והמשק

מאת סופר „דבר"

קרוב ל־300,000 איש ביקרו בתערוכת התעשיה והמשק בעשרת הימים הראשונים מאז פתיחתה.

לסופר „דבר" שסייר אמש בתערוכה נמסר, כי בארץ מצויות כיום 33 משלחות קניינים מחו"ל. המדובר בכ־400 איש, ובהן 7 משלחות אפריקאיות. הקניינים יבקרו בשטחי התערוכה היום משעות הבוקר עד הצהרים ומצפים לחתימת עיסקות־יצוא שונות. אחה"צ ייערך ביקור מאורגן של עובדי מפעלי הטקסטיל ולפנות ערב ייערך טקס חלוקת תעודות ליצואנים. בערב תיערך לפומבינים באמפיתיאטרון „תצוגת אופנה לאורך הדורות".

8 מיליון ל"י יושקעו במפעלי „חרסה—חסין אש"

מאת סופר „דבר" בנגב

יותר מ־8 מיליון ל"י יושקעו במפעלי „חרסה — חסין־אש" בבאר־שבע, כדי להעלות את ייצור לבינים חסינות־אש מ־10,000 ל־18,000 טונה לשנה.

המפעל ירכוש גם מכבש, בלחץ 800 טונה, שיעלה את איכות הלבינים.

גם בשנה האחרונה היה מאזן רווחי במפעל. במסגרת רווחי 1971 חולקו לעובדים אגרות־חוב פטורות ממס בסך רבע מיליון ל"י.

השנה עומד המפעל לייצר כ־340,000 כלים סניטאריים ולייבא עוד כ־150,000 כלים באמצעות „סולכור".

החברה למימון תעשיות תרכוש שליש ממניות „לנה" — תזרים 4 מיליון ל"י

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של „דבר"

במגמה לסייע למפעל הסריגה „לנה" באור־יהודה להיחלץ מקשיי המימון, החליט משרד־המסחר והתעשיה שהחברה למימון תעשיות, שהיא כיום חברת־בת של החברה להשקעות של בנק לפיתוח התעשיה, תזרים למפעל כ־3—4 מיליון ל"י. תמורת הזרמת הון זה, תקבל החברה למימון תעשיות קרוב ל־33 אחוז ממניות מפעל „לנה".

„לנה" הוא המפעל הגדול ביותר בארץ למוצרי־סריגה. בשנים האחרונות הגדיל את תפוקתו בשיעור ניכר והגיע למחזור של כ־24 מיליון ל"י. כ־90 אחוז מתוצרתו מיוצאת. אולם הוא נתקל בקשיי־מימון גדולים והולכים בעקבות ההגבלה הניכרת של היצוא ועקב מדיניות הבנקים לצמצם את האשראי ליצוא. אנשי משרד־המסחר והתעשיה מדגישים, שמפעל זה השקיע מאמצים לא מבוטלים ברכישת שוקי־יצוא ובשמירה על איכות המוצרים המיוצאים.

המפעל נמצא בבעלות האחים כהן מאיטליה שהם בעלי מפעל דומה באיטליה. לדברי אנשי משרד המסחר והתעשיה המפעל הוא ריווחי וההחלטה שהחברה למימון תעשיות תיכנס כשותפה במפעל נתקבלה במגמה לסייע למפעל לעבור את התקופה הנוכחית.

עד כה נהגה החברה לתעשיות להשקיע במפעלים לצד משקיעים כספיים. זוהי הפעם הראשונה שהחברה למימון תעשיות משקיעה במפעל ריווחי.

3 קבוצות משקיעים מתעניינות ברכישת „סיבי דימונה"

שלוש קבוצות משקיעים מתעניינות ברכישת השליטה ב„סיבי דימונה" מידי החברה לפיתוח התעשיה. מנהלי הבנק נמסר שלא הושג עדיין שום סיכום עם אף אחת מקבוצות המשקיעים. מגמת הבנק היא, להפקיד את השליטה בידי משקיעים בעלי ידע מקצועי בתעשיית הטקסטיל שיוכלו מיד לרכוש את השליטה, מלבד השקעתם ברכישת הבעלות המלאה או חלקית של התשלובת.

שלוש קבוצות המשקיעים המתעניינות ברכישת „סיבי דימונה" הן: קבוצה אמריקאית, קבוצה אוסטרלית וצרפתי בעל... במדגסקר.

מנכ"ל רשות הנמלים פוסל תשובת „נשר" באמצעות הודעה לעתונות

הקשיים בהפעלתו של המיתקן לפריקת מלט בתפזורת, שהוקם בנמל אשדוד, גרמו למחלוקת חריפה ביותר בין רשות־הנמלים לבין חברת המלט „נשר".

המיתקן הופעל בנמל אשדוד בתחילת חודש מאי השנה, לאחר שהוקם במבצע בזק. על הקמת המיתקן החליטו רשות הנמלים ו„נשר", בהשתתפות נציגי משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, לאחר שהתברר כי לצפוי יחסר השנה מיליון טון מלט. כמות העולה ב־750 אלף טון על התחזית. המיתקן, מתוצרת חברת „קרלסוף" השוודית, הוקם על ידי רשות הנמלים, וחברת „נשר" התחייבה להחזיר את ההשקעה בסך כמיליון ל"י תוך 3 שנים.

עם הפעלת המיתקן נתגלו בו תקלות שונות, שחלקן נגרם בגלל העובדה שמטען המלט הראשון שהגיע באניה „אנטילי" סגנו ובמחסנים נוצרו גושי בטון רך והרומן טוען של החברה שהודיעה שהצליחה להתגבר על הבעיות.

מנכ"ל רשות הנמלים אמר אתמול בשיחה עם עתונאים, כי הרשות דוחה את נסיונות ההזורים השנים של להסיר מעליה את האחריות שירה להחולים שגרמו למחסור מלט ולהטיל את האשמה על הרשות. רמז אמר, כי ההצהרות שפרסמה „נשר" בעיתונות באמצעות חברת יחסי ציבור פרטית, ובהן מאשימות בכשלון הפעלת המתקן לפריקת מלט בתפזורת, נוגדת את כללי המשחק בין גופים רציניים המשתתפים „בכל נוגעי ביחסים בין...". לא ראיתי תשובה למריבה באמצעות הודעה לעתונות, אמר רמז.

„פאן־אמריקן" בים־המלח מאיים בפיטורי עובדים

מאת משולם עה, סופר „דבר"

בעלי מלון „פאן־אמריקן" בחוף ים־המלח מאיימים בפיטורי עובדים, אם משרד התיירות לא יסוג מדרישתו שאין לקבל אורחים במלון כל עוד לא הושלמה בניית כל שבע קומותיו.

המלון, המסווג בחמישה כוכבים, נפתח לאורחים ערב חג־הפסח. אך משרד התיירות הורה להנהלתו שאין לקבל אורחים כל עוד לא הושלמה הבנייה ואינו יכול לספק שירות ברמה הנדרשת מסוג זה.

המלון מכיל 230 חדרים שהושקעו בו 30 מיליון ל"י. בעלי המלון טוענים, כי הם מפסידים כל יום רבבות ל"י, כי אינם יכולים לקבל אורחים בקומות שהושלמו.

במקום מועסקים כ־140 עובדים, מהם 50 מערב. אם יפוטרו אלה עד השלמת המלון, הנהלתו שוב לפני בעיה של גיוס עובדים. אתמול נמסר כי השלמת כל קומות המלון עלולה להימשך עוד חודשים.

תשלומים למס־הכנסה עכשיו באמצעות הבנקים

אגף מס הכנסה ומס רכוש מתנצל על השיבושים הנגרמים לציבור הנישומים, בעקבות הסנקציות הננקטות במשרדי השומה.

ציבור הנישומים, חברות, עצמאים ומעבידים מתבקשים לשלם את המס באמצעות אחד מסניפי הבנקים הבאים:

הדואר, לאומי, הפועלים, דיסקונט, ברקליס־דיסקונט, הבינלאומי הראשון לישראל, המזרחי המאוחד, איגוד, יפת, ערבי־ישראלי, קופת־עם.

תשלומים וחובות מכל הסוגים מתקבלים על פי הודעות התשלום שבידי כל נישום.

אי אפשרות לשלם במשרדים, לא תשמש עילה מספקת לדחיית התשלום.

ציבור הנישומים מתבקש איפוא לטובתו, לשלם חובותיו במועד ולמנוע הוצאות נוספות הנובעות מפיגור בתשלום המס.

נציבות מס הכנסה ומס רכוש

המכללה — המדרשה למינהל, מיסודה של הסתדרות הפקידים

נמשכת ההרשמה

למכללה למינהל

לשנת הלימודים תשל"ד

לימודי ערב אקדמיים*

בחוגים

מינהל ציבורי 7 סמסטרים

מינהל עסקים 7 סמסטרים

ראיית חשבון 8 סמסטרים

שיטות ההוראה מותאמות לאנשים הלומדים לאחר שעות העבודה.

שיטת נקודות־הזכות, הנהוגה במכללה, מאפשרת לתלמיד לקצר את משך הלימודים, בהתאם ליכולתו האישית.

מכינות במתמטיקה, באנגלית ובהנהלת חשבונות מתקיימות בחודשי הקיץ.

פרטים והרשמה בשלוחות המכללה:

ירושלים — בית הפקיד, רח' מסריק 10, טל. 66380.
תל־אביב — המכללה למינהל, רח' אלנבי 113, טל. 624462.
חיפה — בית הפקיד, רח' מאיר 44—46, טל. 524103.
באר־שבע — בית הפקיד, רח' השלום 18, טל. 3706.

* בירושלים — יום אחד בשבוע — לימודי בוקר.

25 הגדולה בתערוכות ישראל

יום יום מ־4 אחה'צ עד 11 בלילה • הנעילה: 23.6.73

גני התערוכה • יריד המזרח

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
חברת העובדים — מועצת פועלי תל־אביב—יפו

לעובדים מאיזור תל־אביב והסביבה

ת.נ.
במסגרת התערוכה התעשיה והמשק בכ״ה למדינה
המתקיימת בגני התערוכה שבשדרות רוקח בתל־אביב ייערך ביום ראשון — 17-6-1973

יום ההסתדרות ומפעליה המשקיים

בשעה 7.45 בערב, יתקיים ברחבה המרכזית (ליד האולם)

עצרת

בהשתתפות:
יצחק בן־אהרון מזכיר ההסתדרות
אשר ידלין מזכיר חברת העובדים
אורי אלפרט מזכיר מועצת פועלי ת״א—יפו

אמנות:
גדי יגיל • עדנה לב • שלמה ארצי
מקהלת הילדים ע״ש צדיקוב
שליד מועצת פועלי ת״א—יפו
בניצוחו של לסלי רוס
נבחרת „הפועל״ בהתעמלות ראוה

כרטיסי כניסה במחירים מוזלים יופצו ע״י מזכירי האגודות המקצועיות, מזכירי השכונות וקופות כרטיסי המופעים בבית ברנר (בצריף חדר מס׳ 4)

חברי ההסתדרות מוזמנים לבקר בתערוכה ובמיוחד בביתני המשק ההסתדרותי, החל משעה 4 אחה״צ

הפקה: הסתרון

משרד החינוך והתרבות
האגף להכשרת עובדי הוראה ולהשתלמותם
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית מדרש ממלכתי למורים ולגננות בצפת

בשנת הלימודים תשל״ד
ייפתח בעיר צפת
סמינר למו״ג

שיקיף את מסלולי ההכשרה הבאים:
א. מסמלות — מחנכות
משך הלימודים שנתיים. מתקבלות בעלות השכלה של י״א כיתות לאחר שירות בצבא או פטורות משירות בצבא.
ב. גננות
מתקבלות בוגרות י״ב כיתות בעלות תעודת גמר מבחני בית לקורס דו־שנתי.
ג. מורים לביה״ס היסודי
מתקבלים בוגרי תיכון בעלי תעודת בגרות לקורס דו־שנתי.
המעוניינים להרשם לאחד המסלולים יפנו במישרין למחלקת החינוך של עיריית צפת.

בית שנים למדינת ישראל
מרכז ההסברה
כנס „עציוני״
הועדה המארגנת

כנס לוחמי „עציוני״ במלחמת העצמאות

ירושלים, א׳ כ׳ תמוז תשל״ג — 2.7.73
בהשתתפות הלוחמים והמשפחות מגדוד „מוריה״, גדוד „בית חורון״, גדוד „מכמש״ „יהודה״ חטיבת 6 ויחידות המשמר.
חלקו הראשון של הכנס יהיה במסגרת יהודית וסיומו בעצרת בבנייני האומה.
אנשי היחידות מתבקשים להרשם במרכז ההסברה, משרד ראש הממשלה, ירושלים, ולהעביר סך של 25.— ל״י לכל משפחה לכיסוי הוצאות הכנס. את הסכום יש להעביר בשיק או בהמחאת דואר לפקודת „כנס עציוני״ וכן לצרף פרטים אישיים: כתובת, הגדוד או היחידה בה שרתו והמספר הגלים לכנס.
כרטיס משתתף ישלח תלוש למילוי יישלח בדואר לפי כתובת הנרשם.
ההרשמה תמשך עד 15.6.73.
אנא, העבר הידיעה לחבריך ביחידה.

הודעות המכס והבלו

מכרז לביצוע עבודות נקיון

הנהלת המכס והבלו מבקשת לקבל הצעות מחיר לביצוע עבודות נקיון בבית המכס ירושלים, רח׳ קרן היסוד 20 במשרד המכס בתחנת הרכבת ירושלים. סך הכל שטח של כאלף מטר מרובע. חומרי נקיון יהיו על חשבון הקבלן.
פרטים נוספים אפשר לקבל בהנהלת המכס והבלו, כדורי אספטאות, רח׳ אגרון 32 ירושלים, בימים א—ה בין השעות 10.00 — 12.00 בבקר, או בבית המכס, רח׳ קרן היסוד 20 אצל מר קורנה.
הצעות במעטפות סגורות וכפולות יש לשלוח להנהלת המכס והבלו ת.ד. 320 ירושלים, ולציין על־גבי המעטפה החיצונית „מכרז לעבודות נקיון מכס ירושלים״.
המועד האחרון לקבלת הצעות ב־22.6.73 שעה 12.00 בצהריים.
המועד להתחלת העבודה 1.7.73. הנהלת המכס אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
הנהלת המכס והבלו

המוסד לביטוח לאומי

אנו מצטערים להודיע שלרגל שביתת הרופאים הכללית. לא תתקיימנה הוועדות הרפואיות של המוסד לביטוח לאומי. עד להודעה חדשה.

ראש העיריה איחל הצלחה ושופט ביטל את צו הסגירה

צו סגירה מינהלי שהוציאה עיריית הרצליה נגד מסעדה, בוטל בבית משפט השלום בת״א על־ידי השופט אליהו וינוגרד כשום שראש־העיר נהג שלא כהלכה מבחינה ציבורית.

ביטול צו־הסגירה ניתן לבקשתו של בעל המסעדה, עולה חדש, תושב רמת־גן, סיריל הוברטס, שטען בבקשתו, כי לפני כחודש פתח מסעדה מזנון ליד מלון „סיראף״ בהרצליה, לאחר שקיבל אישור עקרוני מוקדם מכל הרשויות. הוא סיפר, כי הוא נפגש גם עם ראש עיריית הרצליה, וזה איחל לו הצלחה, אם כי הדגיש שעליו לקבל רשיונות מטעם רשויות הבריאות. ואמנם הוא קיבל את האישורים התברואיים, השקיע במסעדה 200 אלף לירות, אך במקום רשיון קיבל צו־סגירה מטעם ראש העיריה.

השופט קיבל את טענת המבקש והביע את דעתו, שמבחינה ציבורית לא נהג ראש העיר כהלכה. „לאחר שנתן את ברכתו לעסק של המבקש שהשקיע בו מאות אלפי לירות״, אמר השופט, „היה מקום שראש העיר יזמן אליו את המבקש ויעמידו על העובדה שעליו להמתין לאישור הפורמלי ולפתוח עסקו רק לאחר שיקבלו, ואולי אף לנקוט בצעדים לזרוז הרשיון״. המדובר בעולה חדש, אמר השופט, שזו לו העסקה הראשונה בארץ, ומבחינה ציבורית אין בצו הסגירה כדי לקדם פניו בברכת „ברוכים הבאים״. הוא עסק והתנהל לפי הכללים, קיבל אישורים הבריאותיים, אינו כהווה מיטרד ואף קיבל את ברכת ראש העיר״. (ע)

ינסו לחלץ מפעל מצתי גז מקשיין

מאת סופר „דבר״

בנסיון לחלץ את המפעל למציתי־גז „בוטן־טמשי״ בי נצרת ממקשייו הכספיים, יעשה ביומים הקרובים, איש העסקים זאב גדרון, אחד השותפים במפעל ושפעל עד כה בספרה, נסע בדחיפות לארה״ב כדי להביא לארץ את שני השותפים האמריקאיים שהם יזרימו את הכספים הדרושים, במפעל הושקעו קרוב לכ־2 מיליון ל״י.

בעלי „בוטן־טמשי״ ביקשו תחילה לקבל הלוואה נוספת מהבנק לפיתוח התעשיה, אבל היא לא ניתנה האיל, והמפעל לא עמד בהתחייבויות־היצוא שלו. רק לפני שנה הופיע גדרון במסיבת עתונאים בת״א ומסר, כי תוך שנה־שנתיים יגיע ליצוא של מיליוני דולר וכי נמצאות בידיו הזמנות גדולות ממדינות שונות בי אסיה ובאפריקה.

אולם המפעל נתקל בקשיי שיווק גם בארץ וגם בחו״ל. המצית שיווק בשם „לחיסר״ לא נקלט בשל תלונות על איכותו ובטיחותו הזוהית־יצוא. גם לא נמצא בארץ גורם רציני שיטפל בשיווק המצתים בשל התלונות על האיכות ולאחר שחברת „אגרוך״ ביטלה את חוזה השיווק שלה עם המפעל.

המפעל נתקל בתקופה האחרונה בקשיים כספיים ולא יכול לעמוד בפרעון חובותיו לבנקים הי שונים ובתשלום משכורות לעובדים. השותפים האמריקאים נדרשו להזרים סכומים נוספים כדי לפרוע חובות דחופים.

מצפים, כי עם בוא שני השותפים האמריקאים, בין קול הדון ליבק, יתנהלו בירורים על עתיד המפעל. במרכז הבדיקה תעמוד בעית שיפור איכות התוצרת ואפשרויות השיווק.

בורג בעד הפחתת מס העסקים בבירה

מאת סופר „דבר״ בירושלים

שר הפנים ד״ר י. בורג סבור כי יש להפחית את מס העסקים שמשלמים סוחרי ירושלים.

במכתב ששלח ד״ר בורג לראש עיריית ירושלים ט. קולק נאמר: „נראה לי כי גובה ההעלאה והי־מעה המתלווה אליה מצריכים עיון נוסף. אי לכך הנני ממליץ מאוד שמועצת העיריה תשקול מחדש את הנושא״.

השר מדגיש במכתבו, כי הארגונים הכלכליים הפנו את תשומת לבו להעלאה במס העסקים, המתבטאת במאות אחוזים.

12 מעונות יום הופעלו בחיפה

מאת סופר „דבר״ בחיפה

הסכם על הפעלת 12 כיתות יום לילדים מגיל שלושה חדשים עד שלוש שנים נחתם אתמול בין עיריית חיפה ובין ארגוני הנשים בעיר.

המעונות נבנו בידי העיריה בי סיוע משרד העבודה והסעד. רובם באזורי השיכונים החדשים וב־מרכזי המגורים של אוכלוסיה מעוטת אמצעים. הוצאות הבניה מסתכמות ב־7 מיליון ל״י. הממשלה השתתפה ב־4 מיליון ל״י והעיריה — שהקצתה את המגרשים לבניה — ב־3 מיליון ל״י.

המעונות יופעלו בידי ארגון אמהות עובדות, ויצ״ו ותנועת האשה הדתית.

בפתיחות המעונות דיברו ב. ברעם וממלא מקום ראש העיר י. צייזל.

ברכו י. בן דב ממשרד העבודה, עו״ד ה. פיום ממשרד הסעד ונציגות ארגוני הנשים ריבה סבצניק ממועצת הפועלות, איה דיינשטיין יו״ר ויצ״ו והרבנית פינק מתנועת האשה הדתית.

400 עולים הגיעו ללוד ב־3 ימים

קרוב ל־400 עולים הגיעו מתחילת השבוע ועד אתמול לישראל דרך שדה התעופה לוד.

חלק גדול מהעולים הם צעירים. ביניהם אקדמאים רבים. רוב העולים הועברו למקומות קליטה ברחבי הארץ. חלק הסתדר ארעית במעונות קליטה. (ע)

נוקה אפיק הירדן בגיזרת חמדיה

מאת סופר „דבר״ בעמק בית־שאן

אפיק־הירדן שבגזרת קבוצת חמדיה נוקה בימים אלה, לאחר התערבותם של שר־הבטחון משה דיין והרמטכ״ל רב־אלוף דוד אלעזר.

בעלון של חמדיה מסופר, כי שלא כמו בשנות מלחמת ה־התשה וההתמות נתקלו השנה אנשי־האזור בבירוקרטיה מי־געת מצד שלטונות הבטחון. עד שהרמטכ״ל נזכר כי קבוצת חמדיה זקוקה כמדי שנה לניקוי האפיק, הזורם בשטחה, כדי להגביר את זרם המים. רב־אלוף אלעזר התפלא על ש־טרם הגיעה לידיו בקשת קבוצת חמדיה בענין זה, וכאשר נמסר לו על „סחבת״ קבע בהסכמתו של שר־הבטחון, לי־זרז עתה ובעתיד פעולות־סבי־תיות של האפיק. השנה נוקה הירדן בבירוזה זו בעזרת דחפורים שעבדו בערוץ ממש. בעוד שמעבר השני המזרחי של הי־ירדן עבדו פלחים ירדנים בלי חשש לבטחונם.

חברת נתיבי איילון הרכיבה גשר להולכי רגל בשכונת התקווה ברח׳ ששת הימים פינת דרך לוד. העבודה נס־תיימה תוך 4 שעות ובוצעה לפי תיכנון של המהנדס י. לוינגר. בתמונה: מנוף מרים חלק מן הגשר

(צילום: א. ווסלבין)

מאבק על תפקיד יו״ר הוועד הפועל של התעשיינים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר״

קבוצה של תעשיינים החי־לה ביומים האחרונים לפעול כדי להציג את מועמדותו של מנכ״ל תשלובת „פולי־גת״, ישראל פולאק, לתפקיד יו״ר הוועד הפועל החדש של התאחדות התעשיינים. הם רוצים להציגו כמועמד מול אברהם (בומה) שבים, המו־צע לתפקיד זה על ידי נשיא ההתאחדות מרק מושביץ.

פולאק סיים באחרונה את תפ־קידו כיו״ר אגף הטקסטיל בהתאחדות. לדעת קבוצת התעשיינים, הוא מועמד מתאים לתפקיד יו״ר הועדה. בשיחה עם סופר „דבר״ אמר אתמול פולאק, שלא הוגשה לו הצעה רשמית להציג את מוע־מדותו לתפקיד יו״ר הועדה. אם יתברר שמושביץ תומך במועמדותו של שבים לתפקיד היו״ר, הוא לא יסכים כלל להיות מועמד.

בדבריו באסיפה הכללית של ה־התאחדות יצא אתמול פולאק בי־ביקורת, שחברי נשיאות התאחדות התעשיינים מקבלים החלטות בלי התייעצות עם האגפים. כדוגמה הצביע על החשיפה של תוצרת מקומית בפני יבוא שנעשתה בלי התייעצות עם אגף הטקסטיל, אף־על־פי שתעשייני הטקסטיל היו ה־נפגעים ביותר. פולאק דרש, שכל אגף יבחר את נציגיו לנשיאות ואלה יהיו נאמנים כלפי האגף.

מספר משתתפים קטן

האסיפה הכללית הצטיינה הפעם במספר משתתפים קטן שנכח באולם הדיונים. ישיבת אחה״צ הוחלה באיחור של חצי שעה בגלל העדר משתתפים. יו״ר הישיבה אף איים, שלא יפתח כלל את הישיבה.

יו״ר ועדת העבודה של ההתאח־דות ש. קלגסבלד, תקף בסקירתו את ההסתדרות וגם את התעשיי־נים. את ההסתדרות האשים בהפרת הסכם־המסגרת ובאי בלימת תבי־עות־שכר חורגות. כלפי התעשיי־נים אמר שהם מסתירים חריגות מהסכמי־השכר. הוא הציע לפעול להנהגת מדיניות מקיפה כדי להימנע מתשלום פיצויים וכן לקבוע כללים לניהול מו״מ על הסכמי־שכר.

מושביץ נבחר מחדש

מרק מושביץ נבחר מחדש פה אחד לנשיא התאחדות התעשיינים לתקופה נוספת של שנתיים.

בהחלטות האסיפה הכללית, הו־עלתה הדרישה שהממשלה תתמוך את התעשיה בקביעת מדיניות תעשייתית ברורה ותפחית את ה־מעורבות בביצוע ככל האפשר. על הממשלה לפעול לפיתוח תשתית תעשייתית לעידוד הקמת קריות תעשיה ומתן עדיפות לתעשיה. כן קראה האסיפה ליצור תנאי־תחרות שוים בין כל הסקטורים היצרנים במשק ולמנוע את ההפליות הקיי־מות ביניהם היום.

האסיפה קיבלה החלטה הדוחה בתוקף את מגמתו של נגיד בנק ישראל לייקר את האשראי ליי־צוא, כדי שהיצואנים יוכלו לפעול בתנאים שוים לאלה הקיימים אצל היצואנים בחו״ל. נגיד בנק ישר־אל נתבע לקיים את ההבטחות שקרנות היצוא יספקו את צורכי היצוא.

בתחום יחסי העבודה קיבלה ה־התאחדות החלטות אלה: להשתית את מערכת־השכר על יחס ישיר בין שכר לגידול התפוקה; לבטל את ההצמדה בין קבוצות העובדים בתעשיה לבין ענפי משק אחרים; לתת תוספות שכר לעובדים בצורה ישירה ולא דרך הטבה נוספת של התנאים הסוציאליים. כן קראה האסיפה לפתוח מיד בדיונים כדי לקבוע את אופי הסכמי־העבודה ה־קיבוציים ומועד החלתם לקראת חידוש ההסכמים לשנים 75—1974.

מירוץ הגדנ״ע־קק״ל נכנס אתמול ליומו השלישי, כאשר קבוצות גדנ״עים עשו את המסלול בדרום ובצפון לפי המתוכנן. בציר הדרומי עברו הגדנ״עים כ־200 ק״מ בחלפם על פני מפעלי הפיתוח והיעור של קק״ל בדרום.

ש. שלום נשיא אגודת הסופרים

המשורר ש. שלום נבחר פה אחד לנשיא אגודת הסופרים העברים ב־מדינת ישראל, בישיבה המשותפת של חברי הוועד המרכזי של אגודת הסופרים העברים וחברי המו־עצה, שנערכה אתמול בבית ה־סופר בתל־אביב. באותה ישיבה בחר הוועד המרכזי את שני חב־ריו לועדה המכינה את הקמת הת־אחדות הסופרים בישראל — ב.י. מיכלי ואיתמר יעוז־קסט. (ע)

התייקרו תשלומי אחזקת גז בחמישים אחוז

מאת סופר „דבר״ בנגב

„סעיף האחזקה״ של מיתקני גז ביתיים התייקר ב־50 אחוז, מ־40 ל־60 אגורות בחודש.

במנהל חברת „אמישראגז״ בבאר־שבע אמר, כי גביית ההתייקרות היא רטרואקטיבית מחודש מרס השנה.

מענק לצרכי מחקר אינו חייב במס

חברה שקיבלה מן המדינה מענק לצרכי מחקר אינה חייבת לשלם מס הכנסה על מענק זה ואינה צריכה להקטין את הוצאותיה בגין המחקר לגבי מס הכנסה. זאת קבע השופט המחוזי שלמה לבנברג, כאשר קיבל את ערעורה של חברת „אסיא״ בע״מ על השומה שקבע לה פקיד השומה.

השופט קבע, כי החברה לא הי־תה צריכה להצהיר על המענק כחלק מהכנסותיה הרגילות או ל־הקטין את סכום הוצאותיה המוצהר לצרכי המחקר. עוד הוא קבע, שהחברה לא עשתה עיסקה מס־חרית עם המדינה. המענק ניתן על־ידי המדינה לא מכוח היותה שותף או ידיד מסחרי לחברה, אלא זה, אקט ממלכתי של נתינת מתנה לחברה. המענק ניתן לפי חוק לעידוד השקעות הון והחברה אינה חייבת לשלם מס עליו.

הגרלת ה„לוטו״

הגרלת לוטו מס׳ 23/73, ש־התקיימה אתמול הוציאה המספרים הבאים: 02, 03, 06, 16, 20, 27, והמספר הנוסף: 25.

עצרת מתנדבי הישוב העברי לצבא הבריטי במלחמת העולם השניה נערכה בבנייני האומה בירושלים. דגל הבריגדה, שעשה דרך ארוכה מאיטליה להולנד ונישא בגאוה בלונדון נמסר ע״י משוחררי הבריגדה לראש עירית ירושלים טדי קולק למשמרת עד שיוצב בבית כנסת „החורבה״ שישוקם. בתמונה: אלוף (מיל.) א. בן ארצי (מימין) מוסר לטדי קולק את הדגל. (צילום רחמים ישראל)

מזכיר מ. פ. חיפה פסק:

ששה פועלים יעבדו במשמרת במנופי הבום

מאת סופר „דבר״ בחיפה

צוות־הפועלים שיעבוד בי מנופי הבום בנמל חיפה יהי־יה ששה פועלים — קבע מזכיר מועצת פועלי חיפה א. מולק, ששימש בורר בין הנהלת הנמל לבין מזכירות פועלי הנמל.

במסקנותיו מוסיף מולק וקובע, כי עקב המצב שנוצר, אשר הוא בעיקר אנושי, יוקפא זמנית ביצוע הסיכום עד אשר יוסכמו ה־תביעות בקשר לאותם עובדים אשר בגין הסיכומים או סיבות אחרות מוצאים עצמם מקופחים. ההקפאה היא זמנית ותימשך לא יותר מאשר שלושה חדשים החל מ־1 ביולי 1973. אם בפרק זמן זה לא יוסכמו פתרונות הולמים לאותם פועלים במסגרת פנימית בנמל, יועבר העניין להכרעה סופית ומחייבת במוסדות המתאימים של מפ״ח.

כדי להתמודד למתח רואק בנמל זה, קובע מולק, כי יש לערוך מחקר מקיף על־ידי בעל מקצוע מעולה ומבוסס, בקנה מידה בין־לאומי, על חזית התפתחות הנמל בעשור הקרוב. הסקר יתבסס על התפתחות וגידול האוכלוסיה, התעשיה, היצוא, היבוא, ס־ניקוע־השינוע, חידושים בציוד, ב־עוד. על־ידי כך יהיה אפשר ל־הכין את כוח־האדם בצורה מסודרת, תוך היענות לצרכים ונהוגים ידועים בראש, ויימנע טיפול ב־בעיות פתאומיות בצורה בלתי רא־ציונאלית והחזה להצים שונים.

עיסקות גדולות בתערוכת חפצי חן מישראל בארה״ב

עיסקות לקניית חפצי־חן מי־ישראל, בסך 300 אלף דולר, ו־מו״מ לקניות נוספות, בסך 200 אלף דולר, נעשו ביומים אלה בתערוכת חפצי־החן הישראליים שנפתחה לא מכבר בניו־יורק — נמסר לכתבנו מ„איקופקס״, החברה הישראלית לתערוכות וירידים בע״מ שארגנה את ה־תערוכה.

יותר מ־250 קניינים, המייצגים רשתות קניות גדולות, חנויות כל־בו וחנויות מיוחדות לחפצי חן, גבהו בתצוגה והביעו התרשמותם מהעיצוב המקורי ומטיב המבחר. האירוע אשר נערך זו הפעם ה־ראשונה, אורגן בשיתוף פעולה בין „איקופקס״ ומשרד „א.ת.י.ד.״ ב־ניו־יורק ותל־אביב ובו נטלו חלק כ־16 יצרנים.

דובר „איקופקס״ ציין, כי כחלק מהכנת היצרנים הישראליים, הוז־מנה מארה״ב לארץ מומחית לעי־צוב ושיווק מוצרי כסף וזהב, אשר ערכה סיורים במספר מפעלים ו־הדריכה את היצרנים בנושאים ה־שונים של עיצוב ויצור לשוק האמריקאי.

יוקם מרכז להכשרה מקצועית בראש העין

מאת סופר „דבר״

על הקמת מרכז להכשרה מק־צועית לנוער בראש העין, הוד־יעו נציגי משרד־העבודה בפגי־שה עם מועצת הפועלים במקום, נציגי הסתדרויות והמועצה הצבו־רית שליד עירית התעסוקה באי־זור פתח־תקוה. נציגי משרד העבודה מסרו גם כי יוספו מד־ריכים לטיפול בנוער במקום. י. גורלניק, מנהל אגף לנוער להכ־שרה מקצועית, הודיע, כי משרד מוכן לקלוט לשנה בפנימיות של משרד העבודה כל נער ונערה בגילים 14—17 בלי תשלום. במוס־דות הללו יקבלו הנבחרים הכשרה מקצועית.

„להגיש העזרה הרפואית הדרושה — ולא מעבר לכך״

מאת עמוס כרמלי

שלושה אסירים כבולים באזיקים, בלוויית שלושה שוטרים, ממתינים במסדרון המוליך לחדר־המיון בבית־החולים הממשלתי „רמב״ם״ בחיפה. שניים ניסו להתוך ידיהם בסכין — כנראה התפוללה כדי לזכות בסיור לבית־החולים. שלישי גנב אופנוע, הת־הפך ונחבל ברגלו. המשטרה חייבת להביא את שלושתם לבית־חולים תורן, אבל הרופאים שובתים ואינם מוזדרזים לטפל בהם. שלושת האסירים מרתקים אליהם את שלושת השוטרים על לא עוול בכפם. כשעזבנו את המקום מלאו שלוש שעות לישיבתה של החבורה במסדרון הזה והמתניק לפני שלוש שעות אמר להם רופא ש־יותינו „רק רגע״.

רופא צעיר היה מוכן לשלוף את תלוש המשכורת שלו כדי להסביר לחולים בלתי סבלניים מדוע עליהם להיות סובלניים. שבע שנים למד רפואה ועכשיו הוא עובד שש שנים כאורולוג. הוא נשוי ואב לילד ומשתכר 830 ל״י נטו. בלי תורניות — הוא מסביר בלהט — אינו יכול להגיע ל־1100 ל״י. ארבע שנים הוא עובד בלי הבראה, אינו מקבל השתתפות לא בטלפון ולא בהוצאות רכב. הוצ־צאות גלובאליות — 40 ל״י לחודש וזהו. אחרי תורנות של 24 שעות הוא ממשיך לעבוד במשמרת יומית רגילה של 8 שעות וביחד 32 שעות עבודה רצופות. היש עוד מקצוע שבו מסכימים לעשות זאת?

— עד הצהרים עברו כאן 100 חולים, קצת יותר מאשר ביום תורנות רגיל. בגלל שביתתם של רופאי קופת־חולים העומס על חדר המיון קצת גדול. אך לא הרבה יותר גדול מהרגיל. כשום שהחו־לים יודעים שיש שביתת רופאים ואין להם מה לבוא — מסביר ד״ר פרודשין, מנכ״ל בית־החולים.

בבית־החולים סדרי תורנות ח־דשים. נציג הרופאים השובתים עורך מיון ראשוני. המקרים הד־חופים, או כאלה הזקוקים לטיפול שלא יוכלו לקבלו אצל רופא פר־טי, מופנים לטיפול או לאישפוז. כל המקרים האחרים מופנים ל־רופאים פרטיים, על פי רשימה שהוצאה על־ידי מטה השביתה.

על הנייר השיטה פועלת כהל־כה, אך במציאות מתרוצצים חולים אל רופאים פרטיים להשיג פתק הפנייה לחדר־המיון של בית־החולים ומשם הם מופנים חזרה לרופאים פרטיים אחרים, על־פי רשימת מטה השביתה. עד לשעות הצהרים טי־פל חדר־המיון ב־50 מקרים, וחלקם אושפזו. מספר דומה של חולים הופנה לרופאים פרטיים. החשש הגדול של מנהלי בית־החולים הוא מפני שעות הערב, שאז בדרך כלל גובר הלחץ.

קל יותר היה המצב בחדר־המיון של בית־החולים הממשלתי „רמב״ם״. שלושה או ארבעה אנשים בחדר הכניסה המרווח ושני רופאים המטפלים בכ־20 חולים בחדר־המיון, מתנצלים אנשי חדר־המיון, כי הגיהנום היה אצלם יום לפני כן, שאז היה בית־החולים תורן. בכל אחד מן הימים הללו טיפל חדר־המיון ב־300 מקרים, לעומת 150 ביום תורנות רגיל. רבים הופנו אל רמב״ם משום ש־מחלקת התאונות בקופת־חולים מו־שותקת, בעקבות סירובו של מטה השביתה לאפשר עבודת רופא תורן במחלקה היחידה זו.

את ה„פרינציפ״ של השביתה הסביר לי רופא ותיק ברמב״ם, ש־ביקש להישאר בעילום שם: המ־טרה היא להגיש לחולים את העזרה הרפואית הדרושה ולא מעבר לכך. על־פי תפיסתו אין זה מתפקידו, כרופא שובת, להקל את סבלו של החולה, אלא למנוע סכנה לבריאותו.

הדבר בלט לעין במרפאה ה־אורטופדית של בית־החולים, ש־היתה מלאה בבוקר ביקורנו ככוורת דבורים — עשרות פצועים חבו־שים בגבס בחלקי גוף שונים. חל־קם הגדול נע על כסאות גלגלים, על אלונקות או בעזרת קביים. החולים התלוננו כי מאלצים אותם להמתין זמן ממושך על הספסלים במסדרונות, הרבה מעבר למקובל. מלאכתם של הרופאים דמתה יותר לשביתה איטלקית מאשר לשביתה של ממש. הם התייצבו לעבודה, אך לא מיהרו לעשותה. גבס, שמ־בחינה רפואית אפשר להסירו אך אין זה חיוני לעשות זאת דווקא עכשיו, לא אישרו הרופאים את הסרתו — ישא אותו החולה עוד כמה ימים. חולה שלא הביא אישור מרופא פרטי, אפילו זאת מתקשה לנוע בגלל הגבס המגביל את תנועותיו, יטלטל קודם את עצמו אל הרופא הפרטי ויביא ממנו את האישור הדרוש, להוד־שיט עזרה חיונית. לתת סעד רפו־אי לאלה הזקוקים לו — אך לא בנועם. לא בנחיות יתירה. ש־ירגיש מישהו את השביתה.

זו גם הסיבה שרוב הרופאים שעמם שוחחנו ולפניהם הבאנו את תלונות היושבים במסדרונות, ביק־שו להישאר בעילום שם. חובתם כרופאים להגיש עזרה רפואית לכל הזקוק לה, ברוח שבועת ה־רופאים ההיפוקרטית, מתנגשת ב־רצונם להיאבק למען הטבת תנאי־הם. „זהו קונפליקט קשה״ — אמר לי רופא צעיר בחדר המיון של רמב״ם — „אינני יכול לא לעזור לחולה, אבל עלינו להראות שגם רופאים יכולים לשבות״. ה־הוכחה שגם רופאים יכולים לש־בות מתבטאת בשלב זה בהטרדת החולה ובהקשחות לגבי נוהגים פ־רוצדוראליים, שקודם גילו יותר גמישות בהם.

„השביתה איננה נגד הציבור״ — ניסה להסביר מנהל בית־החולים רמב״ם, ד״ר לוי. — „אנו מש־תדלים להגיש עזרה לחולים ש־זקוקים לה. חולים מתקבלים עתה לבית־החולים רק במקרים דחופים ואחרים משתחררים רק במקרה ש־יש צורך לפנות מיטה לחולה הז־קוק לאישפוז דחוף. גם ניתוחים נעשים רק במקרים דחופים והכ־רחיים״.

במחלקות בית־החולים נמשכת שגרת החיים. עומס כפול ומכופל מוטל על האחיות, האחים ועל עובדי השירותים הפרה־רפואיים. בביקורי רופאים — כמו בשבתות ובחגים. אין שומעים עדיין תלו־נות קשות, אך המצב יחמיר וילך אם השביתה תימשך עוד כמה ימים.

במחלקה אחת אין מרגישים כל שינוי ואין לשביתה השפעה על מהלך הענייניים — מחלקת היול־דות. אתמול נולדו ברמב״ם, כמו בימים רגילים, 12 תינוקות. על יציאתם לאוויר העולם לא השפיעה העובדה שבמחלקה עבדו ב־תורנות רק ארבעה רופאים גינקו־לוגים במקום ששה־עשר.

לחברנו **שמואל קנטור**
אתך באבלך במות עליך
אביך ז״ל
סולל בונה — סניף הרצליה
ההנהלה והעובדים

לחברתנו היקרה
בבה אידלסון
השתתפותנו העמוקה באבל הכבד
במות
פרופ׳ חיים הלפרין ז״ל
ארגון אמהות עובדות
סניף ראשון־לציון

לחברנו **מיכלסון מרדכי**
אתך באבלך הכבד במות
בנך ז״ל
ועד עובדי עירית גבעתיים

חברתנו
אסתר גלעד
איננה
הלויה היום, בשעה 3.30 אחה״צ, באילת־השחר
המשפחה
ובית אילת־השחר

אנו משתתפים בצערו של חברנו
שמואל קנטור
במות
אביו
אנו מביעים את תנחומינו למשפחה
ועד המהנדסים והטכנאים
עובדי סולל בונה
מחוז הדרום

במלאות שנה לפטירתו של יקירנו
ישראל אייל (אופנהיים) סטלין ז״ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום א׳, י״ז בסיון תשל״ג, 17.6.73 בשעה 4.30 אחה״צ, בבית העלמין בפרדס חנה.
מוקירי זכרו נפגשים ליד השער בבית העלמין בפרדס חנה.
המשפחה

מפעלי דפוס כתר
וכריכית וינר
אבלים עם
שלמה יהודיין
בפטירת **אמו ז״ל**
ההנהלה והעובדים

למשפחת ספיר
אתכם באבלכם בהלקח מכם
האב ז״ל
דיירי הבית רח׳ ברגסון 3
רמת־אביב

דבר ספורט

בעריכת אהרן להב

היספיק היתרון של הכח ר"ג והפועל י־ם בגומלין הערב?

במשחק הראשון ב„בלומפילד" (ב־18.30) יתמודדו הפועל ת"א והפועל ירושלים

שני משחקי גומלין מסקרנים במסגרת חצי־גמר גביע המדינה בכדורגל יערכו הערב באיצטדיון „בלומפילד" ביפו.

במשחק הראשון בשעה 18.30 יתמודדו קבוצות הפועל ירושלים והפועל ת"א. הירושלמים זכו בשבת במגרשם ביתרון משכנע בן שני שערים במשחק הראשון. שחקני הקבוצה אשר שואפים לפסס בפעם השניה ברציפות לגמר הגביע מצויים בכושר מצויין.

הפועל ת"א, מחזיקת הגביע, תצטרך מהר להבקיע שלושה שערים יותר מאשר יריביהם כדי לזכות בנצחון בסיכום שני המשחקים. כשרבים של השחקנים — אשר חלק מהם אף פצועים — לקוי ורק בדרך נס יצליחו התל־אביבים לעשות את הבלתי יאומן ולטפס לגמר.

צפוי קרב חריף ונוקשה בו ישחקו העצבים תפקיד מרכזי. נראה כי יתרון שני השערים של שחקני הבירה לא ימחק והם ישחקו ביום רביעי הבא בגמר הגביע.

במשחק השני ב־20.30 (אם לא תהיה הארכה במשחק הראשון) ישחקו האלופה, קבוצת הכח־מכבי רמת־גן מול הקבוצה הצעירה והשאפתנית של מכבי פתח תקוה. להכח יתרון (0:1) מן המשחק הראשון שנערך במגרשה.

יתרון נוסף לשחקני האלופה טמון בכר הדשא היפואי אשר מאז ומתמיד האיר להם פנים. למרות עייפות השחקנים מן העונה המתישה ופציעותם המידבקת של שחקני הנבחרת צבי פרקש ויהודה שהרבני ישחקו שחקני הכח בשאפתנות כדי לעמוד על יתרונם לטפס למשחק הגמר.

קבוצת מכבי פ"ת — הקבוצה העסוקה ביותר בשבועות האחרונים — מלקקת את פצעיה. מספר משחקני ההפתעה שלה — חיים פיינברג, מאיר ויצחק מזרחי — פצועים, וספק אם יוכלו לשחק הערב. הבעייה של המאמן יעקב גרונדמן תהיה למצוא מחליפים לפצועים.

לפ"ת צפוי בשבת משחק הגמר בגביע הכ"ה (משחק חשוב כשלעצמו) נגד מכבי חיפה. הקבוצה תתקשה לעמוד בשתי המשימות ותאלץ כנראה להניח את נשקה מול האלופה.

צפוי מאבק שקול בו תסתיים תוצאת תיקו להכח.

במשחק חצי־הגמר הראשון בין קבוצות תל־אביב והפועל ירושלים ישפוט יוסף פינקלשטיין. ר־ אילל את המשחק השני, בין הכח ר"ג ומכבי פ"ת, ינהל הירושלמי הבין־לאומי נפתלי איתן.

יהודה תובל, שוער הפועל ירושלים הודף את הכדור מעל שערו במשחק הראשון שנערך בשבת נגד הפועל ת"א. הישמור על שער נקי גם הערב?

פיפ"א השעתה 4 כדורגלני הנבחרת

פרימו, טלבי, בורבה ושווגר עלולים להעדר מהמשחק נגד אורוגוואי

מאת אליעזר מעוז

מזכירות ההתאחדות הבין־לאומית לכדורגל (פיפ"א) הודיעה אתמול להתאחדות לכדורגל הישראלית להשעות 4 משחקני הנבחרת הלאומית, הנאשמים בפגיעה בשופט הבורמזי ובהתנהגות בלתי ספורטיבית כלפיו בסיום משחק הגמר בי־ מרנינר סיאול, בו ניצחה ישראל את דרום־קוריאה בי־ שיעור 1:0.

השחקנים, שהושעו ע"י ההתאחדות הבין־לאומית, הם הבלמים דוד פרימו וישעיהו שווגר, המגן גיורא בורבה והחלוץ רוחמים טלבי.

הוראת פיפ"א הגיעה להתאחדות בדואר רשמי, אליו צורפו דו"ח השופט הבורמזי, או סיידשווה, ו־ החלטת ועדת המשמעת של הקונפדרציה האסיאתית.

דו"ח השופט הוא קצר ביותר. ובו נאמר בין היתר: „16 שניות לפני סיום המשחק הותקפתי ע"י שחקנים ישראלים. ניסיתי להמשיך במשחק, אך נאלצתי להפסיקו עד לסיומו החוקי. בסיום דחפו אותי מס' 16 של הישראלים (רוחמים טלבי) הפריע לי לסיים את המשחק. שניות מספר לאחר מכן הקיפו אותי יתר השחקנים הישראלים ושופטי הקו הגיעו אלי כדי לחלצני. באותו רגע שמעתי את השחקנים בורבה ו־ ישעיהו שווגר צועקים לעברי מלות גנאי. הגדיל לעשות הבלם דוד פרימו, שבעט בגופי".

לדו"ח זה צורפה חוות דעתם של הקוונים, המאשרים את דברי השופט.

יצויין, כי ועדת המשמעת של הטורניר, בהרכב שניים מראשי הקונפדרציה האסיאתית, קוי יוסק ויוזפאק טורסאק, החליטו להמליץ על הרחקתו של פרימו לשנה מ־ כל המשחקים הבין־לאומיים, את רוחמים טלבי לשלושה משחקים ו־ בורבה ושווגר קיבלו אזהרה.

אולם הפיפ"א החליטה להרחיק לכת ולהשעות את כל הארבעה עד לבירור נפרד בפני ועדת המשמעת, שתהיה ב־25 בחודש זה. אם יוחלט על הרחקתם, הרי שהארבעה לא יוכלו לשחק נגד נבחרת אורוגוואי, בטקס נעילת המכביה ה־9.

אושר תקנון החובבנות

הנהלת ההתאחדות לכדורגל אישרה אתמול פה אחד את תקנון החובבנות החדש והחליטה, כי היא תתיר העברות שחקנים אך ורק במשך 20 יום בין התאריכים ה־1 ל־20 ביולי. לאחר מועד זה יוטל איסור מלא על העברות ב־ משך שנתיים.

חמר ימשיך לאמן הכדורסלנים

הנהלת איגוד הכדורסל מינתה אתמול את אלברט חמר כמאמן הנבחרות לעונת המשחקים 1973/74.

כן הוחלט שלאיגוד תהיה אופציה להאריך את עבודתו של חמר עד אחרי משחקי אסיה שיהיו בספטמבר 1974 בטהרן.

לפי החלטת האיגוד לא יוכל חמר לאמן קבוצה בשנה הבאה.

גם רלף קליין, שקיבל תפקיד של מאמן באיגוד, לא יוכל לאמן קבוצה. קליין ידריך את השחקנים הגבוהים ויאמן את נבחרות העתודה והנוער.

כדורסלנים מרומניה יגיעו בשבוע הבא

קבוצת פרול קונסטנצה התופסת את המקום ה־8 בליגה הרומנית תגיע לישראל בשבוע הבא. הקבוצה תקיים משחק נגד נבחרת העתודה בכפר־גלעדי וב־26 בחודש תתמודד נגד סגל נבחרת ישראל המתכונן למכביה.

תלונה אזרחית נגד הנדוורג

אזרח חיפאי הגיש אתמול תלונה נגד השופט הבין־לאומי שמואל הנדוורג על שהעליבו במשחק בגביע הכ"ה שהיה בחיפה.

הדבר קרה במשחק בין מכבי חיפה ומכבי יפו. כשניגש הנדוורג לקחת שריקה, הגיב הקהל בקריאות גנאי והעליבו והנדוורג הגיב בצורה שהעליבה את אותו אזרח. כתוצאה מתקרית זו הושעה הנדוורג כבר לפני כשבועיים והוא יועמד לבירור בפני הנהלת איגוד השופטים.

משטרת חיפה אישרה אתמול כי אמנם הוגשה תלונה נגד השופט והיא פתחה בחקירה.

הערב סיום תחרות השחמט

מאת אליהו שחף, סופר „דבר"

בתחרויות שח־קיום בנתניה ייערך הערב הסיבוב האחרון. בתחרות הבין־לאומית הראשית נשקפים לרב־האמן ליובומיר קאבאלק סיכויים טובים לחזור על הישגו מלפני שנתיים ולזכות במקום הראשון.

על סיכויי ההצטרפות למקום הראשון שמר רק רב־האמן רשבסקי שעמד לסיים אתמול את הי־ משחק הדחוי נגד סאטאי (אגב, סאטאי יהיה יריבו של קאבאלק בסיבוב האחרון הערב).

בסיבוב שלפני האחרון (ה־14) סיים קאבאלק בתיקו עם קריידמן. רשבסקי ניצח את דמיאנוביץ', ינובסקי ניצח את דומניץ ורום קיבל פיצויים על שבעת המפסידים הרצופים בתחילת התחרות בנצחון הפורשים על סאטאי. שני האמנים הבין־לאומיים הוותיקים, יוסף פורת ומשה צ'רניאק, נפרדו בתיקו.

במשחקים הדחויים של הסיבובים הקודמים, סיים פרץ בתיקו עם ינובסקי (סיבוב 9) ונכנע לרום (סיבוב 11). דמיאנוביץ' ניצח את סיידי, סאטאי סיים בתיקו עם ינובסקי ודומניץ עם פורת (סיבוב 13).

בתחרות הבין־לאומית המשנית הוביל שני סיבובים לפני הסיום יעקובסן עם 7 (1) נקודות, כשאחריו רדשקוביץ 7, פיאסצקי (6½) לוי 5½, אבנר 5 (1), קאופמן ודודקוב 5, אוסטואיץ' 4½ (1), דשר.

באליפות „הפועל" דרגה א' היו בראש יעקב ברנשטיין ועמיחי שני עם 7 נקודות כ"א, כשאחריהם אברהם לוציה. יוחנן קופלוביץ ו־ חנן בן־ארצי.

בתחרות דרגה ב' הובילה לאה נודלמן בת ה־18 מבאר־שבע (עולה חדשה מברה"מ) שהקדימה את אבי זכאי, ישעיהו בן־אהרון, יעקב כוכבא ויוסף צור. בתחרות דרגה ג' היו בראש גד שטוקלמן ובנאי שריר, לפני ירמי הרשקוביץ ויובל באומן.

גמר גביע הכ"ה ייערך בשבת בפ"ת

משחק הגמר בגביע הכ"ה בכדורגל בין קבוצות מכבי פ"ת ומכבי חיפה, לא ייערך בירושלים כפי שנקבע קודם־לכן, אלא באיצטדיון הפועל פ"ת.

הדבר נקבע לאחר הסכם בין הנהלות שתי הקבוצות שהעדיפו את המגרש באם־המושבות על המגרש בירושלים. קבוצת מכבי פ"ת תשלם למכבי חיפה סכום של 1,000 ל"י על הסכמתה לשחק בפ"ת.

במשחק מוקדם שיהוה האחרון בבית הגמר של אליפות הנוער, יתמודדו מכבי נתניה ומכבי ת"א. המנצחת תוכתר לאלופה. בעוד שתוצאת תיקו תספיק למכבי ת"א לזכות בתואר.

קבוצת כדורסל מרומניה תגיע בשבוע הבא

קבוצת הכדורסל פארול קונסטנצה מרומניה תגיע לישראל ב־19 ביוני כאורחת חברת „צים".

משחקה הראשון של הרומנים ייערך ביום חמישי, ה־21 ביוני, נגד נבחרת „צים" שתתחזק במספר שחקנים לאומיים. משחקה השני יהיה בכפר־גלעדי ביום ששי נגד נבחרת העתודה.

הקבוצה הרומנית תופסת מקום חמישי בליגה הראשונה בארצה ואשתקד שיחקה פעמיים נגד נבחרת צים (שהיתה אז בביקור ברומניה). במשחק הראשון ניצחו הציים ובשני ניצחו הרומנים.

ישראל תציע שינויים בשיטת העליה לגמר אליפות אירופה בכדורסל

נציג ישראל בקונגרס הקרוב של פיב"א יציע שרק 6 מדינות, שיהיו ראשונות באליפות אירופה, יבטיחו את השתתפותן באליפות שאחריה.

עד כה היו משתתפות באורח אוטומטי באליפות שמונה נבחרות וארבע נקבעו בתום טורנירים שנערכו לפני האליפות. הפעם נקבעו 4 העולות לגמר אחרי אליפות אירופה דרגה ב' שהיתה בחיפה. לפי הצעת ישראל יעלו לגמר שש הראשונות שיהיו באליפות אירופה דרגה ב'.

כן תבקש ישראל לארח את אחד הבתים המוקדמים של אליפות אירופה לנוער שתהיה ב־1974.

הנציג הישראלי יתמוך בקבוצת מדינות שידרשו להעניש את צ'כיה, שביטלה את אירוח אליפות אירופה לנערות בגלל ישראל.

בראש גוש זה עומדת מערב־גרמניה. שאף תציע להרחיק את צ'כיה לשנה מפעילות בין־לאומית.

כן יבקש הנציג הישראלי לקבל הבטחה ששלושה שופטים מישראל יוזמנו לקורס בין־לאומי שיהיה בחודש יולי במזרח־גרמניה.

ישראל תבקש גם לאפשר לקבוצה להשתתף במפעל קורץ. המאורגן על־ידי פיב"א ויטלו בו חלק קבוצות שמדורגות שניות בליגה בארצן.

העולה הראשונה לגמר במינכן עשויה להקבע הערב

יתכן מאוד, שהערב תקבע בבודאפשט נבחרת הכדורגל הראשונה שתעלה למשחקי הגמר במערב־גרמניה, במשחק המוקדמות בבית א', בין הונגריה לשוודיה.

בראש בית זה אמנם ניצבת אוסטריה, עם 8 נקודות, אך זו כבר סיימה את משחקיה.

הונגריה, שלה נקודה אחת פחות מאשר לאוסטריה, חייבת לנצח. אחרת היא תאלץ להמתין למשחק הנוסף והאחרון שיהיה בין שוודיה למאלטה החלשה בוואלטה.

לשוודיה 5 נקודות ואם תסיים היום בתיקו ואחר־כך תנצח את מאלטה „על האפס", סיכוייה לעלות לגמר בגרמניה עם יחס שערים עדיף.

● אנגליה גברה בווינה על אוסטריה 0:1, במשחק בין־ארצי לנבחרות חובבות.

● שוודיה גברה באוסטרבה על צ'כיה 1:3, במסגרת גביע־אירופה לנבחרות עד גיל 23.

● יוסביו הוכתר כ„מלך השערים" בליגות אירופה. עם הבקעת ארבעת השערים האחרונים במשחק הליגה, בו הכניעה בנפיקה את מרגוויה 0:6, יוסביו הבקיע בעונה זו 40 שערים בליגת פורטוגל.

2000 באי המכביה ה־9 ישתתפו ב„יום ירושלים"

כ־2,000 באי המכביה התשיעית, יוצאי 28 מדינות, יטלו חלק ב„יום ירושלים", שיכלול סיורים בעיר העתיקה, וכן ביקורים בכותל המערבי, ב„יד ושם", בבנין הכנסת וכן בהר־הרצל. „יום ירושלים" ייערך יום לפני טקס הנעילה ב־18 ביולי.

הסיור בבירה ייפתח בביקור ליד הכותל, שם תיערך תפילה מיוחדת, שתנוהל על־ידי הרב הצבאי הראשי. בתפילה תופיע גם מקהלת הרבנות הצבאית.

לאחר מכן ייצאו מאות המשתתפים לסיורים בעיר העתיקה ויבקרו בגבעת־התחמושת. בהר הצופים יצפו מעל הר הזיתים לעבר ירושלים.

בשעות אחר הצהרים יבקרו הספורטאים בבנין הכנסת. ולאחר מכן יצאו ל„יד־ושם", שם ייערך טקס מיוחד. ויודלק נר זכרון לזכרם של הנספים בשואה.

„יום ירושלים" יסתיים במסדר זכרון ליד קבר הרצל. בהשתתפות ראש העיריה טדי קולק. נציגי המשלחות השונות יניחו זרים ליד הקבר.

הלוח החדש דורשים דבר

הודעות לציבור

מכרז מס' 53/73 משרד החקלאות המחלקה לנכסים, בינוי ומשק

מוזמנות בזה הצעות מהורים לביצוע העמסה, הובלה, פריקה וסידור במחסן כ־25,000 חבילות קש לתזונת טהרנת גילה.

מפרט וטופס השתתפות במכרז אפשר לקבל במחלקה לנכסים בינוי ומשק, משרד החקלאות, הקריה, תל־אביב, רחוב ד' 10 בית מספר 8 בכל ימות השבוע בשעות העבודה.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום: „מכרז 53/73" ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות המחלקה לנכסים בינוי ומשק, הקריה, תל־אביב רחוב ד' בית מספר 8 10ב' קומה ב'.

להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.

מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 28.6.73 שעה 11.00.

אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מכרז 54/73 משרד החקלאות המחלקה לנכסים, בינוי ומשק

מוצעים בזה למכירה 9 פרות מדהול המרכז לבשר והחלב.

א) פרות לבשר משקל 420—550 ק"ג: 1) 31205260, 2) 31256609, 3) 31216928, 4) 31216918, 5) 89589, 6) עגלה 312223836.

ב) לחלב: 1) 31216916 הריה 5 חודשים, 2) 31256810 הריה 5 חודשים, 3) 31216939 הריה 6 חודשים.

את הנ"ל ניתן לראות בחוות המרכז בכל ימות השבוע בשעות הפעולה.

על הזוכה יהיה להוציא את הבקר בו זכה במכרז תוך 14 יום מיום קבלת המכתב על הזכיה.

במידה ולא יוציא את הבקר תוך פרק הזמן האמור יהיה חייב לשלם לממשלה סך של 25.— ל"י לכל ראש בקר לגבי כל יום של איחור בהוצאת הבקר כאמור. אולם אין באמור לעיל כדי למנוע מהממשלה מלמכור את הבקר לאדם אחר, במקרה של איחור כאמור ומלתבוע מהזוכה כל נזק שייגרם לממשלה בעקבות זה.

שקילת ומכירת הנ"ל תבוצענה בחוות המרכז בהתאם לנהגים המקובלים.

על המציע להגיש את הצעת המחיר לק"ג משקל חי לכל סוג בנפרד.

ובחלק ב' לפי ראש.

על המציע להכניס את ההצעה במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום מספר 54/73 ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות, המחלקה לנכסים, בינוי ומשק הקריה, תל־אביב, רחוב ד', בית מספר 10ב', קומה ב'.

על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.

מועד אחרון להגשת ההצעה הוא 28.6.73 שעה 11.00.

משרד החקלאות שומר לעצמו את הזכות למכור את הבקר ליותר מגורם אחד.

אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

תל־אביב

מועצת פועלי ת"א—יפו המחלקה לתרבות ולנוער

● קריית־שלום הערב ב־7 בבית־אבשלום, מסיבת סיום של חוגי התנ"ך הספרות בהדרכת זהבה ביילין.

„משען" מועדון הפנסיונרים „ביתנו" רחוב הס 19

● הערב ב־6 הרצאתו של יעקב סלע על הנושא: „סקירה פוליטית".

ידע־עם

היום בשעה 4.30 אחה"צ בחוג לפולקלור בבית־האבות ברמת־אביב, רח' ברודצקי 68, הרצאת ד"ר שמואל הנוביץ על — ר' איילה חריף, מגדולי התורה וראשי הבדיחה של החכמים במאה הי"ט. הפותח: ז. אלטשולר.

אגודת סופרי יידיש „בית־לייוויק"

רח' דב הוז 30, טל. 231830

● ביום חמישי ב־14.6 בשעה 8.30 בערב, ערב עם חיהלה גרובר ש־ תספר על יסודה של „הבימה" ו־ על מייסדה — נחום צמח (מוסקוה—ניו־יורק). דברי פתיחה: אברהם ליס. כרטיסים להשיג יום־יום משעה 9—1 לפנה"צ טל. 231830 וביום ה־14.6 בקופה משעה 6.30 בערב. לחברי החוג של „ידידי בית־לייוויק" ניתנת הנחה של 50 אחוז.

איגוד לשמירת הבריאות

● מחר (ה') ב־7 בערב, פתיחת קורס חדש לבריאות בבית ליסין.

„משען" — מועדון פנסיונרים „נהורה"

רחוב השומרת 11 רמת־גן

● הערב ב־6 הרצאה: איך נבחרת ההיסטוריה צבאית. המרצה: אלוף־משנה גרשון ריבלין.

כל הארץ

הוועידה הארצית הראשונה

● של הליגה להגנה יהודית בארץ־ישראל, תתקיים ביום שלישי (12.6) ב„בנייני האומה" בירושלים. מושב הנעילה ייערך כמתוכנן באותו יום בשעה 7.30 בערב באולם שורץ ב„בנייני האומה".

הלוח החדש דבר

מודעות מתקבלות בסניפי „דחף", בסניפי „דבר" ובכל משרדי הפירסום בארץ

מחיר המלה בגוף הלוח — 0.80 ל"י, בערבי שבתות וחגים — 1 ל"י

המשרד הראשי — מחלקת המודעות: „דבר" רח' שינקין 45, תל־אביב טל. 246251

חיות בית

● למכירה גור דני, ענק, יפהפה, עם תעודות. 245694, תל־אביב.

דירות להשכרה

● להשכיר דירה של 3 או 3½ חדרים קומה ב' — לשנה עם טלפון ומקום חניה למכונית. ברמת גן. רח' הנביאה 2. פרטים טלפון: 251155 רזו.

דירות למכירה

● בצפון ליד לסין, 3 מפוארים, סלון גדול + פ"א, הסקה, מעליה, חניה ושכלולים. 251491.

● החלה המכירה באיזור החדש בחולון (קרית־שרת, שדרות ירושלים) דירות בנות 3 — 4 — 4½ חדרים. פרטים: „אחים פינקלשטיין", הנשיאים 2 חולון. טלפון: 846246.

● סולל בונה נתניה בונה למכירה דירות נהדרות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה ו־ הוד השרון. פרטים במשרד רחוב הרצל 51. טלפונים — 053—23958, 053—28934.

דירות מרוהטות

● ברמת־אביב במקום מרכזי, דירת 3 חדרים בשכ"ה מרוהטת קומפלט + טלפון. כניסה מיידית בשעות 17.00—19.00. לטלפון — 942087 ומשעה 19.00 — 946396.

הצעות עבודה

● דרושים / ות מוכרים / ות במסים / ות. יום עבודה מפוצל. י. שניידמן ובניו. דיזנגוף 128 ת"א.

● דרושים מדריכים/ות לפנימיות מכתה י"א ומעלה לתקופת הקיץ. לפנות לועד העובדים המרכזי רחוב שינקין 37, ת"א.

מכוניות

● הגיעו ג'יפים ממכרז, מסודרים ולא מסודרים, קצרים וארוכים מכל שנות הייצור, וכל המודלים „אוטו־רינוסי" סלמה 15, תל־אביב, טלפון 821423.

● רדיו חינם למכוניתך, לרוכשים בתקופת המבצע 18.5.73—18.6.73 מ.ל.מ., מרכז למכוניות משומשות בע"מ מציע לציבור רוכשי המכוניות: סוסיתות חדשות בהספקה מהירה ביותר, וסוסיתות לאחר שיפוץ כללי בבית החרושת אוטוקרס, חברה בע"מ בהספקה מיידית. כרמל, דוכס, סטיישן, מסחריות וסנדרים, כולל מסט לשנה והעברת בעלות, תנאי רכישה נוחים במיוחד. מקום תצוגת המכוניות במוסך המרכזי רח' בן שמן 10 (ימינה מדבשר בחולה יצחק), תל־אביב טלפון 251980.

● אופל קדט סטיישן 1964 — סוברו דה־לוקס 1969 — אסקורט 1970 — קרינגה 1968/71 — פיאט 850 1968 — פיג'ו 404 1967 — „אוטו־בלהי" דרך חיפה 94 ת"א 443420.

● פיג'ו 404 סטנדר 1969 — פולקסווגן מסחרי גבוה 1969 — מרגוזים מסחרי 1970 דבל ביגם — סוסיתא סטנדר 1971 — „אוטו־בלהי" דרך חיפה 94 תל־אביב 443420.

● ב.מ.ו. 2000 1970 — שברולט אוטומטי 1968 — אופל מנטה 1971 — הילמן מינקס 1970 אוטומטי — קורטינה 1969 גיר למכונה מתאים לבית ספר נהיגה. „אוטו־בלהי" דרך חיפה 94 תל־אביב 443420.

● מיני מיינור 1961 — דה־שבו 1966 — ב"מ 1970 — פריננץ 4 1969/65/71 — „אוטו־בלהי" דרך חיפה 94 תל־אביב טלפון 443420.

● מכרז: מוצע בזה למכירה טנדר וויליס קומפקטי שנת ייצור 1966. פרטים: קריסטל הרץ, אגודה צרכנית שיתופית, הנשיא 52 חדרה.

המועצה המקומית רמת־השרון

דרוש מפקח על הבניה

הכישורים: השכלה טכנית לבנין. בוגר בי"ס טכני מוכר ונסיון של 3 שנים בעבודות משרדיות ופיקוח על עבודות בניה פרטית וציבורית. כושר הבעה בכתב ובעל פה, ידיעת השפה העברית על בוריה.

הדרגה בהתאם לכישוריו של המועמד.

העובד יעסוק עפ"י חוזה מיוחד.

בקשות יש להגיש להנהלת המועצה עד 30.6.73.

טפסים להגשת הבקשות (שאלון אישי למשרה פנויה) אפשר להשיג במשרדי המועצה המקומית ובמינהלים המחוזיים והנפתיים של משרד הפנים.

פ. בוקין ראש המועצה

לקבוץ בדרום דרושה מורה לכתה א'

נא לפנות ת.ד. 36972 ת"א מיקוד 61360.

למוסד בנקאי גדול דרוש עורך־דין

בעל נסיון של 3 שנים בתחום האזרחי—מסחרי.

מעונינים נא לפנות בצרוף תולדות חיים לת.ד. 887 ת"א ולציין על גבי המעטפה עבור מנגנון.

עירית קרית־אתא דרושים:

1. מנהלן — בבי"ס על־יסודי מקיף ע"ש „רוגוזין".
2. מזכירה — מחלקת החינוך.

דרישות המשרות:

לסעיף 1: בוגר בי"ס מקצועי בעל כושר הדרכת צוות עובדים ויכולת לנהל משא ומתן עם מוסדות, בעל נסיון של 3 שנים לפחות כמנהלן משקי.

דרישות לסעיף 2: בוגרת בי"ס תיכון עם הכשרה פקידותית ובעלת סוג א' בפקידות, בעלת נסיון של 3 שנים לפחות בניהול מזכירות.

על המעונינים להגיש בקשותיהם, למזכיר העיריה עד יום ו' 22.6.73.

צ. הרר ראש העיריה

מושב באר־טוביה דרושים:

1. מרכז תוצרת (משרה מלאה)
2. עובד מחליף למשקי חברים

להתקשר טלפונית 055־96951.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי גבעתיים

הודעה בדבר הפקדה של תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים, הופקד שינוי תכנית מפורטת, הנקרא: „תכנית מס' 207 שינוי לתכנית בנין עיר מס' 184" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש: 6167 חלקות: 2, 3, 5, 269—273, 261, 434, 435, 1 (חלק).

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן מהנדס רשות מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או הגובל אתו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד. רוזניק
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז תל־אביב
ג' סיון תשל"ג — 3.6.73

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי גבעתיים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז תל־אביב החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מתאר הנקרא: „תכנית מספר גב/250 שינוי לתכנית מיתאר מקומית מס' גב/53, גוש: 6154 חלקות: 515, 519, 521, 523, 592—594, 621, 692". שהודעה על הפקדתה, ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1806, 17.2.72 תשל"ב, עמ' 1165.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריטים המצורפים אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, גבעתיים, וכל מעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל.

ד. רוזניק
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז תל־אביב
ג' סיון תשל"ג — 3.6.73

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי גבעתיים

הודעה בדבר הפקדת שינוי מיתאר מקומי

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, גבעתיים, הופקד שינוי תכנית מיתאר הנקרא: „תכנית מס' גב/263 שינוי לתכנית מתאר מקומית מס' 53", ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:

גוש: 6155

חלקות: 73, 120, 158—164, (חלק) 157, 143—156, 141, 140.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס רשות מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום או גובל אתו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה האמורה.

ד. רוזניק
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז תל־אביב
ג' סיון תשל"ג — 3.6.73

נציבות שירות המדינה

מודיעה על

מכרזים חוזרים למשרות פנויות במשרד הסעד

המשרות המפורטות הן:

מס' המכרז	תואר המשרה	הדרגה	היקף המשרה	מקום העבודה	השכלה	מס' שנות נסיון
1441/72, 1263	מפקח ארצי או מחוזי	מ"ז אחיד	2	י־ם	אקדמית	5 (בעבודה סוציאלית)
23/73	מפקח מחוזי	מ"ז אחיד	1	חיפה והצפון	אקדמית	5 (בעבודה סוציאלית)
848/72, 845	עובד סוציאלי אחראי	י"ב־י"ד אחיד	4	י־ם, בת ים, חדרה, כפר חסידים	סמיכות לעבודה סוציאלית	2 (בעבודה סוציאלית)
853/72, 851, 850	עובד סוציאלי אחראי	י"ב־י"ד אחיד	3 חצאי משרות	רעננה, כפר סבא, חדרה	סמיכות לעבודה סוציאלית	2 (בעבודה סוציאלית)
1273/72, 1272	עובד סוציאלי בשיר	י"ב־י"ג אחיד	½ + ½	כפר יבנה	סמיכות לעבודה סוציאלית	
861/72, 860	עובד סוציאלי בשיר	י"ב־י"ג אחיד	2	מעון גיל עם, קרית אתא	סמיכות לעבודה סוציאלית	
1236/72, 1235	אם בית	י"ב־י"ד אחיד	2	כפר יבנה, צור	תיכונית	4
2—3/73	רופא	ד"ג רופאים	2	חדרה, אזור ת"א	רישיון ישראלי ברפואה	
1576/72	פקיד שיקום והשמה	י"ב־י"ד אחיד	2	י־ם, ב"ש	תיכונית	4

הערות:

1. על המועמדים לציין מס. המכרז, מקום עבודתם הרצוי והיקף המשרה.
2. מועמדים בעלי השכלה אקדמית יהיו רשאים לבחור בדירוג אקדמי.
3. על המועמדים לצרף תעודות על השכלה ושירות הנסיון.

פרטים אפשר לקבל אצל האחראי לכח אדם במשרד הסעד. רח' המלך דוד 8 ירושלים. טלפון 02־234481.

בקשות על טפסי 1061 שאפשר להשיגם בלשכת נציבות שירות המדינה וסניפי הדואר — יש להגיש ללשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה. בירושלים, בבית הופין, בתל־אביב, הקריה רח' ה' מס' 5, בחיפה, בבית הממשלה ובבאר שבע, בבנין משרד הפנים.

היום האחרון להגשת בקשות הוא: כ"א בסיון תשל"ג (21.6.1973).

הופיעה

מהדורה שלישית

של

ספרי תולדות ההגנה

הכרך האחרון המקיף שלושה ספרים שבהם 2080 עמודים ו־500 תצלומים של אישים ומאורעות ומפות.

המחיר — 45.— ל"י

לעובדי עובדים ולמוסדות ניתנת הנחה

בהזמנות נא לפנות להוצאת עם עובד רח' מזאה 22 ת"א טל. 611526 ולכל בתי המסחר לספרים

...צן: בכל שנה עוזבים את שרות המדינה 3000 עובדים

...ציב שירות־המדינה י. ...ק מכס, כי בכל שנה עוזבים את שירות המדינה, מסיבות שונות, כ־3000 עובדים. הוא דיבר בועדת־המשנה של ועדת הכספים לקריאים בתקציב בראשות ...יל ז. הורביץ.

ועדה שמטה דחיה מיעקב ציון ציין, כי קיים תהליך מתמיד של תחלופה וייצוב בקרב השירות.

השר ויקטור שם־טוב מסר לוועדה דו"ח על פעולות ועדת־השרים בראשותו, המצלה לצמצום כוח האדם במשרדי הממשלה. כל דרישה לתוספת כוח־אדם מוגשת לועדה זו והיא מעבירה אישורה לאחר שנבדקה על־ידי אגף התקציבים ונציבות שירות המדינה. חברי הוועדה הבין־משרדית בראשות שם־טוב הם: שר־האוצר פ. ספיר, שר המשפטים י. ש. שפירא, שר־הסעד מ. חזני ושר המשטרה ש. הלל.

הוועדה אישרה בשנת התקציב 1972—73 כ־1450 משרות נוספות, מהן כ־430 משרות למשרד־הבריאות עקב פתיחת בתי־חולים ומחלקות חדשות, כ־200 למשרד התחבורה למניעת תאונות דרכים, כ־100 למשרד החינוך, כ־40 למשרד הסעד, כ־120 למשרד האוצר (בעיקר למס הכנסה) וכ־300 לצרכי הבטחון השונים הזקוקים למשרדים אחרים. לצרכי הבטחון אושרו במסגרת התקציב כ־22 אחוזים מהמשרות למשרת הבריאות יותר מ־30 אחוזים.

...וקם מפעל לייצור ...ולונות מפי.וי.סי

...על גדול לייצור חלונות ...יבנייה אחרים מפי.וי.סי. ה...י "פרודז פלסט", נבנה עתה ...ור התעשיה של תלפיות ב...לים. הוא מוקם בעקבות ...פעולה בין החטיבה הבימית ..."כורי" לבין מפעל הנגרות ...תלפיות".

...רודז פלסט" ייצר חלונות מ...י.סי. במספר רב של דגמים ...על מרבית הדרישות של ...כיטקס המתכנן. המפעל מקווה ...צותיו ומוצרי־הבנייה האחרים ...תנו תשובה מלאה לשאלה ...לעבור לבנייה מתועשת מסו...ת ומודולרית. החלונות נב...ו ונבדקו במכון לחקר הבנייה ...הטכניון בחיפה.

משלחת תנועת המושבים יוצאת לארצות הברית

...מאת סופר "דבר" ...משלחת של תנועת המושבים ...ביים אלה לארצות־הברית. ...משלחת מזכיר תנועת המושבים ...אזן, הרב מנחם הכהן, חבר ...המרכזת של והסתדרות המושבים וגרשון צוקר.

...הארגון הקניות של מושבי ה...נמסר, כי המשלחת תשוב ב...החודש הבא. מטרת הנסיעה ...קשירת מגעים, הסברה וגיוס ...עם מתיישבים פוטנציאליים ב...ארץ.

שיא יהודה

ביסעת ונהלל

בידי קיבוץ יפעת ומושב נהלל נמצא בחצי השנה הר אחרונה שיא הילודה באיזורם. במאזן המועצה האיזורית קישון, כפרסם אתה לחצי שנה את "מאזן הילודה בישובים שבתחומה" בגליון האחרון, שיצא לאור אתמול, נמסר הבר טאן, כי בכל אחד משני הישובים, נהלל ויפעת, נולדו 9 ילדים בתקופה זו.

"המפגרים" הם מושב צפורי וקבוצת־השולים ליד נצרת, שבהם נולד בתקופה זו רק ילד אחד בכל ישוב. המועצה האיזורית קישון, הנוטעת בית־הילד עץ על כל ילד חדש, נטעה בחצי שנה זו 79 עצים. (ע)

ועדה תחקור טביעת ילד בבריכה בחולון

מאת סופר "דבר" בחולון

ועדת חקירה של משרד החינוך, בשיתוף נציגי עירית חולון, תחקור את המקרה שאירע ביום א' ב"בריכת־הצחוק" בעיר בר טבע ילד, בן 11, בעת שיעור שהיה על ב"יס, שעליהם היו מופקדים מדריכי־שחיה מטעם משרד החינוך.

הילד, יואב ביר, תלמיד כתה ה' בבי"ס "שנקר", שהה עם בני כתתו לשהם בשיעור בקרשים. לפתע נתגלה הקרש שלו כשהוא צף על פני המים ואחר זמן מה צפה גם גופת הילד. הוא נמשה מן המים וכל המאמצים להצילו בהנשמה עלו בתוהו. את הקמת ועדת החקירה דרש משרד החינוך ראש העיריה. יש לציין, כי זהו מקרה ראשון של טביעה ב"בריכת הצחוק" מאז הופעלה לפני יותר מחמש שנים.

תומכים באיילון לתקופת כהונה נוספת במ.פ. י־ם

מאת סופר "דבר" בירושלים

רוב עובדי מועצת פועלי־ירושלים, בתוכם שליחי מפלגות שונות, שלחו אתמול מכתב לראשי מפלגת העבודה בירושלים שבו הם מביעים תמיכה בהמשך כהונתו של מזכיר המועצה הנוכחי דוד איילון, לתקופה נוספת.

המכתב שנשלח ליו"ר מפלגת העבודה במחוז ירושלים הח"כ מ. ברעם ולמזכיר המפלגה במחוז צ. רתן ובו נאמר: "אנו, עובדי מועצת פועלי ירושלים החו"מ, מתכבדים להודיע בזה, כי אנו מתייצבים כאיש אחד מאחורי מזכיר המועצה הנוכחי דוד איילון ושואפים לראותו ממשיך בתפקיד זה תקופה נוספת". על המכתב חתומים כ־80 עובדים, בתוכם חברי מזכירות המועצה, מזכירי האגודות המקצועיות, מנהלי המחלקות ועובדים ארגוניים ומכנאיים רבים.

ד. איילון עצמו הודיע למשלחת של עובדי המועצה, שמסרה לו על שליחות המכתב וביקשה ממנו לוכן בתפקידו תקופה נוספת, כי החליט להציג את מועמדותו לתפקיד מזכיר המועצה ב־4 השנים הבאות.

קנס 1500 ל"י על נוצות בנקניק

שופט בית משפט השלום בת"א סירב אתמול לקבל רשימת הרשעות קודמות שהובאו לפניו בשם נציג התביעה הכללית עו"ד ט. רביב, במהלך משפט תברואה נגד בעל בית הרושת לנקניק.

השופט, צמיקה פואלקוב, גימק את הסירוב בכך שרשימת הרשעות אינה מאושרת על ידי המשטרה. הדבר היה במהלך משפטו של משה קורדמן, יצרן נקניק מחולון, אשר הועמד לדין על שבנקניק מתוצרתו נמצאו נוצות של עוף עמלק.

הנאשם הודה באשמה והשופט גזר עליו 1,500 לירות קנס. בעת גזירת הדין ציין השופט, כי "על פי המקרים המובאים לבתי המשפט נוצר רושם שמאכילים אותנו כאן בארץ דברי פיגול ומאז מודהם". (ע)

שר האוצר פנחס ספיר ואידית וולפסון בטקס קריאת שמה על בית־החולים בתל־גיבורים

ביה"ח בתל־גיבורים ע"ש אידית וולפסון

מאת סופר "דבר" לענייני בריאות

טקס הסבת שמו של בית־החולים ב"תל־גבורים" לשמה של אידית וולפסון, רעיית סאר איזיק וולפסון, נערך אתמול אחה"צ ליד מבנה בית החולים.

בית־החולים הממשלתי בתל־גבורים בחולון יהיה אחד הגדולים והמשוכללים בארץ. במקום הסבת השם השתתפו שרים, חברי כנסת, ראשי־עיריות חולון, אנשי המגבית המאוחדת ומשפחת וולפסון מאנגליה שתרמה 20 מיליון ל"י להקמת בית־החולים.

בדברי ברכה ותיאור תולדות המקום ציין איילון כי בית־החולים קוקם בין חולון לבין בת־ים, אשר האוכלוסיה בהם מונה עתה 225,000 נפש. בניין בית־החולים הולך ו־מתקדם ותרומת משפחת וולפסון תתן דחיפה נוספת לבנייה. ליד בית־החולים ייבנה גם בית־ספר ל־אחיות אשר בו ייבנו תסתיים לפני בית־החולים.

שר־האוצר פ. ספיר עמד על הרומת משפחת וולפסון בהקמת מבנים ציבוריים שונים במדינה. בהם מוסדות מדע ואוניברסיטאות, בתי־ספר, מוסדות לנוער, בתי־כנסת ואף מוסדות שונים בהתיישבות העובדת. וכל אלה מלבד פעילותו בשטחי כלכלה שונים בישראל.

שר־הבריאות ויקטור שם־טוב עמד בדבריו על מצוקת האישפוז במיוחד באיזור "דן". כן מסר, כי הממשלה החלה לבנות 4 בתי־חולים ("הל־השומר", המרכז הרפואי "אסף הרופא"), בית־החולים "איגוברג" ובית־החולים בתל־גיבורים. עם השלמת בנייתם תהיה תוספת של 2320 מיטות נוספות אשר יקלו על מצב האישפוז באיזור.

דברים השמיעה ע. שפירא היו"ר העולמי של קרן היסוד. אשר עמד בדבריו על תרומותיהם של משפחת וולפסון, וסיר איזיק וולפסון להודה בשם המשפחה. בטקס השתתף גם שגריר אנגליה ברנד לזדהיו.

בבית־החולים יהיו 600 מיטות ובנייתו תעלה יותר ב־90 מיליון ל"י. בנייתו תימשך כ־5 שנים.

המשטרה: אין מרדף אחרי פרקש

מאת ישעיהו עשני, סופר "דבר" בצפת

"גישס בגששורגן, גיכס בתפליגע, עאבא פרת. אין כל כמוד ואין שום מירדף אחרי נחמן פרקש, אשר נמלט להרים בעקבות קרע משפחתי בינו לבין חותנו וביניו לבין אשתו על רקע דרכי חינוכו של בנם סו בן שבתות החדשים", — אמר לי אתמול דובר בשטרה נפת צפת־כנרת רב־פקד א. צברת, ראש לשכת החקירות.

לפני ימים כספר לקח פרקש את בנו הצעיר והניח, אותו על צוק סלע בקרבת אמיקים ואמר: "הילד צריך לגדול בתנאים סבציים". אכנם אבי אשתו הגיש תלונה למשטרה, שפרקש איים עליהם ברצח, ובעקבותיה נפתח תיק. אולם שום מעצר לא הוצא. רב פקד צברת ציין, כי אבי אם הילד הוא שביקש במפורש לא לעצור את פרקש, כדי לא להפריע לתהליכי שיקומו. המשטרה מכירה את מקומות מהבואו של פרקש, בין ראש פינה לכוכב אבירים, והיא יודעת שהוא ניזון מתוצרת השדה כנהרי. היריק שבהיגע ידו, אך טוב תפשה הבחלת הרציוניה אם לא תנפה את הפרשה. המשטרה לא תשלח כוחות כדי לעצרו, והיא עוקבת אחריו, אמר רב־פקד צברת.

כ־7 מיליון לירות תקציב מ. פ. חיפה

מאת סופר "דבר" בחיפה

מליאת מפ"ח אישרה אמש בישיבתה את תקציב המועצה לשנה השוטפת, המסתכם ב־6,927,200 ל"י, לעומת 5,603,153 לירות בתקציב אשתקד.

במבואו לאישור את הצעת התקציב באיחור, שנגרם עקב הדרים עם גזברות הועה"פ של ההסתדרות, ציין א. בולק, מזכיר מפ"ח, כי תקציב המועצה בבוסס בעיקרו על ההכנסות כמסי־חבר ו־אין המועצה נתמכת על־ידי מפעלי ההסתדרות ש־60 אחוז מהם נמצאים באיזור שיפוטה של מפ"ח והאיגוד המקצועי מטפל, כמובן, גם בעובדיהם. ההוצאות למנגנון גדלו על אף הקיצוצים ובלי תוספת עובדים והגיעו לשיעור 61 אחוז בקיזוז מהתקציב. הוא הסביר את שיעור ההוצאות, שגם כיום הוא נמוך בהשוואה למועצות פועלים אחרות, בפיזור הגיאוגרפי הרב של אזור השיפוט וגם במספר הסניפים הקטנים ב־מספר חבריהם. בולק יצא נגד ריבויים של האיגודים הארציים שכהם מוקמים בלי צורך עניני מקצועי ורק גורמים לשיבוש סדרי הפעילות המקצועית במקום.

בדברו על פעולתה המסועפת של המועצה ציין בולק, בין היתר, את הקמתן של שלוש מועצות־משנה למפ"ח בקנת שעברה וסו־פחן של 4 מועצות קטנות לאזור שיפוטה, בגליל בכפרי הדרוזים דליה ועוספיה על הכרמל.

י. ליר, גזבר ההסתדרות, קהר די"ב כי הוא לא יוסיף לכהן בתפקידו הנוכחי בקדנציה הבאה אבל, כי הגידול באוכלוסית ההסתדרות, בכללם בני הדור הצעיר, חיילים ועולים, הגיע ל־24 אחוז ב־4 השנים האחרונות גם ללא תוספת עובדים במנגנון ההסתדרות. אך ההכנסות ממסים גדלו רק בשיעור של 8 אחוזים. מצב זה כחייב, לדעתה, קביעת תוספת של דמי־יקור על כמי־החבר.

בפתיחת הישיבה נבחרה ועדת בחירות להסתדרות, בת 133 חברים, בראשותו כל חבר מזכירות מפ"ח א. ליסוצקי, ומזכירות ועדה בת 31 חברים.

מגבירים המיכון בקבוצת חמדיה

מאת סופר "דבר" בעמק בית־שאן

במסגרת הפעולה להיגול הצבורה המכירה בקבוצת חמדיה, בחקלאות ובשירותים, כוכם עתה הדגש על הגברת המיכון, שבעזרתו אפשר יהיה להמשיך ידים עובדות ולהקטין את מספר השכירים להעסקה עובדים בלבה.

לצורך זה הוכנסו שיפורים בי מטבח של המזיגה הרכש ציוד נוסף החוסך עובדים בטבחה ובר מכבסה, במדגה יופעל ביהקדקון המוסך כוח־אדם ועם זאת יחוסר על מליות הדגים. שיתקנים כמרכבים אחרים יופעלו בלול, בסככה מוקדנור, במסע ובכספוריני בהם תותקן, בצורת הקרן למקפירה, ריפת־הסיקייה קבועה ההוכבת כוח עבודה ומים כאחד.

קלמן ביאלר מועמד העבודה למזכיר מ.פ. רחובות

מאת סופר "דבר" ברחובות

מועצת סניף "העבודה" ברחובות בחרה פה אחד בכמזכיר מועצת הפועלים קלמן ביאלר, כבעמד "המערך" לתפקיד זה. אם יי־בחר, תהיה זו הקופת כהונתו השלישית כמזכיר מועצת הפועלים. ביאלר הוא החזיק כיום בין מזכירי מועצת הפועלים באשקלון נבחר מזכיר מועצת פועלים ד. איתן, כמועמד המערך לתפקיד זה, בקרית־גת בחרה מועצת סניף מפלגת העבודה בנר לראש המועצה את אריה מאיר, ולמזכיר מועצת הפועלים את אברהם סבטר.

נחתם הסכם לפינוי התערוכה ליד נמל תל־אביב

"חברת הפיתוח "אתרים" שילמה בימים אלה יותר מחצי מיליון ל"י למחסני־ערובה פיס. במסגרת תהליך הפינוי שההחברה מבצעת בשטח התערוכה ליד נמל תל־אביב.

כפה עמיר, מנכ"ל החברה, מסר, כי ההסכם שנחתם עם מחסני ערובה פיס, הוא ההסכם הראשון שי־נחתם בין החברה לבין גורם פרטי הנמצא בשטח התערוכה. לפי ההסכם יפנו מחסני ערובה פיס בחודש באוקט הקרוב 2100 כ"ר.

בימים האחרונים ניכרת הבי־כמה בקרב בעלי עסקים באזור שטח התערוכה להתחיל בגורים לפינוי השטח ולקבלת פיצויים. הדבר נפסה מתוך הכנה מלאה של הגורמים הפרטיים היושבים בשטח התערוכה לגבי תכנית הפיתוח של כל 15,000 מ"ר, עליהם יושבים עתה כמה עשרות גורמים פרטיים.

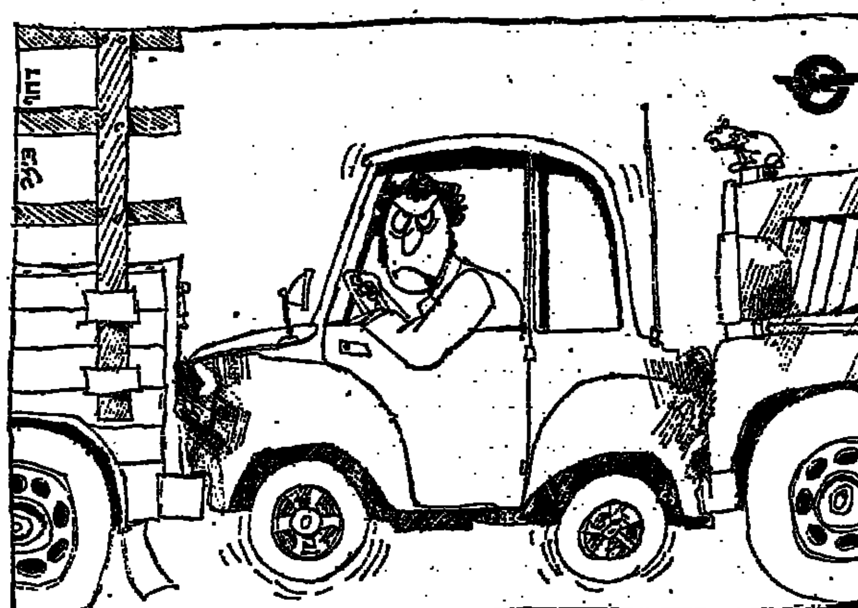

קשה לנהוג בכביש עמוס - להבא סע באוטובוס

המוסד לביטוח לאומי

דמי חופשה לאם מאמצת

בעקבות התיקונים בחוק הביטוח הלאומי זכאית אם מאמצת לתשלום דמי חופשה.

זכאית לתשלום עובדת שכירה או עצמאית שקיבלה לאימוץ ילד עד גיל 10.

התנאים לזכאות:

1. הפסיקה את עבודתה עקב האימוץ;
2. עבדה לפני הפסקת העבודה לפחות במשך 10 חודשים מתוך 18 החודשים, או במשך 15 חודשים מתוך 22 החודשים שקדמו לקבלת הילד;
3. קיבלה את הילד לאימוץ אחרי 30-3-71.

בתביעה לדמי חופשה יש לפנות לסניפי המוסד לביטוח לאומי ולהגיש אישור פקיד הסעד בענין הקבלה לאימוץ.

בוגרי י"ב כתות!

נמשכת ההרשמה לביה"ס לטכנאי רנטגן

מיסודם של

משרד העבודה, אגף להכשרה

קופת־חולים

והשתלמות מקצועית

בשתי שנות הלימוד ייהנו התלמידים מתנאי פנימיה ומדמי כיס.

לפנות בכל יום בשעות 8.00 — 14.00

בבאר־שבע — להנהלת קופת־חולים, דרך פועלי בניק, חדר 114

בתל־אביב — מרכז קופת־חולים, רח' ארלוזורוב 101, חדר 430.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מס' חפ/1568 "כביש בגבול המזרחי של קרית הטכניון", ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:

גוש 11209, חלק בחלקה 10.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

א. שכנק

מ"מ/יו"ר ראש הועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה

לשכת ההוצאה לפועל חיפה

תיק הוצל"פ 1980/73

הודעה בדבר מכירת מקרקעין

מוצע בזה למכירה זכויות הנכס המפורט בתוספת דלהלן של החייבים וסלמן דוד ואילנה, לכיסוי חוב (משכנתא) בסך 20.000.— ל"י (עשרים אלף ל"י) בצרוף רבית, הוצאות שכ"ט עו"ד המגיע למקבל המשכנתא בנק אפותיקאי כללי בע"מ ע"י באי־כח עו"ד יצחק אוולאי, מרחוב הנביאים מס' 7 חיפה.

קבלת הצעות בלשכת ההוצאה לפועל בחיפה בכל יום פרט לשבתות וחגים בין השעות 9 בבוקר ועד 12.30, בתקופת 15 יום מיום הפרסום. ההצעות תתקבלנה לאחר תשלום פקדון בסך 10 אחוז מסכום ההצעה. מסי העברה במשרד ספרי האחוזה חלים על הקונה.

בדבר פרטים נוספים, אפשר לפנות למוציא לפועל, חיפה.

התוספת

המקום: דירה בקומת קרקע, בקרית ביאליק, רחוב קקיל 60, בגוש 11590 חלקה 182 המכילה חדר שינה, חדר כמגורים עם פנת אוכל, כבסה, הול רחצה, שרותים. שתי מרפסות ואחת סגורה בתריסים מתקפלים.

הערה: לפי סעיף 9 מתנאי המשכנתא, המשכנים אינם מוגנים לפי הוראות החוק האמור. במקרה של הוצאה לפועל של המשכנתא. הנכס מוערך ע"י שמאי בסכום בסך 40.000.— ל"י (ארבעים אלף לירות). פרטים נוספים אפשר לראות בדו"ח המעריך הנמצא בתיק ההוצלפ"ע הנ"ל.

נעים עוזר — המוציא לפועל

עירית הרצליה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה.

הוגשה על־ידי כהן רחמים, רח' קבוץ גלויות 21, הרצליה, בקשה התייחסה לקרקע שבמקום:

שם הישוב: הרצליה, רחוב קיבוץ גלויות 21, גוש: 6558, חלקה: 86, ההקלה הקלה לגבי המותר באיזור בו מבוקשת ההקלה האמורה. ההיתר: הקלה בקו בנין קדמי 1.30 מ'.

כל מעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב הנדיב כספר 1 הרצליה, בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל — יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל, תוך עשרה ימים מיום פרסום מודעה זו.

יוסף נבו

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה באישור עד הפנים, לאשר שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא "תכנית מס' חפ/1415 — בית בלנק — רחובות מרים — יפה נוף, חיפה, גוש 10809 חלקות 96, 387—391" — המהווה שינוי לתכנית מס' חפ/853א' — ההוראות הבצעיים על הר־הכרמל, שהודעה על הפקדתה, ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים 1626, תש"ל, עמ' 2024.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה, וכל מעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

נפתלי אילתי

יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה

ר באייר תשל"ג (8 במאי 1973)

ילקוט הפרסומים 1922, כ"ט באייר תשל"ג, 31.5.1973

בבית המשפט המחוזי בנצרת

תיק עזבונות 136/73

הזמנה

בענין: עזבון המנוח אליהו בן יעקב מכן ת.ז. 0581637 מראש פינה, שנפטר בראש פינה ביום 11.2.72.

המבקשת: הנה מכן בת דוד מראש פינה ע"י ב"כ עו"ד א. מכן שמענו לבכיות מכבי ביהודין הא בוחי אגודת בית 1 תל־אביב.

להוי ידוע, כי הוגשה לבית המשפט בקשה לתתן צו הכברזין על ירושת המנוח הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם המועון כיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הרוצה להתנגד להכרזת, להגיש תוך חמשה עשר יום כיום פרסום הזמנה זו. התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כמוב בעיניו.

א. אפא, שופט

רשם בית המשפט המחוזי בנצרת

בבית המשפט המחוזי בנצרת

תיק ירושות 144/73

בענין: ירושת המנוח מרדכי יצחקי ז"ל מכנרת ת.ז. 564934 שנפטר ביום 16.4.73 בכנרת.

המבקשת: פרידה יצחקי ת.ז. 564935 מכנרת ע"י ב"כ עו"ד יוסף ד. כהן ו/או ניסים י. כהן רח' הירדן 8 טבריה.

הזמנה

להוי ידוע שהוגשה לבית המשפט בקשה לתתן צו הכברזין על ירושתו של המנוח. הריני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה והרוצה להתנגד למתן צו הכרזת הירושה להגיש תוך 15 יום מפרסום הזמנה זו התנגדות לבקשה שאם לא כן יתן ביהמ"ש צו כטוב בעיניו.

א. אפא, שופט

רשם ביהמ"ש המחוזי בנצרת

פינת הנהג האדיב

הנהגים, ששמותיהם מופיעים להלן הצטיינו במעשי אדיבות יזכו בפרס כספי בסך 25.— ל"י כל־אחד.

1. מר יוסף נגר מעכו. עצר את רכבו והגיש עזרה לנהג רכב אחר, אשר נשאר ללא דלק.
2. מר מוחמד מוסטפה מכפר טמרה. איפשר להולכי רגל, אשר המתינו לחצות את הכביש בבטחה.
3. גב' מיכל בינדר מחיפה. איפשרה לנהג רכב אחר, שבא מדרך צדדית להשתלב בזרם התנועה.
4. מר ישראל חורדה מהרצליה. עצר את רכבו ופינה מכשול מהכביש.
5. מר פרץ ימין מתל־אביב. איפשר לנהג רכב לצאת ממצב חניה ולהשתלב בתנועה.

כל הכבוד לנהג האדיב!

זכור

תן זכות קדימה לחיוך...

המועצה הלאומית למניעת תאונות

חברת סונול

עירית גבעתיים

מכרז מס' 172/73

אספקת ריהוט עץ לבתי ספר

עירית גבעתיים מכריזה בזה על קבלת הצעות לאספקת ריהוט מעץ לבתי הספר היסודיים.

את תנאי המכרז וטפסי הצעות המחירים אפשר לקבל במחלקת מזכירות העיריה ברח' שינקין 6 קומה ב' חדר מס' 8 תמורת תשלום של 25.— ל"י. תשלום זה אינו מוחזר.

בדבר פרטים נוספים אנא לפנות למר א. ברגר, מנהל מחלקת האפסנאות, בבית ראשונים־סמטת בית גבעתיים.

כל המעונין להשתתף במכרז יגיש לעיריה הצעת מחירים ב־2 עותקים, על גבי הטפסים שהומצאו לו וישלח בדואר רשום במעטפה שהומצאה לו לפי הכתובת: ועדת מכרזים רח' שינקין 6 עד יום ה' 28.6.73.

על המשתתף להיות בעל מקצוע לעבודות הנ"ל.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות בנקאית לטובת העיריה בשיעור של 5% מערך הצעתו. המחאות פרטיות, שטרות ו/או ערבויות חברה בטוח לא יתקבלו כערבות.

התשלום: — בהתאם לטבלת התשלומים שבתנאי המכרז.

את ההצעה יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז וכל שינוי בה עלול לגרום לבטולה.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כלשהי.

קובא קריזמן — ראש העיריה

מכרז מס' 173/73

הקמת בנין אגף ב' בי"ס רמים בגבעתיים

עיריה גבעתיים מכריזה בזה על קבלת הצעות לביצוע העבודה הנ"ל.

את תנאי המכרז וטפסי ההצעות לביצוע העבודה אפשר לקבל אצל מזכיר העיריה ברח' שינקין 6 קומה ב' חדר מס' 10 תמורת תשלום של 150.— ל"י. תשלום זה אינו מוחזר.

בדבר פרטים נוספים אנא לפנות למהנדס לאופר, במחלקת ההנדסה ברח' שינקין 2 קומה ב' חדר מס' 26.

על המשתתפים להשתתף במכרז הנ"ל להגיש לעיריה הצעת מחירים ב־2 עותקים על גבי הטפסים שהומצאו לו וישלח אותם בדואר רשום במעטפה שהומצאה לו לפי הכתובת: ועדת מכרזים, רח' שינקין 6 עד יום ה' 12.7.73.

על המשתתף במכרז להיות רשום אצל רשם הקבלנים כקבלן מוכר לביצוע העבודה הנ"ל.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות בנקאית לטובת העיריה בשיעור של 5% מערך הצעתו בהתאם לפרטים המפורטים בתנאי המכרז, אחרת לא תדון ועדת המכרזים בהצעתו. המחאות פרטיות, שטרות ו/או ערבויות חברות בטוח לא יתקבלו כערבות.

התשלום: — בהתאם לטבלת התשלומים שבתנאי המכרז.

את ההצעה יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז וכל שינוי בה עלול לגרום לביטולה.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כלשהי.

קובא קריזמן — ראש העיריה

מכרז מס' 174/73

הרחבת תחנת השאיבה לביוב

עירית גבעתיים מכריזה בזה על קבלת הצעות לביצוע העבודה הנ"ל.

את תנאי המכרז וטפסי ההצעות לביצוע העבודה אפשר לקבל אצל מזכיר העיריה ברח' שינקין 6 קומה ב' חדר מס' 10 תמורת תשלום של 50.— ל"י. תשלום זה אינו מוחזר.

בדבר פרטים נוספים אנא לפנות למהנדס כץ, במחלקת המים ברח' שינקין 2 קומה א'.

על המעונינים להשתתף במכרז הנ"ל להגיש לעיריה הצעת מחירים ב־2 עותקים על גבי הטפסים שהומצאו לו וישלח אותם בדואר רשום במעטפה שהומצאה לו לפי הכתובת: ועדת מכרזים, רח' שינקין 6 עד יום ה' 12.7.73.

על המשתתף במכרז להיות רשום אצל רשם הקבלנים כקבלן מוכר לביצוע העבודה הנ"ל.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות בנקאית לטובת העיריה בשיעור של 5% מערך הצעתו בהתאם לפרטים המפורטים בתנאי המכרז, אחרת לא תדון ועדת המכרזים בהצעתו. המחאות פרטיות, שטרות ו/או ערבויות חברות בטוח לא יתקבלו כערבות.

התשלום: — בהתאם לטבלת התשלומים שבתנאי המכרז.

את ההצעה יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז וכל שינוי בה עלול לגרום לביטולה.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כלשהי.

קובא קריזמן — ראש העיריה

מרחב תכנון מקומי קרית־אתא

הודעה על הכנת שינוי לתכנית מיתאר

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית־אתא החליטה בישיבתה מס' 64 ביום 4.6.73 להכין שינוי לתכנית מיתאר כ/62 (בהפקדה) המהווה גם שינוי לתכנית המפורטת מס' 2/47/1 מיום 1.6.66 לפי חוק רישום שיכונים צבוריים, הוראת השעה תשכ"ד — 1964 (כ/71).

השטחים הכלולים בתחום השינוי הם:

חלקי גושים 10256, 10500 ("שכון הבולגרים").

צבי הורי

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית אתא

חסכון לפי מטרה

תכנית החסכון החדשה אשר תכפיל את אמצעיך הכספיים כבר בתום שנת החסכון הראשונה

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

הסניף הראשי, שד' רוטשילד 39, ת"א, טל. 622311

בארי-רובינשטיין

אברמוביץ: נציגי ההסתדרות לא ינהלו מקח וממכר בוועדת האינפלציה

על פי כל הסימנים עלולה להגיע ההתייקרות המצטברת בחצי הראשון של שנת 1973 עד 11 אחוזים — אמר אתמול יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ, בהרצאת־אורח בישיבת המחלקה לאיגוד מקצועי של הסתדרות הפועל המזרחי.

אברהמוביץ הטעים, כי אם לא יינקטו צעדים ממשיים, והדושים לבלימת האינפלציה, עלולה ההתייקרות להגיע עד סוף השנה ל־18%—20% ושכמוה לא היתה בארץ זה עשרים שנה. תוספת יוקר מלאה ביולי, אמר, תסתכם בכ־350 מיליון ל"י בכל המשק המהווים כ־5 אחוז מן השכר, תוספת אשר המעסיקים יכולים לספוג אותה.

בקבעו כי נציגי ההסתדרות בוועדה לבלימת האינפלציה יעמדו בתוקף על תשלום מלוא תוספת היוקר ולא ינהלו שום מקח וממכר על עיקרון נקודות יוקר, אמר אברהמוביץ, כי בשנת 1972 עלתה רווחיות התעשיה על זו של 1971 אף על פי שבתחילת 1972 טענו התעשיינים כי חלה ירידה מדאיגה ברווחיות. תירצו בכך, את אי־יכולתם לספוג את עליית מחירי חמרי הגלם והצדיקו בטענה זו את עליית המחירים אז. גם בדעה לבלימת האינפלציה הפלו התעשיינים טענה זו והוא פנה בקריאה אל המעסיקים לתרום תרומה ממשית לבלימת ההתייקרות. עם זאת הטעים כי תשלום מלוא תוספת היוקר ביולי יחייב את כל הגורמים לקיים כלשונם את הסכמי העבודה.

בתשובה לשאלות אמר אברהמוביץ, כי התביעה של הסתדרות עובדי המדינה והסתדרות הפקידים להתאים את הסכם־השכר של הדירוג האחיד להסכמים אחרים, היא ליגאלית ומעוגנת בחילופי־מכתבים בין נציגי ההסתדרות לבין שר האוצר ערב חתימת הסכם העבודה בדירוג האחיד. הוא הביע תקווה כי נציגי הממשלה יעיינו מחדש בנתונים ויקבלו את ההצעה שהועלתה בפני שר־האוצר בדבר הקמת ועדה משותפת לבחינת השגות השינות והוך כיבוד ההסכמים הקיימים.

ח"כ ג. פת תובע ביטול תכנית טלוויזיה

מאת סופר „דבר" בירושלים

חבר הכנסת גדעון פת, מגח"ל, תובע מראש הממשלה גולדה מאיר לפעול לבטול הכנית הטלוויזיה „שורת־הדין" המתוכננת לשידור ביום חמישי הקרוב. הכנית זו עוסקת בתיאור דיונים בבתי־הדין הרבניים.

במברק אל ראש הממשלה אומר פת, כי התכנית עוסקת בסיפורו של זוג נשוי המופץ בגירושין ובילדם המאומץ המפריע להליכי הגט וגורם למתח רב בין בני הזוג. הכותב סמר, כי הקרנת התכנית תגרום עגמת־נפש רבה למשפחות באמצות רבות. לדבריו, כל מאמציהם של הורים־מאמצים ואנשי כשרד־הסעד למנוע את הקרנת התכנית, עלו בתוהו.

יותר מחצי מיליון ל"י לנפגע תאונה

פיצויים בסכום של יותר מחצי מיליון ל"י — מן הסכומים הגבוהים ביותר שנפסקו אי פעם במדינה בגין תאונת דרכים — פסק השופט יעקב גביזון לנכה, שנפגע בראשו ורגלו נקטעה בתאונת דרכים.

השופט קבע, כי סכום הפיצויים המגיע בגלל הנזקים בתאונה הוא 555,000 ל"י. השופט הוסיף, כי „אין ספק שזהו מקרה מן החמורים ביותר שבית המשפט נתקל בהם".

הנפגע הוא עמרם זכאי, לשעבר פועל בנמל אשדוד. תביעת הפיצויים הוגשה באמצעות עוה"ד אורי רון, נגד נהג המשאית אהרן צדקה, חברת „מסעף" בע"מ וחברת הביטוח אליהו. (ע)

פועל בניין נהרג בתאונת עבודה

פועל בנין נהרג אתמול בעת שלוח־שיש נפל על ראשו. הלוח נפל כאשר הורלה לקומה התשיעית של בניין הנמצא והולך ברחוב פנקס 65 בתל־אביב.

ההרוג הוא מאיר דסקל, בן 61, מבני־ברק. הוא נפצע קשה, הועבר לבית־החולים „איכילוב", אולם בדרך מת. נפתחה חקירה. (ע)

שוטרים מואשמים בשימוש בכוח ללא הצדקה

שני שוטרים מתחנת משטרת רמלה הואשמו בשימוש בכוח ללא צורך נגד עצור, תוך כדי הפעלת הכוח נגרם לאסיר שבר באפו.

הנאשמים הם סמל מאיר שאול ורב־שוטר גסים סלהוב. משפטם נפתח בפני בית הדין למשמעת של המשטרה, שהתכנס בבסיס משמר הגבול.

בראש בית הדין יושב ניצב דוד צופר, מפקד משטרת תל־אביב. חברי בית הדין הם: ניצב משנה עמנואל ידידיה, מפקד בית הספר לקצינים בכירים וסגן־ניצב יהודה ספר, מפקד משטרת חדרה.

התובע של המשטרה, סגן־ניצב יהושע הלפמן טוען, כי שני השוטרים עצרו בתחנת משטרת רמלה אורח מפרעב יתן בשם הכם כהן, בן 29, כחשוד בתקיפה. השניים השתמשו נגד העצור בכוח ללא צורך. בשעה שהביע התנגדות למעצרו. מציין הלפמן. על השוטרים מגן סנגור מטעם המשטרה, סגן־ניצב גונן. (ע)

גבר, בן 40, מירושלים ניסה להתאבד בקפיצה לים באיזור בת־ים. האיש ניצל, לאחר שמתרחצי לילה הבחינו בו ומשו אותו מן המים. הוא נמשה ואושפז בבית החולים „דונולו".

ל„אגד" חסרים 450 נהגים ו־350 אוטובוסים

מאת דויד מושיוב, סופר „דבר"

לקואופרטיב „אגד" חסרים כיום 450 נהגים וכן 350 אוטובוסים להפעלה סדירה של שירותי השונים והוא מתגבר על מחסור זה על־ידי הוצאת חברים נהגים מהמוסכים ומהמשרדים לעבודה ליד ההגה, ואילו על המחסור באוטובוסים הוא מתגבר על ידי אי־הוצאת אוטובוסים ישנים ממעגל השירות, דבר הפוגע במיבו.

דובר „אגד" מרדכי שיפמן, אמר בתשובה לשאלתי, כי בקואופרטיב עובדים כיום 8,740 חברים ושכירים. מספר חבריו 6,200 ובכל יום יש בסידור העבודה 5,000 נהגים, מהם 900 שכירים והשאר חברים.

הנהלת „אגד" החליטה בימים אלה על מדיניות חדשה בקליטת חברים. לפיה תהיה קליטה שוטפת של חברים ל„אגד" מבין השכירים העובדים עבודת נהגות והדוגים על הדרישות לפי התקנות.

התכנית החדשה קובעת, כי כל נהג הציבר ב„אגד" עד 28 חודשים ומתאים לעבודה, ייקלט כחבר תוך זמן זה. „אגד" מסייעת לקליטת החברים החדשים על־ידי מתן הלוואות מ־1500—20000 ל"י. חבר חדש „נקלט בקואופרטיב ועובר לאיזור ירושלים, שם זקוק „אגד" לחברים, מקבל הלוואה בסך — 25,000 ל"י. ל„אגד" יש שלושה בתי־ספר למקצועות בהם הוא מכשיר עובדים לעבודות נהגות באוטובוס.

ל„אגד" חסרים כיום 350 אוטובוסים. לדברי שיפמן קיים פיגור באספקת אוטובוסים לקואופרטיב ועד סוף השנה הוא צריך לקבל 318 אוטובוסים חדשים מתוצרת מפעלים שונים. כן רוצה „אגד" לעמוד בקשר ישיר עם „לילנד" באנגליה בלי הסוכן בארץ. ל„אגד" יש כיום 3,100 אוטובוסים.

100,000 נערים מושבתים בנוער העובד והלומד

שביתת המדריכים שפרצה אתמול בתנועת הנוער העובד והלומד, השביתה את כל הפעילות של חניכי התנועה בכל סניפיה.

ממטה השביתה נמסר, כי בניגוד לפרסום קודם, תימשך השביתה עד שיתמלאו כל תביעות המדריכים, ולא רק למשך שבוע ימים.

בגילוי דעת שהוציאו אתמול מדריכי־התנועה, ושנשלח לכל ראשי הרשויות המקומיות ומועצות הפועלים, נאמר, כי השביתה פרצה משום שאין התנועה מקציבה כספים לפעילות הנוער. אלא „מבזבזת כספים למען פעילתני האישיות של האנשים המרכזיים בתנועה. התנועה מקבלת תקציבים מגורמים שונים," אומר גילוי הדעת. „הם נעצרים בתנועה ומוצאים על נסיעות לחו"ל של משלחות רכזי־התנועה".

אלי רקח, יו"ר ועד המדריכים הארצי, מסר, כי המדריכים דורשים שינוי מדיניות כללי בנושא הכספי וכל עוד התקציבים הניתנים לנוער העובד והלומד לא יוצאו על פעילות חינוכית והיזרוכית במקום על מבזבוזי מזכיר התנועה וראשיה, לא ישובו המדריכים לעבודה.

ממטה השביתה נמסר, כי גם המדריכים השליחים של התנועה מדהים עם מאבק המדריכים השכירים, אולם אינם יכולים להצטרף אל השביתה משום היותם בני קיבוץ או חיילים אשר עליהם אסורה השביתה.

רופאים, רוקחים ואחיות עולים — להשתלמות מיוחדת

רופאים, רוקחים ואחיות העולים לישראל, יופנו על־ידי משרד הקליטה למרכזי קליטה מסויימים שבהם יעברו השתלמות מיוחדת במקצועם.

בכל מרכז קליטה אליו יופנו, ישתתפו העולים בלימודי עברית, מלל עברית מקצועית, ותוכן בשבילם תכנית־השתלמות במקצועם כדי להתאימם לדרישות המשק, ולקצר תהליך קליטתם התעסוקתי.

התכנית המקצועית הוכנה על ידי משרד הבריאות וקופת־חולים. 35 רופאים עולים כבר עוברים עתה במרכז הקליטה בצרד השתלמות לשונית ומקצועית. קורס זה משולב בהסתכלות בבתי־חולים, מרפאות כפריות ומרפאות־חוץ של בתי־חולים.

תערוכת ציורי ילדים וכה יצירותיהם של כ־200 תלמידים בני 8—17, חניכי החוגים לאמנות בחיפה נפתחה בבית שאגאל בעיר. בין המציגים גם תלמידים בני מיעוטים.

נקנסו על הפקעת מחיר קמח

קנס בסך 250 לירות או 10 ימי מאסר תמורתם הוטלו אתמול על־ידי בית משפט השלום בירושלים על רחמים לוי, בעל חנות מכולת ברחוב בית־הכרם בשל הפקעת מחיר־קמח.

הקנס הוטל לאחר שנתברר, כי בעל המכולת מכר חבילת קמח לבן רגיל מנוקה, באריזה של ק"ג אחד, בשתי אגורות יותר מהמחיר המקסימלי לצרכן.

בשל הפקעת מחיר קמח חיטה נקנס בכ־250 ל"י גם נינו כלפון, בעל מכולת ברחוב סימון בוליבר בקרית־יובל בירושלים, לאחר שהתברר, כי הוא מכר חבילה של קמח חיטה רגיל מנוקה, באריזה של ק"ג אחד, ב־12 אגורות יקר מהמחיר המקסימלי לצרכן.

הצמד כספך

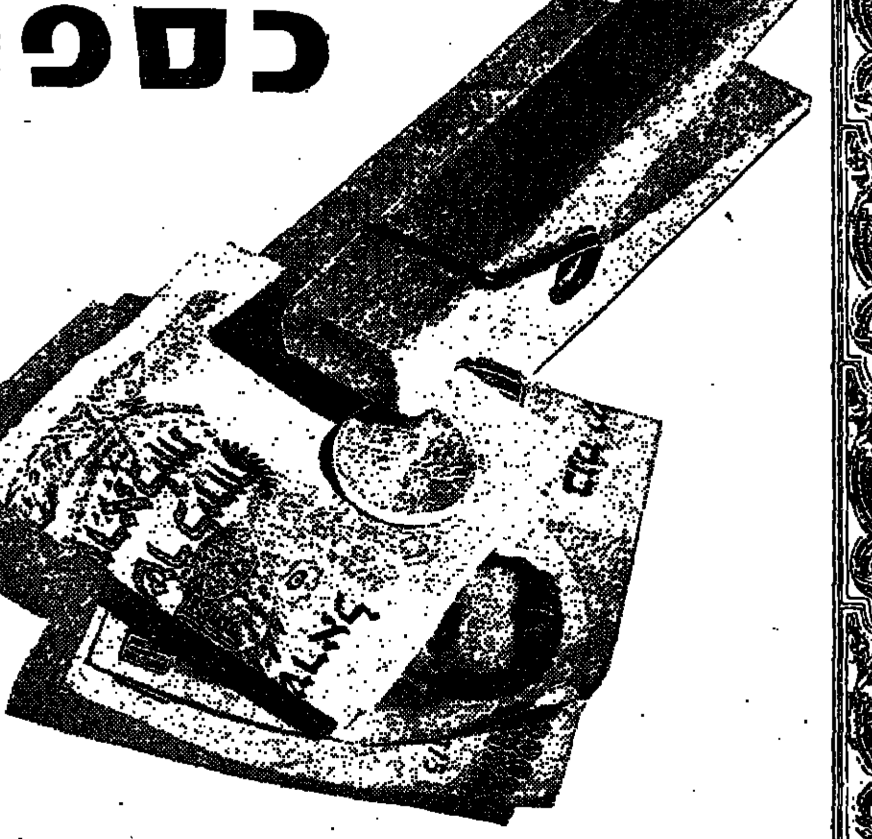

הצמד כספך למדד המחירים לצרכן

רכוש איגרות **מילווה פיתוח** של מדינת ישראל

פרטים ורכישה בכל הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך

בנק ישראל

לאהרון ליברמן ורעיתו

לנשואי בתכם

צביה עב"ל

ברכות לבביות

קו-אופ- תל-אביב דן השרון
אגודה צרכנית שיתופית בע"מ
הועד והעובדים

העובד הדתי

הסיעה העובדים הדתיים בהסתדרות

פגישה דחופה

של נבחרי העובד הדתי במועצות הפועלים ופעילים

תתקיים אי"ה היום, יום רביעי י"ג בסיון תשל"ג, 4.30 אחה"צ בבית הועד הפועל, רח' ארלוזורוב קומה 4, אולם 432.

על הפרק — הבחירות להסתדרות

מרכז העובד הדתי

עירית פתח־תקוה

מודיעה

מפגן הספורט הלילי

לציון מלאות 95 שנה לפתח-תקוה „אם המושבות"

יתקיים כמתוכנן

הערב יום רביעי י"ג סיון תשל"ג (13.6.73) בשעה 20.00 באיצטדיון הפועל (החדש) רח' אבשלום גיסין.

ישיבת המועצה החגיגית להענקת אזרחות־הכבוד לראש הממשלה גב' גולדה מאיר שנועדה להערב בשעה 18.00 באולם שרת נדחית בפאת הצטננותה.

עם המוזמנים הסליחה.

י. פינברג
ראש העיריה

מפ"ם — החוג למארכסיזם	הקבוץ הארצי מחלקת ההשכלה

כנס-עיון במשנת ש. פוריה

יתקיים ביום ג', 19 ביוני, בשעה 9.00 בבוקר באולם הישיבות של הקבוץ הארצי (הל"אביב, לאונרדו דה וינצ'י 13).

סדר היום:

9.00 — דברי פתיחה

דר' י. מילר (ת"א) — העבודה במשנת פוריה

דר' מ. סובל (חיפה) — הפוריסים.

האמריקניזציה של פוריה

דר' א. ימעור (חיפה) — מארכס ופוריה

יושב ראש: פרופ' ש. אביגרי (ירושלים)

(הפסקה לכיבוד קל)

11.30 — דר' י. שלנגר (ירושלים) — האקטואליות במשנת פוריה

י. גמרי (שריד) — פוריה הקבוץ

דיון

יושב ראש: דר' א. יסעור

(הסיום בשעה 14.00)

השתתפות חופשית

הברי החוג — מהדנה זו היא גם הזמנה אישית.

ביטוח טלויזיה

כולל מנורת המסך וכל חלקי החילוף

סיגנל אלקטרוניקה

רחוב החשמל 4, תל־אביב
טל. 615362, 625459

לרחל ואהרון ליברמן

היקרים

מיטב הברכות והאחולים לנשואי בתכם

צביה עב"ל

קו-אופ- תל-אביב דן השרון
אגודה צרכנית שיתופית בע"מ
ההנהלה

דרוש מורה לכיתה א'

המעונינים יפנו לטלפון 067—37446

או לכתובת: מרכז חנוך חולתה ד.נ. גליל עליון

משק חולתה

מפלגת העבודה הישראלית / מחוז ירושלים

מושב מועצת המחוז

תתקיים הערב, יום רביעי, י"ג סיון תשל"ג, בשעה 18.30 בבית המפלגה רח' יפו 62.

על סדר היום:

התוכנית לארגון מערכת הבחירות
והקמת מטות הבחירות

קבוצת ניר־עם

חוגגת בכ"ח בסיון 18.6.73 שלושים לעליתה להתישבות כ"ה למדינה. ידידיה מאז ועתה, מקרוב ומרחוק מוזמנים לשמוח עמה.

קבלת הפנים בשעה 19.30
המופע בשעה 20.30

נא להצטייד בלבוש חם. לאחר המופע מובטחת תחבורה צבורית לת"א.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל — המרכז לתרבות ולחינוך
המחלקה לחינוך

התערוכה „נוע תנוע"

על האדם העובד ותנועת העבודה בישראל

שנועדה לתצוגה בבתי־ספר על־יסודיים

תיפתח היום 13.6.73 בשעה 6.00 לפנות־ערב בבית הסתדרות המורים.

דברי פתיחה:

י. בן־אהרון, שלום לוין ונחמן תמיר

מורים ומנהלי בתי־ספר מוזמנים.

כלל

חברה להשקעות בישראל בע"מ

מברכת את

חברת הבת

ישראקס

החברה הישראלית הכללית לסחר בע"מ

לקבלת התואר

יצואן מצטיין

במלאות שנה לפטירת יקירינו

אוסקר, יהושע יונגרמן ז"ל
ומרדכי תמיר (יונגרמן) ז"ל

נתייחד עם זכרם

ביום חמישי 14.6.73 בשעה 17.00 אחה"צ בבית העלמין רמת השבים (רמתיים).

המשפחה

ביום השלושים למות בננו וחברנו

נמרוד ברנשטיין ז"ל

נעלה לקברו לגלוי מצבה

ביום שישי ט"ו סיון תשל"ג 15.6.73 בשעה 5.30 אחה"צ בערב בתייחד עם זכרו.

המשפחה
ובית משאבי שדה

מחר הגרלת מפעל הפיס

* כרטיסים אחרונים, ביום ההגרלה, ליד אולם הי מפעל רחוב הסטנן 3, ת"א עד 6.55 בערב.

מפעל הפיס

חידון „כור" נושא פרסים

במסגרת תערוכת התעשייה והמשק

עורכת כור תעשיות בע"מ חידון נושא פרסים

על המשתתפים לגלות בקיאות בסמלי המפעלים ומפעליהם.

את טפסי ההשתתפות אפשר לקבל ב־23 ביתני מפעלי „כור" בתערוכה.

כור תעשיות בע"מ	57	בתי יציקה חולקן + רפאיל	29
אור דע	25	אמיר פלסטיקה	29
גמדא	25	תדיראן	30
לפיד	25	מערכות כור	30
יהודת הנעליים	26	מידה	30
סכרים דימונה	27	תדיאה	30
סולתם	28	חולקן מצברים	30
נעמן	28	טלרד	30
סולכור זמת	29	סולתם	31
אליאנס קיסריה	29	בתי יציקה חולקן	32
צנורות המזרח התיכון	29	כור כימיקלים	32
		אליאנס צמיגים	32

כור תעשיות בע"מ

הערב בטלוידיה

מטדר שירות בנושא הבטיחות בדרכים

„הוא - היא והוא"

מטעם

משרד התחבורה והמועצה הלאומית למניעת תאונות

בסימן של שביתות

בכל השביתות החלקיות המתקיימות בימים אלה, החמורה ביותר היא שביתת הרופאים. שביתה זו מתנהלת בסקטור חיוני, ושוללת מן הציבור שרות שהוא צורך בסיסי לאדם דווקא בעת חולשתו. בשביתה זו נוגעת הממשלה לא רק כאחד המעסיקים העיקריים של הרופאים, אלא גם כגורם האחראי כלפי הציבור לאבטחת שרותים חיוניים בצורה תקינה.

משום כך חובה לומר, כי המשך השביתה של הרופאים — במיוחד אחרי ההחמרה שחלה במצב בבתי־החולים — פירושו המעשי הוא נזק ממשי לאינטרס הציבורי. נוכח מצב זה צריך שר הבריאות לראות את עצמו מחוייב להבטיח את חידוש השרות בין אם על־ידי השגת הסכם מיידי — ואת ללא כניעה לתביעות בלתי־סבירות — או על־ידי מיצוי אפשרויות אחרות שיגנו על הציבור.

שונה המצב בשרות השידור. אמנם גם הרדיו וגם הטלויזיה הם היום מיצרך המוני חשוב. אולם מאחר שכמה מהחדשות הרשות, בעברית ובערבית, שודרו גם בעת השביתה אין הממשלה חייבת לראות את המצב כמצב־חירום ואפשר להשאיר את השגת הפתרון למשא־ומתן סדיר בין הצדדים הנוגעים בדבר. מסתבר כי אמנם עושים הצדדים מאמצים מוגדים כדי למצוא פתרון במסגרת מדיניות השכר. הודעתו של הממונה על יחסי עבודה כאמש מעוררת אופטימיות ויש לקוות שזו אמנם תתברר כמוצדקת.

גבורת המלל של שליט לוב

הגזרת שליט לוב על הלאמת חברת־הנפט האמריקאית „באנקר האנט" מצטיינת בעיקרה בגבורת־המלל, בעוד שגבורת המעשה שבה עלובה מאוד. החברה שהולאמה היא הקטנה ביותר בין החברות האמריקאיות הפועלות בלוב — ואת הללו נזהר קדאפי מלהזכיר בנאומו. עם החברות הגדולות האלה, המאוגדות בקבוצות „אואזיס", „אמוסיס" ו„קונטיננטאל", מנהל בימים אלה מו"מ עם תביעות שונות של לוב, שתמציתן סחיטה כספית — חלילה שיבולע למסורת קדושה זו. לשם הפגנת לאומיותו הערבית הלוהטת בחר הקולונל יורק־הלהבות, חברה, אשר ממשלתה הבריטית כבר הולאמה מזמן. ההלאמה הנוכחית משולה לעקיצת יתוש.

העיקר במעשהו של קדאפי היתה ההזדמנות להכריז על „מהלומה מוחצת בפרצופה היהיר והגא של ארה"ב" בשל תמיכתה בישראל. על טהרת הסגנון הנקוט בפי הקולונל כלפי עולם ומלואו. היה זה הולם את המצבה, שלצידו של קדאפי ישב על בימת־הכבוד אידי אמין מאוגנדה, השותף לו בסגנון־הגידופים הפרימיטיבי. נוכחות אחרת, מתאימה לא פחות, היתה זו של נשיא מצרים, גם הוא מגדולי המנהיגים הצועדים ב„מחנה־הגבורה" המוכן להקריב בהבל־פה את הכל, החל בנפט וכלה במיליוני חיי־אדם.

אחת הפליאות של תקופתנו היא, כיצד התרגלו הבריות לסובלנות כלפי השתוללות זו ביחסים בין־לאומיים, כיצד מדינות אחרות, ובהן מעצמות גדולות ואדירות, מנגבות את הירוקות מפניהן, כאילו היו אלה טיפות־גשם בחוץ. עוד יותר מפליא הוא, כיצד נציגי מדינות כמו לוב ואוגנדה ממשיכים לשבת בכבוד במועצות העמים, כשווים עם נציגי מדינות־תרבות. אולי זוהי הסיבה היסודית לכך, שארה"ב וגופים בין־לאומיים אחרים, האמורים לשקוד על היחסים בין מדינות העולם, איבדו כיום כל משקלם ומשמעותם.

חשיבותה של ועידה

יו"ר הנהלת המכון הבין־לאומי לעתונות, מר ל. ק. ג'אקאנדה מניגריה, אמנם הדגיש בפתחו ביום ב' בירושלים את העצרת הכללית ה־22 של המכון, כי עצם כינוס קונגרס זה בבירת ישראל אינו צריך להתפרש כמעשה מדיני של הזדהות או אי־הזדהות. אף־על־פי־כן יהיה זה נכון לציין את חשיבות העובדה, שהעצרת השנתית של הארגון, שריכזה הפעם כמאתיים עורכי־עתונים מ־27 מדינות, התוועדה בירושלים. פגישות העבודה של משתתפי הועידה עם כמה מעושי המדיניות הישראלית ועם חברים־למקצוע בארץ וכן סיוריהם הנרחבים לא יעברו בוודאי בלי השפעה על ציבור כה מגוון של מעצבי דעת־הקהל.

הנושאים, שיעלו על הפרק בעצרת בשלושת ימי דיוניה, אמנם מעידים, כי הבעיות הן אוניברסאליות. כי סדנא דעתונות חד הוא — בין שמדובר בסתימת מקורות של אינפורמציה סודית, בין שמדובר בתהליכים של מונופוליזציה בעתונות, ובין שמדובר בתחרות בין עתונים לאמצעי התקשורת האלקטרוניים.

אך דבר אחד יודקר בעליל לעיני העורכים־האורחים — למרות טענתו של שר־החוץ אבא אבן, בפתיחת הקונגרס, על פגיעות העתונות באפשרויות „הדיפלומטיה השקטה", הרי אף בישראל הנצורה, השרויה במצב־של־לא־שלום, חופש עתונות בלתי־מוגבל, חוץ מבעבירות בטחוניות מובהקות, הוא נכס שאין לפגוע בו.

גרמניה ה'אחרת' אז והיום

מאת חגי אשד

במהלך ביקורו של ראש ממשלת מערב גרמניה וילי בראנדט בישראל נאמר יותר מפעם אחת, כי יש לזכור את ההסטוריה ואסור להשכיחה. מצווה זאת נאה לדרוש ואף נאה לקיים, וכדי להעריך נכונה את משמעות ביקורו של בראנדט מבחינה ישראלית, כדאי להזכיר את ההיסטוריה הקצרה של המחלוקת הפרטית בישראל בנוגע ליחסים עם גרמניה, אשר התלקחה בכל חוגי הציבור ואף בקרב תנועת העבודה וממשלת ישראל באותם ימים.

לא לטלם זכרה, אולי, הנסיעה לגרמניה שעמדה להתקיים ולא יצאה לפועל, של „האישיות רמת המעלה", כפי שכונה אז בלשון סתרים הרמטכ"ל דאז רב־אלוף משה דיין. היה זה בשנת 1958 ונסיעתו המתוכננת של דיין לגרמניה היתה קשורה במה שראש הממשלה דאז, דוד בן־גוריון, כינה „הממד השלישי", כשהכוונה היתה לקבלת צוללה בגרמניה חינם אין כסף, שהרי באותם ימים רחוקים — לפני כ־15 שנה — היה ברור לגמרי לממשלת גרמניה כי בינה לבין ישראל שוררים יחסים מיוחדים בהחלט. אותה ממשלה של המפלגה הנוצרית־דמוקראטית לא רק הסכימה לתת לישראל שילומים ופיצויים, אלא שכמה שנים לאחר מכן הגיע שר הבטחון הגרמני פרנץ יוזף שטראוס להסכם עם שמעון פרס, שהיה אז מנהל משרד הבטחון, על מענק חינם של ציוד צבאי שכלל טנקים והליקופטרים אמריקאיים וסוגי נשק אחרים, שהיו ברשות הצבא המערב גרמני.

נסיעתו של דיין לגרמניה נמנעה, כזכור, על ידי „מרד" נגד בן־גוריון של שרי „אחדות העבודה" שהדליפו את הידיעה על נסיעת „האישיות רמת המעלה" לגרמניה על מנת לסכל את הנסיעה. אז פרץ הויכוח שהיה נטוש בתנועת העבודה ואשר במהלכו טען בן־גוריון, כי קיימת „גרמניה אחרת", וכי אל לנו להשליך את כל יהבנו על צרפת וכי יש להתכונן ל„יום סגריר" וכי יש להצטייד גם בכלי נשק מ„הממד השלישי". כאמור, את פני שטראוס, שקיים עם ישראל „יחסים מיוחדים ביותר" הלך כה לכנסת, קידמו בעת ביקורו בארץ קיתונות של בוז והבריונים ושמעון פרס כונה אז על־ידי יגאל אלון בתואר „סוחר נשק".

הדברים הללו נאמרים לא רק כדי להזכיר נשכחות מתקופה זו נראית היום, לאור היגיון הללי בכבודה, כתקופה פרה־היסטורית. הם נאמרים כדי להקנות קנה מידה נכון להערכת ביקורו של בראנדט בהיבטים האחרונים:

היחסים המיוחדים בין ישראל לגרמניה לא חלפו מן העולם ביום אחד ולא על ידי ביקורו של בראנדט. הם פגו בהדרגה במשך השנים האחרונות מאז נעצרה מצד ישראל דווקא — התנופה וההתלהבות שלהם מלפני כ־15 שנה. מאז ועד עתה זכתה מערב גרמניה לריהאביליטציה מלאה ממערב וממזרח, לפחות — לרה־האביליטציה פוליטית, אשר הגיעה לשיאה בביקורו האחרון של המנהיג הסובייטי ליאוניד ברז'נייב בבון לאחר אישור הסכמי הנורמליזציה של היחסים בין גרמניה לבין ארצות מזרח אירופה ובכללן מזרח גרמניה. עתה, לאחר כל אלה, לא נותר לישראל כוח מיקוח רב כלפי ממשלת בון. עתה לא היה מנוס מבחינה משפחתית רשמית לריהאביליטציה גם מצד ישראל והיא ניתנה אכן, באורח רשמי וסופי עם ביקורו של בראנדט בישראל ועם הבטחתה של ראש הממשלה גולדה מאיר לערוך ביקור רשמי בגרמניה. לפני הריהאביליטציה הסובייטית היה יכול להיות ערך פוליטי גדול יותר לריהביליטציה הישראלית הבל שירושלים העניקה למוסקה את כתר הרבנות הראשית בבניני כירות גרמניה.

לאחר שה„אוסטפוליטיק" של בראנדט נחלה הצלחה מלאה, לא נותר לישראל אלא לענות אמן. לאחר ההכשר המוסקואי כבעם שלא היה מנוס מלהסתפק בהגדרה הגרמנית החדשה של „יחסים דיפלומטיים נורמליים בעלי אופי מיוחד", אשר באה במקום ההגדרה הקודמת של „היחסים המיוחדים" בין גרמניה לבין ישראל.

נכון שנותר עדיין צורך, בקרב חוגים גרמניים בסוציה, לקבל גם ריהאביליטציה מוסרית, אשר רק בכוחה של ישראל לתיתה, בכון שכל עוד חיים אתנו בני הדור הגרמני והיהודי כצל בבדם עברת התקופה הנאצית יהיה אופי מיוחד ליחסים בין גרמניה לבין ישראל. אך השאלה הגדולה והפתוחה היא אם „אופי מיוחד" זה שהוא מלוו מוסרי ופסיכולוגי ישפיע גם על מערכת היחסים המדיניים והכלכליים המעוגנת בעולם האינטרסים ויחסי הכוחות המעשיים. לפי כל הסימנים — מוקדם עדיין להשיב על שאלה זאת.

לפי כל הסימנים בא בראנדט לישראל כדי לקבל יותר מאשר לתת. הוא בא לקבל את כתר הריהאביליטציה, ההיסטורית מצד ישראל, הוא קיבל אותו אמנם מידי בראנדט האיל, הלוחם האנטי־נאצי, הסוציאליסט לזכה לכינוי „החבר וילי" מפי גולדה מאיר, אבל כראש ממשלת מערב גרמניה, הוענק הכתר לא רק על ראשו אלא גם על ראש ממשלתו ועמו.

השאלה עתה היא אם לאחר שקיבל את מבוקשו יראה וילי בראנדט גם לתת לישראל תמורה מדינית וכלכלית הולמת. עתה, לאחר הביקור, תלוי הדבר יותר מאשר קודם לכן — ברצונו הטוב, בהגיונו האישית ובחכמתו המדינית. עתה נותר לראות מה המשקל המוסרי המדיני שנצבר אצלו כתוצאה מהביקור ומקבלת הפנים שזכה לה. השאלה הגדולה עתה היא — אם ירצה בראנדט ואם יצליח להתמודד עם הסתגנות הערבית ולעצור את הסחף הפרו־ערבי והאנטי ישראלי בבירות בריטניה וצרפת. שהרי מכריחים להודות, כי באירופה של ימינו הפכה גרמניה המערבית למעוז העיקרי של ישראל, כשם שבריטניה הפכה לראש החץ העיקרי נגד ישראל, בעוד צרפת דורכת במקום בעמדותיה הפרו־ערביות הקודמות. במצב הקיים נהה באירופה המערבית — תלויה ישראל בתמיכתה המדינית והכלכלית של ממשלת בון וביכולתה לעמוד כנגד בריטניה וצרפת, ככל שמדובר בישראל.

מבחינה זאת בא ביקורו של בה ויותר בהשוואה ל„שופט המקלי" שהוא יכול היה להתרשם ממראה עיניים ומשמע אוזניים ואף להתכנע בחוש ברצונה של ישראל בשלום ובצורך הבלתי נמנע שלה בגבולות בטוחים. מבחינה

(המשך בעמ' 15)

ביקורו של בראנדט בישראל בא יותר לקבל מאשר לתת

תחי הרפובליקה!

מיוחד ל„דבר", מאת פריץ בהרנדט, אמסטרדם

משפטי תנועה: עניין של מזל

מאת אברהם קושניר

בדיקת מדיניות הענישה של בתי־המשפט לתעבורה הלכה למעשה, שהושלמה בימים אלה, חייבת להדאיג את החרדים למעמדה של הרשות השופטת. ראוי להקדים ולומר שאין המדובר בדיווח עתונאי מבתי־משפט, או תחקיר עיתונאי מאלה המקובלים לאחרונה בעתונות (בלי לזלזל בחשיבותם). הבדיקה של מדיניות הענישה הקשורה בעבירות תנועה, נערכה באיצטלה מדעית. המדובר במחקר שנערך באוניברסיטה העברית בירושלים, על־ידי המכון למחקר חקיקה ולמשפט השוואתי ע"ש הרי סאקר. עורכיו, הד"ר ד. ביין וה. שניט, אספו בידע על פעולות בתי־המשפט לתעבורה לבצעה והסתפקו — כבדרכם — בהבאת נתונים אובייקטיביים בלי לקחת על עצמם כל הערכה איכותית או הסקת מסקנות כלשהם. ואולם, למקרא הנתונים האובייקטיביים שנאספו על־ידי החוקרים, קשה שלא להגיע למסקנה. ואלה אינן מדברות דוקא בשבחה של הרשות השופטת בתחום העוסק בעבירות תעבורה. הבולטת מבין ממצאי המחקר היא העובדה ששופטי התעבורה בערים שונות קובעים עונשים שונים בעבור עבירות שוות. בלשון המחקר: „ניתוח משווה בין שופטים לבין עצמם ובין בתי־משפט בערים שונות מצביע על הבדלים ניכרים במידות העונשים". אחד הממצאים במחקר מגלה שבעד אותה עבירה קבע „השופט המחמיר" עונש הגבוה פי שלושה מהעונש שקבע „השופט המקל" בידי גבי, עוד נמצא ש„השופט המחמיר" הטיל עונש פסילה בפועל פי שבעה ויותר בהשוואה ל„שופט המקל", ועונש פסילה על תנאי, כמעט פי שלושה מ„השופט המקל".

פרסום של ממצאים אלה שמי־עמדו על טיבם של השופטים. כו־דה הנענש הצפויה לעבריין תנועה תלויה במידה רבה בפני איזה שופט יובא עניינו ופחות אולי בסוג העבירה או הרשעות קודמות, למשל. כי שנהבול מלזו ההופיע לפני „השופט המקל", עשוי להידון לעונש הנמוך פי שלושה ממה שיוטל על חברו שעבר עבירה דומה, אלא שעניינו התברר לפני „השופט המחמיר". ואם יש משקל כה רב בקביעת העונש להשתייכותו של השופט לקבוצת המחמירים או המקילים, דומה שיש בכך יותר עניין של מזל (לפני איזה שופט נידונים) מאשר עניין לצדק משפטי (עונש בהתאם לחומרת העבירה, למשל). לבד מהפגם שיש בהטלת עונשים שונים על עבירות דומות, יש לתופעה זו השלכות אחרות בלתי־רצויות, על ההתייחסות למערכת המשפטית. כך למשל מצאו החוקרים, כי יש שופטים אשר שיעור אי־ההופעה לדיון בפניהם גבוהים באופן בולט בהשוואה לשופטים אחרים. החוקרים קובעים, כי „יש סימוכין לכך שעמדתו של שופט אינדיווידואלי זה או אחר לעניין העונש בכלל ולשאלת השפעת הופעתו של הנאשם על כידתו בפרט, מגיעה לידיעת ציבור הנהגים ומשפיעה על שיעור הופעתם לדיון". אם מתרגמים ניסוח מדעי זה לשפת יום־יום, הרי שנמצא שהנהגים העומדים לדין על עבירות התעבורה, אינם מסוכנים במלוא הכרתם כי עניינם ייבחן רק לגופו של ענין. הם עושים חישובים מיהו השופט ומהי עמדתו לגבי שאלה העומדת בפניו, וכיצד משפיע הדבר על חומרת העונש המוטל.

מכאן נובע „לבמה" שנהג שאינו מתמצא בעמדתם של השופטים עלול להיפגע יותר מעמיתיו, שבן שאין בכך כדי לתרום להרגשה של השוויון בדין מבחינת הנידון־העבירה — פחות או יותר כראש — של העונש שיוטל, שונית בהליך אחר של המשפט, בעמדות התביעה כלפי העונש. החוקרים כותבים, כי הם „הופתעו מהשיעור הנמוך של נקיטת עמדה מצד התביעה". (בשאלת מידת העונש שיש להטיל, א.ק.) יתכן — כך נאמר במחקר — שהדבר נובע מכך שלכל שופט מידות עונשים קבועות יחסית ומאחר שהתביעה יודעת על כך, אין היא טורחת בהשמעת טענות לעניין העונש. למימצא זה, יכולה להיות חשיבות רבה מבחינת יעול עבודה של המערכת המשפטית. אם נבזים ונפתח את ממצאי המחקר נוכל להגיע למסקנות שאפשר לבטל במקרים רבים את ישיבות בתי־המשפט. צריך לראות רק מיהו השופט, מהי העבירה, לבדוק אם הנאשם מתכוון להופיע לדין אם לאו — ועל פי תקריטים משפטיים של השופטים השונים, יכולה מזכירה רגילה לקבוע את פסק־הדין. ואולם, אם יעילות יש בכך, ספק אם הרבה צדק ניתן למצוא בממצאים אלה האומרים שאין התביעה טורחת להשמיע טענות — שהרי הענש ידוע לה.

חמור לא פחות גילוי אחר במחקר, ש„בשיעור ניכר למדי" קובעים בתי־המשפט עונש הנמוך מעונש המינימום שנקבע בחוק. סמכות זו מבחינה פורמלית מסורה בידי בית־המשפט למקרים שבהם קיימות סיבות מצדיקות או נסיבות מיוחדות. ואולם בכל מקרה של קביעת עונש הנמוך מהמינימום שנקבע בחוק, מחייב הדבר כתב נימוק. במחקר נאמר, לעומת זאת, כי: „תופעה מעניינת היא שלא תמיד נומקה הסטיה מעונש המינימום, דבר המנוגד לחוק". כך, במפורש בעמוד 48 של המחקר, נאמר שבתי־המשפט עושים פעולה המנוגדת לחוק. דומה שאין צורך לפרט מדוע אסור שדבר כזה יקרה.

ראוי לציין שהמקרים של סטיה כלפי מטה בעונשי המינימום, אינם מקרים בודדים. כך, למשל, לנהגים המורשעים בתאונה קטלנית לפי סעיף 218, קבע המחוקק עונש מינימום של שלוש שנות פסילה ועונש מינימום של שלושה חודשי מאסר. החוקרים מצאו, כי ב־40 אחוזים של המקרים, הטיל בית־המשפט עונשי פסילה הנופלים מתקופת המינימום של שלוש שנים. במחצית מן המקרים בהם היתה סטיה בעונש המינימום תקופת הפסילה אינה עולה על 18 חודש ובחמישה אחוזים של המקרים לא הוטל עונש פסילה כלשהו, למרות שהנהג הורשע לפי סעיף 218.

אלה הם רק אחדים מהפגמים של משפטי התעבורה שעליהם מצביע המחקר. יש בו דוגמאות נוספות שיש בהן משום ערעור נוסף, לגבי טיב הענישה הנקבעים במשפטי תעבורה. כך, למשל, כותבים החוקרים שבדיקותם העלתה „כי בעבירות רגילות ובעבירות תאונה, לא בכל מקרה שיש לנאשמים הרשעות קודמות הובא הדבר לידיעת בית־המשפט. ליקוי זה דורש לדעתנו, תיקון הואיל וקיומן של הרשעות קודמות הוא נתון חשוב בקביעת מידת העונש".

נוכח ממצאי המחקר כולו, דומה שמן הראוי היה לאמץ את המלצתם של החוקרים ולתקן את המצב הקיים. הציטוטים המבוססים על טיב הענישה הנהוגה כיום לגבי עבירות תעבורה, כפי שנתגלו במחקר, מעוררים הרהורים מסוג שספק אם רצוי בכלל שיתקיימו כלפי הרשות השופטת.

החלטת שר החינוך להנהיג לימוד חובה גם בכיתה י' עלולה להזיק לבתי־הספר מבלי להועיל לתלמידים

...סרונותיו של חינוך חובה

ת ד"ר אליעזר כגן

...מוני הילדים. מה יהיה עליהם עצמם? עד גיל 16 ילמדו בסלות, האם לאחר גיל זה יוכלו להיקלט למסגרת עבודה כלשהי? השבעי שמזויכו הסלולי שיקבלו עד אז, יתן אותותיו בהמשך התפתחותם, אם לא בכל חייהם בעתיד.

הבה ונסקור תחילה מה הן הבחינה אירגונית והאפשרויות לקיום שנת לימודים עשירית זו. האפשרויות האירגוניות במסגרת הרפורמה בחינוך הן כלהלן:

1) תוספת שנת לימודים עשירית לחטיבת הביניים.
2) שנת לימודים אחת כמוסד בה העליונה במסלול תיכוני.
3) שנת לימודים אחת אוטונומית במסלול מעשי באחד מבתי הספר העל־יסודיים.

אפשרות 1: שנ"ל נוספת לחטיבת הביניים

הרחבת חטיבת־הביניים בשנה נוספת איננה מתקבלת על הדעת, ולכן בוודאי לא נתכוונו במשרד החינוך. חטיבות בית־הספר העל־יסודי אינן חלוקה מקרית של המספר 6. חטיבת־הביניים היא יחידה ליכודית בעלת תכנית לימודים מעוגלת, שלמה ועומדת בפני עצמה. היא הדבר בחטיבה העליונה. בתכנית הלימודים של חטיבת־הביניים הושקעו שנים של עבודה ויש בחשבה מדובית בזיגות מחודדות, שונות במקצועות השונים. בהתאם לתכניות חטיבות־הביניים תחול תכנון החטיבה העליונה, שלרשותה העמדו שלוש שנות לימוד. גם סדרי בחינות הבגרות הותאמו. הנחמנים לקבל תוקף תעודת מבגרויות־הלימודים הבאה, נועדו למהות של 3 שנים לפחות. אם תתוסף שנה לחטיבת הביניים, יהיה צורך לערוך מחדש את הבניית הלימודים הקיימת, כדי שתשתרעה על פני 4 שנים. שהרי לא ישוער שהשנה הנוספת תהיה יחידה לימודית בפני עצמה, בלי תלות בעבר הילד ובלי קשר למה שיבוא אחרי כן.

עריכה חדשה כזו, חמש שנים לאחר תחולת הרפורמה בחינוך, פירושה ראשית כל מבוכה על כך. מספר שנות הסיגלות נוספת על אלה שעברו כבר. בבתי הספר שהנהיגו את הרפורמה לפני 4—5 שנים, רק השנה, השנה החמישית יהיו בית ספר תבנית מערכת שלמה של תכניות וכלים וספרים. והנה תבוא השנה הנוספת, וכל העבודה והנסיון שנצבר יורד ברובו לטמיון, ואנו נצרכים תחילה לצפות לתכניות החדשות ולספרים חדשים ולסדרים חדשים, ואחר כך להכנה אליהם.

מאידך גיסא, חטיבת־הביניים הרסנה תיתנך בשווה הקצר שהוקצב לה. כבר הצירותי במקום אחר ששנת החובה התשיעית בימה לכך, שבמקצועות המשותפים לכל התלמידים, לומדים בוגרי חטיבות הביניים בבתי־הספר במסלול התיכוני בהשוואה לתלמידי כיתה י' שהגיעו לתיכון הארבע־שנתי לכיתה ט'. הפיגור נובע מן העובדה שבוגרי כיתה ה' יסודית שנתקבלו לבתי־הספר התיכוניים למדו בבתי־תה ט' תיכונית המקובלת, ויכלו להספיק הרבה יותר מאשר בכיתה ט' הרגילה בחטיבת הביניים.

תלמידי כיתה י' בוגרי חטיבת־הביניים מוכנים יותר טוב במקצועות ההקבצה (מתימטיקה, אנגלית, סבא), אבל בשאר המקצועות הם עניים מופתים לגמר כיתה ט' מבכבר. עתה כשתצטרף שנה נוספת של הדרגבניות (שנת לימודים עשירית), הפיגור יגדל עוד יותר. כי איך יספיק מורה בכיתה י', שהפער בין התלמידים השונים יגיע עד לאבסורד, להתקדם במקצוע הנלמד בכל הכיתה?

אפשרות ראשונה איננה באה אפוא בחשבון.

אפשרות 2: לימוד שנה נוספת בבית־ספר על־יסודי

האפשרות „הטבעית" האחת לפי הצעה זאת היא, שכל תלמיד ילמד בבית־ספרו שנה נוספת בחטיבה העליונה. בביה"ס העיוני — שנה עיונית נוספת, בביה"ס המקצועי — שנה מקצועית וכו'. המשך זה יהיה טבעי לאותם תלמידים שמילא היו מגיעים למסלול התיכוני אם בבית־הספר זה או בית־ספר אחר. אך מה יהיה גורלם של אותם תלמידים שכיום אנו מסרבים אותם לאחר גמר כיתה ט' כמתאימים למסלול מעשי? מה הם יעשו בביה"ס שבמסלוליו העיוניים? הם ימשיכו להתנוון ויפריעו למהלך התקין של ביה"ס, באין ביכולתם לעמוד בדרישות של חטיבה זו. לא רק המפריעים כבר תלמידים ימשיכו בהתנהגותם המזיקה. אליהם יצטרפו עתה נערים ונערות טובים, והם כ־50 אחוז של האוכלוסיה שאין עוד באפשרותם ללמוד במסלול תיכוני. הגיע זמן גם ללמוד מקצוע. יווצר מצב כזה שיתנוונו הם או התלמידים המוכשרים, שכן ביה"ס יצטרך לבחור אחת מן השתיים, לקדם את 50 האחוז המוכשרים או 50 אחוז הבינוניים, וכל בחירה פירושה הזנחה של מחצית התלמידים.

אפשרות 3: שנת לימודים אחת אוטונומית

התלמידים, שיסוגו לסיום כיתה ט' כמתאימים למסלול תיכוני, יוצאו לבתי הספר התיכוניים השונים (כולל ביה"ס שבו הם למדו עד עתה) ויש לשער שבנוסף על השנה חינם וחובה ימשיכו ללמוד בהם עד הבגרות.

הוא הדין במרבית התלמידים שיסוגו למסלול מעשי, הם מוכנים להמשך לימודים, חזקה עליהם ועל הוריהם שישלחו את ילדיהם במסלול החד־שנתי, הדו־שנתי או תלת־שנתי באחד מבתי הספר המקצועיים.

אולם מה דינם של אלה המצויים שניתקו עצמם מלימודים זה כבר? אין הם מסוגלים עוד להשגיח הלב במסגרת של בית־ספר. הם לא יגיעו אליו יומיים. ולהפשיבעה, לא ללמוד אלא ישרעו. אלה נערים ונערות שצריכים לצאת לעבודה. התשלום שיקבלו הוא יזרבום ויבדוקיו להיכנס למסלול העמל והחיים הסדירים ויציאם מהלם והפקר, שהוא פתח לפלילים ולפשע.

שנת לימודים עשירית (האמור בעשירית אמור גם בתשיעית) היא כמ הרי זה צער סוציאלי חשוב, בתנאי שתהיה רשות.

הרשות תאפשר לילד בן ה־15—16, שאין לו עוד עניין בלימודים, לצאת לעבודה וללמוד מקצוע בדרך המעשית בבית־המלאכה, כשהוא בפיקוח משרד העבודה, פליט ועל התשלומות. ואילו נער שמוצא עניין בלימודים יוכל לבחור לו את המשך הלימודים הרצוי לו לאחר כיתה ט'.

מצד אחר יוכלו בתי־הספר לאחר גמר כיתה ט' לקבוע אף הם את המלצתם, אם להמשך לימודים ראם לעבודה. הוא הדין בבתי־הספר הצריכים לקלוט את הנער הזה בעזרה בהתחשב עם המלצת חטיבת הביניים.

והיתה לי ההזדמנות לשוחח עם מנהלים של חטיבות־ביניים בנושא זה, והכל היו תמימי דעים ששנת לימודים נוספת חובה — הוא אסון לבתי־הספר שיצטרכו לקיימה.

המדובר בנקודה ההגדרה של הרפורמה, היינו באותה קבוצה של 4—5 אחוזים שאין לה עניין בלימודים כבר בכיתה ז', בכיתה ה' הפער ביגה ובין גוף הכיתה הולך ומתרחב. בכיתה ט' הפער הוא ללא נשוא, עתה עם תוספת כיתה י' יגדל הפער עד כדי ערעור בית־הספר. 4 אחוזים אלה מן התלמידים לא ילמדו ולא יעבדו, יגזיאו את ההורים מבליהם, ויהפכו את ביה"ס לזירת התגשות ועצבנות מתמדת, שהיא הרת אסון לחינוך.

איגני בעלת על הדעת שהוצעה לאשר שנת לימוד חובה של כיתות י' הובאה לכנסת ביוזמה משרד החינוך. אני מניח שמשרד החינוך ידע, שהצעה היא בשוכרי החינוך, אבל היוזמה והשתלשה הוא אקט פוליטי, הסומך על טענת אופטיות של המוני הבוחרים.

הגדשם „המתקדים", שאותו הציגו על־ידי הרחבת חוק חינוך חובה, אפשר היה להשיגו בלי חובה, ב„חינם" בלבד, וכאן הטעות, שבזהם של המוליטים.

ועצה אני לסיים באזהרה. כבר התברר לאנשי המחקר בארצות הברית, שחוק החינוך חובה הגדיל על גילים גבוהים, מגביר את אחוז הפשיעה. דבר זה יקרה גם אצלנו. לישבים בכנסת הדבר נראה אחד: ככל שמגדלים את גיל החינוך חובה, מצמצמים את הפשיעה, ונוכח הוא — אהי טעותם האפרסית של חברי הכנסת. כמחנך אני מעז להזהיר: העלאת גיל החינוך חובה גם תחבל בחינוך וגם תעלה את אחוז הפשיעה.

על כן עוד לא עבר המועד לעיין מחדש בנושא, ואם יעלו את הנושא לדיון ותבוא הצעה לבטל חינוך חובה בכיתה י', כן הדין שהחינוך יקיף גם את כיתה ט'. החינוך בה צריך שיהא חינם אך לא חובה.

קליעה לכל מטרה

תכנית "יעודן לכל" תעזור לך להשיג כל מטרה:
* ליסודי תיכון ואוניברסיטה * להקמת בית העסק שלך * ונסיעה לחוץ לארץ
* חסכון עבור הילדים * קנית מכונית וכל מטרה אחרת
בתכנית "יעודן לכל" תחסוך בתשלומים חודשיים נוחים, לפי יכולתך, החל ב־25 ל"י לחודש ומעלה.
* מהלוואה בתנאים נוחים במיוחד בסכום המקביל לחסכונך ועד ל־25,000 ל"י. * רבית גבוהה והצמדה על כל תשלומיך. * מענק של 5% כבר אחרי שלוש שנות חסכון. * אפשרות להוסיף סכומים חד־פעמיים לחשבונך במשך השנה הראשונה לחסכון. אחת לשנה אתה יכול גם לשנות את גובה התשלום החודשי.
הצטרף עוד היום ל"יעודן לכל" — תכנית החסכון לכל תוסף ולכל מטרה.
פרטים מלאים בכל אחד מסניפי
בנק דיסקונט לישראל בע"מ · בנק ברקליס דיסקונט בע"מ

סיפורה של יחידת החבלה הימית

מאת שמשון עופר

זהו אחד מסיפורי ״פתח מותר לגלות״. לקראת יום הילולים הח־ליט צה״ל להסיר את מעטה הסו־דיות מיחידת החבלה הימית. אנשיה ביצעו פעילות רבות בע־בר לקוי הפסקת האש, בנטלם חלק פעיל במלחמת ההתשה.

אמת, כי קשה היה עד כה לפר־סם את היחידה הנושאת שם זה, מן הסיבה הפשוטה, כי השם ״נ־דוד״ רק בימים אלה, אף כי היחי־דה עצמה קיימת כבר זה כ־11 שנה. אלא שעד כה היה שבה בצה״ל יחידת צוללים הנבחנים ורק באחרונה הוסב השם. לאחר כתוב לא הלם את ייעודה ותפ־קידה, ואילו על עצם ההחלטה לפרסם ברבים את היחידה ומעלו־תה, המפיעה כנראה ה־עובדה שאנשיה נתקנאו בעצם בחבריהם ליחידה מובחרת אחרת של חיל־הים — הידועה בציבור בשם הקומנדו הימי — אשר זכ־תה באחרונה להדים על פעילותיה. בפשיטות האחרונות ללבנון הדבר בלתי נתקפית — כאשר הוזכר חלקה של הזרוע הימית — רק בקומנדו הימי, בעוד שחלקם של לוחמי היחידה לחבלה ימית באשר לפרסום. זהו מצב, שעתה החליט לתקנו.

כאשר הוקמה היחידה לפני כ־11 שנה, היא סיפקה יחידה שי־רותים בהילולים, שאנשיה היו בעלי ידע מקצועי מיוחד במינו — פעולה מתחת לפני המים. הם טיפלו בכלי־השיט שהיה צורך ל־תקנם מתחת לפני המים, כאשר, למשל, הסתבך חבל במדחף או היה צורך לרתך סדק שנבקע בדופן של אניה. אנשי הקומנדו הימי לא עסקו בכגון דא. התע־ורר, איפוא, הצורך להקים יחידה מיוחדת למלאכות אלה. בלבד זאת הוטלו על אנשי היחידה גם תפקי־די הגנה על כלי־שיט, נמלים ומי־בואות ימיים. הם המאבטחים את הנמלים מפני אפשרות של חבלה ימית והם הסורקים — פעמים רבות במשך הלילה — את דפנו־תיהם של כלי־השיט של חיל־הים או אניות הרכש — כדי לב־דוק אם הוצמדו אליהם מוקשים ואם יתגלה מוקש — יהיה עליהם לנטרלו. עבודה מגוונת, כי את־רוהם רואים את אנשי היחידה ב־פעולה ואף נוהגים לצלם אותם, חייבים. כי הם אינם ישראלים, אלא תיירים המגיעים לארץ ב־אניות הפוקדות את נמל בירוות לפני הגיעו לישראל. בחוץ לנמל חיפה מכליסת אניות אלה עיגן ואנשי יחידת החבלה הימית פוק־דים את הספינה ומובן, כי הדבר אינו נעלם מעיניהם של התיירים ואף מעדשות מצלמותיהם.

בעברו המזרחי של הירדן

דברים רבים השתנו בעקבות מלחמת ששת הימים ובכלל זה גם תפקידי היחידה, שהתרחבו עתה, לאחר שרוב קווי הגבול היו ימיים, כולל הירדן ותעלת־סואץ. תפקיד היחידה היה גם־לסייע לכוחות היבשה במעבר מכ־שולי מים אלה ובמסגרת זו לא חסרה תעסוקה במיוחד בעת מל־חמת ההתשה בגזרה המצרית — התעלה — והמלחמה במחבלים בגזרת הירדן.

בגזרה הירדנית היתה 1968 שנת של ריבוי חדירות וירי — כקט־יושות וכלי־נשק אחרים — מעבר לגבול, על ישובי בקעת הירדן, ועל סיורי צה״ל לאורך הגזרה כו־לה. כדי להרחיק את המחבלים מקרבת הישובים וקו הגבול, פעל צה״ל בעברו המזרחי של הירדן. אנשי היחידה של חיל־הים פיתחו טכניקות מיוחדות למעבר הירדן, בהתחשב בזרם המים בנהר.

אחד מאנשי היחידה, שהשתתף באותה שנה בפעולות מסוג זה, הוא סרן י. באותה תקופה כבר פינו האזרחים הירדניים את כל איזור הבקעה ונותרו בה רק מחבלים ואנשי צבא.

היו אלה ימים ולילות גדו־שים של כתת — עלה וירד — ושאר צרות, כמו מים חמים במי־מיות, לחם שנתקשה כמו עץ ולהקות ברחש שהטרידו ללא הפ־סק.

אף כי בפעולות אלה ודומות להן מילא לא רק את התפקיד הימאי, הנוגע בכל הקשור ל־התגברות על מכשול המים, אלא השתתף בפועל בלחימה על פני הקרקע, הרי הוא איש ים מובהק, האוהב את מקצועו — הצלילה — ואשר בילדותו בילה את רוב זמנו בים. לאחר שעלה ב־1950 עם הוריו מצ׳כוסלובקיה, בהיותו בן 3 שנים, התיישבה המשפחה (נוספו עוד שני בנים) בנהריה. כאן עברה עליו ילדותו — בימי הקיץ — בשפת הים וכמובן בים עצמו וכמו יתר הילדים, ידע עד מהרה לשחות. ב־1957 עקרה ה־משפחה לכפר שמאי בגליל העליון וכאן ניתק הקשר עם הים למשך שלוש השנים הבאות, עד בואו ל״בית־הספר החקלאי במקוה־ישר־אל״. הקשר עם הים חודש — בחוף בת־ים, שהמשיכה אליו הי־תה חזקה יותר מאשר אל הלימו־דים. עוד קודם־לכן קיבל כמתנת בר־מצווה את הספר ״עולם הדמ־מה״ מאת ז׳ק קוסטו ולזכותו יש לזקוף חלק נכבד בשאיפתו להיות צולל. כאשר התגייס לצה״ל ב־1964, לא זו בלבד שלא היה לו ספק בכך שיצטרף לחיל־הים, אלא שאף דרכו בתוך החיל היתה ברורה לו לחלוטין. אך לאחר סיום שי־רות החובה ושנה אחת של שירות קבע, ביקש להגשים את חלום נעוריו להיות רב־חובל. הוא היה לצוער בצי הסוחר, במסגרת בית־הספר לקציני ים של משרד התח־בורה, ובמסגרת זו השתתף ב־הפלגה לאפריקה. אך בלילות ה־ים על גשר־הפיקוד עשה את חשבון־הנפש ועד מהרה הגיע למסקנה, כי חיים אלה הם חסרי בתה ואינם יכולים לשמש תחליף לחייו של צולל. למחרת חזרו מהפלגה כבר התייצב ביחידתו וכעבור שלושה ימים נוספים שוב חצה את המים — אך היה זה הירדן.

בתקופה שבה חצה את הירדן — בדומה ללוחמים נוספים ביחיד־תו שפעלו בגזרה זו לדם סיבוך העלת העיר הירדנית ביוני 1969 — השתתפו צוללים אחרים ביחי־דת החבלה הימית בפשיטה בגז־רה המצרית על קו העמדות ה־מצרי הקדמי בצפון התעלה, ב־יולי 1969.

באחרונה השתתפו אנשי היחי־דה לחבלה ימית גם בפשי־טה של צה״ל ללבנון. אך עתה, בימים של רגיעה, לא חסרה להם תעסוקה: ישנן עוד פעולות רבות שאינן זוכות לפרסום ותמיד קיי־מות המלאכות השגרתיות של בדי־קת כלי־שיט ומעגנים מתחת לפני המים. ואם לא די בכל אלה, מזדמנים לעתים גם גובים מיוחדים, כמו אבטחת אניות־פאר או... הסירה שבה הפליג הקנצלר ה־גרמני וילי בראנדט בכינרת. די אילו. את כל השאר אופפת הסו־דיות. אלא אם־כן יחליט מי ש־יחליט — לקראת יום הילולים בעוד עשר שנים — שוב להסיר לרגע את מעטה הסודיות.

הרופאים שיחסרו ב־1982

מאת ארנון מגן

כעשרות מאות רופאים יחסרו בישראל בעוד תשע שנים — קובע מחקרם של ד״ר אברהם פיום ודורון כהן מבית־הספר לרפואה של אוניברסיטת תל־אביב. ״אומדן הביקוש והיצע ל־רופאים בשנת 1982״ (ראה הדי־בווה ב־11.6.73). ומה יהיה ה־מצב הרופאים באותה שנה? תהיה גדל בין הביקוש, כפי שמבורים בדרך־כלל — או כמא יהיה קטן יותר, או, במלים אחרות יחסרו רופאים? שני החוקרים קובעים, כי ההיצע יקטן מהביקוש בציבור של מאות רופאים.

כיצד מחשבים את היצע ה־רופאים לשנת 1982? ראשית מס־פים הם כמובן, את מצבת הרופ־אים כיום, שהיא כ־6500, או רו־פא אחד לכל 480 נפש לערך. אבל מאלה יש להפחית כ־500 רופאים, שאינם עוסקים בטיפול רפואי כ־בה, אלא בבריאות הציבור, ב־מחקר ובהוראה בלבד, וכיוצא באלה. נשארים 6037 רופאים ה־מתחלקים כדלקמן: 4488 בקופות ו־1549 בבתי־חולים.

כמה מאלה יעזבו את ציבור החולים בישראל בשנת 1982? ד״ר פיום מעריך שלא יותר מ־2535, כלומר קצת למעלה מ־40 אחוז. כ־2500 רופאים יילכו לעו־למם או יפרשו בשל גיל או בריאות (יש לזכור, כי כיום כרבע בכלל הרופאים הם מעבר לגיל הפרישה), וכ־900 רופאים נוספים יהגרו מהארץ או יעזבו את המק־צוע בגלל לידה (רופאות) או סיבות אחרות.

לעומת מספר זה של 2535 רופ־אים ״הקיים״ שיחסרו לנו ב־1983 יש לצפות, לפי אומדני החוקרים, ל־4400 רופאים מקרב העליה החדשה. בהנחה שבשנים הקרו־בות יעלו 65 אלף נפש לש־נה, ואולם אם תסתכם העליה ב־50 נפש לשנה, יתוספו לנו רק 2200 רופאים־עולים — כלומר מחצית בלבד.

לכאורה מוזר הדבר, שהפרש קטן יחסית בעליה יגרום להפרש גדול כל־כך במספר הרופאים. אבל לא ד״ר פיום ״אשם״ בכך, אלא משרד־הקליטה, ובעצם גם לא הוא, אלא המבנה המקצועי של היהודים בגולה. אותו הבדל של 15 אלף עולים לשנה מבוסס על הערכות שונות ביחס לסיכויי העליה מברה״מ (בעוד שלגבי ה־עליה מארצות אחרות התחזית ״בטוחה״ הרבה יותר) — ובאו־תה עליה יש אחוז גבוה של רופ־אים. לפי חישובי משרד־הקליטה, המבוססים על ההרכב המקצועי של העולים מרוסיה עד כה, תביא עליה של 65 אלף נפש לשנה — 900 רופאים לשנה, ועליה של 50 אלף נפש — 450 רופאים לשנה.

אבל אלה הם, כמובן, מספרים ברוטו. יש להפחית את רופאי־השיניים (כ־20 אחוז), את הרופ־אים היורדים (כ־10), את הרופ־אים העוסקים בעיסוק לא־רפואי, בהיעדר לרפואה קולטים, כי כולל ושרוגרים (כ־10 אחוזים) וכן את התמותה והפרישה (18.5 אחוז). אחרי כל ההפחתות האלה יישארו מ־9000 רופאים עולים במשך עשר שנים — 4400, ומ־4500 רופאים — 2200.

תוספת של 3300 רופאים ישראליים צעירים

לעומת הגולה המשפעת רופאים תתרום ישראל תוספת קטנה יח־סית. כיום קיימים בארץ שלושה בתי־ספר לרפואה — ליד האוני־ברסיטה העברית, אוניברסיטת תל־אביב והטכניון (בית־הספר הרבי־עי, שעומדים להקימו בבאר־שבע, יספיק בקושי להוציא את המחזור הראשון שלו עד 1982). משלושה בתי־ספר אלה צפויים עד 1982 — 2600 רופאים, כולל סטודנטים יש־ראליים בחו״ל המסיימים את לי־מודיהם בארץ. כיוון שהמדובר באנשים צעירים, אפשר במקרה זה להתעלם מתמותה עקב תמותה, אבל אי־אפשר — לצערנו — ל־התעלם מהירידה. לדוגמה: בעשר השנים האחרונות היגרו כמעט ש־ליש בכלל בוגרי ביה״ס לרפואה בירושלים. אם נניח, ששיעור זה לא ישתנה, יישארו מאותם 2600, כתום עשר שנים, רק 1768 רופ־אים. לכך יש להוסיף 20—25 רופאים לשנה שיחזרו מהשתלמו־יות ממושכות בחו״ל, כלומר עוד 230 בעשר שנים. וביחד — כ־2000.

בבתי־הספר לרפואה קולטים, כי ידוע, רק חלק קטן מהצעירים המבקשים ללמוד מקצוע זה. רבים מאלה שנדחו בארץ לומדים באו־ניברסיטאות בחו״ל, בעיקר באי־טליה. כמה מאלה יתוספו לאבצת הרופאים בארץ?

בשנת 1971 למדו רפואה בחו״ל 1365 סטודנטים ישראליים. מהם כ־480 בשנה ראשונה. עורכי ה־מחקר מניחים, כי כמספר הזה — 480 — יהיה גם בשנים הקרובות מספר הסטודנטים המתחילים ה־יוצאים כל שנה ללמוד בחו״ל, כלומר כ־5000 רופאים עד 1982. אבל ד״ר פיום מניח, כי בשנות הלימוד הראשונות פורשים 20 אחוז מהסטודנטים, ובשנות־הלי־מוד המתקדמות — 10 אחוזים. כן יש לגרוע את מספר אותם סטודנטים, העושים את שנות לימודיהם האחרונות בארץ, כיוון שנכללו כבר בקטיגוריה של סטו־דנטים הלומדים בישראל, וכן את אלה שלא יחזרו לארץ. אם מקרב הסטודנטים לרפואה שלמדו בארץ היגרו, כאמור, כשליש — יש להני־ח שהסטודנטים הישראליים ה־לומדים בחו״ל לא יהיו ״פטריוטים״ מהם. לכן לפצות שיעור כזה כל המהגרים יורדים יהיה גם בקרבם.

לאחר כל ההפחתות האלה מקבל החוקר מספר של 1300 רופאים מ־משתלמי חו״ל. נוסיף לכך את הרופאים החדשים בארץ, הרי לנו בסך־הכל תוספת של 3300 רופאים ישראליים צעירים עד שנת 1982.

מחסור חמור עד קטסטרופאלי

עתה דרוש רק חשבון פשוט כדי לסכם את ההיצע הצפוי של רופאים ב־1982: כ־2500 ״ותי־קים״, כ־3300 צעירים שהשתלמו בארץ או בחו״ל וכ־2200, או כ־4400, רופאים־עולים — וביחד 7500 או 9500. ואילו הביקוש יהיה כאמור, כ־10,000 רופאים. נמצא איפוא שבעוד תשע שנים נחסר 500 רופאים, אם תהיה עליה של 65 אלף לשנה או 2500 רופ־אים, אם יעלו רק 50 אלף לשנה.

אלא שהמחסור לא יהיה אחיד בכל התחומים, ובתחומים מסוי־מים אף ייווצר עודף. למשל, ב־מרפאות יידרשו ב־1983 — 5600 רופאים. אם תהיה עליה גדולה, יהיו 6830 רופאים בתחום זה, כלומר עודף של כ־1200 (ואילו ב־מקרה של עליה קטנה ייוותר מחסור של כ־250 רופאים). אבל גם בתוך המיגזר הזה התמונה אינה אחידה. בכמה מקצועות של הרפואה האמבולטורית יהיו ה־עודפים גדולים במיוחד, כמו ב־רפואה פנימית וכללית, בעור ו־מין, בנשים ויולדות ועוד, וזאת יתקיימו גם במקרה של עליה קטנה. לעומת זאת יהיה צפוי מחסור של רופאים במרפאות ב־תחומים כמו כירורגיה, רנטגן ו־רדיולוגיה ועוד, ואפילו עליה של 65 אלף נפש לשנה לא תוכל להתגבר עליו.

בבתי־החולים צפוי, לדעת עור־כי המחקר, מחסור בכל התחומים כמעט, פרט לרפואה הפנימית ה־כללית, עור ומין, א.א.ג. ועיניים. גרעון חמור במיוחד צפוי בכירור־גיה: היצע של 255 או 208 רופ־אים, בהתאם לממדי העליה, לעו־מת ביקוש של 773 רופאים; ב־רנטגן ורדיולוגיה — 57 או 42 לעומת 163; בפתולוגיה — 47 או 32 לעומת 163; באורולוגיה — 10 או 6 לעומת 98, וגרעון קטסטרופאלי ממש צפוי בטיפול במפגרים ובחולים בחולות כרו־ניות: ביקוש של 250 ו־1971 רופאים, בהתאם — והיצע של 10.

בסך־הכל יהיה הביקוש בבתי־חולים 4383 רופאים, והיצע יהיה רק 2698 במקרה של עליה גדו־לה, ו־2130 במקרה של עליה קטנה, כלומר, המחסור יגיע ל־40 אחוז עד 50 אחוז!

נתונים — כן, המלצות — לא

אם נתעלם מההפרדה בין הר־פואה האמבולטורית והרפואה הב־אשפוז, יתברר לנו תוך סיכום המספרים בכל ענף מענפי הר־פואה, כי יש לצפות למחסור (אני מצטט מתוך החוברת המס־כמת את המחקר) ״במקצועות ר־פואיים בעלי ספציאליזציה גבוהה בתחום, כגון: קרדיולוגיה, אנדוקר־ינולוגיה, נוירולוגיה, פסיכיאטר־יה, כירורגיה, אורתופדיה, אורו־לוגיה, אינטרנים וכו׳; לעומת זה צפוי עודף ניכר במקצועות כל־ליים יותר כגון פנימיים וכלליים, עור ומין, א.א.ג., עיניים וילדים. עודף זה בחלקו ניתן לצמצום על־ידי הפניית עודפי רופאים כלליים וצעירים לטיפול במפגרים ובחו־לות כרוניות, בהן צפוי מחסור ברופאים. אך גם אמצעי זה לא יפתור את בעיית המחסור ברופ־אים כמוהם מן הסוגים הנ״ל כי צוינו לעיל... מאחר שלדעת מומחי רפואה לא ניתן בקלות יחסית להפוך רופאים כלליים־פנימיים או א.א.ג. לכירורגים, נוירולוגים, אנ־דוקרינולוגים וכד׳״.

לכאורה הבנת הדבר, כהן ידוע, כי הרופאים הצעירים בישראל נמשכים לעבודה בבתי־חולים ול־מקצועות ״בהתמחויות״. אלא ש־אין בכך כדי לאזן את העודף ההסר של רופאים בתחומים ה־״קונוונציונליים״ בקרב הרופאים הוותיקים בארץ וכן את העובדה, שגם בקרב הרופאים העולים מ־רוסיה רבה ההתפלגות של רב רופאים למקצועותיהם. שינוי ב־מצב יהיה, כמובן, אם תבוא עליה גדולה של רופאים מארה״ב — אבל אומרים, שהרופאים שם חיים כל־כך טוב וגורפים כל־כך הרבה כסף, עד שספק אם יש להלות תקוה בעליה כזו...

שאלתי את ד״ר אברהם פיום ודורון כהן, באיזו מידה אפשר ״להאריך״ להוצאות במחקר. הם השיבו לי, כי לפי מיטב ידיעתם הסכנה האפשרית בתחזית ש־להם קטנה לבדי — אלא אם כן תתברר, שהתחזית הדמוגרפית, כולל העליה, והכלכליות של מדי־נת־הממשלה תהיו מופר־כות מיסודן. ואשר לשיטה שעל־פיה ערכו את מחקרם סבורים הם, כי זו מהימנה ורציונלית בהרבה מ־כל השיטות שבהן נקטו החוקרים שקדמו להם. הם גם ציינו, כי בתגובות שקיבלו עד כה לא נכללה שום ביקורת שנייה של ממש.

ומה ההמלצות שהם ממליצים בעקבות מחקרם? פתיחת בתי־ספר חדשים לרפואה או הרחבת הקיי־מים? עידוד עליית רופאים? הג־ברת פריון־העבודה של הרופאים? שיפור בשירותי הרפואה? פיום ו־כהן ממאנים שלא לעלות על שביל במקום זה. ״זה לא עניין שלנו״, אומרים הם, ״תפקידנו היה לספק נתונים״.

ואכן הם סיפקו נתונים בשפע — ונתונים מדאיגים לבדי. מכל מקום כך ראוי, שהמוסדות המוסמכים יעיינו בהם היטב, ואם יגיעו לכלל דעה שיש בהם ממש — יסיקו את המסקנות הדרושות.

(רשימה שניה תתפרסם)

הגדרת המונח ״יהודי״ — לבירור משפטי

לונדון, (עת״). — שופט בית הדין העליון ב־בריטניה עומד לשמוע תלונה, כי הגדרת המו־נח ״יהודי״ במילון אוקס־פורד, יש בה משום השמצה לעם היהודי.

המהדורה הראשית של ה־מילון, הנחשב בדרך כלל כ־סמכות עליונה בכל מה שנוגע ללשון האנגלית, מביאה, את המונח ״יהודי״, כ.ש.ם של עלבון או הטלת דופי.

המהדורה התמציתית של אותו מילון מציינת, כי המלה ״יהודי״ היא גם ״מלה של גנאי״ או ״מלה וולגארית״, ש־פירושה — ״אדם המלווה כסף בשיעורי ריבית מופרזים, או סוחר המגלה קפדנות במקח וממכר.״

שתי המהדורות נותנות גם את ההגדרה הברורה יותר: ״אדם המשתייך לעם העברי או לעם היהודי״.

בנוסף למילון, המוציא 12 כרכים, הנמצא עתה בשלב הכנה, יכלול הערה, המבהי־רה, כיצד נכנסה ההגדרה ״גנאי״ לשימוש בלשון האנגלית.

התביעה לבית המשפט באה לאחר מסע בן ארבע שנים ה־מתנהל על־ידי סוחר, סוחר מבטלי בן 67 בעיר סלפורד שבצפון מערב אנגליה, שלמוביץ, המשיג, כי השם היהודי הושמץ במילון אוקספורד. המציא עד כה כבר כ־1,000 ליש״ט לניהול המב־צע, ומכבר הצליח להשפיע על כמה מכרים אחרים של מיי־לונים להוציא את ההגדרה ה־מעליבה מהם.

את צריכה רק לארוז - את השאר עושה הסתור

הסתור מציעה השנה 50 טיולים מאורגנים לכל חלקי אירופה לבחירתך. טיולי הסתור כוללים שלש ארוחות ביום לאורך כל הטיול ולינה בבתי מלון ברמה נאותה. הסתור מציעה לך טיולים במסגרת ההקצבה הרשמית של מטבע זר.

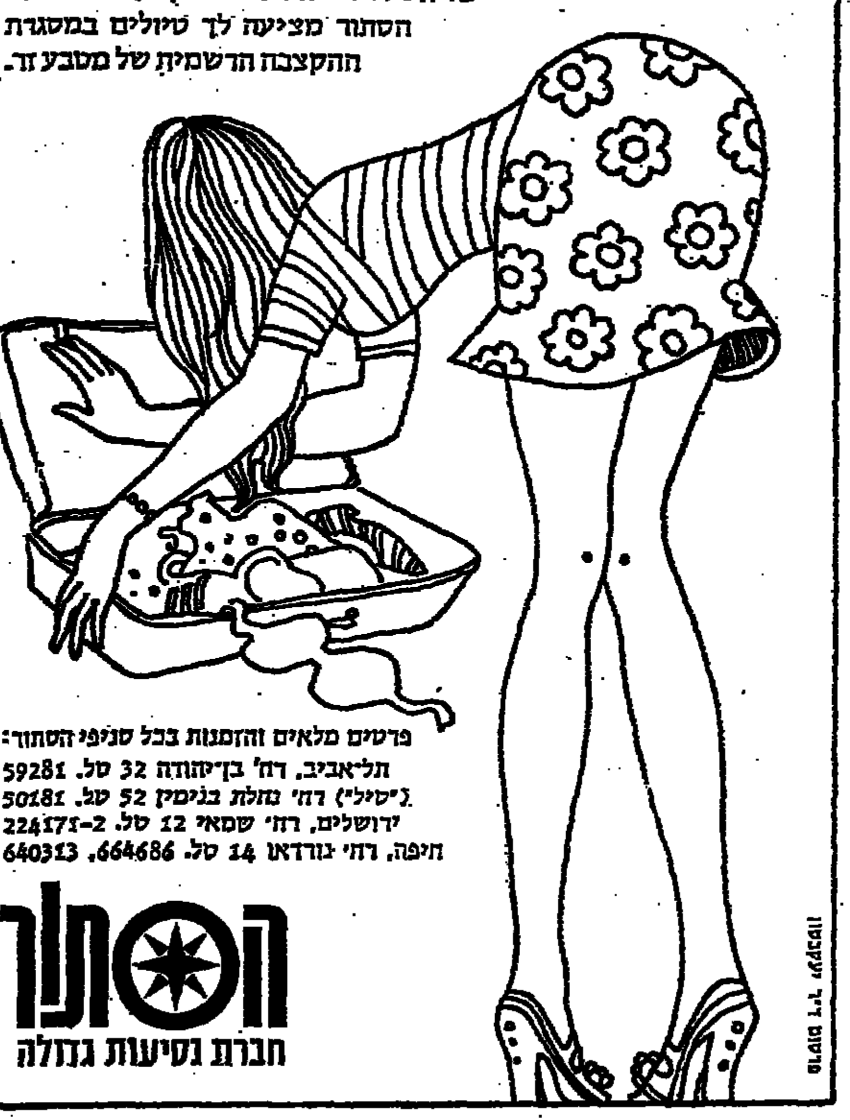

פרטים מלאים והזמנות בכל סניפי הסתור:
תל־אביב, רח׳ בן־יהודה 32 טל. 59281
(״סילי״) רח׳ נחלת בנימין 52 טל. 50181
ירושלים, רח׳ שמאי 12 טל. 2־224171
חיפה, רח׳ גורדון 14 טל. 664686, 640313

הסתור
חברת נסיעות גדולה

התאחדות הסטודנטים בישראל
המועצה הציבורית למען יהודי ערב
מועצת הנוער העירונית

עצרת הזדהות עם יהודי ערב

תערך ביום רביעי, י״ג סיון תשל״ג, 13.6.73 בשעה 18.30 ברחוב דיזנגוף בתל־אביב, משדרות קרן־קיימת לכוון כיכר צינה דיזנגוף.

קום ופעל למען שחרור אחים יהודים!

משרד החינוך והתרבות
מערכת החינוך הטכנולוגי — החינוך הימי

נמשכת ההרשמה
לשנה״ל תשל״ד,
לבתי־הספר הימיים
ולמגמות הימיות הבאות:

מס׳ ביה״ס	שם בית הספר	הכתובת ומספר טלפון	המגמה	המסלול
1	בי״ס יודי הכירה בי״ס לקציני ים	ת״ד 66, עכו 04־910106	שייט, מכונאות ימית	4 שנתי בגרות
2	הימי ״מבואות־ים״	מכמורת, דואר מכמורת, 053־69085—6	שייט, מכונאות ימית, קציני דייג	4 שנתי בגרות, תעודת גמר
3	בי״ס הימי ״אורט״ ע״ש י׳ רוגוזין	ת״ד 81, אשדוד 055־21255־6	קציני דרגה, קציני חשמל	4 שנתי תעודת גמר
4	מגמה ימית, כפר הנוער הציוני ״ניצנים״	ד״נ אבטח 051־2180 ; 3168	מכונאות ימית	תלת־שנתי מעשי
5	תיכון כללי מגמה ימית	בשר 04־233909	מכונאות ימית	תלת־שנתי מעשי
6	מגמה ימית בבית־הספר אורט יד ליבוביץ נתניה	אזור התעשיה החדש, נתניה 053־22932	מכונאות ימית, אלקטרוניקה וקשר ימי	4 שנתי תעודת גמר
7	מגמה ימית תיכון עירוני מקיף	אילת 059־3929	מכונאות ימית	4 שנתי בגרות
8	בית ספר ימי דתי ״תורה ומלאכה״	כפר צבי סיטרין, ד״נ חוף הכרמל 04־942028	מכונאות, מכשור ובקרה ימית	4 שנתי תעודת גמר

תנאי הקבלה הם:
1) גמר כיתה ח׳ או ט׳.
2) מצב בריאות וכושר ראיה תקינים.
3) כל התלמידים זכאים ליהנות משכר לימוד מדורג.
4) פרטים נוספים אפשר לקבל על ידי פניה, בכתב או בע״פ, להנהלת בית־הספר.

מנהלי בתי־הספר היסודיים והחטיבות הביניים, המורים היועצים ומחנכי כיתות ה׳ מתבקשים לעודד הרשמת התלמידים, לבתי הספר הימיים והמגמות הימיות הנ״ל.

ספר חדש לילדך

* יוֹמָנוֹ הַפְּרָטִי שֶׁל עֻזִּי תַּפּוּזִי

מאת נורית שחם

בהומור ובחן מביע עוזי תפוזי את דעתו על כל נושא: היפנוזה, עליה לתורה, האו״ם, בעיות השלום באזורנו ועוד ועוד.

הבא לבנק את „עזי תפוזי״ - והבאת לו חבר

*היומן שהתפרסם בהמשכים ב„דבר־לילדים״ וילדך ציפה לו בכל שבוע.

עכשיו

ילדי כיתה א' לא ילמדו עוד כתיבת אותיות־דפוס

דפי־עבודה חדשים יונהגו בשנת תשל"ד

מאת יגאל יששכרוב

בתחלת שנת־הלימודים הבאה פיע בהוצאת „אוצר המורה" 25 אי־עבודה לתלמידים להוראת ה־זיבה בכתה א' לפי אותיות א"ב. הם ראשונים מסוגם בארץ. דפים לה המכונים „ראשית כתיבה", ם פרי יזמתם של סגנה רוזנבר־וה צירנוב ועשויים להולל שי־י בדרך הוראת הכתב המקובלת ום בבתי־הספר.

המעבר לכתב הקורסיבי (אות־ת הכתב) נעשית כיום ברוב כי־ות א' כעבור חצי שנה ללימו־ים, כשהילדים כבר יודעים לק־וא ומכירים את אותיות הדפוס. וזה היא, שתלמידים בעלי יכו־ת, שבאו לכיתה א' עם מוכנות הה בקריאה שרכשו בביתם, אשר הכירו היטב את אותיות דפוס, השתעממו בעת הלימוד. ם הורים המלבטו ושאלו: „אם מדם קריאה בגן, כפי שהם בקשים, מה יעשו בראשית שנת־לימודים בבית־הספר?"

מצב זה לא נעלם גם מעיניה ל הוה צירנוב שהיא מנהה זה שנה מורים בבית־ספר סעוני־יפות, מרצה בהוצאה המשותפת ל השתלמות מורים במחוז תל־ביב ומסיימת עתה „מאסטר" ב־ננד באוניברסיטת „בר אילן". לדבריה, כאשר מדברים היום : אינדיבידואליזציה של ההור־ה, למיה יש לאפשר לכל אדם זקדמות בהתאם ליכולתו. אין קום לכך, שבכיתה בה נמצאים דים עם רמות לימוד שונות ו־קע־תרבות שונים, ילמדו הכל קצב אחיד ובזמן שווה. מכאן: יש ללמד את הכתב הקורסיבי, הינו אותיות כתב, לילדים שבאו עם מוכנות גבוהה לכיתה א', עוד בראשית שנת הלימודים. הכוונה היא לאבחן את הילד, להכיר היכן הוא עומד ולתת לו כלי ש„ידוף" עצמו, כלומר ליצור סביבה לילד שבה ייתפס למעניין אותו ויתן לו מניע ללמוד.

נסיון ראשון בביה"ס השמונאים

רעיונה זה מיושם כעת, כנסיון בבתי־ספר בודדים לפי ראות עיניהם של מורות. בבית־הספר „חשמונאים" ברמת־גן, למשל, נעשה השנה נסיון ראשון ללמד אותיות כתב עוד בתחילת השנה והצלחה עלתה על המשוער. התברר, שהילדים כותבים באורח חפשי ובלי שגיאות־כתיב. רכשו להם מיומנות כיצד ללמוד כתיב בצורה עצמאית מתוך מגע פנימי בלי סמכות של מורה ובלי ציונים ותחרות. הם עבדו בקבוצות. ניתן להם טיפול אישי ודירוג. הילדים החלשים נסחפו וחיקו את הילדים הבשלים יותר.

דפי־העבודה שחיברו סגנסה רוזנברג (שאף היא מנהה בהשתלמויות מורים) והוה צירנוב שימשו, איפוא, את הילדים כאמצעי לרכישת הכתב.

אומרת הוה צירנוב: „הדפים הללו, בגודל גליונות „פוליו", מיועדים למעבר מדורג מאותיות דפוס לכתב. (שכידוע אינן דומות). הם כוללים תרגילי מוכנות ואימוני־כתיבה (קשתות ימניות ושמאליות וכו') והמדשתתים על פעילות קינסטטית (ניעתית). בה הילד עובר בעפרון על האות שהוא רואה בצורה ניעתית, היינו הוא תופס את המלה בצורה מרחבית ותנועית. הוא מעביר, למשל, את העפרון או אצבעו מאות קטנה לאות גדולה. הדפים גם מאפשרים לילד לעבוד באורח עצמאי. הוא רואה בהם את הדפוס בצד אות הכתב. יש לו תרגילים להולכת היד ולקישוטים וכך הוא גם משחק. כל זאת בניגוד למה שמקובל היום במרבית בתי־הספר בהם לומד הילד את הכתב מהלוח או מחוברות שעברו ישירות מהדפוס אל הכתב".

מגמות נוספות בדפי־העבודה הנ"ל: חינוך הילדים לכתיבה אחידה ויפה יותר והקלת לימוד הכתיב. ליקויים רבים בשטח זה נובעים, כך מתברר, בעת המעבר מדפוס לכתב, בעיקר אמור הדבר לגבי אותיות שוות צליל.

ח. צירנוב מציינת, כי ילד בעל אינטליגנציה גבוהה עשוי ללמוד את הכתב תוך חודש ימים וילדים אחרים יכולים ללמוד זאת בהתאם ליכלתם, לאו דווקא עם ראשית שנת הלימודים, ואפילו במשך שנה. אצל ילדים טעוני טיפוח, לדוגמה, מתחילים את לימוד הכתב בכיתה ב' כשהמטרה היא לצוור לכל ילד לממש את יכלתו ככותב טוב. הדפים מתאימים למעשה לכל שיטות הקריאה.

מודעות לכתב ולכתיב נכון בגיל צעיר ביותר

לדעתה, הכתיבה היא כלי שיש צורך לדעת להשתמש בו נכון, שכן כותבים למען תקשורת כדי שאחרים יבינו. לכן אין לתת לילד לכתוב בחפשיות סתם כך, כשאין לו עדיין את הכלים המתאימים ומאפשרים לו, למשל, להתבטא ולכתוב בשגיאות. עם זאת היא מודעת לכך שאין לבלום את היצירתיות של הילד. צירנוב סבורה, איפוא, שהמורה יכולה להשתמש במקרים אלה באמצעים אחרקוליים, המורה יכולה לתת לילד לספר. למשל, סיפור לציור שצייר ובאותה עת להקליט את הדברים ברשם־קול. אחר־כך יכולה היא לרשום את המלים בצורה ובכתיב הנכון. אצל הילד נוצרת מוטיבציה לכתוב כמוה. וכך נוצר אוסף סיפורים שחיברו הילדים הניתנים גם לכריכה בספר. הילדים מגלים בשלב מאוחר יותר כי הסיפורים בלי שגיאות. פעולה זו מבוצעת עתה במספר בתי־ספר. כשאין למורה רשם־קול והתלמיד עדיין אינו יודע לכתוב כראוי, יכולה היא לרשום את הדברים מפיו ישירות אל הכתב.

מזון משובח • בילוי נעים • נוף נהדר
רק בקייטנות
של עירית חיפה

היהלום לאשה — היהלומנות לגבר

מאת נאוה איזין

אומרים כי יהלומים הם ידידה הטובים של הנערה, אך פרידה הולנדר, יצואנית יהלומים מוסמכת טוענת שזהו עולם של גברים ולנשים קשה מאד להיכנס לעסק ולהחזיק בו מעמד.

בורסת היהלומים הישראלית אינה פותחת בנקל את שעריה בפני חברות־נשים. עד לפני כשמונה שנים עוד יכלה אלמנת חבר לתפוס את מקומו בבורסה. לפי החלטה שקיבל ב־1955 הנשיא דאז — אברהם ליפשיץ, אחיה של פרידה הולנדר. אמנם רק חמש־עשרה נשים הגישו מאז בקשה להעברת החברות. אך די היה בכך כדי שהגברים יטענו כי הבניין הולך ומתמלא נשים. הנושא הובא שנית לפני האסיפה והוחלט לבטל את התיקון. בשביל פרידה הולנדר, שהיא חברת בורסה ותיקה, אין בהחלטה זו משום סוף פסוק. היא ממשיכה להאבק למען זכותן של חברותיה, נשות חברי הבורסה, לקיים את עסקן בכבוד מעבודתן לאחר מות הבעל.

המצב באירופה אינו שונה בהרבה: אמנם בארה"ב התקבל לאחרונה תיקון בנוסח ההחלטה הישראלית הקודמת, אך בבלגיה — מולדת סחר היהלומים — אין דריסת רגל לנשים בענף היהלומים.

לפני כעשר שנים, מספרת הולנדר, נסעה לצרכי עבודתה כיצואנית יהלומים לאנטוורפן. בפתח הבורסה נעצרה והתבשרה כי לנשים הכניסה אסורה בהחלט. למרות שהציגה תעודת חבר בבורסה הישראלית ופרטה את קשריה המסחריים לא נענתה. היה עליה לדרוש כי יפגישוה עם יו"ר ההנהלה ורק לאחר מכן, בהמלצתו, אושרה כניסתה לבניין בתנאי שלא תקנה בבורסה דבר.

אין צורך בגבריות

למעשה אין המסחר ביהלומים מצריך כישורים גבריים דוקא. יש לדעת למיין את האבנים, לחשב את ערכן, לקשור קשרים עם ספקים וקניינים ולרכוש את אמונם. את הצד הטכני־מקצועי קל ללמוד. ובאשר ליכולת העיסקית, היא אומרת, זה תלוי מיהו האדם — כבכל עסק אחר.

יהלומנית פרידה הולנדר

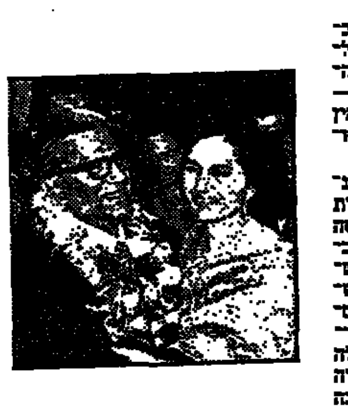

אנילה קוטרי

פרידה הולנדר גדלה מילדות לצד היהלומים. אביה היה ממייסדי הבורסה הישראלית ואחיה הוא כיום נשיא־כבוד בה. בנעורה, בבלגיה ובהולנד, לא נמשכה אחר האבנים הנוצצות ופנתה ללימודי רפואה. היהלומים היו לגביה רק עסק, משלח־יד. עד היום היא עונדת רק שתי טבעות משובצות, בשל ערכן הסנטימנטלי בעיקר.

היהלומנית מהודו

מעולם רחוק ושונה הגיעה ארצה אנילה קוטרי, בתו של יהלומן קרוטילאל מנילאל אשר קיבל השבוע הואר „משוק מצטיין".

מוצא משפחתה של אנילה קוטרי הוא הודו, שם עסקה המשפחה בסחר יהלומים למעלה ממאה שנה. כיום מפוזרים האב ושבעת ילדיו על פני מוקדי יצוא היהלומים בעולם, ומנהלים סניפים גם בבורמה, הונקונג, בלגיה, ארה"ב וכמובן בישראל.

אנילה קוטרי ובעלה הקימו את הסניף שבהונקונג, ולמעשה הבעל הוא שייסד את בורסת היהלומים שם. עיקר עבודתה הוא במשרד — בניהול ההתכתבויות, החשבונות וכו'. אך באירוח הלקוחות החשובים, אולם כאשר הבעל עסוק במיוחד יוצרת היא את הקשר עם הקניינים והספקים.

לדבריה ניכרת לאחרונה במזרח הרחוק עליה במספר הנשים העוסקות בתחום יהלומים, ויש לה הרגשה שהן מצליחות, כי הקונים אדיבים יותר כשהם פוגשים באשה יהלומנית.

אנילה, וכן אחיותיה וגיסותיה, מרבות לענוד תכשיטי יהלומים, ד־בפגישות הכל־משפחתיות. אחת לחמש־שש שנים, נוצץ החודר מברקם. „כשמגיעה אבן יפה עם ליטוש מעולה או צבע מעניין, תמיד משאירים אותה בבית". מסבירה את הצעירות האכזוטיות בפשטות, וכל השאר מסכימות, אתה, כמו היה זה מובן מאליו. בביקורן בארץ לרגל שבוע היהלום ראו כמה מעבודות התכשיטאים הישראלים, אך מכולן נראו להן דווקא הדוגמאות התימניות העתיקות. לדבריהן הן דומות דמיון רב לדוגמאות ההודיות והן מתאימות יותר ללבושן המסורתי. פרט לאחות הצעירה, שהיא סטודנטית, אין הן לובשות חליפה או מכנסיים. וגם לפגישות עסקיות לבושן סארי. אולם, צוחקת אנילה, לבריכה או למגרש הטניס אין הסארי מתאים.

למרות היותה אשת־עסקים, היא מוצאת זמן לעסוק הרבה בספורט ומשמשת כנשיאת כמה ארגוני נשים שעיקר עיסוקם עזרה לנזקקים, במיוחד בקרב המושבה ההודית בהונקונג. יחד עם זאת היא מנהלת משק בית, מבשלת בעצמה ומטפלת בשני ילדיה.

לפיג'אמות אלה שהוצגו עתה בלונדון שוב אין קוראים „ביקיני־דולו", כפי שנהגו עד כה אלא „בדקיני" (בקיני של מיטה) — הן עשויות ניילון.

פרס „המוצר הנבחר"

בתערוכת התעשיה והמשק, שב„גני התערוכה" בתל־אביב, מציגה „חמת", מפעל ארמטורות ויציקות בע"מ, שתי מערכות חדשות של סוללות לאמבטיה, כיור־רחצה ומטבח, „איריס" ו„נורית".

המערכות מעוצבות בקו חדיש מיוחד, הנותן נוחיות מירבית בשימוש ובשמירת הנקיון לכל מערכת קו אחיד, מרובע.

המערכות מוצרות מסגסוגת נחושת, לפי תקן ישראלי המיות יצוקות, עם חבור ללא חלקים חיצוניים. הן מצופות ניקל וכרום או זהב.

ידיות הברזים והמלפים מעוצבים אף הם בהתאמה צורנית למערכות — ומגוון הצבעים שלהם הוא חידוש בפני עצמו: בצבע כסף, זהב, בלבן, שחור, שנהב, ירוק ולתום.

המערכות עוצבו על ידי „קו לעיצוב בינלאומי", בשיתוף עם המחלקה הטכנית של המפעל.

מפעל „חמת" עומד בהשגחת מכון התקנים הישראלי ומוצריו זכו בפרס „המוצר הנבחר".

המערכות האקסקלוסיביות החדשות נמכרות במחיר של —350 ל"י הקומפלט לצרכן.

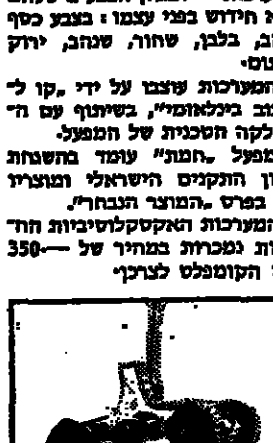

דיון פרוטה 100

מאת הגר אנוש

התקן ואבקת־המרק

כי יוזלל גלידה במלוא הפה בימים אלה (ומכתחלל לא לזכור את מספר החיידקים שבה); מי שאוכל לתובע מפירות הצובה המצהיבים־מפורידים־מאדימים (ומכיסה לשכוח כי עדיין מרססים אצלנו בדי.די.טי.); מי ששותה לרויה מיצים שאפילו צבעם אינו דומה לצבע הפרי (שלא לדבר על הטעם) — מי שעושה כל אלה נדמה לו כי... והחורף לא יגיע לעולם.

אבל החורף איננו רחוק עד כדי כך ויש כבר המחשבים עליו עתה. בין הרואים למרחוק הללו אנו מוצאים גם את מומחי מכון התקנים, העורכים בשבועות (או חודשים?) אלה בדיקה חוזרת של תקן אבקות־המרק — בשר ועוף — אשר פורסם בפעם הראשונה לפני תריסר שנים.

אמת, מאז פורסם התקן נערכה בדיקה חוזרת אחת בשנת 62, דהיינו שנה בלבד לאחר פירסומו. אבל בדיקה זו לא טיפלה בתיקונים בעלי משמעות, כלומר היה בו רק תיקון אחד בעל משמעות וספק רב אם השינוי שבוצע ראוי לשם תיקון, או שמא ראוי יותר לומר, כי היתה זו משום התחשבות מרחיקת־לכת במציאות התעשיה הישראלית.

*

בתקן המקורי כתוב: בגרם אחד של מרק לא יימצאו יותר מ־50 אלף חיידקים בספירה כללית ולא יותר מ־100 חיידקי קוליפורם. לעומתו קובע התיקון: לא יימצאו במרק חיידקים פתוגניים, דהיינו הגורמים למחלות.

תשאלו, מה מצא המכון בתיקון מסוג זה? התשובה מוכנה וברורה: שינוי הנוסח מאפשר ליצרן־המרק לעשות מוצרים מזוהמים בתנאי שהוא נמנע מן השימוש בחומרים אורגניים הנגועים בגורמי־מחלות. כלומר אינו משתמש בבשר פגר, למשל. תיקון זה אינו מלהיב במיוחד ועל כן יש לשמוח ולברך שעתה יתקנו את התיקון, אם אמנם יעשו כן.

לא רק האורח המשכשך במי־הים שוכח מרוב ביזע החמסין את קיום החורף. גם השלטונות כך. ולו היה מבקר המדינה מחפש בנרות, גם אז לא היה יכול למצוא דוגמה בולטת יותר לחקר־הקומוניקציה בין משרד המסחר והתעשיה לבין משרד הבריאות כאשר עניין המרקים היבשים.

עשרות סוגים של מרקים, בטעמים ובאריזות שונים, נמכרים בשוק והממדים עצומים. עד כדי כך, שגם שר־המסחר והתעשיה שאינו שש להטיל פיקוח מחירים, מצא לנכון ולהכרחי להטיל פיקוח על מחיריהן של אבקות־המרק הנפוצות ביותר: קוביות ושקיות של בשר עוף ובקר, מרק נמס ואריזות של שתי שקיות בקופסת קרטון המכילה תערובות שונות לנושא של מרק עוף, בשר, פטריות וירקות.

ובעוד משרד המסחר והתעשיה מטיל פיקוח כדי להבטיח את מחירי אבקות־הבשר, מי עושה מה כדי להבטיח איכותן?

מי? — אף אחד. מה? — שום דבר.

אין בארץ לא חוק ולא שום חוק המבטיח איכותם של מרקים יבשים, לבד ממפרטי האספקה של צה"ל המחייבים, כמובן, רק את הספקים של מערכת הבטחון. בשוק האזרחי מוכר כל אחד מה שהוא רוצה. אם יצרן מוצא, למשל, כי מתח־הרווחים המובטח לו על־ידי הפיקוח אינו גבוה דיו לטעמו, יש לו שפע של אפשרויות:

◆ בחלק מן המרקים אפשר להפחית את המשקל.

◆ במקרים שהדבר בלתי אפשרי, אפשר להגדיל את כמות המלח ולהקטין כמויות המרכיבים היקרים יותר.

◆ אם גם המלח יקר מדי לטעמו של היצרן, הוא יכול להגדיל את אחוז הרטיבות. מים זולים יותר ממלח.

◆ אם גם חשבון המים גבוה מדי, אפשר להוציר את הסחורה באוויר המתנפח עד שתספוג כמות מספקת של מים מן האוויר.

◆ בכל מקרה אפשר, כמובן, להקטין את כמות־הבשר שבמרק.

הצעה אחרונה זו נראית לי מעשית פחות מכל ההצעות האחרות. במרקים הישראלים — ואולי גם אלה שמחו"ל — יש כל כך מעט בשר, שאם יקטינו את כמויותיו בצורה ניכרת לא יישאר ממנו דבר.

מרקים מבשר עוף ובקר

התקן הישראלי למרקים יבשים (עוף ובקר) אינו מחייב אמנם איש, אבל יכול לשמש הנחייה להתמצאות בהפקר־הביתי הקטן שלנו בעניין זה. התקן קובע, כי צלחת מרק־בשר מן הסוג הפשוט צריכה להכיל גרם אחד של בקר, ואילו הסוג המשובח צריך להכיל 2 גרמים בשר. מידות אלו כוללות את כמות־המים שבשר זה סופג תוך כדי בישול. הואיל ובשר אינו מכיל בממוצע יותר מ־14—20 אחוז חלבון, פירוש הדבר, כי צלחת אחת של מרק בשר תקני מספקה לנו 0.2—0.4 גרם חלבון, לעומת 60—100 גרם חלבון שהם תצרוכת יומית של אדם.

אפשר להניח, כמובן, כי התקן מהווה דרישת־מינימום וכי היצרנים המשתמשים בכמויות גדולות יותר של בשר במוצריהם. אפשר להניח, אבל בלתי סביר להניח.

אם אבקת מרק־גולש מכילה 13 מרכיבים והבשר הוא השלישי בגודל מן ההתק, מה יכולה להיות כל הכמות? אם מרק־עוף מכיל 11 מרכיבים ובשר ושומן יחד מהווים את המרכיב השלישי בגודלו, כמה עוף יש במרק הזה? מצאתי גם מרק אחד, שבין 9 מרכיביו נמצא הבשר במקום השביעי המכובד. אך לדעת המלל זוהי כמות שלפני הייבוש, ופירוש הדבר כי נמצאת שם למעשה רק חמישית הכמות.

זוהי אגב, אחת החידות הגדולות כיצד החליט מכון־התקנים להתיר ליצרנים להכפיל את תכולת הבשר ב־5 ולהצהיר עליה כעל „בשר לפני הייבוש"? למעשה, זהו אבסורד. או שיחייבו את היצרנים להצהיר כמה יש וממה באבקות שלהם, או שיחייבו אותם לציין כיצד האחוזות של המרכיבים השונים התבטאו במרק המוכן. אבל להתיר ציון כמות תפוחי־אדמה (למשל) בלי מים, לעומת בשר עם מים, פירושו חתירה לקראת היום שבו רשימת התכולה של מוצרי־מזון שונים לא תהיה לה כל משמעות מעשית. אמנם תקן אינו תורה מסיני, אבל ברור מצד שני, כי שלטונות הבריאות אינם יכולים לנקוט בשום צעד משפטי נגד ציון „בשר לפני ייבוש" כנגד סימון מוצרים מטעה, כל עוד הדבר קבוע בתקן.

זוהי, כמובן, התפלספות אקדמית. למעשה יש לומר, כי שלטונות הבריאות לו גם רצו לא היו יכולים לנקוט פעולה. אבל מסתבר לא אינם רוצים, שכן לו רצו באמת יכלו למצוא דוגמאות נפלאות של עבירות כמעט בכל אריזה ואריזה.

שתי דוגמאות בולטות במיוחד: בכל מרקי פטריות־שמפיניון שראיתי, יש מרכיב הקרוי „פטריות" ומרכיב אחר בשם „פטריות שמפיניון". הואיל והאחרון יקר בהרבה מפטריות רגילות, קל לנחש כי ברשימת המרכיבים מופיעה המלה „פטריות" די בהתחלה ואילו המלה „שמפיניון" די בסוף. ודוגמה משעשעת יותר: „מרק אפונה־גינה" מתוצרת „אסם". רשימת המרכיבים: „אפונה, שמנים צמחיים, קמח, מלח, עמילן־מאכל, פחיתים, אפונת גינה, גזר, בצל, סוכר, מונוסודיום גלוטמט ותבלינים".

על האריזה של מוצר זה יש תצלום צלחת מרק ובה 7 אפונות השטות על פני־השטח. הואיל ובשקית שפתחתי יש 3—4 מנות ובדיוק 30 אפונות שלימות, יש לשער, כי אותה שבריעית היא כל כמות אפונת־הגינה שבמרק, ואילו היתר עשוי מאבקת־אפונה צהובה ומיובשת. זה, דרך אגב, מאכל נהדר, אבל לא אפונת־גינה.

ובאותה סוגיה: סידרת־המרקים בקופסאות, מתוצרת „תלמה", מקושטת במיני צילומים מצודדי־לב־אבנן ומולי־דוק של נתחי בשר וירקות טריים סביב צלחת המרק. האומנם מותר בארץ לקשט מרק גולש (עם מרכיב המבשר מאד מאד בסוף) בצילום של נתח־מתניים יבש של בשר בקר צעיר וטרי? הנתח המצולם הוא כ־400 גרם. כמה מתוכו נכנס לצלחת המצולמת לידו? ואגב, בתמונת־האריזה יש גם פלפל ירוק בהיר שהוא ממרכיביו של מרק־גולש־הונגרי. אולם, ככל שחיפשתי לא מצאתי ברשימת המרכיבים פלפל, אלא פפריקה בלבד. לידיעת צלם האריזה ומתכננה: פפריקה עשויה מפלפל ובכל זאת אין השניים זהים.

החד־נתרן המושיע

בשר אין הרבה באבקות־המרק כנראה, ולפעמים דומה כי גם שפע ירקות קשה למצוא בהן. ממה בכל זאת עושים מרק יבש כזה?

— בבקשה:

מקמח, מקורנפלור, ממלח, מתפוחי אדמה, מסוכרים למיניהם, משמרים, ממרגרינה, מקצת שומן־צמחי וירקות מיובשים ובעיקר עיקר מחד־נתרן גלוטמט. אין לך מרק יבש (פרט למרק פירות) שלא יכיל מחומר זה, אם מעט ואם הרבה, ובדרך כלל הרבה מסיבה פשוטה ביותר: זהו הדבר המקנה טעם בשרי למרק, גם אם הריח בשר בפעם האחרונה כאשר העבירו שק קמח תפוחי־האדמה ליד מקורי הבשר הקפוא במחסני המכס. תמצית זו (היא למעשה מלח) מצורפת גם למרקים בטעם בשר וגם למרקי־ירקות וכן למיני הרוטב השונים, האופנתיים כעת והיקרים למדי. רוב עקרות־הבית משתמשות באבקות־מרק לתוספת טעם של מרקים ורטבים מתוצרת־בית רק מפני טעמו האופייני של חד־נתרן גלוטמט (אף אם עקרת הבית אינה מודעת לנוכחותו באבקה) ובלעדי חומר־מתבל זה היו רוב המרקים המורכבים מימיים למדי בטעמם.

לפי המודדים שבפיקוח, עולה מנת־מרק מוכן כ־20 אגורות לכל הפחות ויותר מ־30 אגורות המרקים היקרים. בתמורה למחיר זה מקבל הצרכן כמות זעירה ביותר של חלבון בשר או חלבון ירקות, כמות קצת יותר גדולה של פחמימות בצורת סוכר, קמח ועמילן, מעט שומן מן החי או מרגרינה, וכן כמות לא מבוטלת של מלח ושל חד־נתרן גלוטמט. האם זה כדאי?

אבקות־מרק חסכוניות

כאמור, החלק החשוב ביותר של המרק המוכן הוא הטעם התלוי קודם כל בחד־נתרן גלוטמט זה. הואיל ובכל המרקים אפשר למצוא את החומר הזה, לא מן ההכרח לקנות דווקא את המרקים היקרים, במיוחד כאשר עיקר השימוש באבקה אינו נעשה על דרך הכנת מרק, אלא בתור תוספת למאכלים ביתיים. למעשה לו נמכר חד־נתרן גלוטמט בבתי־מרקחת בכמויות קטנות, הייתי ממליצה לנסות את השימוש בו. הואיל ואינו נמכר בשוק הקמעוני כדאי, אולי, לחשוב על סוגי־מרק זולים יותר כאלטרנטיבה.

מחירו של המוצר (של כל מוצר) תלוי בשלושה גורמים עיקריים:

◆ מחיר חומרי גלם ומחיר ייצור.

◆ מתח רווחים של יצרן ושיווק.

◆ אריזה.

אם נתייחס כרגע רק למרקי־עוף, בשר ופטריות (ואלה מהווים את עיקר הצריכה), זהים חמרי־הגלם פחות או יותר ברוב המוצרים. על כל פנים זהו הרושם המתקבל מהשוואת מרכיבי מוצרים שונים. כן סביר להניח, כי בקיום פיקוח מחירים אין גם אפשרות לגיוון רב. אם יצרן מוסיף אטריות־ביצים במקום אטריות רגילות, המחיר שלו חייב להישאר כמחיר המתחרים, עליו לחסוך את תוספת המחיר של הביצים (כמה שיש ביצים באטריות) על־ידי מתן כמות קטנה יותר של מרכיב אחר.

מה שנותן לשינויים הם מתח הרווחים ומחיר האריזה.

אריזה מהווה חלק נכבד במחיר אבקות המרק, אפילו יותר ממה שנוהג להניח, עצם העובדה שרוב המוצרים יש לספק במנות קטנות, אריזות של מנה עד שש מנות, מייקר את המחיר. יקר עוד יותר חומר־האריזה עצמו: נייר־המרן מבודד למניעת ספיגת ריחות, לחות, רעה. לפי מחיר האריזה משתנה גם מתח־הרווחים של היצרן ושל המשווק כאחד. וככל שמחיר יחידה גבוה יותר, כן גבוה הריווח לא רק במספרים מוחלטים, אלא גם באחוזים. סכימה: יוקר המחיר תהיה אם כן (מן היקר אל הזול יותר):

◆ אריזות קטנות באריזה כפולה.

◆ אריזות קטנות באריזה רגילה.

◆ אריזות בינוניות באריזה מיוחדת (זכוכית, ואקום, וכד').

◆ אריזות גדולות באריזה מיוחדת (כפולה, ואקום, קופסאות פח).

◆ אריזות גדולות באריזה רגילה (צנצנות פלסטיק).

הואיל ומרקים באריזות של יותר מ־6—8 מנות אינן כלולות ברשימת המחירים המקסימלית — אם כי החברות המייצרות, עצמן עומדות בפיקוח מחירים כללי — אין התאמה מוחלטת בעולם המחירים. יש ושתי אריזות דומות, משתי תוצרות שונות, נמכרות במחירים שונים; אבל סולם־המחירים במסגרת כל אחת מן החברות המייצרות נשמר. לפיכך יש לחפש קודם־כל את הטעם הערב לחיך באריזות הקטנות ביותר ואחר־כך לחפש את המרק המקביל לו באריזה גדולה. לפעמים אין היצרנים מתמידים במתן שמות למוצרים, אבל השוואה זהירה של רשימת המרכיבים מאפשרת בחולט לבחור את המוצר הנכון. כדוגמה כדאי להשוות (וזוהי דוגמה בודדת, כמעט מקרית, מני רבות) שתי אריזות של מרק אפונה — אחת באריזת־הקופסה המהודרת, ואחת בקופסה פשוטה בת 50 גרם.

אפונה א': אפונה ירוקה מיובשת, קורנפלור, שומן צמחי, מלח, סוכר, מונוסודיום גלוטמט, בצל, תבלינים; מכיל 150 גרם, מחיר: 1.81 ל"י.

אפונה ב': אפונה, קמח־חיטה, שומן־צמחי, מלח, מונוסודיום גלוטמט, סוכר, תבלינים. מכיל 50 גרם, מחיר: 0.45 ל"י.

„אפונה ירוקה מיובשת" בעגה של תעשיית המזון, פירושה, כי האפונה לא נקטפה טריה ויובשה לצרכי הייצור ולפני מועד הייצור, אלא שבית־החרושת קנה כמות של אפונה יבשה. לפיכך איני יודעת אם יש הבדל רב בין אפונה מסוג א' וב'.

במרק היקר יותר: קורנפלור. בזול יותר: קמח חיטה. איני רואה כל הבדל משמעותי. קורנפלור נותן מרק חלק יותר, זה הכל.

מרכיב שלישי: שומן צמחי וזה בשני המרקים, והוא הדין במלח. לאחר מכן, במרק היקר יש יותר סוכר מחד־נתרן גלוטמט, ואילו במרק הזול יש יותר חד־נתרן גלוטמט מאשר סוכר. פריט אחרון: תבלינים — זהה.

ההבדל היחיד הוא, אם כן, שבמרק היקר יותר יש בצל. ואולי המרק היקר יותר הוא מסוג מהירי־הבישול, הוא אומר, אפשר להסתפק חמש דקות של גז על אש קטנה.

ועתה למחיר. 150 גרם של הסוג היקר יותר (א) עולים כאמור 1.81 ל"י. 150 גרם של הסוג הזול יותר (ב) עולים 1.35 ל"י. היינו, מרק מסוג א' עולה 33 אחוז יותר ממרק מסוג ב'. האם קצת בצל וקצת תהליך־ייצור מיוחד הביאו להבדל עצום זה, או שוני באריזה והתוצאה ממנה במתח הרווחים?

בשוב למרקים בטעם בשר: במקרה זה כדאי לזכור, כי לא רק אריזה גדולה ופשוטה מוזילה את המחיר, אלא גם ההבדל שבין מרק־בשר לבין מרק בטעם בשר. באריזה אופיינית של 170 גרם, כאשר כל המרכיבים האחרים וכן האריזה זהים, מחירו של המרק המכיל בשר 3.19 ל"י, ואילו הצמחוני עולה 2.42 ל"י. באריזה של ק"ג: מרק־עוף ב־11.50 ל"י, מרק בטעם־עוף 8.90 ל"י. בכל שהצלחתי לפענח, נעוץ ההבדל היחיד בין שני מרקים אלה בתוספת הבשר והשומן של העוף, וכאשר מרכיבים אלה נמצאים בסוף הרשימה, ואילו המלח וקמח תפוחי־האדמה בראשיתה, דומה, כי אין זה משנה הרבה.

נ. ב. לאלה שחייהם אינם חיים בלי אבקת־מרק שיש בה בשר. כבתחומים רבים אחרים, כדאיים הם המוצרים המיועדים לשימוש מקצועי גם במרקים. כאן אין מבזבזים כסף על אריזות מצועצעות וקטנות. אבקת מרק־בשר־בקר „מלכה", המשווקת לבתי־מלון וגם למערכת־הבטחון עשויה, כמדומה, מתמצית שבתמצית מרק (היינו מן ה„מיץ" של הבשר) בתוספת כל החמרים המקובלים האחרים, וטעמה טוב מאד לדעתי, אם כי צבעה כהה במקצת. אריזה בת 400 גרם בצנצנת פלסטיק: 3.00—3.40 ל"י, אריזה בת ק"ג: 7.00—7.50 ל"י למכירה בחנויות־מכולת סיטוניות.

הורים! דאגו לילדיכם
שלחו אותם לקייטנות העירוניות
של עירית חיפה

עבור הילדים
רק מקום אחד —
קייטנה עירונית
של עירית חיפה

הרוצה
בטובת ילדיו
רושם אותם לקייטנה
של עירית חיפה

ANGLIT
KALA
SAFA
אם בידך המילון
האנגלי - עברי
והעברי - אנגלי
של ר. אלקלעי

תמחיר:
מילון עברי־אנגלי —.36 ל"י
מילון אנגלי־עברי —.39 ל"י

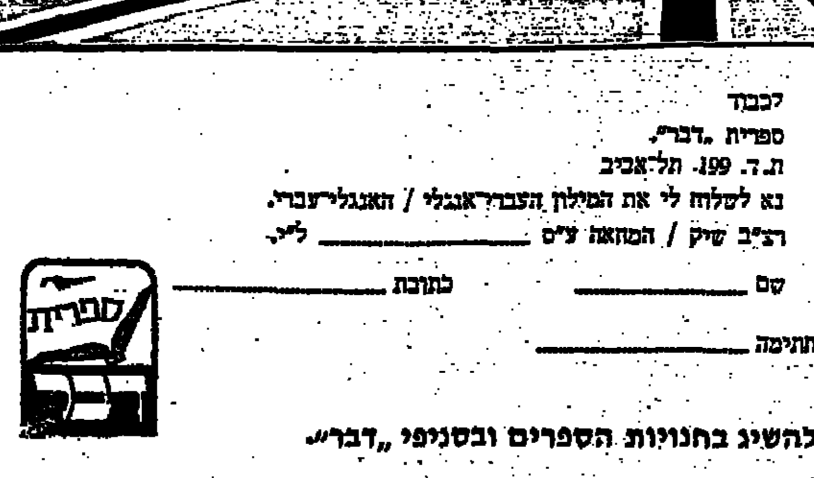

לכבוד
ספרית „דבר",
ת.ד. 199 תל־אביב
נא לשלוח לי את המילון העברי־אנגלי / האנגלי־עברי.
רצ"ב שיק / המחאה ע"ס ________ ל"י.
שם ________ כתובת ________
חתימה ________
להשיג בחנויות הספרים ובסניפי „דבר".

„יש לשתף הנזקקים בקבלת ההחלטות הקובעות את חייהם"

ראיון עם כלת פרס ירושלים דבורה אלינר

מאת ישראל כהן

ראש עיריית ירושלים טדי קולק העניק בשבוע שעבר, ביום השנה השישי לאיחוד ירושלים, שבעה פרסים לתושבי העיר שהצטיינו בתחומי עשייה שונים. בין מקבלי הפרסים היו גם שתי נשים: הציירת לאה ניקל, שקיבלה את פרס ירושלים לציור על עבודתה „אגדה בת זכנוני", ודבורה אלינר, שזכתה בפרס ירושלים לעבודה סוציאלית ע"ש הנריטה סולד.

דבורה אלינר, רעיתו של הרב אליעזר אלינר, נולדה בבינגן, גרמניה. ב־1929 סיימה את ביה"ס הגבוה לנשים, קיבלה תואר עובדת סוציאלית ועבדה בקהילות פרנקפורט ומינכן.

בעלותה לארץ בשנת 1934 השתלבה מיד במחלקת עליית הנוער בראשותה של הנריטה סולד, ומאז ועד היום היא פעילה ועובדת, לרוב כמתנדבת, במוסדות סעד, קליטה וחינוך רבים בבירה. משנת 1971 היא משמשת, נוסף לפעילותה בארגונים ולונטרים שונים, כיו"ר הקרן לשיפוץ דירות של המחלקה לשירותי משפחה וקהילה בעיריית ירושלים.

הומלצה פה אחד

דבורה אלינר, שהומלצה פה אחד על ידי חבר שופטים מיוחד, בהרכב הרב מ. פורוש, א. לנגרבן ופרופ' א. רוזנבאום, קיבלה פרס ירושלים לעבודה סוציאלית לשנה זו. השופטים כותבים בנימוקיהם: „פעילותה הברוכה והענפה של דבורה אלינר הוקדשה לתושבי העיר הזאת, מימי הועד הלאומי, כחברה (מתנדבת) בוועדה המצומצמת של ועדת הקהילה בירושלים בראשותה של הנריטה סולד הזכורה ועד לימים אלה כמרכזת ה„קרן לשיפוץ דירות" בעיריית ירושלים ויו"ר הועדה לביקורים קהילתיים של האגודה ל„תכנון ופיתוח שרותים למען הזקן". דרך שנים רבות של קליטת גלי העליה בעיר הזאת. כל גל הביא עמו בעיות חדשות, כל גל אהבה חדשה, חיפושי דרך חדשים. מימים בהם עמדה בשלב הצמוק במעברת הבדונים „מקור חיים", היתה ראשונה להגיע ואחרונה לעזוב. ועד לימים אלה לאחר, כביכול, פרישה מחיים מקצועיים, בגישתה של כבר כמתנדבת במחלקה לעבודה סוציאלית. בהפיכת קרן השיפוצים לכלי לשיפור רמת החיים".

דבורה אלינר, נמוכת קומה ובעלת עיניים של יהודיה חכמה וטובה, שמחה לקבל את הפרס החשוב, אף כי בניגודה הרבה ידועה ברבים. ביתה המתמלא בזרי פרחים וציצים שנשלחו לה, ועדיין שולחים לה, ידידים, אישים ומוסדות, והטלפון הצורמני שאינו מפסיק לצלצל — מזכירים לה במה ועל מה זכתה.

אך מאחורי ההגיגות והרגשת הסיפוק אין ד. אלינר מאושרת מהמצב הסוציאלי החברתי בירושלים, שעל שיפורו שקדה מרבית שנותיה. ואינה מסתירה את דאגתה מכמה התפתחויות, או ליתר דיוק: אי התפתחויות המורות.

בראש וראשונה היא מודאגת מהיעדר ערכים של עזרה הדדית, סובלנות וסבלנות בחברה שלנו. כאשה דתית, מבית אורתודוכסי־שמרני, היא מודאגת ביותר מירידת קרנם של ערכי היהדות, אך כמי שעוסקת במקצוע בו ערכי הליברליזם שולטים ברמה, היא ואשות לתוצאות האדישות החברתית הכללית.

אין שיפור בשכונות העוני

כלת פרס ירושלים מדברת בכאב לב עמוק על כך, שמאז החלה לעסוק בעבודה סוציאלית בירושלים בשנת 1935, אין שיפור לטובה בתנאי החיים בחלק משכונות העוני של ירושלים. „אני מסכימה בהחלט עם הצהרתו של נשיא המדינה החדש שקבע, לאחר ביקורו בשכונות ירושלים, כי עם ישראל יכול לאפשר לעצמו לשפר את תנאי החיים של היהודים, לפחות בירושלים" — היא אומרת.

הפער הסוציאלי בירושלים חריף, לדבריה, במיוחד בתחום הדיור. ואף הולך ומעמיק. פעם דיבור על שכונות עוני כשמצב הצדיק היה נחלאות, לשכונת שכונות יקרה כרחביה ותלביה. את השכונות שמצב הצדיק והנחלאות לא חיסלו בך שכיום הפער בדיור הוא יותר קשה. שכן לעומתן מוקמים כיום בתי וילפסון, הגבעה הצרפתית, רמות, ועוד.

„מה עשינו כל השנים?" — שואלת ד. אלינר ומשיבה בעצמה: „עשינו הרבה בתחום החינוך. ההחלטה לקיים סקר בכיתות ה' וביטלנו אותו. עתה אנו בעיצומה של הרפורמה. אבל לא דאגנו באותו הזמן שילדי הסקר, או הרפורמה, יהיה מקום להכין את ציוריהם ולישון כראוי".

שכחו את הקשישים

במצוקת הדיור בירושלים (לפי סקר שפורסם באחרונה היות בעיר 6500 משפחות במשכנות עוני) אינה נחלקת על המחות הצעירים המשפחות ברובות הילדים בלבד. „שכחו שבתנאי דיור בלתי נסבלים, מתגוררים גם בודדים וקשישים רבים בעיר. פשוט שכחו".

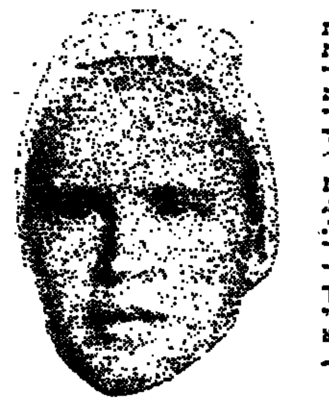

דבורה אלינר

גם בתחום נוסף נעשו שגיאות: ב־25 שנות המדינה, ואף לפני כן, חשבו, הן הרשויות הציבוריות בדבר והן העובדים הסוציאליים ומוריהם, כי צריך להוציא ילדים ממשפחות מפורדות ונטולות כל ערכים ומושגי חינוך יסודיים ולהעבירם למשפחות אומנות או למוסדות. כיום צריכה להיות, לדבריה, מדיניות אחרת. לפיה הגרעין הוא המשפחה ואסור לנתק את הילד מאחיו ומהוריו. צריך להרבות בטיפול סוציאלי חינוכי בבני המשפחה. אך לא להפרידם זה מזה. היות והוכח שהדבר מביא לתוצאות מחולשת של התא המשפחתי.

דבורה אלינר היתה מראשוני העוסקים בעבודה סוציאלית שהכניסה ללכסיקון של המקצוע את שיטת העבודה הקהילתית „עבודה קהילתית". כאשר מושג זה עוד היה זר וחדש בישראל. „אני סבורה, שצריך להרבות בעבודה בשיטה זו שלפיה יש לשתף יותר את הנזקקים במערכת קבלת ההחלטות הקובעות את חייהם" — היא מדגישה.

„הפנתרים הכחולים"

העובדת הסוציאלית הותיקה מדברת בזהירות רבה על הפער העדתי ורגשות הקיפוח והאפליה של האוכלוסיה הנזקקת לשירותי סעד: „לפי כל הסקרים, וגם לפי התרשמויות אישיות, יש חפיפה גדולה מאד בין נחשלות סוציאלית לבין נחשלות עדתית". אולם לצד ה„פנתרים השחורים", המתיימרים לשאת את דגל הקיפוח והאפליה, נולד בירושלים מיצג חדש: „הפנתרים הכחולים". אלה הם בנים למשפחות ממוצא אשכנזי, או אפילו מזרחי, אשר מצבם הכלכלי הסוציאלי אינו טוב יותר משל „הפנתרים השחורים". הם רק „לא עושים רעש" ומנסים, במידה זו או אחרת של הצלחה, לשפר את רמת חייהם הירודה באמצעים הדלים שברשותם.

אחת התופעות השכיחות שבהן נתקלים בעבודה הסוציאלית, הוא היחס הצונן למשפחות העולים החדשים. יחס זה מתבטא באדישות ובחוסר סובלנות וסבלנות. הן מצד הישוב הותיק („העולים הדפנים") והן מצד הצעירים.

„כיצד יכולים הותיקים או הצעירים, המתגוררים במשכנות עוני, לקרב את העולים, כאשר אלה כבר גרים בדירות משואות בשכונות החדשות של ירושלים?" — אומרת דבורה אלינר, שפעלה שנים רבות בקרב העולים ואינה חשודה ביחס שלילי כלפיהם.

היא איננה מאמינה שבדורנו יחוסל הפער הסוציאלי בירושלים. זהו תהליך שיימשך עוד שנים רבות, אלא שהפער עלול להחריף לדעתה, במקום לדעוך, אם לא יחוסלו בהדרגה משכנות העוני בירושלים על ידי הקצאת משאבים כספיים גדולים („ושלא יגידו לי שאין כסף...") והכשרת כוח אדם רב („גם על זה לא חושבים מספיק...") לעבודה סוציאלית וקהילתית רחבה.

משמשים ואפרסקים

על קצה המזלג

ריבת אפרסקים

בוחרים אפרסקים בשלים וקשים, רוחצים היטב, מקלפים ומוציאים את הגלעינים. מועכים את הפרי במזלג או במעקף־פירה ומודדים את הכמות. לכל 4 כוסות פרי כוסיים ¼ כוס מיץ לימון טרי. מכניסים לסיר ומרתיחים (אם אין לימון טרי — מוסיפים ¼ כוס מים עם כפית מלח לימון). כשהפרי רותח עם המיץ, מכניסים לסיר 4—5 כוסות סוכר וממשיכים לבשל, תוך בחישה תכופה עד נקודת הקרישה.

בדיקת נקודת הקרישה — לוקחים בכף עץ מעט מהריבה, מקררים אותה ושופכים חזרה לסיר. אם לבסוף הטיפה נקרשה על הכף, או אם נוצרת טיפה רחבה — זה סימן לגמר הבישול. יוצקים את הריבה המוכנה לצנצנות נקיות חמות כשהן עומדות על קרש. מכסים במכסה הדוק או בפרפין מותך.

עוגת ביסקוויט חמה עם אפרסקים

המיוחד שבעוגה זו, שאת יכולה להגיש אותה תוך חצי שעה מאז התחלת ההכנה. היא טעימה מאד לקפה או לתה, אבל היא גם מהווה מנה בפני עצמה.

החומרים: 2 כוסות קמח, כפית אבקת אפיה, ½ כפית מלח, ½ חבילה מרגרינה, 1—¾ ספל חלב, מרגרינה לפיזור, 3—4 כפות סוכר (רצוי חום), 5 אפרסקים.

אופן ההכנה: ערבבי יחד את הקמח, אבקת האפיה והמלח. חתכי לתוך זה את המרגרינה בעזרת שני סכינים (אם תפוררי את המרגרינה באצבעות, היא תתחמם, וזה לא יהיה זה) הוסיפי כמות מספיקה של חלב, כדי שהבצק יהיה רך. לושי מהר, לא הרבה זמן. בעזרת מערוך גלגלי על גבי קרש מקומח שני עיגולים בעובי ½ סנטימטר כל אחד. הניחי עיגול אחד בתוך תבנית קפיצית משומנת. כסי באפרסקים חתוכים. זרי סוכר חום. פורי חתיכות מרגרינה. כסי בעיגול השני על הבצק. הדקי את הקצוות של שני העיגולים בעזרת שיני מזלג. אפי בתנור חם מאד 15 דקות. הגישי חם.

מתכון זה מיועד גם לעוגת מישמש.

פודינג אפרסקים — לגמרי אחר

(זהו פודינג פיקנטי מאד, תוצרת דרום־אמריקה)

החומרים: 3 כפות שטוחות קורנפלור, ¼ כוס סוכר, ¼ כפית מלח, ¼ כפית אבקת קינמון, 2½ כוסות אפרסקים מבושלים במי סוכר. 2 ביצים. 6 כפות סוכר.

אופן ההכנה: ערבבי את הקורנפלור, ¼ כוס סוכר, מלח, וקינמון, סנני את האפרסקים המבושלים. לסירופ של האפרסקים הוסיפי מים, עד שיהיו לך יחד 2 כוסות נוזלים. ערבבי עם 2 החלמונים. ערבבי הכל יחד בצורת מטרפה, שימי בסיר העליון של סיר כפול. בשלי מעל למים רותחים, כשאת מערבבת כל הזמן, בערך כ־10 דקות או עד שהנוזלים יתחילו להסמיך. שמרי בצד על 8 חצאי אפרסקים. את היתר חתכי דק והוסיפי לפודינג. צקי הכל לתבנית אפיה. הקציפי את החלבונים לקצף חזק, כשאת מוסיפה בהדרגתיות את 6 כפות הסוכר. את הקצף הלבן הזה הניחי סביב הפודינג. את האמצע מלאי בחצאי האפרסקים. אפי בחום בינוני 20 דקות.

עוגת אפרסקים לא אפויה

(עוגה זו תשמש אותך בכבוד בכל ההזדמנות, אפילו רשמית ביותר)

החומרים: ½ חבילה מרגרינה, 1 ספל אבקת סוכר, 2 חלמונים, ½ כפית תמצית שקדים, 1 קילו אפרסקים, 2 חלבונים, חבילת ביסקוויטים מין משובח, 1 כוס שמנת מתוקה.

אופן ההכנה: הקציפי את המרגרינה, הוסיפי את הסוכר תוך כדי הקצפה, הוסיפי את החלמונים. בשלי את האפרסקים במי סוכר. סנני בשליש מהם, קצצי, הוסיפי עם תמצית שקדים, למרגרינה „המעורבת". הקציפי את החלבונים. „קפלי" לתוך התערובת. רפדי תבנית או כלי שטוח דקורטיבי במחצית הביסקוויטים. כסי בתערובת, ושוב כסי בביסקוויטים. צנני במקרר עד שהכל יתקשה. לבסוף הוסיפי שכבה של השמנת המתוקה, המוקצפת עם מעט סוכר, וקשטי ביתר האפרסקים החצויים.

לביבות אפרסקים (או מישמש)

(היתרון של לביבות אלה הוא, שכאשר אין לך שום מצרכים בבית, תמיד ימצאו המצרכים הדרושים להכנת מנה זו)

החומרים: 1 ספל קמח, 1½ כפית אבקת אפיה, ½ כפית מלח, 3 כפות אבקת סוכר, ¼ כוס חלב, 1 ביצה, 5 אפרסקים בשלים.

אופן ההכנה: ערבבי יחד את הקמח, אבקת האפיה, סוכר ומלח. הדרגתית הוסיפי את החלב, ערבבי בעזרת מטרפה עד שהבצק יהיה אחיד. הוסיפי וטרפי את הביצה המוקצפת. טבלי חצאי או פרוסות אפרסקים בתוך הבליל וטגני על מחבת בשמן או מרגרינה. שכבת השומן צריכה להיות שטוחה. כאשר הלביבות יהיו זהובות משני הצדדים, העבירי אותן למסננת או הניחי על גבי נייר סופג. הגישי חם. אפשר לפזר למעלה אבקת סוכר, או להגיש עם רוטב מתאים, או עם קצפת מתוקה.

קערת סלט ירקות חגיגית

(עתה, כאשר מראה ירקות האביב אינו גדוש כמו בתקופת השפע, הגישי אותם בצורה מיוחדת וכמנה נפרדת)

החומרים: ראש חסה קטן, 3 עגבניות, 3 מלפפונים, 1 בצל בינוני, 2 ביצים קשות, רוטב גבינה רוקפור.

אופן ההכנה: רחצי את הירקות, הפרידי בין עלי החסה, סנני אותם היטב. רפדי את קרקעית ודפנות הקערה בעלי חסה. הניחי עליהם פרוסות דקות של עגבניות. מעליהם — אצבעות של המלפפונים. ביניהם פרוסות הביצה וטבעות הבצל. צקי רוטב רוקפור וטלטלי את הקערה קלילות.

רוטב רוקפור אינו אלא רוטב צרפתי רגיל (שמן + ⅓ כמות חומץ + מלח + פלפל + מעט חרדל + שן מעוכה של שום) בתוספת פירורי גבינת רוקפור.

מרק תפוחי אדמה

(כמיטב המרקים „המיוחדים", אנו עלולות לשכוח כיצד מכינים מרק תפוחי־אדמה מוקרם ומזין — והרי הוא)

החומרים: 2 תפוחי אדמה בינוניים, 4 פרוסות בצל, 1¼ כוס מים, 2 כפות חמאה או מרגרינה, 2 כפות קמח, 2⅓ כוסות חלב, 1¼ כפית מלח, מעט פלפל, 2 כפית פטרוסילינון קצוץ.

אופן ההכנה: קלפי ופרסי את תפוחי האדמה. בשלי עם בצל ועם המים, עד שיתרככו. סנני, ושמרי על כוס נוזלים. העבירי את תפוחי האדמה והבצל דרך מסננת. המיסי חמאה או מרגרינה. ערבבי עם הקמח. הוסיפי הדרגתית את הנוזלים ששמרת וכן את החלב. בשלי על אש קטנה, כשאת מערבבת במטרפה כל הזמן, עד שהנוזל יסמיך. הוסיפי את מחית תפוחי אדמה והבצל, מלח, פלפל, ופטרוסילינון. חממי הכל יחד היטב.

שעועית ירוקה נוסח קראולי

החומרים: 1 בצל בינוני, 2 כפות שמן, ½ ק"ג עגבניות, 1 עלה דפנה, 1 כפית סוכר, 1 כפית מלח, מעט פלפל, ½ ק"ג שעועית ירוקה, 2 כפות קמח, 2 כפות מים.

אופן ההכנה: חתכי דק את הבצל, טגני אותו בשמן. הוסיפי את העגבניות החתוכות, סוכר, מלח, עלה דפנה ופלפל. כסי. בשלי על אש נמוכה 10 דקות. בינתיים בשלי במי־מלח את השעועית החתוכה, וכאשר תהיה רכה, סנני אותה. הוסיפי לתבשיל. ערבבי מים וקמח לעיסה חלקה. הוסיפי לתבשיל. בשלי, כשאת מערבבת מעת לעת, עד שהנוזלים יסמיכו.

תהיה זו ארוחה טעימה ודקורטיבית מאד, אם תניחי את השעועית במרכזה של מגש אטריות עם גבינה מגורדת.

קישוא מטוגן למסיבות

(המתכון מתאים הן לקישואים, הן לחצילים. קני מה שיותר זול והכיני קערה עמוקה של מעדן זה למסיבה שאת עורכת ביום שישי)

החומרים: 3 קישואים (או 1 חציל), 1 כוס פירורי לחם, מלח, מעט פלפל, 1 ביצה, 1 כף מים, חרדל.

אופן ההכנה: קלפי את הקישואים (או החציל). פרסי לפרוסות בעובי 8 מילימטר. ערבבי פירורי לחם עם מלח ופלפל. הקציפי את הביצה יחד עם המים. מרחי כל פרוסת קישוא (או חציל) במעט חרדל, טבלי בפירורים, אחר כך בביצה, ושוב בפירורים. טגני על מחבת במעט שמן צד אחד, וצד שני, לצבע חום, משך 3—5 דקות. הניחי על נייר סופג, וזרי מעט מלח. אפשר להגיש גם קר.

הערה: לשימוש ביתי, כלומר, לילדים שאינם אוהבים דברים חריפים, וותרי על החרדל.

(מתוך „[illegible]")

מעוז־חיים

קיבוץ ותיק ומבוסס
מעונין לקלוט משפחות
עם או בלי ילדים

תושב הארץ
ועולה חדש

אם אינך להוט לחיי עיר
אם אתה רוצה להבטיח
חינוך מעולה, יסודי
ותיכוני, לילדיך

תמצא
במעוז חיים
את ביתך

עבודה בתעשייה (מפעל למוצרי פלסטיקה), בכל ענפי החקלאות, בהוראה או בשירותים מובטחת.

התקשר עמנו לשם בדיקת אפשרות הצטרפות משפחתך למסגרת החיים הקיבוציים, באמצעות:

מרכז ועדת הקליטה — מעוז חיים, ד.נ. עמק בית שאן, טלפונים 065—88268 ; 065—88587
(מרכזת ועדת הקליטה הח' ברכה — עד 12.00 בצהריים).

הקיבוץ המאוחד — משרד הקליטה, תל־אביב, רחוב סוטין 27, טל. 245271 — תל־אביב;
חיפה: רח' פרץ 31, בימים א, ג לפנה"צ, טל. 662422.
ירושלים: בימי ב', שעה 18—17 בערב, בבית ההסתדרות.

הופיעה מהדורה חדשה

מהו הדבר שהעניק לעם היהודי, הנעדר מסורת צבאית, כישורים צבאיים עזי רושם כל־כך?

מהו סוד גבורתם של חיילי ישראל?

בספרו „קשת לוחמים" מנפץ יגאל אלון את המיתוסים הקשורים בשאלות הללו. בפשטות ובבהירות הוא מגולל את ה„סוד" העומד מאחוריהם.

להשיג בסניפי דבר ובחנויות הספרים

הופ הגענו

„מופ" „טופ" ו„פופ"
מוצרי הניקוי החדישים

„שמן" מגישה לך שוב את החידושים הבינלאומיים האחרונים לניקוי ביתך.
„פופ" נוזל עדין להבדקת הרסינה, נירוסטה ופורמייקה.
„מופ" תכשיר מעולה לניקוי שטיחים וריפוד.
„טופ" מיוחד למירוק שמשות זכוכית
כל המוצרים מורכבים מחומרים המגינים על עור ידיך.
נסי אותם עוד היום!

שמן

הכנס לפז וזכה בפרס

פז פרטים על תנאי התחרות-בתחנות ובעתונים. המבצע יימשך עד 20.6.73.

לוד — נמל־התעופה של ירושלים

מאת דן בבלי

מטוס הג'מבו המלא של „אל־על" נחת. 400 נוסעים — רבים מהם בני נוער שהגיעו למחנה קיץ בישראל — עודדים במחיאות כפיים סוערות ובשירה נרגשת „הבאנו שלום עליכם". לאחר כבות זיקה קורא הכלכל הראשי ברמקול ומודיע „זה עתה נחתנו בשדה תעופה לוד—תל־אביב. השעה המקומית היא 12.00". ניתן היה להניח כי בשנת ה־25 למדינת ישראל יוגש לכל המבקרים ארצה בדרך האויר עם בואם זהות ירושלים לישראל. אך מעשית. כאן תקופת המנדט הבריטי. ועד היום מודיע הכלכל הראשי לאחר הנחיתה כי מטוס נמבא בלוד שליד תל־אביב. שלא בטובה. כמעט בחוסר תשומת לב. ירושלים אינה נמצאת על מפת הטיסות הבין־לאומית. מדינת ישראל שמחה ומסתפקת בזה כי כל תייר. איש עסקים, סטודנט או קרוב משפחה המתעתד לבקר בישראל מזמין בסוכנות נסיעותיו כרטיס טיסה עד לתל־אביב. הסוכן המוציא לו הכרטיס. ולאחר מכן בבית הנתיבות כשנרשם לעלות על המטוס. מטבע הוא סימן תל־אביב. שהוא TLV בתוויות המודבקות לחפצים. כאילו תל־אביב הינו יעדו העיקרי. ואילו ביקור בירושלים הינו אפשרות משנית לביקורו.

לא כאן המקום לחזור ולהזכיר את חשיבות זהות הזיהוי של ירושלים בירת ישראל. מה גם שמבחינה מסחרית גרידא הפכה ירושלים מאז מלחמת ששת הימים למוקד התיירות המרכזי של ישראל. מעטים מודעים לעובדה כי קודם ל־1967. ב־1966 לדוגמה. שהו תיירים מחו"ל שביקרו בישראל עד ל־35 אחוז מלילותיהם בבתי מלון בתל־אביב. לעומת ממוצע של כ־14% מהזמן ששהו בירושלים. ואילו כיום שוהים תיירים כ־30% מלילותיהם בבתי מלון ירושלמיים. ואילו הנוכחות בתל־אביב ירדה עד לכ־24 אחוז. היינו שינוי מהפכני במספר הפונים לירושלים. אף כי סביר כי בשנים הקרובות. עם השלמת מהרוזות של בתי מלון ענק בתל־אביב. יגדל במקצת אחוז הנוכחות של התיירות בתל־אביב בכלל התיירות בישראל. ספק אם יהיה זה על חשבון ירושלים.

כיום מכונה נמל התעופה לוד כטרמינל של תל־אביב. שדה תעופה הנחשב לנמלה של ירושלים ואף נקרא בשמה הוא שדה „עטרות". הדומה בסוגו אך קטן בהיקף תנועתו מזה של „שדה דב" שליד תל־אביב. למרות שהאריכו את מסלול הנחיתה של נמל התעופה שבעטרות ומטוסי סילון קטנים ואף בינוניים יכולים לנחות בו, אין הוא מיועד להתארות — וגם לא יהיה בעתיד בתחזית לנמל התעופה הבין־לאומי שבלוד.

ייתכן שהמרחק של נמל תעופה לוד מירושלים אינו קטן על פי כמדי הארץ. אך במושגים בין־לאומיים הוא במרחק סביר מהעיר הראשית שאותה הוא משרת. כך לדוגמה הוא קטן במרחק נמל התעופה של שטוקהולם משטוקהולם וזמן הנסיעה בלוד לירושלים קצר בזה שבנמל התעופה קנדי למרכז ניו־יורק ובערך כמוה לזה שבנמל תעופה היטרו שליד לונדון למרכז לונדון. בעידן הסילון כשטוסי מקובל היה לראות ביפו את עיר הנמל של ירושלים, ובתחנת הרכבת של לוד שבקו קנטרה—חיפה, תחנת המוצא לירושלים. והאי־שסביר בעידן סילון זה לראות את נמל התעופה של לוד כנמל התעופה של ירושלים, כאשר לאחר השלמת הכביש הנסלל בין שער הגיא ללוד, ניתן יהיה להגיע מהבירה לנמל התעופה תוך 30 דקות בלבד.

נראה כי חוסר מודעות זו להכרה בירושלים כמרכז תיירותי בא גם לידי ביטוי בהיעדר טרמינל (תחנת איסוף) ירושלמי מרכזי לשירותי אוטובוסים לנמל התעופה שלה. בתל־אביב קיימת תחנת איסוף כזו ליד תחנת הרכבת בצפון תל־אביב. בבניין תחנה נוספת תושלם בקרוב במרכז „כללי" ברחוב הירקון מול שדרות הקרן הקיימת. מאכזב בבירה מה וגם מפליא כי לא היתה הצעה להקמת טרמינל כזה בירושלים. בין הפרוייקטים שהוכנו למרכז הכלכלית שנסתיימה לפני ימים מספר.

הסבת שם נמל תעופה לוד מזה של תל־אביב לירושלים, אינו כרוך בהוצאות רבות, סיבוכים ודחיות בביצוע עלולים לקרות רק בגלל השהיית קבלת ההחלטה העקרונית. האם באמת תרצה הממשלה לראות בלוד שדה תעופה בין־לאומי של ירושלים? האם חשוב כי לבירת ישראל יהא נמל תעופה בינלאומי משלה? אם התשובות לאלה חיוביות, הרי הביצוע יכול להיעשות בהדרגתיות תוך שילוב נאות ומתן עדיפות מתאימות לחברות התעופה הבין־לאומיות ולמדינות השונות שאתן מקיימת ישראל יחסים תקינים. אם תבוא ההחלטה החיובית, אין ספק כי מחיאות הכפים של התיירות המגיעה ארצה לכשישמעו את הכלכל מודיע כי „זה עתה נחתנו בשדה תעופה לוד — ירושלים" תגדלנה מאוד.

עולם ומלואו

קאראצ'י זוכה לתואר מפוקפק

באסיפת גמולי „הבנק העולמי" בוואשינגטון, שבה השתתפו נציגים מארצות שונות בעולם, הצבעה על מצב הערים השונות בעולם הזקוקות לסיוע. בשל בעיות בתחום התברואה, הביוב, השיכון, אספקת המים, החשמל ואיסוף האשפה, לכל עיר גדולה נקבעו „נקודות", בהתאם לשיעור השירותים הציבוריים העירוניים לגולגולת בכל התחומים הללו. בהצבעה „זכתה" העיר קאראצ'י (פאקיסטן) למקום ראשון, כ„עיר הגדולה המלוכלכת ביותר".

תואר זה „הוענק" לקאראצ'י גם בזכות רמת המוסר הירודה של תושביה.

הפועלים הזרים בצרפת פותחים במאבק

3,700,000 פועלים זרים עובדים עתה בצרפת. מספרם העצום מעורר בעיות סוציאליות, חברתיות, פוליטיות ובטחוניות — אך בלעדי כוח העבודה הזר אין עוד לתאר קיום התעשיה, החקלאות והשירותים בצרפת.

באחרונה החלה ממשלת צרפת לתת דעתה למצבם הקשה של מיליוני הפועלים הזרים, התורמים לשגשוגה הכלכלי של המדינה.

המוני הפועלים הזרים התחילו באחרונה להזדקק לאמצעי מאבק כדי לאלץ את השלטונות לעשות לתיקון מצבם. כוחם העולה של הפועלים הזרים בא באחרונה לביטוי בשביתה במפעלי המכוניות „רינו". השביתה הוכרזה על־ידי הפועלים הזרים. המפעלים אחת ממחלקות המפעל, והיא התפשטה במהרה על יתר המחלקות, עד שהקיפה רבבות פועלים צרפתים. כן הופגן כוחם המאורגן של הפועלים הזרים, כשעשרת אלפים מהם השתתפו בהפגנת 1 במאי בפאריס.

הפועלים הזרים תובעים לא רק שכר ותנאי עבודה הוגנים יותר, כי־אם גם תנאי מגורים ויחס שווה, כלפועלים הצרפתים. הם דורשים ביטחון ואפשרויות לעלות בדרגה, וכן שיתוף מלא באיגודים המקצועיים, לרבות קבלת תפקידי הנהגה בהם.

לדברי מיניסטר העבודה עומד החוק החדש לענות על מרבית הדרישות של הפועלים הזרים.

כן עומדת הממשלה לטפל בבעיות הפועלים הזרים שהגיעו לצרפת באורח בלתי־חוקי. את מספרם של „הבלתי ליגאליים" אומדים בשני מיליונים בערך. הפועל הזר „הבלתי חוקי" מקבל כמובן כל עבודה שהיא, המוצעת לו, בשכר ירוד ובתנאים הגרועים ביותר ואינו מעז להתלונן, מפחד שיפוטר מעבודה ויגורש מהמדינה. במצב זה נגזר על רוב הפועלים הזרים להישאר בגדר „פועלים שחורים" בתעשיה ובשירותים. האיגודים המקצועיים מתאוננים שמחמת כוח העבודה הזר והבלתי־מקצועי הזול יכולים המעבידים לדחות דרישות של הפועלים המאורגנים להעלאת שכרם, לפחות לגבי הפועלים הבלתי־מקצועיים, שכן ניתן בקלות למצוא להם תחליף.

לפי החוק החדש יוטלו עונשים על המפעלים המעסיקים פועלים זרים חולים שלא באמצעות לשכת עבודה רשמית.

הפועלים הזרים בצרפת מתחלקים לפי מוצאם הלאומי כדלקמן: שלושה רבעי מיליון מאלג'יריה, 300,000 ממארוקו ותוניס, 700,000 מפורטוגל (13 אחוזים מכלל אוכלוסיית פורטוגל); 600,000 מספרד, מספר דומה מאיטליה, 100,000 מפולין, 65,000 מבלגיה, 65,000 מיוגוסלאוויה, 42,000 מגרמניה, 30,000 משוויץ, 22 000 מבריטניה, 20,000 מתורכיה, 10 000 מיוון, 10,000 מהולנד ובאלף מוויטנאם. (מספרים אלה נרשמו בינואר 1972, ומאז חלה כמובן עליה ניכרת במספר הפועלים הזרים).

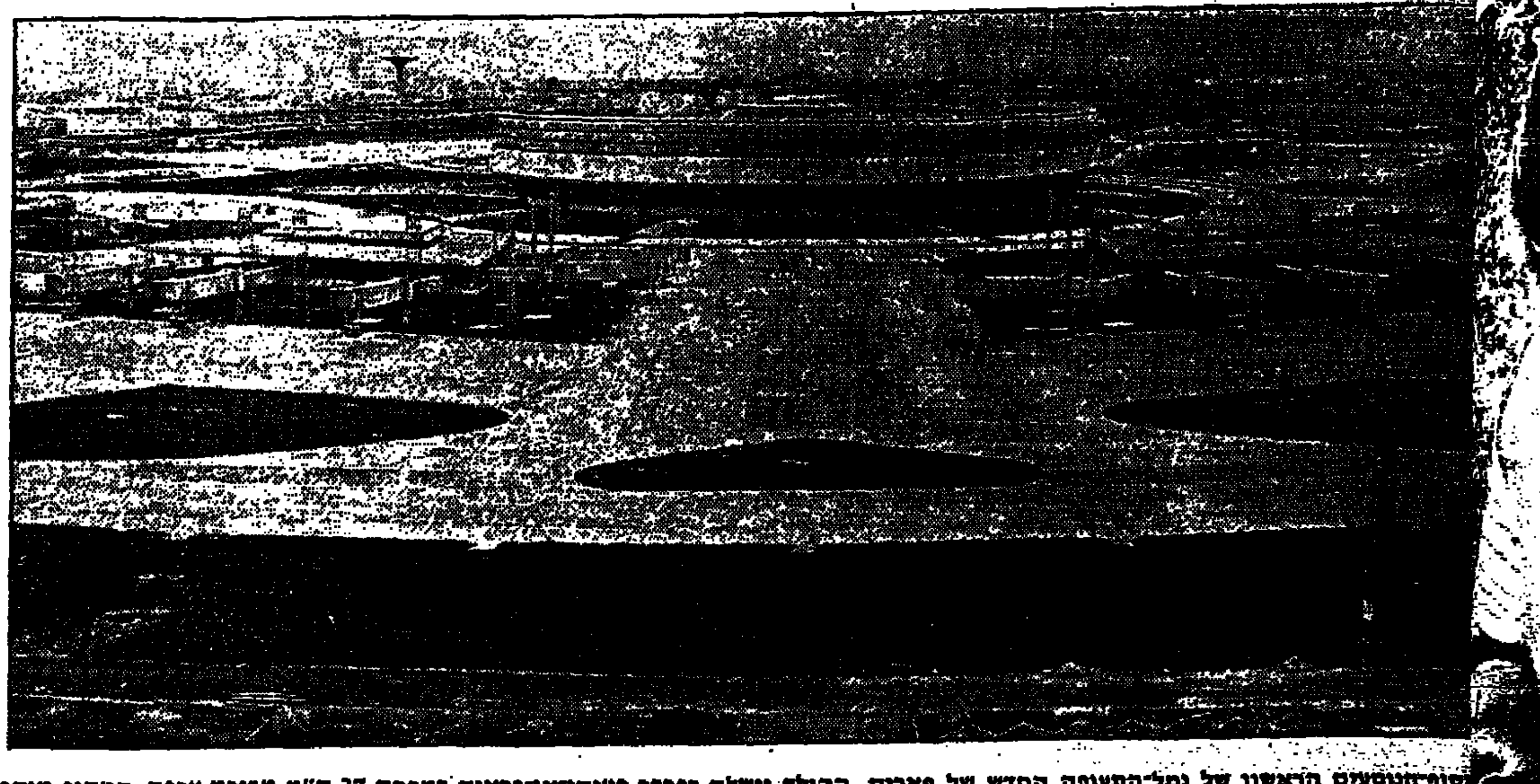

...סוף הנוסעים הראשון של נמל התעופה החדש של פאריס, ההולך ונשלם בפרבר רואסי־אן־פראנס במרחק 27 ק"מ מבירת צרפת. המסוף מוקף ...שבעה בניינים הקשורים לבניין הראשי באמצעות מנהרות. המגדל הנראה ברקע הוא מאגר־המים של הנמל.

קשה להיות שליח

מאת ראובן עשור

מעולם לא היו שליחים כה רבים מוסדות ישראליים בחו"ל כפי יש בשנים האחרונות. יחד עם ...ת נדמה, שמעולם לא היו מעו־...ם והשפעתם כה מצומצמים כפי ...הם עתה. ומעולם לא היתה סמ־...תם המוסרית והאישית כה ירו־... קל להסביר תופעה חמורה ז... נחה פשטנית — להצביע על חו־... בישוריהם או על ירידת רמתם ...ל השליחים. אינני חושב שזו הסיבה האמיתית לדבר. שהרי מספ־... לא היה מספר האקדמאים בקרב שליחים גדול כפי שהוא עתה. ...עולם לא היו בין ממלאי השלי־...יות למיניהן מהות אירגון כה ...דסים כפי שיש עתה. כאשר ...ורות. אם לא מאות. בעלי דר־...ת בכירות של קציני צבא גר־...ים. לסוכנות. למגבית. להוראה תפקידים אחרים. אפשר שד־... בכך — בריבוי השליחים — לחפש את סיבת הכשלון. אולי ... יותר מדי שליחים. אם כי אין ...ק. שהצורכים רבים עד מאד. לפי ...ערכים אינני סבור ש־400 שלי־...מ־מורים לבית־ספר בחו"ל הוא ...ספר מוגזם. כשם ש־22 שליחים ... חקורהקיימת. המקיפה בעבר ...ת 47 מדינות. אינו מספר מוגז־... כך. למשל. בקרב 26,000 יהו־... גרמניה עובדים 3-4 שליחים ... מגבית קרן היסוד. איש אחד ... הסוכנות. שליח אחד מהרכז ... עבודת הנוער הציוני. שליח ...ד של הקהקיל. שליח נוסף של ...נועה הציונית. ואולי עוד אחד ...שניים. דומה המצב בשוויצר־... באיטליה ובאוסטריה. לעומת ...ת בארצות כמו צרפת או אנ־...יה מספר השליחים גדול הרבה ...נר. השאלה היא — אם השלי־...ת כה רבים. מדוע התוצאות כה ...שות?

...זכיר אי־אלה קשיים. מתוך הק־...ים הרבים שבהם נתקל השליח בעבודתו. הכשלה הראשונה היא לכאורה טכנית ולא מהותית. אך היא בולמת פעילות: הקצב והמבנה של שבוע העבודה. כפי שהוא מקובל עתה בחברות־השפע המערב־אירופית. שבוע העבודה שם מורכב מחמישה ימי עבודה בלבד. ופירוש הדבר שכמעט הכל יוצאים בימי שישי אל מחוץ לעיר וחוזרים רק ביום ראשון בערב. מכאן, שסופי־השבוע אינם באים בחשבון לפעילות כלשהי. והרי בעבר ניתן היה לארגן, דווקא בסופי־השבוע, טיול משותף, עונג שבת. או הרצאה. כיום — שלא באשמתו — לא נותר לשליח אלא לנהוג כדרך העולם — לצאת לטיול משפחתי בתוך המדינה שבה הוא עובד או מחוץ לה. נשאר לו. אם כן, השבוע המצומצם. בן חמשת הימים. אך גם זו אשליה. רבים החגים במשך השנה. ורבים גם ה„גשרים" בין ימי סוף השבוע לבין אותם חגים. שבוע בן חמישה ימים עלול ליהפך לך לפתע לשבוע בן שלושה ימים או אפילו יומיים.

השליש האמיתי בערבים המתירים הוא הטלוויזיה. אוי לו לאותו מרצה תמים, הרוצה לבוא לקהילה גדולה דווקא בערב שבו משדרים, למשל, משחק בין־לאומי בכדורגל. מוטב לו שיבדוק תחילה את תכניות הטלוויזיה ויחסוך לעצמו עגמת־נפש. ולמוסד שלו — הוצאות מיותרות. וכי יש יהודי בהמבורג, זקן או צעיר, שאינו מתעניין במאבק הגורלי בין קבוצת איי־אקס־אמסטרדאם וב.צ.באיירן־מינכן?

גם תכנית של בידור בטלוויזיה יכולה להכשיל כל פעולה. והחודשים עשויים היטב ומעניינים; בצרפת „קוזייק" כאלה באיטליה. למשל, והאנשים אינם יוצאים את ביתם. בדומה מסיימים את יום העבודה רק ב־8 בערב. הרצאות פקוקים עד יאוש. אדם מגיע לביתו סחוט, ועליו להיות בכל תמונות על־אנושיות כדי לבוא אחר־כך. בשעה 10 בערב, לאסיפה ציונית: אחד הנשיאים של מוסד ציוני חשוב היתנה את קבלת תפקידו בתנאי המפורש, שאין להטרידו ב„עניינים" שונים בסופי־השבוע.

המכשול הגדול ביותר בעבודה הציונית הוא — הנימוקים האנטי־ציוניים של הערבים. משום מה — על פי רוב שלא במודע — נופלים הם על אוזן קשבת, במיוחד אצל חלק של הנוער היהודי.

נימוקי הערבים מופצים על־ידי ההתנגדות הסטודנטיאלית; הביקורת על ישראל פופולארית כיום. ומשהו מזה חודר גם אל בין היהודים. ברם הנזק הגדול ביותר לציונות נגרם על־ידי ישראלים. השואפים ל„תיקון המצפון". שמותיהם של אורי אבנרי, גיורא ניומן, ד"ר ישראל שחק ושל כוכבים כמעט כמו שמותיהם של מרגלי ישראל ושריה. דבריהם מצוטטים ו„מסתמכים" עליהם. אם פרופסור מסוים מפוטר מן האוניברסיטה, אם היתה הפגנת סטודנטים, אם היו כמה יריות במקום על נחלבטלן — זוכים הדברים להבלטה רבה. אך הפובליציה שקלטנו מאוחר אפילו עולים היא. לכבודו. בחזקת מובן מאליו...

צר לומר. שחלק של השליחים אינו בקיא די בתולדות הציונות, במסכי המדיניות הערבית ובסכסוכים, ואפילו אין בקיאים. לא תמיד הם מסוגלים להתמודד בפומבי, או אף בחוג קטן, עם נימוקי ה„אנטי".

במקום אחר כתבתי על הדרישות הרבות־מספר של מוסדות ישראלים לגבי איסוף כספים. כך, למשל, אזרח יהודי בבאזל „זכה" ב־1972 ל־79(!) פניות, בממוצע, ממוסדות ישראליים שונים, ועוד תיד נטיית. מה התדמית של ישראל בעיני יהודי כזה?

העדר תנועה ציונית פעילה ותוססת. גם הוא מוסיף נופך קודר לתמונה עגומה זו. אינני בא להאשים איש במצב זה, אך הוא עובדה שיש להצטער עליה. דווקא הפעילות החשובה והנחוצה למען יהודי ברה"מ נשמשה, לא אחת, למרבה הצער. „אליבי" להעדר פעילות ציונית „רגילה". נוער, שאינו מתכוון לעלות לארץ, מסתתר לא אחת מאחורי פעילות זו (אף כי אין זה חייב לסבור בסתירה לראשון).

כיוון, שכך, ערים אנו עתה לגישה „חדשה" של מוסדות יהודיים רבים, גישה המתנגדת ל„סולידאריות אוטומאטית" עם ישראל. יש אישים המנסים לשכנע את הקהילות היהודיות „להתרחק" מההזדהות עם ממשלת ישראל. מעולם לא היה קשה, בנימוקים מנימוקים שונים. „לשכנע" יהודים שלא יתרמו כספים. הלך־מחשבה חדש זה הולך ומשתרש לאחרונה בחו"ל. בהשראת אישיות יהודית ידועה. יש מי שמפתח תיאוריה, שלפיה ניתן לשלב את התורבה הסוציאל־מוסרית למדינת ישראל, עם ביקורת מחמירה על המדיניות הבטחונית והחברתית. המתנהלת בארץ על־ידי הממשלה הנבחרת.

השינוי שחל ב־20 השנה האחרונות ביחסם של יהודים לישראל, בא לידי ביטוי בעובדה, שבעבר, בשלהי מלחמת העולם, נתקבל כל חייל ישראלי, כל חבר קיבוץ, בהתלהבות ובהערצה אצל יהודים בחו"ל. כיום יכול סגריר מדינת ישראל להמתין לפעמים בחדר צדדי עד אותו רגע שבו יגיע ציבור קטן ואדיש לאולם. ו„ייאותו" לסבול את הרצאתו (שעל־פי רוב היא מצויינת). על אף הדברים המתוארים האלה. שאין להתעלם מהם בשום אופן אלא יש לראותם בעין פקוחה, יש עדיין התלהבות נצורים הערצה רבה, כלפי מדינת ישראל. יש עדיין רצון טוב בשפע. יש אשראי לא מבוטל. וקיימים עדיין מאויים כמוסים לציונות. רבים עדיין העסוקים. העושים ל־לוה כימים. בהתנדבות. שלא על מנת לקבל פרס; מטפסים על מדרגות כדי לרוקן קופסאות של הקרן־הקיימת, מצמידים לרשות תנועת נוער את מכוניותיהם, נותנים כספים ביד רחבה ובנפש חפצה. אך הבסיס של אלה בצמצום יום־יום דקו. האם תדע התנועה הציונית למצוא דרך מהירה למניעת מפולת?

...'ובר: מומחה למשימות קשות

מאת ארנסט ויזנפלד, פריס

...ר החוץ החדש. מישל ז'ובר, ... ידוע עד לפני זמן קצר ...מפוזיציה אפורה" שעמד במשך ...ים מאחורי ההחלטות החשובות ... ממשלת צרפת בתחום מדי־...ת החוץ. המשקיפים כאן היו ...ם תמימי דעים שזהו התפקיד ...צה לו הגורל עצמו — להיות ..., לפעול ולהשפיע בצורה אל־...ית. והנה הוצא האיש „מהצל" ...עלה על הבמה הפוליטית הפו־...ר באור הזרקורים. ועתה ז'ובר ...ה־52 הוא „בעל הבית" החדש ...שרד החוץ הצרפתי שבקיי־...רסיי. גם אם בעתיד יוסיף ...מון אליזה, משכנו של הנשיא ...פידו, לקבוע את מדיניות ה־... של צרפת. יוסיף ז'ובר להי־... הנעים, אשר זה שנים ניחוח ... מדיניות החוץ וידע תמיד ב־...ה כיוון עומדת הספינה הצר־...ית. של ארצו להפליג. מאז ... היה הוא המקיף הבכיר ב־...מון אליזה ומי שעמד במגע ...ק עם הבקיא פומפידו. אך הוא ...יף לעשות את אשר עשה ב־... ומעולם לא הבליט את חלקו ...עוב המדיניות. הוא כה הצליח ...ותר מעיני הציבור והעתונות ... שהציבור כמעט ולא הבחין ...ומו.

...ין איפוא תימה שלמרבית ...תיו במשרדי החוץ באירופה ...יה ז'ובר בגדר „דף חלק". רק ... פחות מעבודים ניתנה לש־... החוץ והאירופים המזדמנות ה־...זכה לעמוד על דמותו של ז'ו־... במועצת שרי החוץ של השוק ... האירופית בבריסל ומיד הב־...ו שעליהם להתייחס אליו במ־... הרצינות. שכן היה זה ז'ובר ...ר פיתח באוזני עמיתיו את דע־... ש־9 מדינות השוק האירופי ...שותף חייבות לנקוט בעמדה ...שה כלפי ארה"ב בסיבוב הבא של שיחות גאט"ט, הוא שהגן ב־שנון ובכשרון על עמדת צרפת. אף כי ידע שעמדתו נוגדת ניגוד גמור את זו של כל יתר חברות השוק האירופי. המאזינים לדבריו יכלו מיד להיווכח שז'ובר הולך בדרך קודמיו לגבי הקהילייה האירופית ואין לצפות ממנו לשינויים מפליגים.

בקיצור, ז'ובר הוא מדינאי תקיף בדעתו. אדם יציב ומומחה למשימות קשות. הוא האיש שניסח את המצע לקראת התקרבות בין ראש ממשלת בריטניה, הית, לבין פומפידו ובכך איפשר את הרחבת מסגרת השוק האירופי. כאשר נפגש פומפידו עם הנשיא ניקסון באיים האזוריים, היה זה שוב ז'ובר אשר, יחד עם השגריר האמריקאי, הכין סדר יום מפורט לשיחות התכליתיות שנסתיימו בפרסום ההודעה על הפיחות הראשון של הדולאר.

מעניין שאפילו בעיני העתונאים הצרפתים היה ז'ובר עד לפני זמן לא רב בחזקת נעלם או חידה, והיו שייחסו לו דברים הפוכים. כך, למשל, נפוצה שמועה שהאיש המסורה. בעל המצח הקר והצלול הוא בסתר לבו „משורר" או סופר רומאנים. לשמועה אין כל יסוד. אך מעניין לא פחות שז'ובר עצמו לא מצא לנכון להכחיש את השמועות עליו וכ„פף להגביר עליהן במיוחד לכ־משובי כלבד. כי אילו הוא מעוניין שאישיותו מוסיף להיות לוטה במסתורין.

נראה שלז'ובר יתרון נכבד בעיני פומפידו על קודמו, שומאן. בעוד ששומאן ביצע בנאמנות את מדיניות הנשיא, הרי לא פעם העלה את רוגזו של „הבוס" בדיבורים מיותרים ובהצהרותיו. היתירה לעטוף את מדיניות צרפת בעטיפות מהודרות, כדי „למכור" אותה בארץ. ז'ובר, לעומתו, ממעט בדיבור. אצלו „מלה בסלע", אך כאשר הוא פותח את פיו, הוא יודע לקלוע למטרה במלים ספורות בלבד ואינו נרתע מלומר את אשר נראה לו כהכרחי אף לנציגי המעצמות הגדולות, כגון ברה"מ וארה"ב.

שלמותו של ז'ובר תורה דרושה לו גם בעתיד ודווקא בעתיד. שכן חסידי דה־גול. שאינם מרוצים מדרכו של פומפידו, אך אינם מעיזים לשלוח חיציהם לעבר הנשיא עצמו, יעדיפו לתקוף את ערשה דברו של הנשיא, כלומר את מיניסטר החוץ ז'ובר. את הסימנים הראשונים של „משחק מחבואים" כזה כבר ראינו בימים אלה. כך, למשל, הדרישה לעצמו פייר לה פראנק, היו"ר של „אגודת נאמני דה גול". לפרסם בעתון „לה כונגר" דברי ביקורת על המדיניות הצרפתית „המצטיינת בנסיגה מתמדת ממדיניותו של דה־גול", כגון לגבי כניסת בריטניה לשוק האירופי ולגבי מדיניות המטבע „הנותנת יד חפשית לאמריקאים". בעוד שלה פראנק יודע בדיוק מיהו האחראי לשתי סטיות אלה מהקו הנוקשה של דה־גול...

לסיכום ניתן לקבוע בוודאות ששר החוץ החדש, ז'ובר, אינו מסוג הדיפלומאטים השבויים בחבלי הקסם של „הוד" דה־גול" לגבי „תפקידה העולמי של צרפת". מליצות כאלה אינן אומרות לז'ובר הרבה. אין הוא איש המליצה והפאתוס. עם זאת ברור שהוא ישכיל לגבות את „הליגיטימיה" ממעמד היוקרה אליו הגיעה צרפת בזירה העולמית בזכות „מדיניות החוץ הגדולה" של דה־גול ושל הסידיה.

„די צייט" (המבורג)

אתה זקוק לחסכוניות
של
FIAT
בהשקעה, באחזקה ובצריכת הדלק!
המכוניות המרווחות שהצליחו לפתור את בעיית
הצפיפות בתנועה הסואנת של היום!
פיאט 128
24,400 ל"י

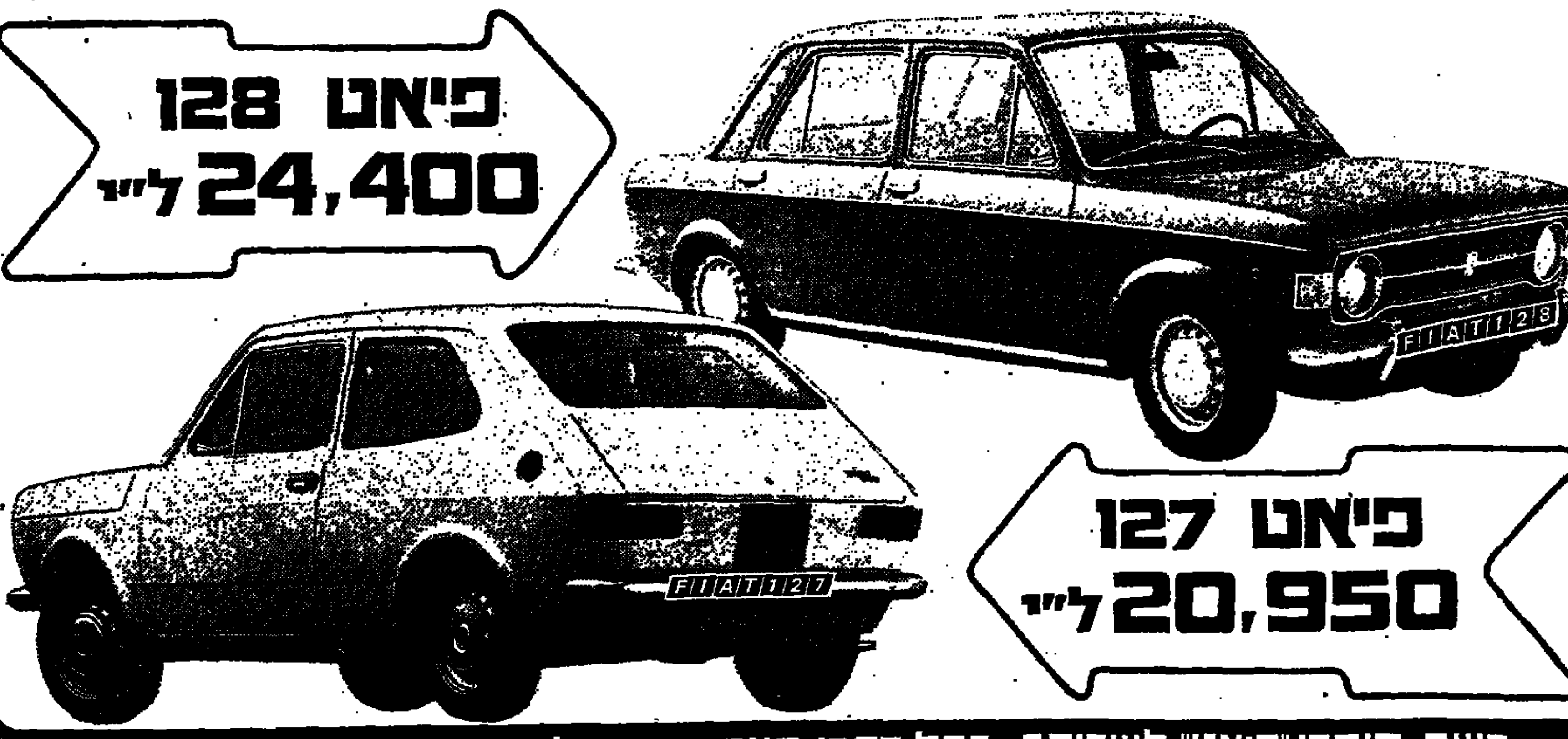

פיאט 127
20,950 ל"י
רשת מוסכי "פיאט" לשרותך בכל רחבי הארץ עם חלפים מקוריים במחיר סביר

הכנס לפז וזכה בפרס
פז פרטים על תנאי התחרות-בתחנות ובעתונים. המבצע יימשך עד 20.6.73.

هذا من الأصل

צרכנות שיתופית

מוסף „קואופי ישראל" (ברית הקואופרציה הצרכנית) (48)

על הפרק

שם טוב מ„שמן" טוב?

למרות הכחשותיו הנמרצות של מנכ"ל קונצרן „שמן" ההסתדרותי, לא נשאר זה סוד, כי מתקיימות שיחות בשלב מתקדם על מיזוג המפעל החיפאי הותיק עם בית־החרושת „עץ הזית". תחילה ניסו להכחיש את הענין כולו. אולם לבסוף נאלצו להודות בעובדות. וההסבר, כי במקרה כזה מותר לא לדייק ולעתים אף לומר דברים הסותרים את האמת, אינו משכנע איש.

מענינם של הקואופרציה הצרכנית והשיווק המאורגן היבט אחר של הפרשה המתמיהה והמרגיזה גם יחד. חברת „שמן" שייכת לקונצרן „כור". חשוב היה לדעת, מהי דעתם של יו"ר חברת העובדים ומזכיר חברת העובדים על צעדה זו של חברת „כור" והסיבה המוזן שלה, שבמרכזה עומדת חברת „שמן". האם השיחות עם חברת „עץ הזית" מתנהלות על דעתם? האם מזכירות חברת העובדים דנה בנושא עקרוני זה, או שמא החליט מי שהחליט להעמיד את כולם בפני עובדה קיימת? עד כאן ההיבט ההסתדרותי־ציבורי.

אולם, לפרשה יש גם היבט כלל־מסחרי. חברת „שמן" אינה איזשהו ספק אסור בשוק־השמנים, המרגרינה, הכביסה וניקוי, מוצרי פרפומריה וכו'. לחברה יש משקל נכבד בשוק זה. אם היא תתאחד עם חברת „עץ־הזית" בצורה זו או אחרת, או תגיע אתה להסדר על ייצור ושיווק משותפים, הרי שתי החברות יחולשו על כ־¾ של השוק. מותר לציין, כי חיסול התחרות בין שני מפעלים, קביעת מכסות־ייצור וסדרי־שיווק מוכרחים להיות לרעת הצרכן. הוא ישלם את מחיר המיזוג המוצע. שתי החברות אינן משווקות מוצרי־מותרות שאפשר להתקיים גם בלעדיהם. הן מייצרות ומשווקות סבון, שמן־מאכל, אבקות־כביסה, וכו' — כל אלה מוצרים חיוניים בכל משק־בית. מה דעתו של משרד המסחר והתעשיה, כאשר לנגד עיניו הולך ומתארגן מונופול, אשר במוקדם או במאוחר יקיף גם את חברת „יצהר"?

יש לקוות, כי ההסתדרות וחברת העובדים לא יתנו את ידם לגיבוש מונופולים העומדים בניגוד בולט לאינטרס החיוני של ציבור־הצרכנים.

בדרכים עקלקלות

לא רק הכרזותיו של מנכ"ל „שמן" פגעו באמינות. גם מעשי ההנהלה של מפעל זה לא תרמו להרמת קרנה. בשעה שמנהלי המכירות של „שמן" תובעים מאת הקואופרציה הצרכנית להגדיל ולהעמיק את השיווק ברשת הסופרמרקטים שלה — והדבר נעשה כן — שיגרה חברת „דקלי" שהיא חברת־בת של „שמן" מכתבים אל ועדי־עובדים במפעלים גדולים בהצעה להזמין ישירות מן המפעל חבילות מזון, תמרוקים וסבונים במחירים מוזלים ביותר. כ־100 פריטים, לרבות סרדינים ושימורי־דגים, ממרחים וגבינות מותכות מציעה חברת „דקלי". היא מתחייבת לספק את החבילות תוך שבעה ימים מקבלת תלושי־ההזמנה החתומים על־ידי ועדי המפעלים. אולם, חברת „שמן" באמצעות „דקלי" אינה מסתפקת במחירי־הנחה. היא מבטיחה גם לערוך הגרלה אחת לעשרה. הזוכה „המאושר" יקבל את הסחורה שהזמין חינם אין כסף. חד וחלק.

עד כאן העובדות. יש להניח, כי מנהלי „שמן" חשבו עד הסוף כאשר החליטו להציע לוועדי־העובדים הצעות מפתות אלה. הם ודאי ידעו היטב, כי משמעות הדבר עקיפה מודעת של המסחר המאורגן, לרבות רשתות־שיווק גדולות. קרוב לודאי, כי לקחו גם בחשבון, כי רשתות־השיווק ובראשן ברית הקואופרציה הצרכנית לא ישבו בחיבוק־ידיים ולא יעברו על צעד כזה לסדר־היום. הם ודאי גם חישבו, כי הצעת־המכר לועדי־העובדים במפעלים גדולים מבטלת במחי־יד את המגמה החוזרת אל ראשי האגודות השיתופיות להגדיל את קניותיהן אצל חברת „שמן" ואת בקשתם החוזרת להעדיף את מוצרי „שמן" על מוצרים אחרים. לשון אחר — בוצעה עתה פנייה ישירה מעל לרשתות־השיווק והמסחר המאורגן. למעשה ויתרו מנהלי „שמן" על לקוחות אלה. אם כך, רשתות השיווק חפשיות מכל התחייבות כלפי חברת „שמן".

אם ינסו לטעון, כי אשר עשו מנהלי „דקלי" אינו מחייב את מנהלי „שמן" הרי אין זה אלא תירוץ תמים ולא כדאי לחזור עליו פעם נוספת. מן הראוי היה, כי מנהלי „שמן" ישכילו להשוות את מעשיהם התמוהים בצורת קוסמטיקה מוצלחת יותר ופחות שקופה. גם אילו מוצרי „שמן" לרבות „הלן קורטיס", שימורי „יטבה" ומעדני „מטעי הזיתים" היו יחידים בשוק, המערכה עוד לא היתה אבודה. אולם, מאחר שישנו היצע גדול של יצרנים אשר מוצריהם אינם נופלים מאלה של „שמן", כל משווק הנאמן לעצמו וללקוחותיו, צריך להזהר אם מעשי היצרן עולים בקנה אחד עם כללי המסחר ההוגן מזה, ואינם פוגעים באינטרס המסחרי שלו, מזה. גם ברית הקואופרציה הצרכנית על אגודותיה תיאלץ בסופו של דבר לערוך את חשבון הנפש והכיס, כלומר, היא תעלה את הנושא לבירור כולל במוסדות חברת העובדים. על פי תוצאות הדיון ו־המציאות, היא תערוך את החשבון שלה.

מנהלי האגודות לא קימצו בעבר בהקצאת שטחי־מכירה למוצרי „שמן" בסופרמרקטים. לעתים אף נהגו כלפי תוצרת „שמן" לפנים משורת הדין. אולם, אסור לשכוח, כי שטחי־מכירה אלה שוים כסף רב, על דקל עבודה שהושגת זו ופנייתה הישירה של „שמן" אל הצרכנים תוך עקיפת המסחר ההסתדרותי־הקואופרטיבי הסדיר. הכרח לבדוק בהקדם, אם הקצאת שטחי־המכירה תימשך במתכונתה הנוכחית. אסור לשכוח, כי יחסי־מסחר תקינים בבסיס מדרגי אינם מסלול חד־סטרי.

י' בן־אהרון, מזכ"ל ההסתדרות בא לברך בפתיחת הסופרמרקט בעיר העתיקה בירושלים. לידו י' לוינסון, יו"ר הנהלת אגודת י—ם; י' שפן, מנכ"ל ברית הקואופרציה הצרכנית; ג' בן־ישראל, הממונה על יחסי־העבודה ושמחה רותם, מנכ"ל האגודה.

„תנובה" מפסיקה שיווק „רז"
משנה אריזת גבינות „כנען"

אם כי ייצור־החלב גדל בחדשים האחרונים בקצב של 10—11 אחוז, הרי עדיין ישנו פער מדאיג בשיעור של 12% לעומת הביקוש הגואה — אומר בנימין דרור, מנהל אגף החלב במרכז „תנובה".

גידול הפער בין הייצור שיגיע בשנה הבאה ל־420 מיליון ליטר ול־450 מיליון ליטר חלב בשנת 1975 לבין הביקוש העולה במהירות רבה, מעורר מספר בעיות. הראשונה היא, שקצב פיתוח הרפת הוא בדרך הטבע איטי. הבעיה השניה המכבידה היא, כי המחיר לחקלאי בשביל ליטר חלב אינו מכסה את הוצאות־הייצור ועל כן אינו מדרבן להרחיב את הרפת אלא אף לצמצמה. זו מגמה מדאיגה בעיני ב. דרור. הואיל וישנם סימנים ברורים של מעבר הייצור ממשבים לקיבוצים. הסובסידיה המשתלמת לחקלאי מגיעה היום ל־47% מן התמורה בשביל ליטר חלב. עקב אי־העלאת מחיר החלב לצרכן, הוגדלה התמיכה מקופת המדינה שהיתה אשתקד כ־28% ומתקרבת עתה ל־50% מן התמורה הכוללת. המחיר המובטח לחקלאי הוא 65 אגורות הליטר.

הפער המעמיק הולך בין הביקוש להיצע של חלב ומוצריו מביא להגדלת היבוא של אבקת־חלב. כאן אין לשכוח, אומר ב. דרור, כי מחירי החלב בשוק העולמי נתונים אף הם לתנודות.

אין ביקוש לחלב רזה

42% של תנובת־החלב מיועדים לחלב־שתיה, והשאר לתעשיה. צריכת־החלב ומוצריו הולכת וגדלה הואיל ולגבי עקרות־בית רבות אלה הם מוצרים זולים היכולים לשמש תחליף מזין ורצוי לבשר בקר אשר התייקר בשיעור ניכר. ואמנם בסופרמרקטים מורגש ביקוש מוגבר למוצרי־חלב בשיעור ניכר.

עם זאת ישנה התפתחות מפתיעה אף בשביל בעלי־נסיון כמנהלי „תנובה". הם הניחו, כי נוכח רצונם של רבים לשמור על גזרה חטובה, יהיה ביקוש סביר לחלב רזה המכיל 1% שומן. תחזיות אלה נתבדו לפי שעה. על אף מסע־פירסום נרחב, אין תזוזה בביקוש אשר נשאר על רמה נמוכה. למעשה הצריכה של חלב רזה היא קטנה מאחוז אחד של כלל צריכת־החלב לשתיה. הסיבה לתעלומה היא פשוטה. אין ספק, כי לחלב בעל תכולת שומן של 3% טעם מעודן וערב יותר מאשר לחלב דל־שומן.

מתברר, שגם הרצון לשמור על דיאטה ולא להשמין אינו בא לידי ביטוי בצריכת מוצרי־חלב המכילים אחוזי־שומן גבוהים. ישנו ביקוש גדל והולך לגבינות רכות וכחושות שמנות, כגון קוטג' עם 9% שומן, וגבינות־מריחה עם תכולה של 9% ו־12% שומן. אמנם גם גבינת־המריחה הרזה נטולת־השומן באריזה הפלאסטית החדשה זוכה לביקוש טוב. אולם המגמה הכללית היא לצרוך יותר מוצרי־חלב בעלי תכולת־שומן גבוהה יותר. ב. דרור מודה, כי מגמה זו הפתיעה אותו, אולם ההסבר היחידי לכך הוא, כי טעמן של גבינות שמנות ערב הרבה יותר, וכאשר המדובר הוא בטעם, שוכחים את כל עקרונות הרזון והדיאטה.

שיווק „רז" נפסק

כן אומר ב. דרור, כי הביקוש לסוג־לבן „רז", כלומר נטול שומן, ירד עד כדי כך, שהוחלט להפסיק את שיווקו, כאשר מלאי האריזה שהוכן ייאזל. עם זאת יגבירו את השיווק של „אשל" ו„גיל" — שני סוגים אלה זוכים לביקוש עולה בהתמדה, כנראה בזכות תכולת־השומן שלהם.

בהמשך גם הביקוש הטוב למעדני־החלב; כלומר פריגורט לסוגיו בטעמים של שוקולד, לימון ומוקה. הנהלת „תנובה" כבר החלה בשיפור־האריזה של מעדנים אלה כדי לעמוד בהתחרות מצד „המחלבות המאוחדות" ומחלבת שטראוס אשר הוציאו מוצר דומה לשוק והצליחו להחדירו לצרכנים. עם זאת נמצא עתה שלמה ורלינסקי, מנהל מחלבת תל־אביב בחו"ל, כדי לרכוש מכונה משוכללת לאריזת מעדני־חלב עם פירות, אשר בקרוב יוצאו לשוק. התברר, כי ישנו ביקוש גדול למוצרי־חלב מעודנים ומשופרים יותר.

נוכח הביקוש העולה לגבינות קשות מכל הסוגים הוחלט להרחיב את כושר התפוקה של המפעל בתל־יוסף על־ידי הכנסת שכלולים ומיכון מלא. ברם, המפעל יוכן לתפקידו החדש רק בשנת 1975. בינתיים מנסה „תנובה" להדביק את הביקוש על־ידי הגברת הייצור בשעות שינויים, בהפעלת כח־האדם המצוי. ברם, הואיל וכושר התפוקה של המפעלים אינו מדביק את הדרישה בשוק, פוחת המלאי וישנה נטיה מצד משרד המסחר והתעשיה להתיר יבוא גבינות קשות מחו"ל.

במסגרת מדיניותה לשנות צורת־האריזה ולשפרן, החליטה הנהלת „תנובה", לדברי ב. דרור, לארוז את הגבינות מסוג „כנען" באריזה פלאסטית דקה אשר תחליף את האריזה הלא־כל־כך אסתטית ויעילה בנייר. מכבר רואה „תנובה" את אריזת הגבינה „כנען" כבלתי־הולמת, מה עוד שאי־אפשר למנוע את נזילת המים מן הגבינה, דבר המעניק למוצר מראה בלתי־מושך בחלון. האריזה החדשה תוך שינוי צורת הגבינה, ישוו למוצר זה תדמית שיווקית חדשה ורצויה הרבה יותר. למעשה גבינת „כנען" היא השריד האחרון של מוצר הארוז עדיין באריזה מיושנת ובלתי־הולמת.

ביקורת האיכות עדיין צולעת

ביקורת האיכות של שימורי־המזון אינה מדביקה את התפתחות תעשיית־המזון בשנתיים האחרונות. ממשיכות להגיע תלונות מלקוחות של תוצרת ישראלית בארץ ובחו"ל על אי־שמירת הטיב והאיכות, דבר המעורר אכזבה ואי־אימון. הדוגמה המפורסמת היא החלטת מינהל המזון האמריקאי לפסול לשיווק כמויות גדולות של שימורי פרי־הדר ומיץ ענבים.

הדבר קרה בשעה ששר המסחר והתעשיה, חיים בר־לב, שהה במקרה בארה"ב. הוא ראה את ההדים בעתונות ובשובו טיפל בנושא. כתוצאה מכך הוקמה ועדה מיוחדת לחקור את הסיבות לפסילת המשלוחים. הועדה הגיעה למסקנה שלא התוצרת היוותה פגם, כי אם טיב קופסאות הפח. אך יש תלונות אחרות על הטיב ואי־העמידה תמיד בסטנדרטים שנקבעו.

גם בועדת־המזון של הועידה הכלכלית נשמעו תלונות שתעשיית־המזון הישראלית מפגרת מבחינה טכנולוגית אחר איכות המוצרים במפעלי־מזון בחו"ל. בצד התרעה על שיטות־השיווק וקידום המכירות, הצביעו כמה מהאחראים מחו"ל כי הצלחנו להתגבר על תקלות שונות מבחינת האיכות. אמנם חלה התקדמות רבה בשנים האחרונות ועלינו על דרך המלך. אבל הכרחי עדיין להקפיד על הליכי ביקורת איכות תוך מהלך הייצור עצמו.

משרד המסחר והתעשיה החל עוד לפני כשנתיים בצעדים מקיפים להנהגת מערכת ביקורת איכות בתעשיית המזון, במיוחד לגבי מוצרי־המזון המיועדים לייצוא. המדיניות של המשרד היתה להביא לידי כך, שמפעלים לשימורי־מזון לא יורשו לייצא את תוצרתם, אם לא ינהיגו מערך ביקורת איכות בקווי הייצור.

ואמנם בוצע השלב הראשון. כל מפעלי השימורים שיש להם מערך ביקורת איכות נבדקו, אם הם עומדים בדרישות הספציפיות שהציב משרד המסחר והתעשיה. לאחר שהתברר שעמדו בדרישות, ניתנה הזכות לסמן שתוצרתם עברה את תהליך הביקורת כנדרש. ואילו מפעלים שאין להם ביקורת איכות, נהנים משירות בדיקה שמעמיד לרשותם משרד המסחר והתעשיה תמורת תשלום.

למעשה משרד המסחר והתעשיה קבע סטנדרדים של איכות למפעלי השימורים. אבל מיגוון הסטנדרדים הוא שונה. הסטנדרד הנמוך מחייב את השוק המקומי, ואילו לייצוא נקבעו סטנדרדים המדרגים את התוצרת, מבינוני ועד מעולה. יוצא איפוא, שהתעשיינים ממשיכים בייצור מוצרים בסטנדרדים נמוכים יותר ומשווקים אותו לשוק המקומי. אין ספק, שבתנאי השוק המקומי המשגשג, הם מעדיפים את המכירה בארץ, מאשר להסתבך בייצוא גדול ובמערך ביקורת מחייב לגבי האיכות.

הבעיה הניצבת עתה בפני הגורמים האחראים על תעשיית המזון היא כיצד לדרבן את מפעלי המזון לשפר את האיכות של מוצריהם המיועדים גם לשוק המקומי. התעורר החשש, אם כי הוא לא הוכח, שמוצרי מזון מסטנדרד נמוך מסתננים לשוקי הייצוא ופוגעים בשם הטוב של תעשיית המזון הישראלית. הם סבורים, שההשקעה בשיפור טיב מוצרי המזון המשווקים בארץ, יסייעו למפעלי המזון ביצוא. הציבור הישראלי נעשה יותר ויותר בררן, מעדיף מוצרי מזון באיכות גבוהה יותר מאשר בסטנדרד נמוך ומוכן לשלם גם את המחיר היקר יותר הנדרש ממנו. אך כאן מתעוררת בעיית השוק בשטחים המוחזקים. מסתבר, שעם השיפור הניכר ברמת החיים של תושבי השטחים, אלה הפכו לקוחות רציניים של תעשיית המזון שלנו. חלק לא מבוטל מתוצרתם של כמה וכמה מפעלים ידועים מופנה לשוק זה. לצרכנים החדשים האלה אין עדיין דרישות איכות וסטנדרד. במצב הקיים יכולים המפעלים לשווק תוצרת מסטנדרד נמוך, שאינו כרוך בהוצאות ייצור גדולות. מכאן גם שהמפעלים מעדיפים לפעול ל„כיבוש" השוק בשטחים, מאשר להקדיש מאמצים לייצוא. וחוששים שלתופעה זו תהיה השפעה על איכות מוצרי המזון לשוק הישראלי בכללו.

„הצרכן"־חיפה מתכנן 3 סופרמרקטים חדשים

אגודת „הצרכן" חיפה החלה לטפל בדחיפות בביצוען של שלוש תכניות־פיתוח שבמרכזן עומדים שני סופרמארקטים גדולים, האחד במרכז הכרמל ואילו השני בהדר־הכרמל.

תכנית־הבניה של הסניף אשר נמצא במרכז־הכרמל הועברה לועדה המחוזית לבנין־ערים לדיון ולאישור, ויש לקוות, כי עוד מעט אפשר יהיה להוציא תכנית זו אל הפועל. המדובר הוא בהקמת מיבנה גדול במקום הסניף הקיים השוכן בבית ישן, הוא צר מדי ואינו יכול למלא את תפקידו נוכח גידול האוכלוסיה. עם זאת יש לציין, כי האגודה עושה כל האפשרי, כדי להבטיח שירות שוטף וטוב ללקוחות הפונים לסניף זה. מדי פעם נעשו שינויים כדי להרחיב את הסניף ולנצל את השטח המצומצם העומד לרשותו, בצורה אופטימלית. עקב כך, ויחד עם זאת בזכות השירות הטוב המוענק ללקוחות והמחירים הנוחים, עלה פדיון הסניף והגיע ל־550.000 ל"י לחודש, שהוא הישג לא־מבוטל על רקע המגבלות הפיזיות. מתברר, כי ציבור־הלקוחות הנאמן לסניף זה מוכן לוותר על מידה רבה של נוחיות בהתחשב בשירות המוענק לו על־ידי צוות־העובדים ועל רקע המחירים הנוחים.

במסגרת הקמת ה„כלבו" החדש של „המשביר לצרכן" במרכז הדר־הכרמל, משתריין שטח של כ־1.200 ממ"ר לסופרמארקט של אגודת „הצרכן". שלב התכנון של סניף גדול זה נסתיים והתכניות הוגשו לאישור הרשויות הנוגעות בדבר. עם זאת קרוב לודאי, כי ביצוע התכנית יימשך כשלוש שנים.

כפי שנמסר מהנהלת האגודה הוחלט לרכוש מגרש בצפת, ולהקים עליו סופרמארקט על פי המוסכם בין ברית־הקואופרציה הצרכנית, אגודת „הצרכן" ומועצת פועלי־צפת. תכנית־הבניה כבר אושרה ובקרוב יוצא מכרז לביצוע העבודה.

אגודת תל־אביב מוזילה מחירי הבשר הטרי

מתחילת השבוע עורכת אגודת תל־אביב—דן השרון בכל סניפיה, לרבות אלה של הנגב ואיזור אשקלון, מבצע מקיף שבמרכזו הוזלה ניכרת עד לשלוש ל"י הקילו בשר טרי. המחירים אשר נקבעו הם להלן: וזה — 14.90 ל"י; צלעות — 16.90 ל"י; כתף — 17.90 ל"י הקילו. מבצע זה מאורגן בשיתוף עם חברת „מרבק" אצלה נערכו כמויות ניכרות של בקר. נוכח הביקוש הגדול אשר היה בשבועות האחרונים לבשר טרי עקב מחירו היקר במיוחד, אשר גיבש, מנכ"ל אגודת תל־אביב—דן—השרון הביע את תקוותו, כי המבצע יתרום להגברת השיווק של בשר טרי. מה עוד שמוסכם, כי רק נתחי־בשר מאיכות מעולה יוצאו לשוק.

בהקשר זה יש להזכיר שגם לפני המבצע הקפידה אגודת תל־אביב—דן—השרון על כך, כי מחירי הבשר הטרי המשווק על־ידיה יהיו זולים יותר ממתחריה וזאת אף על פי שבלטה מגמה של עליית מחירי הבשר מצד חברת „מרבק". לפי סיכומי משרד החקלאות נמכרו נתחי בשר טרי לפי הסוגים במחירים שנעו בין 18.35 ל"י ל־21.15 ל"י הקילו.

גם בסוגי הבשר הקפוא מתברר, כי המחירים בסופרמרקטים של הקואופרציה הצרכנית הם זולים עד ל־30 אגורות הקילו לעומת רשת־שיווק מתחרה. כאן יש לציין, כי באחרונה ניכרים סימנים של מחסור כלשהו בבשר קפוא. רווחות שמועות בין היבואנים, כי המלאי המצוי בארץ הוא קטן מן המקובל של שלושה חדשים. אומרים, כי מספקים כיום בשר קפוא ישר מן האניה לקמעונאים. הסיבה לכך נעוצה כנראה בקשיים להשיג כמויות גדולות של בשר־בקר קפוא.

אזל מלאי עופות קפואים

במחסני מועצת־הלול אזל המלאי של עופות קפואים אשר נמכרו בחמש ל"י הקילו וזכו לביקוש טוב. רק באגודת תל־אביב—דן—השרון נשמר מלאי קטן. אך הוא יאזל תוך מספר ימים. אין ספק, כי עובדה זו תשפיע על מחירי העוף הטרי הנוסים שוב כלפי מעלה. בניגוד לתחזיות, כי צפוי לחץ של עודפי פטימים על השוק מתברר, כי המחירים שוב עלו ל־3.60 ל"י הקילו חי. כלומר מחיר של קרוב ל־7 ל"י הקילו לצרכן. יש לזכור, כי לפני כשבועיים היה המחיר החי 2.90 ל"י הקילו. יש גירסה, כי תוך שבועיים יעלה מחיר העוף החי עד ל־4 ל"י הק"ג. מכל מקום, המשחטות קובלות על הספקה לא־סדירה ועל תנודות חריפות במחירים נוכח הכמויות השונות המתקבלות מדי פעם.

עקב הגברת היצוא של מוצרי בשר־הודו ומחירו הזול יחסית של בשר זה לעומת בשר קפוא ובשר טרי, גבר הביקוש המקומי. עקב כך עלה גם המחיר למשחטה ולצרכן. מחירי ההודיים נוסים כלפי מעלה ואין להניח כי מגמה זו תיפסק בעתיד הנראה לעין.

כפי שנודע, ההספקה של כבד קפוא תהיה גם להבא בלתי־סדירה מכח הכמויות הקטנות המתקבלות והשיבושים בהספקת כבד קפוא במחיר הרשמי.

אגודת זבולון חגגה 40 שנות קיומה

במסיבה רבת משתתפים חגגה אגודת „זבולון", מיסודה של קרית־חיים, את יובל ה־40 של שנות קיומה ופעילותה הכלכלית־סוציאלית. במוצאי־שבת 28.5 נתכנסו כ־800 אורחים וקרואים, עובדי הסניפים ובני ביתם, עסקני האגודה ופעילים למסיבה בבית ההסתדרות בקרית־חיים.

את המסיבה פתח א. רוזבלט, יו"ר ההנהלה הציבורית של האגודה, אשר העלה על נס את פעילותה, התקדמותה ופיתוחה של האגודה. י. צייזל, סגן־ראש עיריית חיפה בירך בשם הנהלת העיר.

את ברכת ברית־הקואופרציה הצרכנית הביאו י. שפן וביצ ויסמן. בשם הועד הארצי של עובדי הקואופרציה הצרכנית בירך ירוחם ליפוביץ, ואילו א. בוגתי אמר דברים בשם ציבור עובדי־האגודה.

מנהל האגודה, יצחק הד, ציין בדבריו, כי מאז הוקמה האגודה לפני 40 שנה חלו בה תמורות יסודיות מפליגות. האגודה יצאה לתנופת־פיתוח נרחבת. היא פתחה ארבעה סופרמארקטים מרווחים באיזור־זבולון ומתכוננת להוסיף עליהם עוד כשלושה סופרמארקטים באיזור הקריות ההולך ומתפתח במהירות רבה. הולך ונשלם הסופרמארקט החדש בקרית־חיים וכן מתכוננת האגודה להקים סופרמארקט בקרית־ביאליק. במקביל לכך חותרת האגודה לסגירת הסניפים הקטנים והמפגרים שהם כורידים הכבידים על התחלותיה של האגודה, שהיא בין הותיקות בארץ.

למה יש מחסור בקרפיונים?

בשורה טובה לעקרת־הבית שאינה יכולה לעשות את השבת בלי „גפילטע פיש", מקרפיונים כמובן. לקראת סוף החודש הזה, ברבע הרביעי של יוני, יהיו שוב קרפיונים בשפע והמחסור הזמני הנמשך מחג־הפסח ייעלם. שפע הקרפיונים יימשך עד האביב הבא, כלומר עד פסח תשל"ד. מה יהיה אחר־כך? התשובה על שאלה זו תלויה בכמה גורמים (עליהם נדבר בהמשך המאמר). בינתיים ביקשנו לדעת, מדוע נוצר המחסור בקרפיונים שכמוהו לא היה שנים רבות? מילק טל, מנהל המחלקה למידגה במשרד־החקלאות, איש קיבוץ גיד־דוד ומותיקי מגדלי־הדגים בבריכות בארץ, מסביר:

גידול לזמן קצוב

הקרפיונים גדלים בבריכות רק 8 חודשים בשנה, מ־15 במארס עד 15 בנובמבר, כלומר מגדלים אותם 8 חודשים וצריך לשווקם 12 חודש בשנה, אולם גם את הדגים שצריך לשווק באפריל—מאי יש לשמור עוד מעונה קודמת. פירושו של דבר, שצריך להחזיק בבריכות מלאי דגים לשיווק בשביל חצי שנה. כיון שמשווקים בין 900 ל־1000 טונות בחודש, הרי צריך להחזיק במלאי כששה אלפים טונות, וזהו, לדברי טל, מעמסה כבדה על המשקים העולה בהוצאות נוספות בהזנה, מים, סכנת תמותה, פחת וצוד. ולא רק זאת: אם מתגלה לפתע הופעה בלתי רגילה של עליה בצריכה, אין כל אפשרות להגדיל את קיבולת־הבריכות ולמלא את החסר — וזה מה שקרה בשנים האחרונות.

עליית הצריכה

בשנת 1968 עלתה הצריכה, בהשוואה ל־1967, ב־200 טונות בלבד. בשנת 1970 היתה עליה, לעומת 1969, ב־1700 טונות ומאז עולה הצריכה בכל שנה בשיעורים גבוהים. ב־1971 עלתה הצריכה ב־520 טונות ובשנת 1972 ב־750 טונות. אם בשנת 1969 שווקו 10.259 טונות דגי־בריכות, הרי ב־1972 שווקו 13.274 טונות. וזאת לדעת: היבול הנוסף הושג על־ידי שיפור תרמה המקצועית ואיכלוס הבריכות בדגים נוספים, כגון אמנונים, בורים ודג הכסיף ועל־ידי תוספת מזון.

שינוי מועט של המחירים

באותה תקופה נשתנו המחירים רק במעט. ב־1962 קיבלו מגדלי הדגים 1.75 ל"י לק"ג קרפיונים והצרכן שילם 2.20 ל"י לק"ג. ב־1972 קיבלו מגדלי־הדגים בממוצע 3.06 ל"י לק"ג הצרכן שילם 3.50 ל"י לק"ג. מגדלי־הדגים קיבלו בעשר השנים תוספת של 41 אחוז ועליית המחיר לצרכן היתה קצת יותר מ־50 אחוז. אין צורך להוכיח כאן בכמה עלה כוח יוקר־המחיה הכללי בעבור השנים האלה. בדגים, רק בכמה עלו הוצאות המזון לדגים: ב־1962 היה מחיר טונה־מזון לדגים 130 ל"י ומחיר המזונה כיום הוא 390 לירות, כלומר גידול ב־300 אחוז. אמנם היתה, כאמור, בתקופה זו עליה ניכרת ביבולים, אך בשנים האחרונות היא שוב לא יכלה לכסות את העליה הגדולה במחירי המספוא לדגים, הוצאות העבודה, המים, הצוד, וכך חלה ירידה ברווחיות הגידול. מגדלי הדגים הגיעו למסקנה שהקרפיונים המהווים 84 אחוז בדגי־הבריכות, הם על סף ההפסד. זהו אחד הגורמים שהמשקים לא יכלו להגדיל יבול הקרפיונים והעדיפו בשנתיים האחרונות לגדל את הדגים יותר על הדגים האחרים שבמחיריהם אינם בפיקוח והם רווחיים יותר. כל הגורמים האלה הביאו לכך, שהשנה היה מחסור רציני בקרפיונים שנאכלו מיוני 1972 עד יוני 1973 ב־1700 טונות או כ־140 טונות לחודש. אף כי המחסור אינו בהחלט זהה בכוונה לפני הדגים והוא במרכז בעיקר בחודשי האביב. אם נביא בחשבון כי מיוני 1973 עד יוני 1974 תהיה שוב עליית צריכה של 800 טונות לפחות, הרי צריך הענף לייצר יותר ב־2500 טונות כדי שלא יתהווה שוב מחסור באביב הבא.

אפשר לגדל כמות גדולה יותר

האם הדבר אפשרי? איש דייקן אומר, כי הדבר ידרוש שינוי בפרוק הגידול ומעבר לגידול אינטנסיבי יותר. אבל כדי להקפצת היבול הדרוש לכך ואפשר בהחלט לגדל בבריכות הקיימות כמות דגים הרבה יותר גדולה. השאלה היא רק, אם ייווצרו התנאים הכלכליים המתאימים כדי שלמגדלי הדגים יהיה כדאי להיענות לאתגר זה. אפשר לייצר יותר דגים, אם הרווחיות של הגידול תעלה. אירגון מגדלי־הדגים הגיש למשרדי הממשלה תחשיב הוצאות, לפיו דרושה תמורה של 3.91 ל"י לק"ג קרפיונים. המדינה להיענות חקלאי הוריד את המחיר והעמידו על 3.72 ל"י, אך בשעה שנכתב מאמר זה עדיין אין מגדלי הדגים יודעים מה המחיר שיקבלו. עד 15 בפברואר קיבלו 2.98 ל"י לק"ג, מ־15 בפברואר הוסיפו להם 26 אג' על חשבון יקור המספוא והמחיר הגיע ל־3.24 ל"י. מ־1 באפריל היה צריך להיכנס לתקפו מחיר חדש, אך עד כה לא נקבע המחיר. בעלי התעורות מקבלים היום את הקרפיונים במחיר 2.83 ל"י לק"ג ואסור להם למכרו לצרכן ביותר מ־3.50 ל"י לק"ג. בדרך כלל נשמר מחיר זה. כיון שהוא מחיר זול יחסית, בהשוואה לבשר או לדגי־הים, הרי הצריכה עולה ועולה ונוצר מחסור. וכשר נוצר מחסור נפתחה פירצה להפקעת מחירים, או שהצרכן מוכרח לקנות דגים אחרים שגם הם יקרים הרבה יותר.

מכירה באמצעות מחשב

רשתות שיווק שונות באירופה ובארה"ב נעזרות במחשב בביצוע־המכירות. קופות־המכירה בסופרמרקטים קשורות באמצעות מסופים למחשב מרכזי, המבצע את פעולת המכירה, כולל הגשת החשבון ללקוח, קביעת המחירים של המוצרים. עם זאת מקיים המחשב מעקב אחר תנועת המכירה בסופרמרקט ודואג לדווח לאחראים על מחסור במצרך זה או אחר ועל מצבי הביקוש למוצרים השונים.

בישראל תהיה, כנראה, הנהלת „המשביר־המרכזי" הראשונה שתנסה ליישם את שיטת המסופים במחלקותיה השונות. המסוף הוא מכשיר טלויזיה קטן עם מקלדת כתיבה. ברגע שבו מדפיס המוכר את קוד הפריט המבוקש על־ידי הקונה, יופיעו על המסך כל הפרטים שהוא חייב לדעת על הפריט הזה: מחירו, הכמויות הנמצאות במלאי, היכן אפשר להשיג פריטים נוספים מסוג זה, הסוגים השונים של המוצר במידה שיש וכד'. גם פעולת המכירה עצמה מתנהלת באמצעות המסוף, המוכר יכתיב את הכמות הנמכרת למסוף ופרטי הקונה. תוך שניות אחדות, הקונה יקבל חשבון מודפס עם כל הפרטים, כולל פרטי המכירה והסכום שיש לגבות מהלקוח. המחשב יעקוב בדרך זו אחר מכירות המצרכים ויקיים פיקוח על המלאי. בשלב ראשון מתכוון „המשביר" לנסות שיטה זו באחת המחלקות. לאור הנסיון, יוחלט על השלבים הבאים של יישום השיטה במחלקות אחרות.

משרד המסחר מתנגד לשיפור האריזה של חלב
בקבוקי הזכוכית כמעט נעלמו

כאשר הנהלת „תנובה" ביקשה לייבא מכונה מיוחדת כדי לשפר את אריזת המשקה רי־יוק, היא פנתה אל שתי רשויות ממלכתיות כדי לקבל את אישורן לכך. משרד הבריאות העניק את ההיתר ללא בעיה. לא כן משרד המסחר והתעשיה. המשנה למנכ"ל המשרד, שהוא גם מנהל חטיבת המזון, סירב עד כה להתיר את מילוי המשקה רי־יוק באריזה יציבה. אנשי „תנובה" הופתעו מהתנגדות זו, מה עוד שהם הבטיחו, כי שינוי האריזה לא יביא לייקור המוצר לצרכן. אולם, לפי שעה משרד המסחר והתעשיה איתן בהתנגדותו וחושש להתיר את החלפת האריזה, אם כי האריזה החדשה ש„תנובה" מציעה היא יעילה, עמידה, מסחרית והיגיינית יותר.

בשיתוף עם מפעלי־נייר־חדרה הובאה לארץ מכונה המייצרת אריזה מקרטון בציפוי של פוליאתילן. לאריזה פיה מתקפלת שדרכה אפשר לשפוך את הנוזל מן האריזה. „תנובה" יחד עם מפעלי הנייר חדרה הביאו את המכונה לצורכת ניסויים. אם אלה יוכתרו בהצלחה, יארזו בקרטון לא רק את המשקה רי־יוק אלא גם חלב־שתיה. ברם, כאן נתעוררה התנגדותו של משרד המסחר והתעשיה החושש כנראה, כי „תנובה" עלולה לתבוע תוספת מחיר או הגדלת התמיכה לחלב־השתיה בעקבות שינוי האריזה. על כן מתנגד המשרד לשיפור האריזה ומציע להשאירה בשקית־ניילון, אם כי הכל מודים, כי השקית איננה הפתרון הרצוי והמלא לשיווק חלב־שתיה.

כיום משווקים את המשקה „רי־יוק" בשקית פלאסטית הארוזה בתוך קרטון דק. כיוון שקרטון זה אינו נסגר כהלכה, ואם הוא נפתח, עלול לקרות, כי השקית גולשת מתוכו, נופלת לרצפה ומתפוצצת. כצאר „פאטנט" חדש, שוסמים את הקרטון עם גומיה, כדי למנוע גלישת השקית מתוך הקרטון. מיותר לציין, כי אין זה פתרון רצוי. נוסף לכך גם הכנסת השקית לתוך הקרטון וסגירתה הארעית בעזרת גומיה מצריכה עבודת־ידיים.

לאחר ששקית הרי־יוק מונחת במקרר בסופרמרקט למשך כמה ימים, אין לה עוד מראה אסתטי ביותר.

לפגם זה ערים אנשי „תנובה" הרואים בהצלחת השיווק של „רי־יוק" שכר למאמציהם לגוון ההיצע של מוצרי־חלב. על כן ביקשו לשפר את האריזה על־ידי יבוא מכונה מיוחדת, אשר תוצב במחלבה בירושלים. אם יוכח, כי הנסיון הצליח, יזמינו עוד מכונות לייצור מיכלי־קרטון לחלב־שתיה. אז יתחיל בקצב מהיר המעבר לשיווק החלב, לרבות חלב רזה, באריזה היגיינית ופראקטית הרבה יותר של כיס קרטון. יש לקוות, כי עד אז יסיר גם משרד המסחר והתעשיה את התנגדותו.

רק בירושלים יש עוד בקבוקי חלב

אנשי „תנובה" אומרים בשביעות־רצון, כי עלה בידיהם לחסל כמעט לחלוטין את אריזת הבקבוקים בשביל חלב־שתיה. למעשה בכל הארץ מקובלת רק אריזה בשקית פלסטית ואילו בירושלים, מסיבות שונות, משווקים כ־30% של החלב עדיין בבקבוקים מזכוכית. לשמירת הדיוק ישנן כמה סיבות. אחת היא: התנגדות העובדים לשנות שיטות עבודה. אמנם, הנהלת „תנובה" מקיימת עם נציגי העובדים במחלבה בירושלים, מגע מתמיד, מנסה בדרכים שונות לשכנע אותם להסכים למילוי כל כמות החלב הנמכרת בעיר ובסביבה בשקית מפלאסטיק, אולם מאמציה אלה לא הוכתרו עד כה בהצלחה המקווה.

מטרד הבקבוקים הריקים

הצעקה היתה מוקדמת ולא במקומה. הנהגת הבקבוק לשימוש בלתי־חוזר לא הביאה את הגאולה ואת הפתרון המיוחל לבעיית־הבקבוקים הריקים שבהם מתלבטת כל רשת־שיווק גדולה יותר, ובמיוחד ברית הקואופרציה הצרכנית.

בחודשי־הקיץ באורח טבעי עולה הביקוש למשקאות קלים בבקבוקים קטנים ובבקבוקים משפחתיים. בעוד הרווחיות במכירת משקאות קלים מוגבלת, עקב הפיקוח מצד משרד המסחר והתעשיה, הרי הטירחה היא רבה. הואיל ויש לגבות לא רק דמי־פקדון בשביל הבקבוקים, אלא יש לקבלם גם בחזרה. וכאן ניצבות בפני הנהלת האגודות שורה בעיות עיקריות שטרם מצאו להן פתרון, ולו רק חלקי ביותר. הבעיה הראשונה היא החזרת הבקבוקים הריקים, אשר לא תמיד מצטיינים בנקיון רב כי לא נוקו על־ידי הצרכנים עצמם.

קבלת הבקבוקים מחייבת הצבת קופה רושמת מיוחדת, העסקת עובד מיוחד, מלאי של ארגזים ריקים ובסופו של דבר הורדת הארגזים המלאים בבקבוקים ריקים למחסן. אחר־כך מתחילה בעיית מיון הבקבוקים לפי הסוגים. בקבוקי־בירה הם שונים מבקבוקי־„קולה" או אורנג'דה. גם מיון זה גוזל זמן, ללא תמורה.

לעתים ישנן אי־הבנות בעת הצגת תלושי־הזיכוי ליד הקופה. לעתים טוענות עקרות־הבית, כי הקופאית לא ניכתה את החשבון בתמורת הבקבוקים הריקים. על רקע זה מתעוררים ויכוחים מרגיזים, מיותרים ובזבזניים.

בקבוקים בחצרות

הואיל ושטח המחסנים ליד כל סופרמארקט הוא מוגבל ותמיד נדרש בשביל סחורה חדשה, מחפשים פתרונות שונים לערימות הארגזים עם בקבוקים ריקים. יש גם בעיות של הובלת הבקבוקים הואיל ולא תמיד ישנו רכב פנוי היכול לפנות את הארגזים עם הבקבוקים הריקים אל המחסן הראשי. מתברר, כי דמי־ההובלה של הבקבוקים הריקים עולים פי כמה על שווים האמיתי של בקבוקי־זכוכית אלה.

הואיל ולא תמיד נוקו כהלכה אלא נותרו בהם שאריות־סוכר או מיץ ממותק, מושכים בקבוקים אלה נחילי־זבובים ושאר חרקים. גם במחסן הראשי בעיה זו נפתרת רק בחלקה. אמנם הציבור נקרא מדי פעם להחזיר רק בקבוקים לאחר שטיפה יסודית. אולם הסירוב לקבל גם בקבוקים לא כל כך נקיים, עלול להביא להתנגשויות מיותרות עם עקרות־בית רגישות. שכר הבקבוק הריק עלול לצאת בהפסד הפדיון בכללותו.

מי שמסייר בשטח המחסן הראשי של אגודת תל־אביב או ירושלים או „צרכן"־חיפה יווכח, כי אלפי הארגזים המכילים בקבוקים ריקים, הם מטרד רציני ביותר. אין המפעלים ממהרים לקבל את הבקבוקים בחזרה. על כן הבקבוקים מונחים כאבן שאין לה הופכין, הם מונחים בחוץ, גוזלים את השטח המצומצם, מפריעים למכוניות־משא לטעון סחורה. לעתים נופל ארגז, הבקבוקים נשברים לאלפי רסיסי־זכוכית מסוכנים...

לא זו בלבד שאין פתרון לבעיית הבקבוקים הריקים. יש צרכנים המסרבים ואינם מוכנים לגלות הבנה מינימאלית לבעיה זו. יש אריזות־זכוכית, צנצנות שונות שאין מחזירים בתוספת דמי־פקדון. מחיר זה כלול במחיר של המוצר. צרכנים שאינם מוכנים להשלים עם הסדר זה, שלא נקבע על־ידי המשווק אלא על־ידי היצרן. העובד המקבל אריזה ריקה מסרב ליטול צנצנות־זכוכית כאלה. ויכוח המסתיים לרוב בהטחת שמות־שווא על הסופרמרקט ועל עובדיו.

מכל מקום, עם בוא הקיץ הריבוי של שתיית משקאות מחריפה בעיית האריזה הריקה המוחזרת. לא רק זאת. מביאים לסופרמארקט בקבוקים ריקים שנאספו בפיקניק או משקאות שנקנו במקומות אחרים. להבדיל מחנויות־מכולת שאינן נוטלות אריזה ריקה. מבול הארגזים מזכוכית מכביד, מעיק ועולה כסף רב. השיטה, הבקבוקים והמטרד המתמשך כל אלה עולים על הרווח הכרוך בשיווק משקאות קלים הארוזים באריזה זו.

„חוף ונופש" – מבצע הוזלה ב„המשביר לצרכן"

במסגרת מבצעי־הוזלה המקובלים בתחילת העונות החליטה הנהלת „המשביר לצרכן" לערוך בכל 12 בתי ה„כלבו" של הרשת מבצע מיוחד „לחוף ולנופש". במסגרת מבצע זה יינתנו לצרכנים הנחות של 10—15 אחוז על מצרכי־קיץ רבים ומגוונים.

בין המוצרים המוזלים אפשר למנות מכנסיים קצרים לגברים, בגדי ים, חלוקים לנשים, כובעי־ים מסוגנים ומגוונים. במחלקות לילדים יינתנו הנחות למבחר עשיר של חולצות, מכנסיים לתינוקות וחולצות־גופיה ממגבת סטרץ'.

כן יוזלו ההנחות על סנדלים וסנדלים מפרוטה, רקמות לים, מזרונים לים, מסיכות־צלילה, מזוודות, דברי־ספורט שונים, תכשירי־שיזוף ותמרוקים.

פדיון „המשביר לצרכן" גדל ב־32 אחוז

סך הפדיון של 13 סניפי „המשביר לצרכן" נתכנס בחודשיים הראשונים של השנה ל־29.9 מיליון ל"י לעומת... בפרק־זמן המקביל אשתקד בגידול של 32 אחוז בקירוב.

מרשים במיוחד היה גידול הפדיון בסניף אלנבי בתל־אביב אשר פדה בתקופת ינואר־פברואר כ־12 מיליון ל"י לעומת 8.9 מיליון ל"י אשתקד. זה גידול של 34 אחוז. התפתחות מעניינת גם בפדיון סניף ירושלים, הגדיל את פדיונו ב־26 אחוז והגיע ל־6.04 מיליון ל"י. בפרק־זמן זה הושג פדיון של 4.77 מיליון ל"י או תוספת של 32 אחוז.

לפי הסיכומים גדל הפדיון ברשת ה„כלבו" של „המשביר לצרכן" בחודש מאי ב־40 אחוז מ־5.7 מיליון ל־7.99 מיליון. גידול־שיא הושג באותו זמן בסניף אלנבי — תוספת 70 אחוז וה„כלבו" בחיפה — של 50 אחוז.

מן המדף

◆ ברית הקואופרציה הצרכנית ומנהלי האגודות נטלו חלק פעיל בכינוס הבינלאומי למשק ציבורי וקואופרציה, אשר אורגן על־ידי חברת העובדים ונערך במלון „שרתון" בתל־אביב בסוף מאי. מבין ראשי הקואופרציה הצרכנית באירופה הגיעו לכינוס א. גרוס, מראשי קואופ' דנמרק, ... מבריטניה. כן באו נציגים בכירים של הקואופרציה הצרכנית בגרמניה, באוסטריה, ברומניה, בשוויץ וכו'.

במסגרת קבוצת־העבודה אשר דנה על נושאי הקואופרציה הצרכנית ומקומה במשק הציבורי ישב ראש ישראל שפן, מנכ"ל ברית הקואופרציה הצרכנית. בקבוצת־עבודה זו נשמעו הרצאות מעניינות ומאלפות על הקואופרציה הצרכנית באירופה ובעיותיה ודרכי הפתרון המוצעות.

מנכ"ל הברית יחד עם י. כספי, מנכ"ל „המשביר המרכזי", אירחו את באי־הכינוס, נציגי הקואופרציה הצרכנית, לארוחת־ערב חגיגית.

◆ מתחילת חודש זה עברו משרדיה החדשים של אגודת תל־אביב־דן־השרון לרמת־גן. עקב המיזוג של אגודת תל־אביב עם אגודת דן־השרון היה צורך במשרדים גדולים ומרווחים יותר, כדי לשכן במרוכז עד כמה שאפשר את כל מחלקות ואגפי האגודה והאירוח־מרחבית המולשת על יותר מ־70 סניפים מנתניה עד אילת.

◆ במועצת־מאי נערכה ישיבת הנהלת הברית. חברי ההנהלה ... עד לישיבה זו ... מידע הדרוש לאחר שהוחל ... ידיעון המוזמן אשר ... לחברי ההנהלה של ... של האגודות ולשאר העוסקים ... הפעילות השוטפת של ברית הקואופרציה הצרכנית על לקוחותיה.

בישיבה הרחיב י. שפן, ... הברית, את הדיבור על הפדיון ועל הבעיות הניצבות בפני התנועה הקואופרטיבית ... נוכח המגמה של ... מחירים. שפן הדגיש ... האגודות משקיעות מאמצים כדי לבלום את התייקרות ... יחד מבצעי־הוזלה תקופתיים.

כן מסר י. שפן על ... הועד הארצי של עובדי ... הקואופרציה הצרכנית, על הסיכום ... וחברת־העובדים ביחס ל„המשביר לצרכן", וכו'.

ניהל את הישיבה: ש. ב... ההנהלה.

◆ בישיבתה האחרונה ... ועדת־ההסברה המצומצמת שליד ... החליט להמשיך ... את הברה ואת ציבור החברים בכלל ... חלק במוסף המודפס של „דבר". ... מוזמנים ... לפנות אל הברית מכתבים ... הערות ענייניות בכל ... למבצעים השוטפים, ... מארקטים, הספקת סחורות וכו'. מערכת המוסף תשמח ... הערות ומכתבים אלה.

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

17.32 — „סרטים מצויירים".
18.02 — „בילבי" — „בילבי מוסיפה את הילדים לטיול".
20.00 „קלעים" — שבועון לעניני תרבות ואמנות.
21.00 — „סרט קולנוע" — מחזה טלוויזיה, דרמה על צעיר המשוחרר ממוסד לעבריינים צעירים, נסיונותיו להשתלב בחברה. בתפקידים הראשיים: סאל מינאו, סוזן קוהנר.

רדיו

11.15 — „עכשיו" — עם רשף בים הפתוח, תכנית מיוחדת ליום חיל הים. צוות של צה"ל השתתף בהפלגת של ספינת הטילים מתוצרת הארץ (צ).
18.05 — „80 שעות בים התיכון" — על ההווי של ספינת טילים המפליגה 80 שעות בים התיכון. התכניות הוקלטו בעת הפלגת נסיון של הספינה בבימוי סהרה הים התיכון (צ).
* 21.05 — „שירת הים" — להקת חיל הים בהופעה פומבית. שירים ומערכונים. את התכנית ביים דני ליטאי והמדריך המוסיקלי הוא בני נגרי (צ).

קולנוע

ירושלים:

* „קאבארט" (אוריון) — מחזמר פוליטי־סוציולוגי שעלילתו מתרחשת בברלין בצל הנאצים בתחילת שנות השלושים. סרט כובש באוירה אמנותית ובביצוע נהדר, ביחוד זה של לייזה מינלי.
* „טאנגו אחרון בפאריס" (רון) — הפרסומת הרעשנית עשתה שירות רב לסרט מצוין בעל אוירה נפלאה וביצוע אישי בלתי רגיל. סרט על בדידות, על אהבה, על מין, על בלבול מושגים.
סרט על־קופתי על הצדדים הכמוסים של האנושיות הבורגנית. קצת יותר מדי קיצוניות סמלית בכל הטיפוסים. בסך הכל — סרט חשוב מרתק וסוחף — גם את אלה שיחליטו כי הוא „סמלי" יותר מדי.
* „הליצנים" (אורנה) — סרטו הפיוטי־נוסטאלגי של פליני על אמנות הליצנים הגוועת והנשכחת, על עולם שאיננו עוד. פליני, שהושפע בצעירותו הרבה מהליצנים, שהוא ידען גדול בתחום זה, ריכז את שרידי ה„מצחיקים הגדולים" הישישים והעמידם מול מצלמה וצירף אליהם קטעי סרטים ישנים — ואת עצמו.
* „התפוז המיכני" (ירושלים) — חזון מבהיל של חברת־אלימות, הנוקטת שיטות בלתי־אנושיות כדי לדכא באזרחים אלימים. מלאכת מחשבת קרה של סטנלי קובריק על פי ספרו של אנתוני ברג'ס.

תל־אביב:

* „סיזר ורוזאלי" (צפון) — סרט עליז על אנשים עם משולש הפוך שבאיבה הנוסד בין שני גברים הם נעשים חברים כשהאשה נאלצת לעזבם. איב מונטאן, סאמי פריי ורומי שניידר מרכיבים את המשולש בסרטו היפה של קלוד סוטה.
* „לילה באופרה" (הפלת) — אחד הסרטים הטובים ביותר של האחים מארקס. כאן הם בשיא התעלולים המטורפים שלהם, מיזוג מלודרמה עם „להטוטים מהדימים". קונצרט שלנותי בלתי־נשכח.
* „קאבארט" (פאר) — ראה (אוריון) ירושלים.
* „טאנגו אחרון בפאריס" (סטודיו) — ראה „רון" ירושלים.
* „מעשיות קנטרבורי" (מוגרבי) — אנגליה העליזה, השוקקת. המספרת הנאופת של ימי הביניים בעיניו של הבמאי האיטלקי פאזוליני. על פי יצירתו של המשורר האנגלי ג'פרי צ'וסר. הרבה תמונות ומצבים מרהיבים ומשעשעים. אך לא נשאר הרבה.
* „הצגת הקולנוע האחרונה" (פריז) — שיחזור עצוב של עיירה טקסנית בשנות החמישים — מקום קטן ונידח שאין בו חיים אף בעתיד — הכל על רקע גסיסתו ההדרגתית של הקולנוע המקומי. סרט מפוכח ומשכנע על אנשים חולבנים במבט סתום של מציאות מכוערת. סרט ללא תקוה אך מצולם ומשוחק היטב.
עם לב — קצת יותר כדי שוגא נגים.

חיפה:

* „קאבארט" (שביב) — ראה „אוריון" ירושלים.
* „הבית ברחוב שלוש" (אורה) — סרט ישראלי אישי, רגיש מאוד, קטן ושולקלודוסטי. הכבשה נפשו של נער יתום בחברת שכבר על סף מלחמת העצמאות. מצוכבם מאוד. הסר הורין כילה אך כן. הסר יומרותי, מרק ומבוצע באוירה משכנעת.
* „הצגת הקולנוע האחרונה" (עצמון) — ראה קולנוע „פריז" תל־אביב.
* „הם יחיו גם במסיבות" (בית־רוטשילד) — בארון מייגע ובוצע המשקף במציאות בתחרות ריקודים של זמננו ללא הפסקה. שהיו נגלות חברת־הספל האמריקאית בסוף שנות העשרים. טראגדיה גדולה בעלת השלכה לכל הזמנים, המורכבת בתא אנושי קטן. קצת חסר פרופורציה ובודש מדי יומרות. אבל מרתק ועשיר — וגם חינוכי.

תיאטרון ובידור

* „נישואין נוסח גורודיש", תל־אביב (התיאטרון הקאמרי) — טקסט אבסורדי מלא חן של נגים אלוהי, נעימות מתוקות של יאיר רוזנבלום, הגשה דרמאטית של רבקה מיכאלי ויוסי בנאי — בידור מצולה ומומלץ.
* „ביבת הפאשיהו", תל־אביב (מועדון „ביצה") — תכנית קאבארטית משעשעת למדי ובכאיבה רק לעיתים רחוקות. הערב מורכב בקטעים שנכתבו על־ידי מחברים שונים. הקטעים אינם אחידים ברמתם. הבימוי (עדנה שביט) אינו מגובש לגמרי. אבל ההגשה של שלושת השחקנים (טליה שפירא, טוביה צפיר ושמשון לביאה) מבדרת.
* „לילה בוונציה", ירושלים (האופרה) — יוהאן שטראוס כבר לא את יתרונו של איש העם על פני האריסטוקראט. הוא עושה זאת בסינית ובמלחיות ערבות. מבי סגרים בצפייים (ריצ'רד פיל). מרברטה (לרין) הממלאת יתן את תפקידה, טובים גם רוב הקשר קטרים האחרים.
* „יעקבי ולידנטל", חיפה (הקאמרי בשיתוף עם „הבימה") — המחזה מסדרת מחזות האבסורד של חנוך לוין. כמה מהרהורים נוגים מאוד על גודלו של האדם ודל אפיו. ההצגה שביים לוין היא מן המעולות שהוצגו אי פעם בארץ: הביום מאוד פק, חסכוני, נקי ונכון, משחק בנוכר ומשורר התרגשות של הדירה הדיפאי. אלברט כהן ובצוקר יוסי כרמון. הצגה שאין להחמיצה.
* „ערב שירי נעמי שמר" („הבימה") — שירים חדשים וישנים של משוררת ארץ ישראל בביצוע מאוד מלוטש ולעתים אף מרגש. ערב של מספיק בטעם טוב.

המבחר נכתב על ידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון הקבועים.

האופרה הישראלית

מנהלת ומייסדת אדיס דה־פיליפ

הצגות מיוחדות

9.7 ירושלים, 19.7 חיפה, 12.7, 14.7, 16.7, 21.7
כרמן — ביזה

(5 18.6 אחה"צ) 23.6, (5—26.6 אחה"צ), 2.7, 7.7, 10.7, 17.7, 30.7
הנזל וגרטל
מאת אנגלברט הומפרדינק, מתולות רוסיים־רומנטיים

לילה בוונציה
אופרטה מאת שטראוס
ת"א 16.6 25.6 30.6
2.6 חיפה
24.7 5.7

לוציה די לאמרמור
אופרה מאת דוניצטי
ת"א 17.6, 24.6, 15.7

21.6 לה טראוויאטה

כרטיסים: אלנבי 1, טל. 57227

רופאים

בתל־אביב
ד"ר יריב ... ד"ר שבל, ... (44328 ... 247860 טל.

בתי־מרקחת

בירושלים
אשר מרכז מסחרי, קרית יובל 35841. אלטוזיו רחוב האן אל זיה 82040.

בתל־אביב
בוגרשוב — רחוב בוגרשוב 60, טל. 223889
מוסקוביץ, רחוב המלך ג'ורג' 25, טל. 282650
גמסון — רחוב אחד העם 91, טל. 225305

בחיפה
בלפור, בסדה 1, טל. 662289

ברמת גן
הגיה, רמת־גן, רחוב ארלוזורוב 81

בני ברק
הדסה, כבר הישיבה, בני־ברק.

חולון
אסותא, רחוב סוקולוב 4, מול פי שנקר.

בנתניה
גבע.

רמת השרון, ענבת, כפר סבא, רמונים

בריאות, הרצליה, רחוב סוקולוב 65.

גלי צה"ל

שדורי צהרים

11.00 — חדשות. 11.05 — חמים וטעים. 11.15 — ספנת המבצר האמריקאי. 11.30 — עכשיו — עם „רשף" בים הפתוח. 11.35 — חמים וטעים. 12.00 — חדשות. 12.05 — חמים וטעים. 12.10 — הסיפור שמאחרי הסיפור. 12.15 — חמים נעמים. 12.30 — מכבב המצעד. 12.35 — חמים וטעים. 13.00 — חדשות. 13.05 — חמים וטעים. 13.30 — מי יוצא ומי יוצא. 13.35 — חמים וטעים. 13.55 — הודעות לחיילים. 14.00 — חדשות. 14.05 — הודעות אישיות.

שדורי ערב

15.00 — חדשות. 15.05 — בא לגלגל. 16.00 — חדשות. 16.05 — בא לגלגל. 17.00 — חדשות. 17.05 — ד"ש עם שיר. 17.40 — יומן צה"ל. 18.00 — חדשות. 18.05 — 80 שעות בים התיכון. 19.00 — חדשות. 19.05 — קוקטייל לשניים. 19.30 — שיחת היום. 20.00 — חדשות. 20.05 — פרקי מוסיקה קלאסית: 1. רודלף — קונצרטו לשני מנדולינות. 2. ברליוז — שירי ליל קיץ. 20.40 — שירי ים. 21.00 — חדשות. 21.05 — „יום הים". 22.00 — חדשות. 22.05 — הלילה. 23.00 — חדשות. 23.05 — הלילה. 24.00 — חדשות. 00.05 — שירים ומשוררים בחצות.

קולנוע

תל־אביב

בשעות 7.15 9.30
אורלי — מסעותי עם דודתי
אופיר — רוצח לעונת הקיץ
אסתר — חזק יותר בנוזרים
דקל — גברים במלכודת
אלנבי — בודדה בכרך
בן־יהודה — כומר ארוטי
גורדון — הבלונדי עם הנעל השחורה
גת — אנקת גבהים
הוד — מי רצה את ביני
המרכז — תשוקת האוהבים
זמיר — נאהבים מנורים
חן — הרפתקאה היא הרפתקאה
לימור — ליידי קארולין לאמב
מוגרבי — מעשיות קנטרברי
מתמיד — הקרב הגדול
מקסים — אהבה נוסח קופנהאגן
סינרמה — אונס בפארק
עדן — האריי ראמה
פאר — קאבארט
פריז — הצגת הקולנוע האחרונה
צפון — סיזאר ורוזלי
רמת־אביב — העין הציבורית
סטודיו — הטנגו האחרון בפריז
תכלת — סוד הסקס הבורגני
תמר — בנופיית הקרטה
תל־אביב — דאן פול בלמנגז — הוא המוחל

יפו
נגה — מלכת הקרטה 7.15 9.15
צליל — אגרוף האימה 7 9.15

בת־ים
רמת יוסף: מסמכי המאפיה 7.15 9.30

חולון
ארמון — הוואלס הגדול 7.15 9.30
מגדל — כה נברא 7.15 9.30

ירושלים
אדיסון — אגרוף המוות
אוריון — קאבארט
אורנע — הנוס הסיציליאני
ארנון — וליאנים
אור־גיל — אונס בפארק
הבירה — מעבר לרחוב 110
חן — חזק יותר חברים
ירושלים — התפוז המיכני
גיל — המערבולת
עדן — דייר מטפל
רון — הטנגו האחרון בפריז

חיפה
אוריון — מחיר החטא התשוקה
אורה — הרפתקאה בפוסידון
אורלי — המפתח הוא סוד
אמפיתיאטרון — בסימטאות הכרך
ארמון — המקצועי
חן — תמונתו של דוריאן גריי
מירון — ההתיכה מקנזס סיטי
עצמון — הצגת הקולנוע האחרונה
פאר — הטנגו האחרון בפריז
רון — אהבה נוסח קופנהאגן
שביט, הר הכרמל — קאבארט
בית רוטשילד — אני אוקלי אשת לפידות
עממי — הכמהים לאהבה

קרית־מוצקין
יובל אור — ברווז שווה מיליון 6.15 8.45
הר — פרפרים הם חופשיים 9.00 6.30

רמת־גן וגבעתיים
אואזיס — פרנזי
אורדע — אהבה נוסח קופנהאגן
ארמון — ג'ו קיד
גל־אור — הבית ברחוב שלוש
הדר — אורות התג
לילי — לילות בוקצ'יו
רמון — יהלומים נוצצים משאור
רמת גן — הרפתקאה בפוסידון
שבים — פליני רומא

נתניה
אסתר — יום אי האחור
סטודיו — פתוח — כלבי הקש
סנור — זר בידיה
שרון — מסמכי המאפיה

הרצליה
דגניה — המפתח הוא סוד 6.45 9.15

כפר־סבא
לבה — תנוק מחר במשפחה 7 9.15
רון — הבית ברחוב שלוש ההישרון 7 9.15
בית הפועלים — הסנדק 8.30

חדרה
חוף — האגרוף הסיני 7 9.15

פתח־תקוה
אורון — צל האימה 8.15
הדר — שובו של סבאטה 7.45 9.15
היכל — המרוץ בשדות 7.15 9.15
שלום — הינשוף והחתלתולה 7.15 9.30

קרית שמונה
הרמון — אדיוס־אוכברה 6.15 8.30
כנר — כנפר ואמנים

טלוויזיה כללית

17.30 — הודעות. תכניות ילדים. 17.32 — סרטים מצויירים. 18.00 — טוב לדעת. 18.02 — „בילבי". תכניות ערבית. 18.30 — קיצור החדשות. 18.32 — סיירה על מלחמת העולם הראשונה. 19.00 — לחישה. 19.05 — הכר את ישראל. 19.27 — סקירת תכניות. 19.30 — חדשות ועניני היום. 20.00 — קלעים, שבועון לעניני תרבות ואמנות. 20.30 — מבט לחדשות. 21.00 — סרט קולנוע „דינה". פסוק מדברי חכמים. חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.15 חשבון ה' — יבוא ויצוא. 09.05 חשבון ד' — תרגום מבעיה לתבנית פסוק. 09.55 סרטים ס' — גודל אמיתי של קטע. 10.20 אנגלית ד'. 11.05 ביולוגיה ט' — תורשה: כיצד פועלים גנים בחיידקים. 11.25 אנגלית ה'. 11.55 בין כה וכה — לומר זאת אחרת. 12.25 ביולוגיה י' — תורשה: כיצד פועלים גנים בחיידקים. 13.15 טבע ז' — רביית האמנון. 14.10 השבוע לפני 25 שנה. 16.00 מסיפורי שפת הגוזל — „עקבות בשלג". 16.15 טיול בספרי אגדות — „אני אוהב לצייר". 16.28 טבע ז' — מדור לדור — רבייה והתפתחות. 16.47 מה הן זכויותיו של ילד (סרט).

הגל הקל

06.00 — מה סיפור; 06.05 — חדשות; 06.10 — התעמלות בוקר; 06.30 — שעון מוסיקלי; 06.59 — רגע של עברית; 07.00 — חדשות „הבוקר הזה"; 07.20 — זמר זמר לך; 07.55 — אור ירוק; 08.00 — חדשות; 08.05 — הודעות; 08.10 — בוקר טוב; 08.55 — היום לפני 25 שנה; 09.00 — חדשות; 09.05 — בוקר טוב; 10.00 — חדשות; 10.05 — לעקרת הבית; 11.00 — חדשות; 11.05 — לעקרת הבית; 11.40 — לאן הערב ומוסיקה קלה; 12.00 — חדשות; 12.05 — במקצב יוצר; 12.30 — בחצי היום; 13.00 — חדשות; 13.05 — בחצי היום; 14.00 — חדשות וסקירת עתוני הצהרים; 14.10 — כאן אהוד מנור; 15.00 — חדשות; 15.05 — לי ולך; 15.53 — הדרן; 16.00 — חדשות; 16.05 — רגע של עברית; 16.07 — צד בצד; 16.30 — בתקווה שתבין את הרמה; 16.35 — צד בצד; 17.00 — חדשות; 17.05 — רדיד עזרה; 18.00 — חדשות; 18.05 — שירים מבית אבא; 18.45 — היום בספורט; 19.00 — חדשות; 19.05 — עברית לעם; 21.00 — חדשות; 21.06 — שירים משלנו; 21.30 — פינת הגיאז; 22.00 — חדשות; 22.05 — גל לסטודנט; 22.52 — נעימות קלות; 23.00 — חדשות; 23.05 — דלת פתוחה; 24.00 — חדשות; 00.10 — אדום עתיק; 01.00 — חדשות.

רשת א'

08.00 — חדשות; 08.05 — אנתולוגיה — שיחזור קונצרט של הפסנתרן אנטון רובינשטיין בוינה ב־1884: באך: פרלוד ופוגה; בטהובן: סונטה „אפסיונאטה"; שומאן: „קרייזלריאנה"; רובינשטיין: קטעים קצרים; הנדן: סונטה „ואלדשטיין" של בטהובן; יאסיד בלה־במול, מאת שופן; 09.00 — חדשות; 09.05 — אבי הולנדיה; 10.00 — חדשות; 10.05 — מאוצר הסרטים — „לולו", מאת אלבן ברג; 11.00 — עברית לעם; 11.15 — שידורים לחנוך המיוחד; 11.35 — שיר ופזמון; 12.00 — חדשות; 12.05 — שיר ופזמון; 12.15 — אנגלית למתקדמים; 14.00 — חדשות וסקירת עתוני הצהרים; 14.10 — לאם ולילד — לפעוטות — מי רוצה לקנות אתי?; לימוד שיר עם גיל אלדמע — לילדים הגדולים; 15.00 — חדשות; 15.05 — היום לפני 25 שנה; 15.10 — שידור בכורה — אפרים לאור (פסנתר) — בטהובן: סונטה אופוס 90 במי־מינור; 15.30 — שעור באנגלית; 15.45 — מאור הספרים; 16.00 — חדשות; 16.05 — רגע של עברית; 16.06 — התזמורת הסימפונית של רשות השידור — ברליוז: הפתיחה „קורסייר"; וילה־לובוס: קונצ'רטו לנבל ולתזמורת; מאהלר: סימפוניה מס. 4 בסול־מג'ור; 18.00 — חדשות; 18.05 — נוף הארץ; 18.10 — על עבודה ועובדים; 18.40 — המשנה היומית; 18.55 — להקלאי — סקירת עבים; 19.00 — חדשות ו„היום הזה"; 19.30 — מה נשמע; 19.40 — נעימות קלות; 19.50 — פרקי היום בתנ"ך: תהלים פרקים צ"ט, ק'; 20.00 — חדשות; 20.06 — סימפוניה — שומר אפרים בוכהולץ; 20.45 — פרקי חזנות „בכבשתך"; 21.30 — עולם המדע; 22.00 — חדשות; 22.06 — הפסנתרן אלין מגזל מנגן יצירות מאת צ'ארלס אייבז; חמשה חזקיים; חמשה אטידים; 23.00 — חדשות; 23.05 — מוסיקה לתום היום — שעה עם פליקס מנדלסון; 24.00 — חדשות; 00.10 — רגע של ליל.

בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת. ה. 271/73

בענין: עזבון המנוחה רוזה לוין שנפטרה ביום 15.4.1973 בירושלים.

המבקשים: ארגון עולי מרכז אירופה רחוב המלך ג'ורג' 33 ירושלים, ע"י ב"כ עוה"ד חנה פרנק, מרחוב בן־יהודה 1 ירושלים.

הזמנה

לפוזי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו קיום צוואה של המנוחה הנ"ל ולמינוי מנהל עזבון. כל המתנגד לבקשה ולהכרזה, יגיש תוך 14 יום מיום פרסום הזמנה זו, את טעמי התנגדותו שאם לא כן יתן ביהמ"ש צו כמבוקש בעיניו.

יהודה וייס, שופט
רשם בית המשפט המחוזי ירושלים

משרד השיכון

בקרן בביתן 25

משרד השיכון

תערוכת התעשיה והמשק לה' למדינת ישראל

* 25 שנות בנייה
* תיבנון שנת ה־2000
* תיעוש הבנייה
* ירושלים

הביתן נמצא ליד "גן אורנים"

רומניה

חופשה בלתי נשכחת במרחבי הטבע הקסומים

* מבוחה וטיולים בהרי הקרפטים
* עדי מרפא
* טיפולים גריאטריים
* בתי מלון מפוארים על שפת הים השחור
* טיולים מאורגנים להרים וליערות
* פולקלור אותנטי

בתי מלון נוחים * בארים * קאזינו * מטבח רומני * יינות רומניה המפורסמים

* במחירים נוחים *

לפרטים נוספים והזמנת מקומות נא לפנות לסוכן הנסיעות שלכם.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

מזמין את הציבור

לקונצרט חגיגי

לסיום השנה האקדמית תשל"ג

בביצוע התזמורת הסימפונית ומקהלת הטכניון

מנצחת: דליה אטלס

סולנים: נחמה יבנאלי — סופרן
גדליה כהן — בריטון

בתוכנית: מוצארט — סימפוניה מס' 40 בסול מינור
פורה — רקויאם.

יום ה' 14.6.73 בשעה 12.30, אולם בריטניה, אוניברסיטת תל־אביב.

הכניסה חופשית.

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה

תקון טעות

במודעה שהתפרסמה ב־8.6.73 צ"ל מכרז מס' 73/א/9361 — מבטיחים עם שיינתן עד 15 20.6.73 ל"י. ולא כפי שפורסם בטעות.

תיאטרוני ישראל

הערב 13.6

הבימה:
תפוס את הגנב: תל־אביב האולם הגדול
כל מה שגן: תל־אביב האולם הקטן

הקאמרי:
יחזי הזוגפש: תיאטרון חיפה
יעקבי ולידנטל (שם וכבר): טכניון חיפה

התיאטרון העירוני חיפה:
יחזי הזוגפש: חיפה
אנשים קשים: חיפה בית רוטשילד

גרמניה

(המשך מעמ' 9)

זאת. פריפה אלי ההגדרה החדשה של יחסי גרמניה—ישראל ד' התחושה הבלתי נמנעת של יתר מורכבות ביחסים אלה. שהרי ישראל אינה מצפה מגרמניה לבקיפת מה שהורשת ישראל מבון. היא דורשת גם מפאריס ומלונדון ואף בכל יתר בירות אירופה העולם החפשי בכלל. ואולי מוטב שהתמיכה הגרמנית בישראל לא תיהמב ביותר הבירות כמבעת כקולי, אלא כמבוגנת בשקולי ההווה והעתיד. אולי מוטב שהתמיכה בישראל תוגדר כ"נורמלית" ולא כ"מיוחדת" — אכן תינתן התמיכה המבוקשת אם לא תשמש ההגדרה החדשה כתירוץ גרמני להימנע מתמיכה בישראל ולהיגרר אחר המקולקלות שבמדינות מערב אירופה.

ברגע זה ניתן לומר רק שני דברים: האחד — הבל שלא צמד בנו ההוכבה ואמבק הלהב להעניק ל„גרמניה האחרת" את האשראי המוסרי כאשר היא היא זקוקה לו יותר מכפי שהיא זקוקה לו היום ולקבל בצוה תמורה מדינית, צבאית וכלכלית כדי לה יותר מכפי שהיא מוכנה לתת היום. והשני — נקודה כי וילי בראנדט יצדיק את אשראי האימון המוסרי שניתן לפי מבוקש בביקורו האחרון וכי לאחר שקיבל יידע גם לתת.

הגי אשד

מסע ארוך אל תוך העבר

אחרי בכורה

מאת עדית זרטל

„רק אתמול" מאת הרולד פינטר, עברית — רות כפלן; בימוי ליאונרד שאך; תפאורה והלבשה — אדריאן וקס; תאורה — מיכאל ליברכט; בתיאטרון „חיפה".

המחזה היפה של הרולד פינטר „אולד טיימס" („זמנים עברו" או „עבר הזמנים"), שבתרגום העברי נקרא שמו „רק אתמול" — שם שאיננו רק שרירותי אלא מסלף את משמעותו — עשוי להיראות בהוה חופש כמחזה אנגלי לקאומדה הלימדית הנובחות. שלדרך דיבורן יכולים להיות אנשים בלבד. והדוור הנבוע יותר מהתרחשות, דומה הזכרונות לילה, אל העבר — שהוא רק פרי דמיונם של האנשים, במקומות מוגדרים ומסוימים, השייכים לנוף האנגלי. ההווה המקומי הזה הוא אחד הרבדים המרכיבים את המחזה רב הפנים ועתיר המשמעות שכתב פינטר. המשמעות חשובה, כי מה שמעניין את פינטר איננו ציוני הדרך הפיסיים של גיבוריו, אלא המשחק המעבר הנבוע, ביניהם, אל חייהם, אל עברם, אל האנשים כאשם הם חיים או שאותם פגשו אי פעם.

יותר משיש לפינטר ענין בצלילה המתפתחת במציאות קיימת, יש לו עניין במצב הנפשי, במבוך הקיומי של שלוש הדמויות שבמצב על הבמה.

בבית כפרי ליד הים מצפים קייט ובעלה דילי לבואה של אנה, ידידתה של האשה מלפני שנים. הבעל מבקש לדעת על אנה ושואל את אשתו על אודותיה. אלא שאנה קיימת כל הזמן, עוד לפני כניסתה אל הבמה. היא קיימת בזכרונות, בציפיה, בתת ההכרה. עוד לפני שנכנסה אל החדר אנו רואים את צלליתה הנשקפת מבעד למסך השקוף. מסתבר שדילי, הבעל, בעצם הכיר את אנה לפני שנים בפאב לונדוני. גם אנה נזכרת בפגישתה עם דילי, אלא שהעבר איננו דבר מוחלט ומוגמר, שהתרחש אי־פעם בזמן מסוים, לפני הרגע הזה. הוא נבנה כל הזמן, מעלה ומורד, נרמז, לפי צרכיהן של הנפשות הפועלות, תקוותיהן, תשוקותיהן. אנה עבורן. כל אחת בדרך שונה משל זולתה.

מסע הזכרונות של פינטר איננו מוביל אותנו אל התשובות על כל השאלות שאנו שואלים את עצמנו במהלכו, שאלות כגון: מי היא אנה. האם באמת היתה קיימת בעברם של קייט ודילי. מה היו יחסיה של אנה עם קייט. איך נוצר הקשר בין קייט ובעלה. אך הוא מביא אותנו אל הקורה אותנו, אל עצמנו ואל עברנו, ומכריח אותנו להאזין לנגינה הפנימית של חיינו. כאן טמון יופיו הרב של המחזה.

לא לשווא משרה המחזה אווירה של נגינה, של מוסיקה. פינטר בנה אותו כמו יצירה של מוסיקה קאמרית, לשלושה כלים המנגנים יחדיו, זה עם זה, זה אחר זה ויחד בתוך זה, בדייקנות וברגישות רבה.

האמורפיות לכאורה (ולכאורה בלבד) של מבנה המחזה, ואי הבהירות בזמני ההתרחשויות והאירועים, מתירים לכאורה חופש רב בתרגום המחזה ללשון הבמה. ואמנם מספר הפירושים הבימתיים שניתנו למחזה הוא כמעט כמספר הבמאים שהעלו אותו (לא מכבר, למשל, השיג פינטר עצמו בבית המשפט צו נגד הצגת המחזה בפאריס, בבימויו של ויסקונטי, שהעתיק את מקום ההתרחשות לזירת איגרוף עם גונג ברקע, והדגיש במיוחד את המוטיב הלסבי ביחסי שתי הנשים).

ליאונרד שאך, בסיוע אדריאן וקס, שבנה תפאורה קרה ומנוכרת לגמרי (אם כי יפה כשלעצמה), ביים את המחזה בדרך הקרה, הלא רגשית, שאינה מביאה אנשים בשר ודם, אלא עוסקת בטיפוסים, בנפשות פרצלות, המייצגות מצבים נפשיים מסוימים. האווירה שיצר בדרך זו היתה כמעט „מתה", מסוגננת מדי — באוריינטלית מדי, לדעתי.

גם שפת התרגום של המחזה לא סייעה הרבה, לא לשחקנים ולא להצגה. את מקום הרגישות, הגמישות והקצב של לשון המקור תפסו מלים גבוהות, לא דיבוריות, שפגעו דווקא בקצב המדויק והשקט של פינטר.

אני מודה שקשה לי להגדיר או לשפוט את משחקם של המשתתפים: מרים זוהר (אנה), מישה אשרוב (דילי) ואביבה מארקס (קייט), שנעו ותיפקדו על הבמה בסגנון לא אחיד, וכמו לא לפי התווים של אותה המוסיקה. נדמה לי ששורש הבעיה נעוץ לא בביצועיהם של השחקנים אלא בתפיסתו של הבמאי. מכל מקום, כי עוררה ההצגה תחושה של אכזבה, כמו לראות דבר מה שלא עלה כמצופה, כמו הזדמנות שלא נוצלה היטב.

עם זאת יש לומר, שהתמודדות עם מחזה כמו „רק אתמול" של פינטר היא נסיון מרתק, והעבודה שתיאטרון „חיפה" ניסה כוחו בהתמודדות הזו, ראויה להערכה.

לקראת סיום העונה

מוסיקה

מאת מרים בר

עם התקרב סיומה של עונת הקונצרטים בתזמורת הפילהרמונית, נגשנות מעט מעט כל התכניות ה„קלות" יותר. נכון היה גם השם הקונצרט האחרון בניצוחו של אנדרו דייוויס. דייוויס פתח את הקונצרט בפתיחה ל„רואי בלאס" למנדלסון, ונדמה, כי הטמפרמנט של דייוויס, הקפדנו על ניואנסים, העקבת והקרשנדות המקסימים שלו הוסיפו ליצירה.

בחלקו השני של הערב שמענו „פטרושקה" של סטראווינסקי. אולי כבר כדאי להניח את היצירה הזאת למקום שהיא שייכת — לבאלט. שלושה דורות מאז כתיבת „פטרושקה". הדור שחלף מאז הגיש סטראווינסקי גרסה חדשה לה. פעלו לטובת היצירה כמוסיקה, אדרבה, צביעה דהו במידה רבה. אמנם, רבים בה המובבים, הרעדים בהומור העסיסי המותי למלהיך הרוסי, רשוב ושוב מגיב בחיוך על משמע. ובכל זאת קשה להימלט מהדותיה הארכניים של היצירה. בקונצרט עוד יותר. כן הריתמיקה המסומנת בתזמורת על הדרך שבכתיבה מוסיקלית. אין „רוש" בה דבר; בבאלט מתמלאות הדרות באמולוציות המוחל, כך שאינך חש בהעדר של פיתוח מוסיקלי מעניין.

אלגית הערב היתה בת תל אביב, מרים פריד, כלת הפרסים, שניגנה את „הסימפוניה הספרדית" שלאלו כתב לכינור עם תזמורת. היצירה רבת אפקטים לכל נפש — בנגינתה המצליחה זכתה בתשואות כפיים מן הקהל.

אהרן חרליפ

עתה בשיא פריחתה הבמתית. אבל דייוויס ניהול ניהול מאסיבי מדי את הרפליקות ה„סודגות" של התזמורת, ואף על פי שהיתה פעולתו עם הכינור הסולני היה טוב מאוד. הרי שהפרטיטורות הנגדרות של הקורפוס התזמורתי יצאו בקונטראסטים מתוספים מדי.

אמנים צעירים

הקונצרט המיוחד של התזמורת הפילהרמונית לאמנים צעירים כבר היה למסורת בזמנת חג הצבאות. הבמה ניתן הקונצרט במסגרת הציגות. הדרן פלוהמן (בנו של קרנן התזמורת) המנגן בכמה כלים גם בויאלה כבכליל הראשי ניגן בו את הקונצירטו של בוקריני (בעיבודו של גאספר קאסאדו). מיד עם התווים הראשונים בקעה מוסיקליותו של האמן מבין אצבעותיו. ומיד גם נוצר הקשר הדוק של הסולן עם התזמורת. בחורה היתה שליטתו של דורון באינסטרומנט, שמבחינה טכנית ודאי איננה ברמה גבוהה. בנוכר „בל קלי". בדבריו על הגיזרה. כדאי להכיר את האיטלקי אוסקר ביליה, שניגן אצלנו לפני כארבע שנים, ושלפי התרשמותי הוא כן הסתום בזול בנגני הגיטארה בימינו: כי ששמע אותו (והבל, שלא רבים שמעו אותו) ודאי זוכר, כמה אפשרויות „ביולוגיות" טמונות בכלי הצנוע לכאורה.

יוסי פיניון שניגן את הקונצ'רטו לפסנתר בסול מינור למנדלסון הוא בעל אצבעות טובות מאוד. אך הוא גם הפגין קיצוניות של אינטרפרטאציה. בטמפים מהירים

מרים פריד

יצאו גיצים מן הפסנתר, ובמקומות ריתמיים היה הסנטימנטאליזם מופרז. אבל הדגל — באמת המכריע — אצל קונצרטאנט בן 15 הוא שליטתו הגמורה בעצביו, בסתור הבמתית, אפשרויותיו הטכניות, הטמפראמנט שלו ויוסן הפגיע לעקצוע — ותכונות אלו נתגלו אצל יוסי בצורה משכנעת. אשר ל„אינטרפרטאציה", הרי סביר. המקרים לוקחים אותה פרוזייבבה כנתינה להם כפי מדריהם.

„מבוא ואלגרו" לראוול היה, לפי טעמי, צירו של הערב: היצירה המקסימה נמסרה מתוך נאמנות לאוירה המיוחדת שבה היא סרבלה. במצללה יפה מאד ובמלוא הליטוש האמנותי. הנבל הבטיח במצלול גוהר תחת אצבעותיה של מאריאנה ויינשטיין, והחלילנית גבריאלה שפר (תלמידתו של אורי שוהם) הפיקה צליל שווה ונכון. הקלרנית של משה סירון וכינורות של חברי רביעיית המיתרים — כינורות של בת שבע סבהירי ואמיר צוק, ויולה של יובל קמינקוביץ וצ'לו של רפאל הוליב — התמזגו בצורה הרמונית עם סולות הנגינה. היה זה ביצוע, שלא צריך היה להתבייש בו גם הרכב של מוסיקאים מנוסים על הבמה הגדולה.

מובן, כי מנצח הערב, אהרן חרליפ, תרם לביצוע את החלק האחראי ביותר בצורה שבה „התדיק את הכלי" בידיו. אין חרליפ פנים חדשות על במת המוסיקה בישראל, ובערב זה הראה רגישות בליווי לסולנים ובהכפפה גמישה של התזמורת לדרישותיהם האינדיבידואליות. תחת שרביטו נתנה התזמורת ביצוע ערני של הסואיטה „הארי יאנוש" לקודאי, נגינה שעמדה בה יסודות הפיתוח וההילופים הדינמיים, ולמרבה הנאה של המאזינים — שהם גם צופים — השיג זאת חרליפ בתנועות ידיים בלבד, בלי סימן של „כוריאוגרפיה" (השוואה, אגב, על התזמורת).

בהפסקה קיבלו המשתתפים הצעירים את פרסי התזמורת הפילהרמונית תשל"ג, ומרים פריד נגדרה, בפסירות מגילת תודה לגבי יהודית פרנקל הפורשת מתפקיד מנהלת קרן התרבות אמריקה־ישראל; פריד עשתה זאת בשם דור שלם של מקבלי מילגות הקרן לאמנים צעירים, שברשימתם כלולים שמות כמו דניאל בארנבוים, יצחק פרלמן, פנחס צוקרמן, אליהו ענבל ועוד ועוד.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בקשה למתן הקלות בניה על חלקה 43 בגוש 3843 ברחוב הרצל בנס־ציונה.

לפי הבניה הכתואר בס/1/1/ הנ"ל החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג' בו מותר לבנות 4 קומות לפי 25% לקומה על קומה מפולשת ולכן 15% על הגג.

מבקשים להתיר בניה של בית בן 6 קומות לפי 19.8% וקומת גג לפי 12.2%, בסה"כ 131%.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש לועדה תוך המועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו.

לאחר המועד הנ"ל תועבר הבקשה לדיון בועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז והיא תחליט בנידון.

י. שמעיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נס־ציונה, ח' בסיון, תשל"ג
8.6.1973

הלוח החודש דבר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

תיק בנין מס' 739

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים בקשה למתן הקלה לבניה על החלקה D.G.161 בגוש 6155 ברחוב אלומות 11 גבעתיים. לפי תכנית מאושרת ע"י הועדה המחוזית מותר לבנות על החלקה הנ"ל בית מגורים בן 5 קומות על קומת עמודים מפולשת.

בקשת בעלי החלקה היא, להתיר להם הוספת בניה בקומת הקרקע במסגרת אחוזי הבניה המאושרים. לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש לועדה תוך המועד של 15 יום, החל מיום הפרסום של הודעה זו ואם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא בקשה זו לדיון בועדה המקומית לתכנון ולבניה והיא תחליט בנדון.

קובא קריזמן
יו"ר ראש הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים
חודש סיון תשל"ג — יוני 1973

עיריית חולון

מכרז מס. 97/73

עיריית חולון מכריזה על קבלת הצעות לאספקה והתקנת כסאות באולם בבית יד־לבנים.

את חוברות המכרז אפשר לקבל באגף ההנדסה בעיריה, חדר 108, תמורת תשלום של —.25 ל"י.

יש להגיש ערבות בנקאית בהתאם לדרישה. גובה הערבות בשעור של 6% מערך ההצעה, לתקופה של 3 חודשים. אם לא, לא תובא ההצעה לדיון.

רשאים להשתתף במכרז זה רק קבלנים הרשומים לעבודות נושא הקבלה, בהתאם ל„חוק רישום הקבלנים לעבודות הנדסה בנאיות — תשכ"ט 1969" ותקנותיו. על המציע לצרף אישור מתאים על רישומו וסיווגו, אחרת לא תדון ועדת המכרזים בהצעתו.

את ההצעות יש להגיש במעטפות סגורות, למזכיר העיר לא יאוחר מ־2.7.73 שעה 17.00.

העיריה משאירה לעצמה את הזכות לחלק את העבודה בין שני קבלנים או יותר, לפי ראות עיניה.

המומחיות והנסיון של המציעים יהוו שיקול בעת הדיון על מסירת העבודה, ואין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

פ. איתן
ראש העיר

בלי חוש פרופורציה

לפי כל העדויות יצא הקנצלר הגרמני וילי בראנדט את ישראל כשהוא בגילה ציפיות עקב מעשי מסת הביקור. כן למדנו מפרטי הידיעה על תקלת המסוק שהביא את הקנצלר לפיסגת מצדה. איזה „נס" זהו ואיזו סכנה נמנעה כאן מהנוסעים.

אפשר לייחס, כמובן, משמעות סמלית להופעתו של הקאנצלר הגרמני במקום זה של גבורה יהודית מרדנית. אולי לא פחות מהתייצבותו במרתף השואה בירושלים. ובעל אמונות מיסתית אף יוסיף לתוספת פרוש סוריאליסטי להזנחת הגזע שתקפו פתאום את המסוק כאשר נחה על הפיסגה.

אך כלום היה הכרח בשילוב ביקור זה ביום אחרון צפוף למדי ייעד בלאו הכי של הביקור? ובכלל, האין מנוס ואין תקנה להרגל הישראלי הידוע להפוך כל ביקור חשוב למעמסה הגובלת בעינוי לאורח שרוצים ביקורו? הי-

אומנם משימה בלתי אפשרית היא להעמיד אירועי ביקור מעין זה בפרופורציה סבירה ונסבלת?

זה מאוד רצוי לגבי כל אורח הבא אלינו לביקור בעל משמעות מדינית או אחרת. אולם במקרה הביקור הראשון של קאנצלר גרמני בעת כהונתו היה רצוי לשמור על פרופורציה בכל הגינונים כלפיו. מי שניסה להטיל ביצה עליו לא היה מוסיף כבוד לזכר הקרבנות של הנאצים. אך יתכן שגם בחיבוקים אפשר היה לנהוג במידה של התאפקות.

הרי היכולת לשמור על פרופורציה היא אחד מקני-המידה של כל תרבות.

הלל דנציג

„חידושים" בסדר עדיפויות

פעם בפעם מופיעים אצלנו הדשנים. „המגלים" את „אמריקה". אם כי אמריקה עצמה אינה גאה עד כל כך על הישגיה ומרבה בביקורת עצמית.

החידוש האחרון שמציעים לנו הוא להפוך את סולם העדיפויות ולקבוע להבא את הסדר הבא: בראש וראשונה טכנולוגיה, אחריה כלכלה ולבסוף מדיניות. סדר זה יפטור אותנו משגשן של הבעיות הסוציאליות והכל יבוא על מקומו בשלום.

למעשה, זוהי תגלית ישנה נו-שנה, שמצאה את ביטויה המובהק ביותר בסוריאליזם ההיסטורי של מארקס. הרי הוא שקבע כי התפתחות כוחות הייצור היא „הבסיס", ואילו דפוסי חברה, כדוריות וכדי הם „בניין-על".

כמארקסיסטים, וכל שכן מי שהסתלק מהם, אינם מקבלים עוד גירסה זו כתורה מסיני. שכן הוברר בינתיים, כי על בסיס אותם כוחות ייצור, על אדני טכנולוגיה מפותחת, אפשר לבנות לא רק חברה סוציאליסטית אלא גם חברה מעמדית חדשה, משטר רכושני, ואף משטר פאשיסטי.

קברניטי ברית המועצות גמרו אומר — אולי מתוך אדיקות מארקסיסטית — כי יש לפתח באופן נמרץ ביותר את תשתית הייצור התעשייתי (תכניות החומש המהוללות!), תוך זלזול בבעיות חברתיות ואנושיות אחרות. דמותו של בנין סטאליניסטי זה ידועה גם ידועה. אמנם הגיעו הסובייטים להישגים מרשימים בשיגור „הספוטניק" לחלל, בתעשיה הצבאית וכד'; אך רמת החיים שלהם מפגרת והמאבקים סוציאליסטי מהם והלאה.

מארקסיזם וולגארי כגון זה מוצע לנו עתה בישראל כתורה חדשה. שאורה זרח מהשמש השוקעת במערב הרחוק (ארה"ב) ומהשמש העולה במזרח הרחוק (יפאן). והרי בדעת הקהל הגואה, בארצות המפותחות גופן, גובר והולך אי הנחת מהקידמה הטכנולוגית החד צדדית, המתעלמת מבני האדם, שהם משאביה העיקריים של כל פעילות.

אם יש ללמוד לקח מהמאסי הקפיטליזם ומעיוותי „הסוציאליזם" הסובייטי, הריהו אחד ויחיד: אין מוקדם ומאוחר ביחסי טכנולוגיה, כלכלה ומדיניות. פיתוח הייצור, שיפור רמת החיים ותיקון סדרי החברה צריכים להתקדם בעת ובעונה אחת ובקצב אחד. הציביליזציה לא נועדה לשעבד אותנו למכונה, לבעליה ולשליטיה, אלא כדי לשרת את האדם.

ג. יהודה

רוב נגד עונש מוות

נושא עונש המוות מעסיק עתה גם את בית הנבחרים הקנאדי. בקריאה שניה החליט הבית להאריך לתקופה נוספת של חמש שנים את אי-הפעלת עונש המוות בקנאדה.

בשאלת עונש המוות חלוקות הדעות בקרב המפלגות עצמן, ולכן הוסכם שההצבעה תהיה לפי מצפונם של חברי הבית ולא בהתאם להרכב הסיעתי. ההתנגדות החזקה ביותר לחוק והארכה נשמעה מצד חברי המפלגה השמרנית, אך מנהיגי המפלגה — וביניהם רוברט סטאנפילד וראש ממשלת קנדה לשעבר ג'ון דיפנבייקר — תמכו בו. עתה יש לצפות לקבלת החוק, לאחר שיעבור שיפוצים.

ב. בת-מרגלית

גולגולת זו של „איש פקין" וכן כלי-עבודה ראשוניים שגילם נאמד ביותר מששה מיליון שנה הם חלק מתצוגת אמנות סינית הנערכת בימים אלה בארמון הקטן (פטיט פאליי) בפאריס: בין 374 המוצגים הסיניים שנשלחו לתצוגה בעולם המערבי גם תלבושת קבורה זוהרת של נסיכה סינית מלפני 2000 שנה שנחשפה לפני חמש שנים בסביבת העיר פקין וכן חפצי אמנות אחרים שערכם לא יסולא בפז.

העובד והמשק הציבורי

המשק הציבורי בכללו, בבעלות ממלכתית ובבעלות הסתדרותית, השאיר נקודת תורפה המאפיינת את המשק בבעלות פרטית: ניכור של העובד למקום עבודתו. אף שהוא מקור פרנסתו.

העובד בזמן המודרני, אף שהשיג תנאי עבודה משופרים בהרבה מאלה שנפלו בחלקו של עובד לפני יובל שנים, אינו מוכן להיות גלגל פאסיבי בלבד במפעל במסגרת שעות עבודתו. לא מעטים מן העובדים ימצאו סיפוק יותר בעבודתם כאשר ישותפו — בצורת נציגים נבחרים — בהנהלת המפעל; וכן בחלק מסויים מרווחי המפעל — מעל למשכורתם שבזכות העבודה. ודאי, רבים יתפתו בהנאה מרווחים. אך גם אלה — משהו חשוב למפעל: הגברת זיקתו לו — לשלומו, לרווחתו ולהתפתחותו.

אם נסכים להנחה הנ"ל, נמצא נא ללכת באותה דרך במפעלים הציבוריים ומהם ילמדו אולי גם המפעלים שבבעלות פרטית.

בכנס הבינלאומי למשק הציבורי, שאורגן ע"י חברת העובדים של ההסתדרות, מסר שר האוצר כי מתוך 63 החברות שבבעלות המדינה סיימו 48 חברות את פעולתן (בשנת 1971—1972) ברווח של 278 מיליון ל"י (לפני מס) ורק 18 חברות סיימו בהפסד של 18 מיליון ל"י. דומה, הממשלה יכולה לשמש בשנה זו דוגמה ומופת לבעלי מפעלים פרטיים. מן הרווח של 278 מיליון ל"י ברור שהיא צריכה להפריש כ-10 אחוזים לעסקים במפעלים. הרי מגמתה של הממשלה לא היתה הקמת מפעלים או העברתם לרשותה כרצון לצבור רווחים. יתירה מזו, פנחס ספיר הודיע באותו כנס על נכונות הממשלה לצאת מאותם מפעלים ולהעבירם לרשות אחרת. לדעתי, אין לנטוש מפעלים ציבוריים ע"י שום גורם ציבורי. ומה עוד כשברשות המדינה מפעלים המעסיקים רק כ־53 מציבור המעסקים.

כשם שמוטל על ההסתדרות להרחיב את מסגרת בפעליה של חברת העובדים הפועלה פי ארבעה על מסגרת המשק הממלכתי, כן מוטל על המדינה להקים מפעלים חדשים במקומות ובתנאים, שהיד הפרטית אינה מעוניינת ואינה מסוגלת לבצעם. על אף קשיים, שלידו את העדירה הכלכלית השלישית, תתברך המדינה בתרומות כלכליות, שהיא תתרום לייזום מפעלים חדשים ולהרחבת קיימים. שרי הכלכלה של ישראל אינם בפונקים ע"י שהות ממושכת ע"י עתונאים עירים. השרים ינשו את מלוא הסיוע המגיע למשקיעים חדשים. אך דומה, שמשק הארץ ימלא יעודו אם יכון באורים שלושת האפיקים המוכרים לנו: הממלכתי, ההסתדרותי והפרטי.

אריה אופיר

השביתה בקופ"ח ותדמית ההסת'

חבר ההסתדרות שאינו משרה בחייה היומיומיים מקבל את המידע עליה מהעתונות, הרדיו והטלוויזיה, מתרשם כי ההסתדרות נכנסת יותר ויותר לעידן „הגנרלים הסיניים", כאשר כל אחד מהם מגן על הפרובינציה שלו ואוסר מלחמות על כל השאר. התרשמות זו התחזקה בעת שביתת עובדי קופת חולים ובעקבותיה.

כאשר פרצה השביתה מזכיר ההסתדרות י. בן-אהרן שתק; הועדה המרכזת לא מיהרה להתכנס כדי לעצור את השביתה ביומה הראשון או השני; המחלקה לאיגוד מקצועי (עד כמה שידוע מתוך העתונות) לא נחלצה לפעולה במהירות, כפי שאפשר היה לצפות ממנה במקרה כה רגיש כבו שירותי קופת חולים.

ועדת הביקורת ש„העירה" לתבוע לקיים קץ בהקדם לסבלם של אלפים רבים של חברי ההסתדרות, הנזקקים לשירותי הקופה מדי יום ביומו, זכתה לבקלחת של צוננים מאת יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי על שוועדת הביקורת נכנסה לתחום לא לה... ולשיא הבענה, נדבת לי, בערב שבועות, כאשר התברר בשורה מעל גלי האתר, כי הועדה המרכזת החליטה שלא היתה סמכות להנהלת קופת חולים לחתום על ההסכם עם עובדיה, כפי שהיא תתמה ושמה קץ לשביתה לאחר ארבעה ימים.

אין כותב הדברים האלה יודע מאומה על מה שהובטח לעובדים מעל לשולחן ומתחתיו, או כפי שאומרים זאת עכשיו „מעל ובעד בר", ולא בזה העניין; אך אם הבטחתו חריגים כה חמורים היכן היו הועדה המרכזת והמחלקה לאיגוד מקצועי בעת תחילת ההכנות? האם היו מוכן לתגובה זו — איך-זה ייתכן? מתוך רוב פליאה את מתנגבת ההרגשה שכל גברי מבוטחי קופת חולים מקימים ראשי ההסתדרות מתרסים להתום עליהם את מלחמותיהם. אחרת אין להבין את כל ההשתלשלות הזאת. מה שלא יהיה, בסופו של דבר, המוצא מכל הסבך הזה, ותדמית ההסתדרות כבר נפגעה במקרה דנן.

קבוצת אישה — שלום זמרוני

אורות הכרך
קוסמים לעולים

בקשר למכתבו של ל. אריה „צבורה אינה בושה" („דבר" 20.5.73) על השאלה מדוע לא נקלטים עולי ברה"מ בקיבוצים, ברצוני להעיר:

היהודים בברית-המועצות, כיוון שהיו משכילים יותר מרוב האוכלוסיה וגם נאמנים לממשל הסובייטי, עסקו שם בעיקר באדמיניסטרציה, בשירותים ממלכתיים, ובקבוצות אקדמאים שונים. את העובדה שלא עסקו כמעט בעבודה גופנית אין לתלות בחינוך הסוציאליסטי כטענה הנשמעת לא אחת, אלא בתנאים האובייקטיביים הנ"ל.

לא אחת אני שומע את הטענה הנדושה, שעולים מברית-המועצות אינם הולכים לקיבוץ משום שזה מזכיר להם את הקולחוז. והרי רק מעטים מיהודי רוסיה חיו בכפרים — ברובם הם עירוניים. מה שום כך מושכים אותם אורות הכרך, כל שכן שבארצנו הקליטה היא כיום כה מסודרת ונוהה — דואגים לספק לעולים תנאים סבירים ורווחה — לא כפי שהיה לפני שנים.

איילת השחר — חיים הצורי

חינוך לנקיון בגן־השלושה

גן השלושה (הסחנה) הוא אתר מטופח, המשמש לרחצה, לבידור ולנופש. בצל עציו הנבוטים מבלים רבבות ישראלים, יהודים וערבים, ותיירים בני דתות ולאומים שונים. מנהלו של הגן, צבי בהיר בקימק ביד דוד עשה אף הוא חכמה לחינוך ונוהרת הישראלי לשמירה על נקיון סביבתו. אולם לא רק מתוך חינוך לשם עשה זאת, אלא משום שהמציאות כפתה אותו לכך. אלמלא כן היה הגן „נקבר" תחת הרי האשפה והפסולת שמותירים אחריהם רבבות המבקרים בשבתות ובחגים. בהיר הגיע לכלל מסקנה, כי „המקום הוא שעושה את האדם ומכתיב את התנהגותו. אותם רבבות החוגגים שעשו „פוגרום" בירוק וטינפו את האתר עד זוועה — כפי שנכתב בעתונים — התנהגו יפה בגן השלושה ולא לכלכו אותו" — התפאר בגאווה צבי בהיר במסיבת עתונאים.

לדעתו נבע השינוי בהתנהגות מהשוני בין שני המקומות: בגן השלושה מצאו המטיילים שירותי תברואה תקינים, במספר נאות, כך שלא התקשו לשמור על כללי הנקיון.

מנהל הגן וארבעים עובדיו (בימי שיא עובדים במקום שמונים איש) אינם נלאים מלחנך את הקהל ולהעיר לאנשים, כי ישליכו את הפסולת לתוך פחי-האשפה. כאשר אדם מוצא לפניו אתר רוחצה נקי ומטופח, הוא מהסס ללכלכו. מה עוד שהדבר אינו לטורח לו ומעירים לו על כך — טוען בהיר. בגן השלושה יש 120 מיכלי אשפה ו-40 תאי שירותים, שמנקים אותם בלי הרף, כמה וכמה פעמים ביום, לכן הם נקיים תמיד. „זה ברותע אדם נורמאלי מללכלך אותם בזדון", אומר בהיר ומוסיף: „גם הערבים מהשטחים למדו להשתמש בבתי-השימוש ואף לא להשליך מאחורי גבם גרעיני אבטיחים". על כל אלף איש המבלים בגן, יש שלושה אנשים המנקים אחריהם בשעות השיא של המבקר. ליד הגן יש שלושה מגרשי-חניה מסודרים, ל-1320 כלי-רכב, ומגרשי-חניה נוספים מאולתרים בימי השיא. אלא שהמקום צר מלהכיל את כל דורשיו. לכן מחפשים עתה דרכים להרחיב את שטח האתר.

בימים אלה נפתחה במקום תחנת משטרה. תחנת מגן דוד אדום, אוהל ואמבולנס נמצאים זה כבר בגן, ויש בו כמובן תחנת הצלה עם ארבעה עד ששה מצילים, המופקדים על הבריכה הטבעית המתוממת (28 מעלות בחורף ובקיץ) ועל חופי נחל הסי הכבירים ביופיים.

שדה התעופה הצפוני

שדה התעופה ראש-פינה (ע"ש י. בן-יעקב ז"ל) שמור בזכרוני מאז הופעל על-ידי האנגלים במלחמת העולם השניה ולאחר-מכן בימי מלחמת העצמאות. ימי ישיבות ועדת שביתת הנשק הישראלית סורית, שנערכו בקרבתו (גבעת ירדה). ימי נחיתת מטוסים של מטה מפקחי „אדום ועוד.

בימים אלה ביקרתי בו שוב ר' כמעט שלא הכרתיו. גבי וינשטיין מנהל השדה ובצפירי ראש פינה, סיפר לי, ששדה התעופה חובר סוף סוף לרשת החשמל הארצית וזה יאפשר, בין היתר, להתקין בבית הנתיבות (טרמינל) ובאולם ההמתנה מערכת מיזוג-אוויר לקירור וחימום. יש תכניות לפתוח בשדה מסעדה. „הדיך להעסרת רכב" [illegible] רות ההסעה של הנוחתים בשדה, אך רק לישובי הגליל. בין יתר החידושים: מגדל פיקוח חדיש, המצויד במכשירי קשר מתוחכמים ביותר.

השדה כשיר לפני שעה רק לטיסות ראות בלבד ולא לטיסות מכשירים, מכיוון שחסרים בשדה התעופה אביזרי ניווט שבעזרתם אפשר להמריא ולנחות בשדה גם בימים של מזג אוויר קשה ביותר. בינתיים יופצו וישוכללו מסלולי ההמראה והנחיתה. בהם אחר להמראה ולנחיתה של מטוסים כבדים, במשקל 20 טונות, המסוגלים להסיע 55 איש. אם יאריכו את המסלול הזה, אפשר יהיה להנחית [illegible] יותר, המסוגלים להסיע 80 איש.

אך לפי שעה זה רק חלום אספמית. בשלב זה, צריך עדיין לשכנע את חברת „ארקיע" כי תרים את הגיבוש במטוסי „הרולד" המסוגלים להסיע 55 איש, כפי שהמועצה האזורית ויישובי הגליל העליון דורשים בתוקף. אפשר הפעלת מטוסי „הרולד" משתלמת לחברת „ארקיע" פחות מהשימוש במטוסי „נגב", המסיעים רק חצי מנוסעים. אך צרכי יישובי גליל קודמים לשיקולי הרווח של ארקיע. כה גם שמשרד התחבורה השקיע הון רב בפיתוח שדה-התעופה זה, כדי שימלא תפקיד מכובד בתקשורת האווירית בצפון הארץ. חבל שהשדה במהווא כבשור רק מקום הנחיתה „ארקיע" מסרבת לחדש את טיסות מטוסי „הרולד".

דוד של

המכונאים של עזה

בכבישי הארץ נעים כיום כלי רכב רבים — משאיות, טנדרים ומוניות — בעלי מספרים מוכסיפים, שצלחם האותיות „ע" (עזה), „פ" (רפיח) ו-„ר" (אל-עריש). תופעה שכיחה היא לראות מכונית כזו חונה בשולי הדרך. פעמים הפוכה, ולאו דווקא בגלל תאונת דרכים, אלא בגלל קלקול או תקלה.

מקרים מעין אלה שכיחים בעיקר ברכבם של הרצועה, שם רמת התחזוקה ירודה במיוחד. הדבר קשור ברמה הטכנולוגית הירודה של האיזור, הנופלת מזו של יהודה והשומרון. ביקור במוסך עזתי עשוי להתמיה כל בעל מכונית ישראלי, גם כזה המרבה להתלונן על רמתם הירודה של מוסכי ישראל. ברוב המוסכים שם (על כל פנים באלה שבהם ביקרתי לצורך כתבה זו) אין זכר למערכת המיכשור המודרנית, כולל זו המיוחדת לאנליזות. אבל אם את היעדרו של המיכשור המתוחכם ניתן להבין, קשה להבין מדוע כה מצומצם המבחר של כלי-העבודה הקונבנציונאליים. עובדה אחרונה זו יכולה אולי להסביר כמה מן התקלות הפוקדות את הרכב העזתי בכבישים: עובד מוסך בעזה לא יטרח להתאים את כלי עבודתו לכל חלק או בורג שבתיקונו הוא עוסק — לכן אין פלא שברגי הרכב מוקהים בקצותיהם; שפתיחות וסגירות נעשות ב„פלייר"; שחלקים מוחזרים למקומם בנקישות פטיש, ומתעקמים תוך כדי כך; ושלפתים המכונה משתמשים גם באיזובה. מכונאי עזה דומים לנפחים יותר מאשר למכונאים. עיקר כשרונם באילתור תיקון התקלה. שאת סיבותיה כמה מהם אינם מסוגלים להבין, בשל חוסר ידע תיאורטי.

גישה פרימיטיבית זו משתקפת גם בסחר ברכב בשוק. המראה החיצוני — צבע, ריפוד, צורת המרכב ונקיונו הוא שיקבע את מחירה של המכונית, ולאו דווקא סיבה ותחזוקה.

הנחשלות הטכנולוגית בענף מכונאות הרכב בעזה מתבטאת בייחוד בפנסיק של המכוניות בגלל אורותיהן ה„פרולים" וקרינתם המסנוורת הם מטרד לנהגים בלילות.

כיוון שחייב העיסוק בחשמל רכב ידע מתקדם, הוא חסר, הנראה, לחשמלאי הרכב של [illegible]

ענף שירות אחר לרכב, שבו מורגש ברצועת עזה, הוא שירות הסיכה. על פי רוב סכים הנהגים הנותנים את כלי-רכבם [illegible] בלי סיכה שיצאו זה בהשימוש בישראל ובעולם [illegible]. אגב, ליד תחנות הדלק בה אין מדחסי אוויר לניפוח הצמיגים [illegible] מנפחים את הגלגלים, תמורת לום של כמה אגורות, אבל [illegible] הפנצ'רים.

שירותים נחשלים אלה אינם דים בדרישות הסטנדארטים ראליים, כיוון שמספרם של הרכב ברצועה — מכל המונג רוב מיד שניה — או שלישית בדיל העלי. מחמיר הדבר את מצב התחזוקה בלאו הכי בכבישי ישראל.

לא נותר אלא לצפות שבתוך שנים יחולו בתוסכיה ובמרכזי צות המגרות בכיוון למודרני כמו התמורות המתחוללות [illegible] תחומי החיים אחרים.

דני צדק

קל לי מה נשט

הקלה רצינית. ואפילו רפואה שלמה. כתוצאה מטיפול במעיינות מרפא הם תופעה שיותר ויותר אנשים נעזרים על ידה ומאמינים בחשיבותה.

הקלה רצינית ואפילו רפואה שלמה הם תוצאה מטיפול במעיינות המרפא ברומניה.

קל-לי-מה-נשט

פליקס, הרקולנה, סלניק-מולדובה ועוד

מעיינות המרפא בלב הקרפטים בהן משולב טיפול רפואי בנוף מושלם ובאווירה מרגיעה.

הקלה רצינית בתקציב באשר דמי האירוח (במלון סוג א — כולל ארוחות וטיפול רפואי) נמוכים בדי 188 $ ל-18 יום ומחיר הטיסה הקבוצתית 1065 ל"י בלבד.

הקלה רצינית בכל סדורי הנסיעה, הטיול, והמרפא ברומניה תמצא אצל סוכן הנסיעות שלך

CARPATI

טוס למרפא ולנופש ברומניה

תמי לבינסון א

היש לך חמישה ימים?

קייטנות לנשים מרובות ילדים 1973

אשקלון	מועצת הפועלות
אופקים	מועצת הפועלות
אור יהודה	תנועת האשה הדתית
אור יהודה	ויצ"ו
אור עקיבא	תנועת האשה הדתית
אשדוד	תנועת האשה הדתית
אשדוד	ויצ"ו
באר שבע	מועצת הפועלות
באר שבע	ויצ"ו
בית שאן	מועצת הפועלות
בית שמש	מועצת הפועלות
בני ברק	מועצת הפועלות
בני ברק	תנועת האשה הדתית
בקעת בית שאן	תנועת האשה הדתית
בת-ים	תנועת האשה הדתית
דימונה	מועצת הפועלות
הרצליה	העיריה
חדרה	תנועת האשה הדתית
חדרה	מועצת הפועלות
חולון	העיריה
חוף דור	תנועת המושבים
חיפה	העיריה
חצור	מועצת הפועלות
חצור הגלילית	מעלות (תרשיחא)
טבריה	מועצת הפועלות
ירוחם	ויצ"ו
ירושלים	המועצה לשרותים סוציאליים
ירושלים	בית פומרנץ
יבנה	המועצה המקומית
כפר סבא	מועצת הפועלות
כפר סבא	תנועת האשה הדתית
לוד	האגודה למען הילד
מגדל העמק	מועצת הפועלות
מעלות	מועצת הפועלות
נחל שורק	המועצה האזורית
נתיבות	מועצה מקומית
נתניה	מועצת הפועלות
נצרת עילית	מועצת הפועלות
נתניה	תנועת האשה הדתית
קהלת יהודה	ויצ"ו
עותה	תנועת האשה הדתית
עכו	מועצת הפועלות
עפולה	מועצת הפועלות
פרדס חנה	תנועת האשה הדתית
פתח תקוה	תנועת האשה הדתית
קרית אתא	מועצת הפועלות
קרית גת	מועצת הפועלות
קרית מלאכי	מועצת הפועלות
קרית שמונה	מועצת הפועלות
קרית ים	תנועת האשה הדתית
רמלה	העיריה
רמת גן	העיריה
רמת גן	תנועת האשה הדתית
ראש העין	תנועת האשה הדתית
שדרות	מועצת הפועלות
שלומי	מועצת הפועלות
שפיר	מועצה אזורית
תל-אביב	ארגון אמהות עובדות

לעזרה לקייטנות לאמהות מרובות ילדים:

לטיפול בילדים בגיל הרך,
לליווי האמהות במנוחה,
בתחביבים, בשיחה ובטיול.

אם את מוכנה לעזור

משך 5 או 10 ימים ביולי,
פני אל הארגון בו את חברה
במקום יישובך:

ארגון אמהות עובדות
ויצ"ו
תנועת האשה
הדתית לאומית

או אל:
ת.ד. 7033 תל-אביב

המרכז לשרותי התנדבות
המרכז לדמוגרפיה